

OULUN KAUPUNGIN
**TALOUSARVIO 2024
JA -SUUNNITELMA
2025–2026**

Kaupunginjohtajan esitys 27.9.2023

SISÄLLYSLUETTELO

1	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS.....	5
2	YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	7
2.1	Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät.....	7
2.2	Oulu-konserni ja muutokset konsernirakenteessa	10
2.3	Oulun kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa.....	11
2.4	Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset.....	11
2.5	Maankäyttö ja asuntorakentaminen.....	13
2.6	Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen ja työllisyyden edistäminen	14
3	TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS	18
3.1	Talousarvion rakenne	18
3.2	Talousarvion sitovuus.....	19
3.3	Hintojen muutokset	23
3.4	Tilivelvollisuus.....	23
4	STRATEGINEN OHJAUS.....	24
4.1	Kaupunkistrategia Oulu 2030.....	24
4.2	Hyvinvointikertomus.....	40
4.3	Toiminnan tavoitteet vuodelle 2024.....	41
4.4	Kehittämissalkut.....	54
4.5	Omistajapolitiikka ja -ohjaus	56
4.6	Hankintojen ohjaus.....	56
4.7	Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.....	57
4.8	TE2024-uudistus	61
4.9	Ympäristöasioiden taloudellinen arviointi.....	63
4.10	Lapsivaikutusten arviointi	66
5	OULU-KONSERNIN MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIDEN HALLINTAKEINOT	67
6	OULUN KAUPUNGIN TALOUS	73
6.1	Tuloslaskelmaosa	73
6.2	Rahoituslaskelmaosa.....	83
6.3	Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma	85
6.4	Liikelaitosten vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen	86
7	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	87
7.1	Käyttötalous lautakunnittain.....	87
7.2	Keskusvaalilautakunta	88
7.3	Tarkastuslautakunta	88
7.4	Kaupunginvaltuusto	90
7.5	Kaupunginhallitus	90
7.6	Sivistyslautakunta.....	100
7.7	Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta.....	116
7.8	Yhdyskuntalautakunta.....	130
7.9	Rakennuslautakunta.....	139
8	TASEYKSIKÖT	146
8.1	Oulun kaupungin kehittämisrahasto	146
8.2	Oulun Valistustalorahasto.....	150
8.3	Rakennusomaisuuden taseyksikkö.....	151
9	INVESTOINTIOSA.....	154
9.1	Tietohallintoinvestoinnit.....	154
9.2	Investointiosa peruskunta.....	155
9.3	Leasinghankinnat	169
9.4	Investointiosa Rakennusomaisuuden taseyksikkö	170
9.5	Vuokrahanhinnalla toteutettavat rakennuskohteet	179

10	LIKELAITOKSET	180
10.1	Oulun Vesi -liikelaitos	180
10.2	Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	189
10.3	Oulun Infra -liikelaitos	195
10.4	Business Oulu -liikelaitos	202
10.5	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	219
11	TYTÄRYHTEISÖJEN TALOUSTAVOITTEET	224
11.1	Tytäryhtiöt	224
11.2	Kuntayhtymät	226
11.3	Säätiöt	227
	LIITTEET	228
	Liite 1. VÄESTÖ – OULU	228
	Liite 2. Kehittämishankkeiden yhteenveto TA2024	230
	Liite 3. Ympäristöbudjetointi TA2024	233
	Liite 4. Talousarvion 2024 ja TS2025-26 valmistelu- ja käsittelyvaiheet	234

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Nyt on Oulun aika

Vuoden 2023 keväällä toteutunut Suomen Nato-jäsenyys muutti merkittävästi Oulun ja koko Pohjoisen Suomen geopoliittista asemaa. Venäjän käymä hyökkäyssota Ukrainassa on ravisuttanut maailmanjärjestystä vuosikymmeniksi eteenpäin. Suomi on nyt Naton itäinen raja ja Pohjois-Suomella on merkittävä rooli Pohjoisen alueen puolustajana.

Petteri Orpon hallitus on myös noteerannut pohjoisen Suomen kasvaneen strategisen merkityksen. Hallitusohjelmassa on kirjaus, jonka mukaan valtioneuvoston kanslian alaisuuteen perustetaan työryhmä valmistelemaan Pohjoista ohjelmaa. Sen tarkoituksena on parantaa liikenneyhteyksiä, tukea puhtaan siirtymän tavoitteita ja luoda edellytyksiä Suomen turvallisuuden ja huoltovarmuuden vahvistamiseksi. Oulun kaupungilla on ollut merkittävä rooli hallitusohjelmakirjauksen syntymiseen yhdessä Pohjoisen kuntien, maakuntaliittojen, oppilaitosten ja kauppakamareiden kanssa.

Vuosi 2022 oli kuntataloudessa hyvää aikaa. Oulussa veroja kertyi 56 M€ edellisvuotta enemmän (kasvua 6,2 %) menojen kasvun ollessa 50 M€ (kasvua 3,5%). Möimme sairaalakiinteistöjä yhteensä 160 miljoonan euron edessä, mikä käänsi tilinpäätöksen vahvasti positiiviseksi. Kaupunginvaltuusto päätti varata kiinteistökaupoista 85 miljoonaa euroa tulevaisuuden elinvoimainvestointien rahoittamiseen.

Kotitalouksilla ei sen sijaan mene yhtä hyvin. Kova inflaatiovauhti on laskenut ostovoimaa ja lainojen korkotasot nakertavat tavallisten oululaisten luottamusta omaan talouteensa. Palkallaan ihmisen tulisi kuitenkin tulla toimeen. Sen vuoksi viime kuukausina heikentynyt inflaation kasvuvauhti antaa pientä toivoa.

Verotulot, jotka ovat Oulun kaupungille merkittävin tulonlähde, ovat tänä vuonna ennusteen mukaan noin 20 miljoonaa euroa ennakoitua suuremmat. Samanaikaisesti menopaineet kuitenkin kasvavat ja kaupunki investoi voimakkaasti tulevaisuuteen. Talousarvioesitys vuodelle 2024 on alijäämäinen, mutta suunnittelukauden lopussa vuonna 2026 tilikauden tulos palautuu ylijäämäiseksi, mikäli kaupungin verotulot kehittyvät edelleen positiivisesti.

Koska yleinen talouden suhdanne on heikko, on kaupungin panostettava elinvoimainvestointeihin. Oulun kaupunki satsaa suunnittelukaudella yli 600 miljoonaa kaupunki-infran kehittämiseen ja matkailulliseen vetovoimaan. Oulu rakentaa uuden vesiliikuntakeskuksen Raksilaan, uuden museo- ja tiedekeskuksen Tietomaan yhteyteen sekä suurimpana yksittäisenä investointina Jääkärinkankaan monitoimitilat Hiukkavaaraan. Ensi vuonna valmistuvia kohteita ovat esimerkiksi kaupungintalon peruskorjaus, Linnanmaan uusi uimahalli ja Maikkulan koulun peruskorjaus. Kun tähän lisätään vielä Asuntomessut Hartaanselällä 2025, Nallikarin ja Pikisaaren kehittämissuunnitelmat sekä Virpiniemen liikuntamaailma, voidaan puhua vuosisadan investoinneista. Myös Oulun merellisyydestä on puhuttu pitkään. Tulevat investoinnit antavat viimeinkin katetta puheille.

Kaupunki kasvaa yli 2 000 uudella asukkaalla joka vuosi. Jotta voimme pärjätä kansallisessa ja kansainvälisessä kilpailussa, tarvitsemme jatkuvasti lisää kansainvälisiä osaajia. Jo nyt korkean osaamisen aloilla on kasvava työvoimapula. BusinessAsemalla keväällä avattu Oulu International House on jo muutamassa kuukaudessa osoittanut tarpeellisuutensa.

Nyt on Oulun aika. Toivon, että Oulun kaupunki ja kaupunkilaiset ovat valmiita vastaanottamaan vieraat läheltä ja kaukaa, kun Oulu on Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2026. Olisi hienoa, jos me kaikki oululaiset voisimme yhdessä toteuttaa kulttuurisen ilmastomuutoksen, jonka myötä puhuisimme Oulusta, rakkaasta kotikaupungistamme, asteen verran arvostavammin ja lempeämmin. Hienoa olisi myös nähdä oululaiset

toivottamassa hymyilevin kasvoin vieraat tervetulleiksi Ouluun. Iloinen tervehdys Rotuaarilla tai Pikisaassa vastaantuleville vieraille on tekona pieni, mutta positiivisena vaikutuksena erittäin suuri. Toivon, että vuoteen 2026 mennessä Oulussa on tapahtunut toisista välittämisen kulttuuri-ilmastonmuutos, niin että se näkyy koko kaupungin ja kaupunkilaisten ilmeessä ja hyvinvoinnissa.

Tämä on ensimmäinen talousarvioesitykseni Oulun kaupunginjohtajan virassa. Haluan kiittää kaupunkilaisia hienoista kohtaamisista ja kannustavasta ilmapiiristä. Kun näette minut kadulla tai kaupassa, niin tulkaapa nykäisemään hihasta!

Seppo Määttä

kaupunginjohtaja

2 YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät

Yleinen talouskehitys

Lähes koko kehittynyt maailma on taistellut tänäkin vuonna inflaatiota vastaan, ja pelkona on ollut maailmantalouden vajoaminen taantumaa. Nyt näyttää siltä, että taistelu inflaatiota vastaan tuottaa tulosta ilman maailmantalouden taantumaa.

Maailmantalouden hyvä kehitys ei valitettavasti ennakoisi Suomen vientimarkkinoiden suuntaa. Maailmantalouden kasvua ajavat kehittyvät maat – etupäässä Kiina, jonka talous kasvaa tänä vuonna 4,5 %. Suomen tärkeimpien vientimaiden Saksan ja Ruotsin talouskasvu sen sijaan jää tänä vuonna miinuksien puolelle. Tavaravienti vähenee väliaikaisesti, eikä palveluvientikään kohene kunnolla kuin vasta ensi vuonna. Venäläisten ja aasialaisten turistien paluuta ei ole näköpiirissä, ja vaihtotaseen krooninen alijäämä jatkuu.

Kotitalouksien tilanne helpottaa vuoden loppua kohti, kun inflaatio on jo hidastunut, palkankorotukset astuneet voimaan ja eläkkeiden indeksitarkistukset tehty. Ensi vuonna kaikki kysyntäerät jo kasvavat. Hintojen nousun kiivain tahti on jo takana niin Suomessa kuin euroalueellakin. Inflaatio kotimaassa painuu ensi vuonna keskuspankin 2 prosentin tavoitteen alapuolelle. Euroalue pääsee tavoitteen tuntumaan vasta seuraavana vuonna. Euroopan keskuspankin (EKP) koronnostot eivät siksi välttämättä ole ohi, puhumattakaan vaikutuksista, joita viime vuosikymmentä korkeammalle jäävällä korkotasolla on taloudessa.

Toisin kuin Yhdysvalloissa, euroalueella inflaation vastainen taistelu merkitsee tuotannon supistumista väliaikaisesti. Erityisesti Saksan teollisuus ehtii supistua reippaasti ennen kuin palveluiden kysyntää, ja siten inflaatiota, euroalueella on saatu hillittyä. Tästä huolimatta euroalueen työttömyysaste oli vielä heinäkuussa ennätysalhaalla. Kovin laajasta ja syvästä taantumasta ei siis ole kyse, vaan ensi vuonna euroalueen talous taas kasvaa. Koronnostot eivät vaikuta kaikkialla samalla voimalla. Eniten investoivat toimialat teollisuus ja rakentaminen kärsivät korkeista koroista enemmän kuin palvelualat, joiden palkankorotukset ovat ylläpitäneet hinnannousupaineita. Asuntojen kysyntä on Suomessa vähentynyt merkittävästi, syventäen asuinrakentamisen laskusuhdannetta entisestään. Vihreä siirtymä ja hallituksen infrainvestointiohjelma parantavat lähivuosien näkymiä.

EKP nostaa korkoja enemmän kuin Suomen tai yksittäisen toimialan kannalta olisi riittävää. Euromaiden tuotantorakenteiden sekä asuntolaina- ja asuntomarkkinoiden erojen vuoksi koronnostot vaikuttavat eri maissa eri tahtiin. Vaikka Saksan ja Ranskan paino on yhteensä puolet euroalueen kuluttajahintaindeksissä, rahapolitiikka vaikuttaa näissä maissa hitaammin kuin Suomessa tai euroalueella keskimäärin. Jotta vaikutukset tuntuvat koko euroalueella, yhteistä rahapolitiikkaa on kiristettävä enemmän kuin yksittäisen jäsenmaan kannalta voisi olla riittävää.

Tähän asti EKP on kiristänyt rahapolitiikkaa pääasiassa koroilla, eikä keskuspankin arvopaperiomistuksia ole merkittävässä määrin vähennetty. Valtionlainojen myynnillä olisi huomattavia vaikutuksia euromaiden valtionlainakorkoihin, joiden väliset erot ovat tähän asti pysyneet vakaina. Näyttää siltä, ettei EKP pääse taseen supistamisessa kovinkaan pitkälle ennen kuin on jo taas korkojen laskun aika.

Pääministeri Orpon hallituksen finanssipolitiikan tavoitteena on vahvistaa julkista taloutta ja kääntää Suomen velkaantumiskehitys. Hallitus on ohjelmassaan sitoutunut vahvistamaan julkista taloutta

toimenpidekokonaisuudella, joka vahvistaa julkista taloutta nettomääräisesti 6 miljardilla eurolla vuoden 2027 tasolla tarkasteltuna. Toimenpidekokonaisuudesta suorien sopeutustoimien osuus on nettomääräisesti reilut 4 miljardia euroa vuoden 2027 tasolla. Lisäksi työllisyyttä parantavilla toimilla tavoitellaan lähes 2 miljardin euron vahvistusta vuoden 2027 tasolla.

Hallituksen tavoitteena on, että julkisen talouden rahoitusasema kohenee siten, että julkisen talouden alijäämä on korkeintaan 1 % suhteessa bruttokansantuotteeseen vaalikauden aikana eli vuoteen 2027 mennessä. Tavoite on linjassa velkakestävyystavoitteen kanssa.

Hyvinvointiyhteiskunnan turvaamiseksi hallitus on sitoutunut toimeenpanemaan hallitusohjelman mukaiset kuuden miljardin euron julkista taloutta vahvistavat toimenpiteet. Hallituksen tavoitteena on taittaa velkasuhteen kehitys. Hallitus pitää hallitusohjelman mukaisia kasvu- ja säästötoimenpiteitä tärkeinä tavoitteen saavuttamiseksi.

Julkisen talouden tilanne on uusien ennusteiden perusteella huolestuttava. Päivittyneen talousennusteen perusteella 6 miljardin euron sopeutuskokonaisuuden toimeenpanon jälkeen hallitusohjelmaan kirjatusta 1 %/BKT:n alijäämätavoitteesta jäätäisiin arviolta 0,4 prosenttiyksikköä.

Taloustalouden ministerivaliokunta seuraa säännöllisesti hallitusohjelman taloustaloudellisten tavoitteiden toteutumista. Valtiovarainministeriö varautuu erilaisiin talouden skenaarioihin. Varautumista tukemaan valtiovarainministeriö käynnistää säännönmukaisen meno- ja rakennekartoitusprosessin. Hallitus arvioi julkisen talouden tilannetta ja päättää mahdollisista tarvittavista lisätoimista puoliväliriihessä.

Valtiontalouden kehysjärjestelmä on keskeinen hallituksen finanssipolitiikan ohjauksen väline ja uskottavan taloustalouden perusta. Hallitus on päättänyt palata noudattamaan valtiontalouden menoja koskevaa kehysmenettelyä. Julkisen talouden suunnitelmassa asetetaan sitova menokehys vaalikaudelle. Hallitusohjelman kirjauksia ja muita toimenpiteitä toteutetaan vaalikauden kehysten mahdollistamissa rajoissa.

Valtion vuoden 2024 talousarvioesitys ja julkisen talouden suunnitelma käsitellään valtioneuvoston yleisistunnossa 9. lokakuuta 2023.

Kuntatalous

Vuosi 2023 on kuntataloudessa historiallinen, sillä sote-uudistus tuli voimaan vuoden alusta ja kavensi kuntien tehtäväkenttää. Uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia sekä kuntien toimintaan että talouteen. Uudistuksen vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntien käyttötalouteen, jossa tulojen ja menojen taso ja rakenne muuttuivat merkittävästi tehtävien siirryttyä hyvinvointialueille sekä rahoituksen siirryttyä valtiolle. Sote-siirtolaskelmat on päivitetty viimeisimpien arvioiden mukaisiksi. Kuluva vuosi on kuntataloudessa monin paikoin vaikeasti tulkittava sote-uudistuksen aiheuttaminen suurien muutosprosenttien vuoksi.

Julkisen talouden tila heikkenee kuluvana vuonna selvästi. Talouskasvu ja työllisyyskehitys hiipuvat. Yleinen kustannus- ja korkotaso ovat yhä korkealla suhteessa siihen, mihin olemme viime aikoina tottuneet. Myös kuntatalouden tilanne vaikeutuu.

Kuntien talous myös eriytyy entisestään. Eriytymistä kiihdyttävät hyvinvointialueuudistuksen talousvaikutukset, väestökehitys ja taloudellisen kasvun erilainen jakautuminen maan sisällä muun muassa itärajan sulkeutumisen seurauksena. Hallituksen linjauksista osa kuitenkin edistää kuntatalouden vakautta. Kunnille korvataan

jatkossakin laajenevien tehtävien kustannukset sekä valtion päättämien veroperustemuutosten talousvaikutukset. Kuntien osuus hallitusohjelman suorista sopeutustoimista näyttäisi jäävän pieneksi. Muista julkisen sektorin alasektoreista poiketen sopeutusohjelma kuitenkin leikkaa kuntien tuloja ilman, että hallitus on linjannut vastaavan suuruista säästöistä kuntien tehtäviin ja velvoitteisiin. Kuntien valtionosuuksien indeksikorotuksia jarrutetaan maltillisesti, minkä lisäksi hallitus leikkaa monia kuntakenttään kohdistuvia tukia. Leikkauksia kohdistuu muun muassa uusien väylähankkeiden rahoitukseen, työllisyysmäärärahoihin, kotoutumiskorvauksiin, joukkoliikenteeseen, opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksiin sekä MAL-avustuksiin. Leikkaukset merkitsevät palvelutason laskua sekä kuntien maksuosuuksien kasvua.

Hallituksen sopeutus päätösten todellisiin taloudellisiin vaikutuksiin liittyy myös runsaasti epävarmuutta. Leikkausten välilliset vaikutukset voivat lisätä kuntien kustannuksia oletettua voimakkaammin, jos esimerkiksi etuuksien saajat eivät työllisty työmarkkinoille ja joutuvat tukeutumaan toimeentulotukeen.

Kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmän uudistamistyö on jo laitettu liikkeelle. Siinä on tärkeää tarkastella laajasti kuntien valtionosuuksia ja –avustuksia eri hallinnonaloilta sekä vero- ja maksutuloja, jotta rahoitusjärjestelmä saadaan aidosti vastaamaan kuntien uudistunutta tehtäväkenttää. Valmistelua on tehtävä tiiviissä vuorovaikutuksessa kuntakentän kanssa.

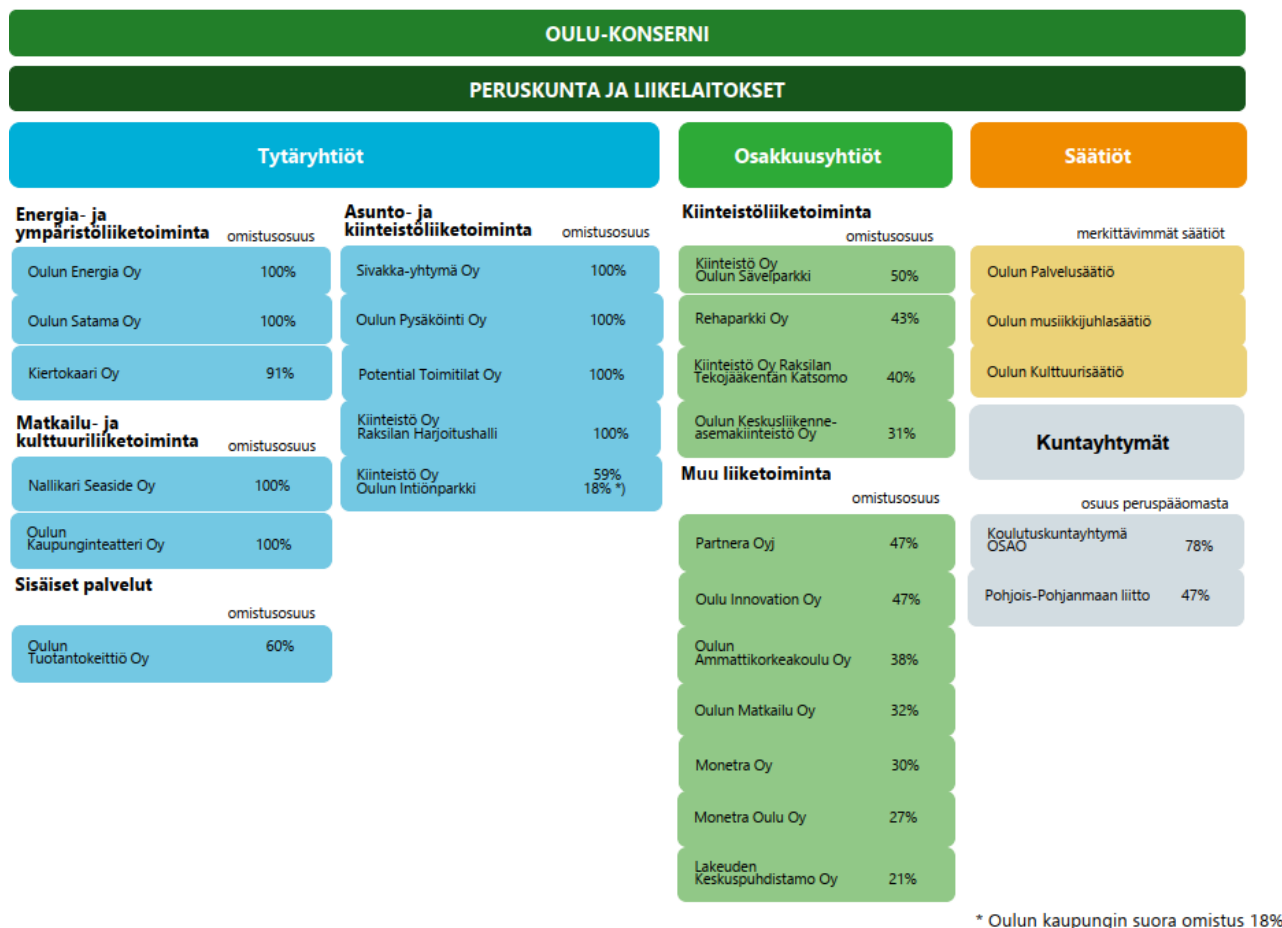
Vuonna 2025 kuntataloudessa tapahtuu lyhyen ajan sisällä jo toinen merkittävä rakenteellinen uudistus, kun työ- ja elinkeinopalvelut siirretään kuntien vastuulle. Tämä laajentaa kuntien tehtäväkenttää ja kasvattaa kuntatalouden toimintamenoja noin 840 milj. eurolla. Uudistuksen myötä kuntien henkilöstömäärä kasvaa noin neljällä tuhannella henkilötyövuodella, mikä näkyy vuonna 2025 etenkin henkilöstömenojen voimakkaana kasvuna. Myös ostot kasvavat uudistuksen seurauksena. Uudistuksen myötä kunnan rahoitusvastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta laajenee, mikä puolestaan heijastuu vuonna 2025 avustusmenojen tason muutokseen. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kunnan talouteen. Uusiin avustusmenoihin vaikuttaa etenkin työttömyyden kehitys, jonka on ennustettu asettuvan noin 6,5 prosenttiin kehysvuosina, sekä muutokset kansaneläkeindeksissä.

Lähde; Etlä, VM, Kuntaliitto

2.2 Oulu-konserni ja muutokset konsernirakenteessa

Oulu-konsernin emoyhteisönä toimii Oulun kaupunki (peruskunta ja liikelaitokset). Oulu-konserniin kuuluvat kirjanpitolain mukaisesti kaupungin määräysvallassa olevat osakeyhtiöt (tytäryhtiöt) sekä säätiöt. Lisäksi kuntayhtymistä tytäryhteisöasemassa Oulun kaupunkiin on Koulutus kuntayhtymä OSAO. Oulun kaupungilla on 11 osakkuusyhtiötä, joissa kaupungin omistusosuus vaihtelee 21 %:n ja 50 %:n välillä. Uudet omistajapoliittiset linjaukset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.12.2021 § 124.

* Oulun kaupungin suora omistus 18%

Kuva 1. Oulu-konserni 1.1.2024

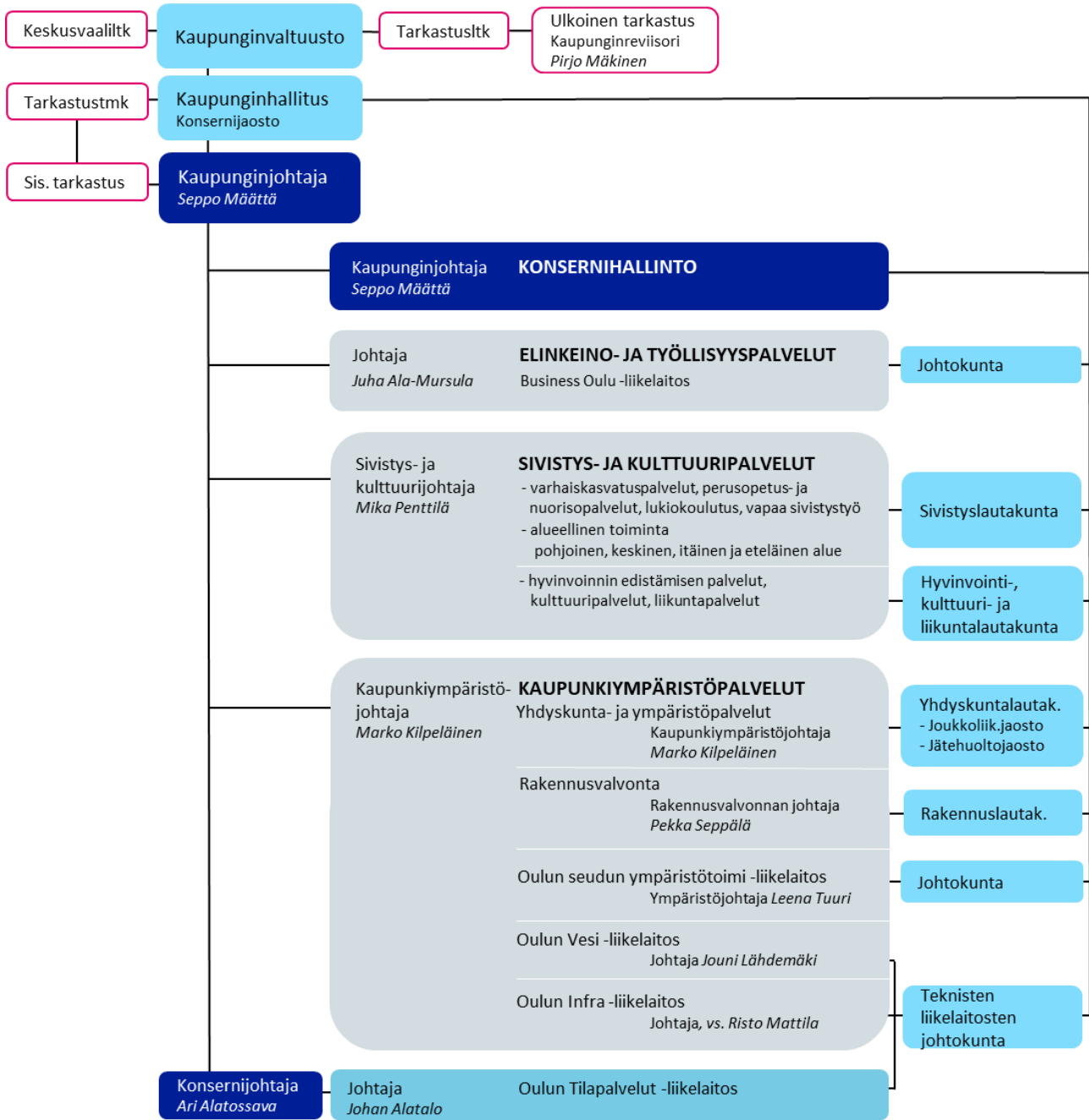
Oulun Energia Oy:n tytäryhtiöt: Oulun Energia Sähköverkko Oy (100 %), Turveruukki Oy (100 %), Huoltovoima Oy (100 %) ja Syklo Oy (100%)

Sivakka-yhtymä Oy:n tytäryhtiöt: Oulun Remonttimylly Oy (100 %), Oulun Sivakka Oy (100 %) ja Oulun Tervatalot Oy (100 %).

Oulun Satama Oy:n tytäryhtiö: Oritkarin Huoltorakennus Oy (73,2 %)

Potential Toimitilat Oy:n tytäryhtiöt: Maikkulan Keskus Oy (100 %), Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo (78 %), Asunto Oy Kiimingin Seniori (54,6%), Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo (54 %) ja Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo (50,3 %)

2.3 Oulun kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa

Kuva 2. Oulun kaupungin organisaatio 1.1.2024

Oulun Infra liikelaitoksen kaupungille jäävien tehtävien sekä kaupungille 1.1.2025 siirtyvien TE-palvelujen organisointi valmistellaan vuoden 2024 aikana.

2.4 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

Oulun kaupungin väkiluku vuodenvaihteessa 2022/2023 oli 211 848. Väestönkasvua edellisvuodesta oli 2 297 asukasta (1,1 %). Oulun seutukunnan väestö kasvoi 2 443 asukkaalla, josta valtaosa kohdistui Oulun kaupunkiin. Oulun kaupungin väestönkasvu jatkuu myös tulevina vuosina.

Oulun väkilukua kasvattaa sekä luonnollinen väestönlisäys että muuttovoitto. Syntyneiden määrä laski kuitenkin vuonna 2022 ja luonnollinen väestönlisäys oli selvästi pienempää kuin aiempina vuosina. Oulussa syntyi vuonna 2022 yhteensä 2 040 lasta.

Muuttovoitto on ollut viimeisten viiden vuoden aikana keskimäärin noin 1 350 henkilöä vuodessa. Vuonna 2022 muuttovoitto oli edellisvuotta voimakkaampaa ja oli 1 870 henkilöä. Tästä maahanmuuton osuus oli 1 172 henkilöä. Maahanmuuton osuus muuttovoitosta kasvoi edellisvuodesta.

Alle kouluikäisten määrä laski edelleen vuoden 2022 aikana. Taustalla on viime vuosien pienempi syntyneiden määrä ja ikäluokkaan kohdistuva muuttotappio. Tulevina vuosina alle kouluikäisten määrä laskee vielä.

Perusopetusikäisten lasten määrä laski vuonna 2022 yhteensä 312 lapsella. Tulevina vuosina perusopetusikäisten määrä laskee edelleen.

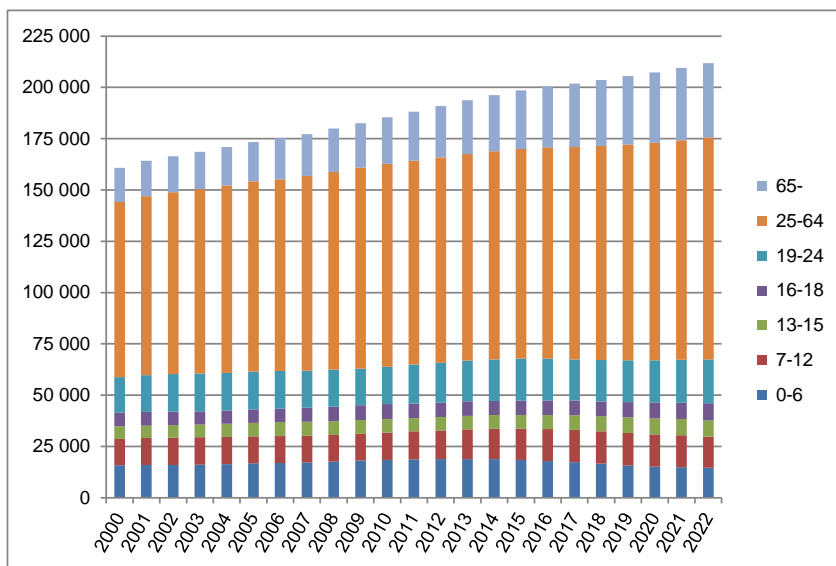
16-18 -vuotiaiden määrä kasvoi vuonna 2022 yhteensä 274 hengellä. Ikäluokka kasvaa vielä lähivuosina.

19-24 -vuotiaiden määrä kasvoi vuonna 2022 yhteensä 503 hengellä. Tulevina vuosina ikäluokan kasvu jatkuu.

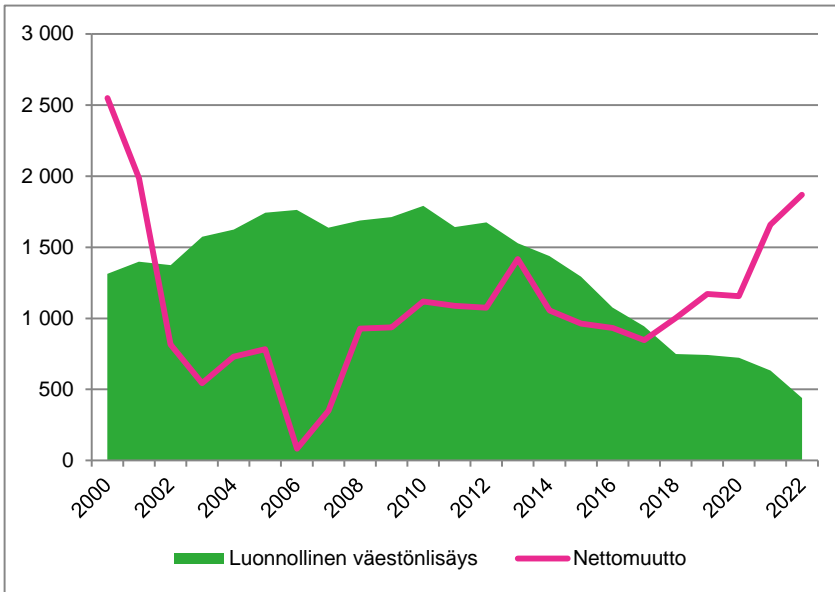
Työikäisten ikäluokka eli 25-64 -vuotiaat kasvoi vuonna 2022 yhteensä 1 276 hengellä. Tulevina vuosina ikäluokan kasvu jatkuu.

Yli 65-vuotiaiden määrä kasvoi vuonna 2022 yhteensä 875 henkilöllä ja **yli 75-vuotiaiden** määrä 778 henkilöllä. Vanhempien ikäluokkien voimakas kasvu jatkuu tulevinakin vuosina.

Talousarvion liitteenä (liite 1) on suuralueittainen väestösuunnite, joka perustuu Maankäytön toteuttamisohjelman 2024–2028 mukaiseen asuntotuotanto-ohjelmaan sekä kunkin suuralueen väestörakenteeseen. Väestösuunnitteeseen liittyy monia epävarmuustekijöitä, joista merkittävimpiä ovat sisäisen ja ulkoisen muuttoliikkeen vaihtelut sekä asuntotuotannon ajoittumiseen, tuotannon määriin ja talotyypijakaumaan liittyvät mahdolliset muutokset. Viime vuosien suuret muutokset syntyvytydessä lisäävät myös epävarmuutta ennusteeseen. Myös asuntotuotanto-ohjelmaan tehdään muutoksia päivitysten yhteydessä, jotka vaikuttavat alueiden väestökehitykseen.

Kuva 3. Oulun väestökehitys ikäluokittain

Kuva 4. Luonnollinen väestönlisäys ja nettomuutto

2.5 Maankäyttö ja asuntorakentaminen

Oulun kaupungin alueella maankäyttöä ohjaavat yleiskaavat. Uuden Oulun yleiskaavan Kaavakartta 1 on strateginen ja käsittää koko kunnan alueen osoittaen erilaiset kaupunki- ja maaseutukehittämisvyöhykkeet tavoitteineen. Keskeisellä kaupunkialueella Kaavakartta 2 on aluevarauskartta, se näyttää alueiden pääkäyttötarkoitukset ja ohjaa maankäyttöä yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen.

Vuonna 2022 käynnistetty keskeisen kaupunkialueen yleiskaavan tarkistus etenee. Vireillä ovat yleiskaavatyön edellyttämät selvitykset mm. yhdyskuntarakenteesta, energiasta, kaupallisista palveluista sekä viheralueverkostosta ja luonnon monimuotoisuudesta. Tavoitteena on valmistella yleiskaavaluonnos vuoden 2024 aikana.

Oulujokivarren maankäyttöä ohjaava osayleiskaavan tarkistus on voimassa. Kiiminkijokivarressa Jokikylän ja Murrin osayleiskaava on tullut voimaan alkuvuodesta 2023. Alakylän, Tirinkylän, Haipuskylän ja Hanhiperän osayleiskaava on hyväksytty loppuvuodesta 2022 ja se on hallinto-oikeudessa. Oulunsalon alueen osayleiskaava on tavoitteena asettaa luonnoksena nähtäville syksyllä 2023. Koko Oulua koskeva Kulttuuriympäristön teemayleiskaava on ollut luonnoksena nähtävillä keväällä 2023 ja tavoitteena on valmistella ehdotus nähtäville syksyllä 2023.

Maankäyttö ja asuntorakentaminen painottuu Uuden Oulun yleiskaavan mukaisesti entistä enemmän täydennysrakentamiseen. Kaupunkiraitiotien kehittämiskäytävälle laaditun Alppilan bulevardin kaavarungon mukaisia asemakaavoja on valmistunut ja valmisteilla sekä kerrostaloja jo rakenteilla. Lähiökehää täydennetään useissa kaupunginosissa.

Keskeisellä kaupunkialueella merkittäviä kaupunkikehittämissankkeita on mm. Asemakeskus. Oulujoen suistossa Hartaanselän ranta-alueille valmistunut asemakaavahanke mahdollistaa noin tuhat uutta asuntoa. Alueella järjestetään Asuntomessut vuonna 2025. Keskustassa ja sen lähialueilla on vireillä useita asuin- ja liikerakentamiseen tähtäviä asemakaavahankkeita.

Pohjoisessa Oulussa merkittäviä asemakaavahankkeita asumiseen on mm. Kajonharjussa. Hiukkavaaran kaavoitus jatkuu Vanhan Hiukkavaaran sekä Soittajankankaan asemakaavahankkeilla. Heikkilänkankaalle laaditaan uuden asuinalueen asemakaavaa. Jääliä laajennetaan Näppärinkankaan asuinalueella. Kiimingissä

Hieta-ahon kaavarungon pohjalta on aloitettu alueen vaiheittainen asemakaavoitus Ahonkankaan asemakaavalla. Haukiputaalla laaditaan keskustaa täydentäviä asuinkortteleiden asemakaavoja sekä Muurakorven asuinalueen asemakaavaa.

Työpaikkatontteja asemakaavoitetaan vastaamaan työpaikkatonttikysyntään. Merkittäviä keskittymiä ovat mm. Linnanmaan ja Kontinkankaan kampukset. Työpaikkarakentamiseen osoitettavia asemakaavoja laaditaan mm. Keskustaan, Oulunsaloon, Ruskonselkään ja Välikylään, Pateniemi-Ritaharjun alueelle, Takalaanilaan ja Nokelaan. Valmisteilla on myös työpaikkatonttien kaavoitusta Lentokentäntien varteen.

Maankäytön toteuttamisohjelman (MATO) 2024 – 2028 laadinta aloitettiin syksyllä 2022. MATOon yhdistetään asuntopoliittiset linjaukset. MATOa ohjaavat erityisesti kaupunkistrategian linjaukset ympäristön kestäväyydestä ja yhdyskuntarakenteen eheydestä. MATO -raportissa on esitetty taulukoilla ja kartoilla asunto-ohjelma suuralueittain ja kaupunginosittain. Ohjelma ohjaa kaupungin tontinluovutusta. Lähes koko kerrostalotuotanto on täydennysrakentamista. Toteuttamisohjelmassa luovutetaan omakotitalotontteja maltillisesti. Ohjelmalla varmistetaan, että päiväkotij- ja koulupalvelut pystytään järjestämään suunnitelmallisesti.

MATO:n yhteydessä laaditaan myös työpaikka -MATO.

2.6 Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen ja työllisyyden edistäminen

Yleistä talousnäkymistä

Suomen Pankin maaliskuun 2023 väliennusteen mukaan BKT supistuu tänä vuonna 0,2 % Viime syksyn energiakriisin ja pitkittyneen Ukrainan sodan vuoksi lisääntynyt taloudellinen epävarmuus, kiihtynyt inflaatio ja nopeasti nousseet korot heikentävät edelleen kasvua. Yritysten arviot suhdannekymät ovat edelleen heikentyneet, ja riittämätön kysyntä on noussut tärkeimmäksi yritysten tuotantoa rajoittavaksi tekijäksi samalla, kun pula osaavasta työvoimasta, kapasiteetista ja raaka-aineista on hieman hellittänyt. Toimialoista kysynnän heikkenemisestä on eniten kärsinyt asuntorakentaminen.

Isona ongelmana on inflaation ja korkojen nousun myötä kuluttajien heikentynyt ostovoima, mikä näkyy talouskasvussa vielä lähivuosina. Maailmankauppa ja Suomen vientimarkkinat toipuvat asteittain energiakriisin, inflaation ja korkojen nousun aiheuttamasta notkahduksesta, mikä tukee talouskasvun elpymistä kotimaassa. Koska korot jäävät aiempaa korkeammalle tasolle eikä Suomen vientikysynnässä ole odotettavissa nopeaa elpymistä, talouskasvu jää lähivuosina silti kituliaaksi: Suomen BKT kasvaa 0,9 % vuonna 2024 ja 1,5 % vuonna 2025.

Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen

Oulun seudun suhdannekehitys on viime vuoden loppuun mennessä ollut vahvasti positiivinen etenkin liikevaihdon ja viennin osalta. Hyvästä liikevaihdon kehityksestä huolimatta muutamilla toimialoilla on ilmennyt haasteita henkilöstömäärän kehityksessä. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla heikentynyt suhdannekehitys näkyi rakentamisen toimialalla mm. lisääntyneinä lomautuksina sekä kuljetuksen ja varastoinnin, kaupan ja majoituksen ja ravitsemuksen toimialoilla, missä henkilöstön määrä supistui yhä enemmän loppuvuotta kohden mennessä.

Näyttäisi siltä, että rakentamisen ja kaupan heikentynyt suhdannekehitys on vaikuttanut vahvasti myös logistiikan heikentyneeseen kehitykseen. Myös koko maan tasolla on ollut nähtävissä vastaavaa kehitystä.

Pohjoisen mahdollisuudet

Muuttunut geopoliittinen turvallisuustilanne ja Suomen saama Nato-jäsenyys korostavat pohjoisen Suomen merkitystä ja pohjoismaisen yhteistyön tärkeyttä. Pohjoisen tulevaisuuskatsauksessa esitettyjen huoltovarmuuteen, turvallisuuteen ja saavutettavuuteen liittyvien kehityshankkeiden toteuttaminen osana hallitusohjelmaa on nyt entistäkin ajankohtaisempaa. Näistä tärkeimpiä ovat tie-, rautatie- ja lentoliikenneyhteydet Pohjois-Ruotsin, -Norjan ja -Suomen välillä. Meriliikenteen osalta tulisi huomioida Oulun satama-alueen kehitys ja teollisuuskaavan laajentaminen alueelle osana käynnissä olevaa yleiskaavatyötä.

Yritystoiminnan kehitys

Oulun alueelle perustetaan edelleen hyvin uusia yrityksiä. Viime vuoden aikana jäätiin hieman vuoden 2021 ennätysvauhdista, ja kuluvan vuoden alusta alkaen yritysperustanta on ollut hieman laskussa. Samalla yritystoiminnan lopettamisista on tapahtunut hieman enemmän kuin aikaisemmin, jolloin kuluvana vuonna yritysten nettomäärä on jäänyt edellisvuosia pienemmäksi. Silti alueelle pitäisi saada enemmän tutkimuslähtöisiä, liiketoiminnaltaan skaalautuvia yrityksiä sekä niiden myötä myös lisää yritysrahoitusta. Tätä tukemaan on perustettu Startup Station -kehitysympäristö, joka aloittaa toimintansa lokakuussa 2023. Tarpeen on myös perustaa uusi pääomarahasto aloitusvaiheessa olevien yritysten liiketoiminnan kehittämiseen sekä käynnistää uudelleen Polar Bear Pitching -tapahtuma ulkomaisten investoreiden houkuttelemiseksi Ouluun.

Sijoittuminen

Oulu on ollut kiinnostava sijoittumispaikkakunta niin kotimaisille kuin ulkomaisille yrityksille, ja sijoittumisten osalta viime vuoden kehitys oli tavoitteiden mukaista. Sijoittumisten lisäksi merkittävimpiä paikallisia investointipäätöksiä olivat Nokian tuotantolaitoksen ja Stora Enson kartonkikoneinvestoinnit Ouluun. Parhaillaan Pohjois-Pohjanmaalle rakennettavan uusiutuvan energian tuotanto lisää entistä enemmän alueen kiinnostavuutta etenkin energiatalouteen liittyville investoinneille. Suurten teollisuustonttien kysyntään onkin syytä varautua osana Työpaikka-MATO ohjelman 2024- 28 toteuttamista.

Matkailu

Koronavuosien jälkeen matkailu on elpymässä Oulun alueella, ja kysyntä on hyvällä tasolla. Kesäkuussa 2026 julkistettu Oulun seudun Matkailun masterplan 2030 on suunnitelma, joka viitoittaa yhteisen tahtotilan matkailun kehittämisessä Oulun seudulla. Strategian toteuttamisen näkökulmasta keskeisiä asioita ovat seudullinen yhteistyö matkailun johtamisessa ja uudet vetovoimainvestoinnit, kuten Oulun monitoimi- ja elämysareena. Kulttuuripääkaupunkiohjelma tulee konkretisoida palveluina ja elämyksinä ja lisäksi tulee vahvistaa alueen yhteistä kansainvälistä imagoa ja tunnettuutta. Tähän tarvitaan yhteisiä resursseja ja työtä lentoyhteyksien ja saavutettavuuden parantamiseen sekä majoituskapasiteetin lisäämiseen.

Kaupan alalla myynti on edelleen hyvällä tasolla, mutta volyyymi ei kasva. Silti hintojen nousun takia alan liikevaihto on kasvussa. Palvelualalla on hieman hiljenemistä. Esimerkiksi ravintola-ala on voinut toimia ihan hyvin, mutta reservityövoimaa ja ammattitaitoista työvoimaa on edelleen hankala löytää, mikä heikentää yritysten kasvumahdollisuuksia. Toimialasta riippumattomasti yleistä osaajapulaa helpottamaan on BusinessAsemalle avattu International House Oulu – palvelualusta, jonka tehtävänä on etenkin ulkomaisten osaajien ja perheiden houkutteleminen ja kotouttaminen Oulun alueelle.

Yritysmönteisyys ja vetovoima

Oulu pärjasi todella hyvin T-Median toteuttamassa viimeisimmässä kaupunkien vetovoima & pitovoima - tutkimuksessa vaikka EK:n yritysmönteisyys ja Taloustutkan imago -tutkimuksissa menestys ei ollut kovin hyvää. Siten asetettu tavoitetila ja visio Oulusta Suomen yritysmönteisimpänä kansainvälisenä kasvukeskuksena pitää edelleen ottaa kaikkien kaupungin yksiköiden yhteiseksi tehtäväksi. Vuoden 2024 aikana olisi tältä osin tarpeen

rakentaa aihealuetta koskeva uusi kaupunkistrategiaa toteuttava ohjelma positiivisen kehityksen varmistamiseksi.

Teknologian merkitys

Digitalisaatio ja langaton viestintä ovat edelleen ratkaisevia osaamisaloja Oulun alueen kehityksen kannalta. Oulun vahva ICT-osaaminen on näkynyt laajasti eri toimialojen yrityksii yhdistävinä kehityshankkeina ja klustereina, kuten Automotive-klusteri, Linnanmaan kampusalueelle tulevan Radio Parkin kehitys sekä OuluHealth-ekosysteemi ja siihen liittyvä OYSTER-kehitysympäristö. Uusimpana ICT-alan kehityskohteena on elektroniikkateollisuuden ekosysteemin kehitys SoC (= System on Chip) osaamisen ja tuotekehityksen saamiseksi alueelle. Lisäksi teknologiayhteistyötä USA:n markkinoille ollaan parhaillaan käynnistämässä.

Verkostot

Pitovoimaan liittyvä, yritystoiminnan edellytyksiä tukeva tärkeä osa on osaaminen. Tulevaisuuden menestymisen kannalta keskeisin asia on Oulun vetovoimaisuuden säilyttäminen nuorten keskuudessa opiskelijakaupunkina. Menestyäkseen elinvoimakilpailussa Oulun on oltava verkottunut alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Tärkein alueellinen yhteistyöverkosto on Oulun innovaatioallianssi (OIA). Kansallisella tasolla vuosina 2021–27 Oulun kaupunki on mukana TEM:in yliopistokaupunkeja koskevassa ekosysteemiohjelmassa, jonka tavoitteena on kv-markkinoille tähtäävien yritysekosysteemien uudistaminen.

Alueellisen kehittämisrahoituksen erityistilanne

Ohjelmakauden 2021–27 alun viivästyminen, uuden EU:n rahoitusvälineen Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) käyttöönotto sekä elvyttävä painotus rahoituskehityksissä tuo Pohjois-Pohjanmaalle vuosina 2023–25 poikkeuksellisen suuren kehittämisrahoituksen. Yksittäisten hankkeiden sijaan rahoittajien tavoitteena on ohjelmallinen valmistelu ja toteutus, jossa haetaan yhteisiä kokonaisuuksia ja hankeportfolioita yksittäisten toimien sijaan vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Työllisyyden edistäminen

Vuonna 2023 Oulun työllisyyden kehitys oli vaihtelevaa: joulukuussa 2022 Oulussa työttömien osuus työvoimasta oli 12,3 %, mikä oli 0,1 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Kuitenkin vuoden 2022 työmarkkinatuen kuntaosuus oli yhteensä 23 M euroa, mikä oli 2 M euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna (25 M euroa v. 2021).

Heinäkuun 2023 lopussa Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa (TE-toimisto) oli tarjolla Oulussa 2 203 avointa työpaikkaa. Oululaisia työttömiä työnhakijoita oli 14 220, joista kokoaikaisesti lomautettuja 830. Heinäkuussa 2023 työttömyysaste oli Oulussa 13,8 %.

Vuoden 2022 heinäkuuhun verrattuna pitkäaikaistyöttömien määrä (5 053) nousi 517 henkilöllä. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä (3 609) nousi 136 henkilöllä, ja vammaisten ja pitkäaikaissairaiden työttömien määrä (1 452) nousi 131 henkilöllä vuoden takaiseen verrattuna. Heinäkuussa 2023 alle 25-vuotiaita työttömiä oli 2 446 ja nuorisotyöttömyysaste oli 19,9 % (vuotta aiemmin 18,6 %).

Työllisyyden kuntakokeilu käynnistyi 1.3.2021 ja päättyi 31.12.2024. Kokeilulakiin kirjatun säännön mukaan kuntakokeiluun kerran tullut henkilöasiakas on myös jatkossa kokeilun asiakas. Tämä lisää työllisyyspalveluiden asiakasmäärää, mitä ei ole valtion puolesta kompensoitu. Liikelaitos on tehnyt kuntarahoituksella lisäresursointia, jotta työkuorma pysyy kohtuullisena. Samaan aikaan toteutetaan toukokuussa 2022 voimaan tullutta **Pohjoismainen työvoiman palvelumalli**, joka myös on edellyttänyt lisäresursseja (tiiviimpi

haastatteluväli asiakkaille lakisääteinen 05/2022 lähtien). Pohjoismaisessa työvoimapalvelumallissa työnhakija hakee työtä omatoimisesti ja saa työnhakuunsa yksilöllistä tukea entistä aikaisemmassa vaiheessa ja tiiviimmin.

Muutostyö työllisydessä jatkuu edelleen, kun hallitus hyväksyi maalikuussa 2023 lain työvoimapalveluiden järjestämisestä, jossa TE- palveluiden järjestämisvastuu siirretään kuntiin vuoden 2025 alussa. Uudistuksen tavoitteena on luoda palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, ne edistävät tehokkaammin työllistymistä. Palvelujen asiakaslähtöisyys paranee, kun ne tuotetaan kuntien lähipalveluina.

Oulun kaupunginhallituksen linjauksen (5.6.2023) mukaan Oulu valmistelee vastuukuntamallilla järjestämisvastuullisena kaupunkina työllisyysaluetta lähikuntien (Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Tyrnävä, Utajärvi, Pudasjärvi ja Vaala) kanssa. Tavoitteena on, että kunnat sitoutuvat panostamaan nuorten ennaltaehkäisevään työhön (koulutus ja vapaa-ajan polut), aikuisten työhönpoluttavaan, vapaaehtoiseen toimintaan ja uusien työpaikkojen synnyn edistämiseen. Uudistuksessa työllisyydenhoidon lähipalvelut työnhakijoille ja työnantajille tulisivat kuntien vastuulle. Koulutussuunnittelu, hankinta, taloudelliset tuet, työllisyyden kotopalvelut, kehittäminen, digi, hallinto- ja tukipalvelut sekä kehittäminen, johtaminen, hallinto ja henkilöstön tuki keskitettäisiin Ouluun. Lopullinen päätös alueesta ja järjestämissuunnitelmasta tehdään lokakuussa 2023 kaupunginhallituksessa.

Uudistuksen valmistelu leimaa vahvasti vuotta 2024. Perustyön ohella rakennetaan organisaatorakennetta ja toimintamalleja BusinessOulun tasolla tukemaan lain tavoitetta kuntaekosysteemiä hyödyntäen.

3 TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS

3.1 Talousarvion rakenne

Talousarvion valmistelusta vastaa hallitus sekä kukin toimielin omalla tehtävälueellaan. Liikelaitoksessa valmistelusta vastaa johtokunta. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään toiminnan ja talouden tavoitteet sekä konsernin taloustavoitteet. Oulun kaupungin tytäryhteisöille on asetettu omistajapoliittisissa linjauksissa mitattavat toimintaa kuvaavat tavoitteet.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kaupunkistrategiaa ja, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä talousarviossa osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista vuositasolla ei kuitenkaan edellytetä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Taloussuunnitelmassa tulee päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kunta, jonka kuluvan vuoden talousarvio on ylijäämäinen, voi tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä.

Talouden tasapaino sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää sen voimavaroja. Tämä edellyttää kuntakonsernin riskienhallinnan toimivuutta ja huomioon on otettava kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut kahtena vuonna peräkkäin ovat täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainojen ja vuokravastuiden määrän vähintään 50 prosentilla
4. kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Talousarvio muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteumavertailussa. Toimintaa ja taloutta seurataan käyttötalouden, investointien, tulolaskennan ja rahoituksen näkökulmasta. Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarvioprosessissa analysoidaan toimintaympäristön muutoksia ja tunnistetaan talousarvion valmistelun yhteydessä tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioidaan niiden vaikutuksia ja laaditaan tarvittavat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio ja tilinpäätösprosessiin.

3.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät menomäärärahat ja tuloarviot. Talousarviokirjassa esitetään valtuustotasoiset sitovat tavoitteet, mittarit ja euromääräiset tavoitteet. Lisäksi talousarviokirjassa voidaan asettaa erityisesti sitovaksi toiminnallisia tavoitteita ja muita sitovuuksia, jotka merkitään muusta tekstistä. Toiminnallinen tavoite on talousarviossa valtuuston tehtäväkohtaisesti asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämistä ohjaava tavoite. Menomäärärahat ja tuloarviot voidaan talousarviossa määrätä sitoviksi valtuustoon joko brutto- tai nettoperiaatteella. Bruttoperiaate tarkoittaa, että menot ja tulot budjetoidaan erikseen menomäärärahoina ja tuloarvioina. Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määrätään nettomääräisesti tulojen ja menojen erotuksena. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään sitovuustasosta.

Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Toiminnan ja talouden yhteenkytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahan ja tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneiden muutosten takia, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset. Määräraha on valtuuston toimielimille antama euromääräinen ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen. Menomäärärahojen korottamista tai tuloarvioiden alentamista koskeva talousarvion muutos on käsiteltävä valtuustossa riippumatta siitä, johtuuko poikkeama arvioitujen bruttomenojen ylittymisestä vai bruttotulojen alittumisesta. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

3.2.1 Peruskunta

Peruskunnan lautakunnat ovat kukin erikseen valtuustoon sitovia toimintakatteen osalta (menojen ja tulojen erotus eli toimintakate). Lautakunnan alla voi olla tarkempaa sitovuutta valtuustoon.

Talousarvion menomäärärahoista ja tuloarvioista esitetään talousarviossa yhteenvetolaskema, johon on koottu käyttötaloulosan, investointiosan, tuloslaskelmaosa ja rahoitusosan valtuuston sitoviksi hyväksymät erät.

Taulukosta käy ilmi, onko menomääräraha tai tuloarvio brutto- vai nettomääräinen.

TA2024 PERUSKUNTA SITOVAT TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	SITOVUUS	MÄÄRÄRAHAT	TULOARVIOT
KÄYTTÖTALOUSOSA			
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	B	1 060	1 000
TARKASTUSLAUTAKUNTA	B	557	1
KAUPUNGINVALTUUSTO	B	689	
KAUPUNGINHALLITUS yht.		104 326	16 157
KH ilman erillissitovuuksia	N	66 616	
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	N	2 577	
Konsernihallinto yht.		30 285	14 430
Konsernihallinto ilman Digi ja ICT	N	16 105	
Digi ja ICT	N		250
Kehittämissalkut	N	3 120	
SIVISTYSLAUTAKUNTA	N	488 087	
HYVINVOINTI-, KULTTUURI- JA LIIKUNTALAUTAKUNTA	N	58 098	
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA yht.		93 398	91 263
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	N		16 565
Joukkoliikenne	N	18 700	
RAKENNUSLAUTAKUNTA	N		2
PERUSKUNTA KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		783 826	146 033
TULOSLASKELMAOSA			
VEROTULOT	B		502 481
VALTIONOSUUDET	B		114 184
KORKOTULOT	B		8 727
MUUT RAHOITUSTULOT	B		21 582
KORKOMENOT	B	10 015	
MUUT RAHOITUSMENOT	B	783	
SATUNNAISET ERÄT			
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT		46 000	

TA2024 PERUSKUNTA SITOVAT TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	SITOVUUS	MÄÄRÄRAHAT	TULOARVIOT
INVESTOINTIOSA			
Kaupunginhallitus			
Osakkeet ja osuudet	B	2 000	
Konsernihallinto			
Irtain käyttöomaisuus, ilman Digi ja ICT	B	1 382	
Irtain käyttöomaisuus, Digi ja ICT	B	5 300	
Sivistys			
Irtain käyttöomaisuus	B	6 112	
Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikunta			
Irtain käyttöomaisuus	B	2 826	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	5 050	
Yhdyskunta ja ympäristö			
Irtain käyttöomaisuus	B	565	
Maanhankinta	B	11 300	6 000
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät ja ympäristöinvestoinnit	B	24 700	
Erilliskohteet	B	37 230	
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet	N	4 891	
Rakennuslautakunta			
Irtain käyttöomaisuus	B	150	
PERUSKUNTA INVESTOINNIT YHTEENSÄ		103 815	8 309
RAHOITUSOSA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
ANTOLAINAUKSEN LISÄYKSET		30 500	
ANTOLAINAUKSEN VÄHENNYKSET			12 669
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYKSET			163 996
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYKSET		23 249	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOKSET			
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET			
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN			20 208
YHTEENSÄ		998 188	998 188

B=Toimintatulot ja toimintamenot erikseen sitovia valtuustoon

N=Toimintakate sitova valtuustoon

Ilman sitovuusmerkintää olevat erät ovat informatiivisia tietoja

3.2.2 Investoinnit

Erillismäärärahoilla rahoitettavat investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia hankkeittain.

Talonrakennusinvestointeihin liittyy irtaimistoja (irt/inv), jotka ovat sitovia hankkeittain. Vastuu hankkeiden määrärahojen riittävydestä on sillä hallintokunnalla, jolle määrärahat on myönnetty. Ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat hankkeet (EU-hankkeet) ovat valtuustoon nähden sitovia nettomenojen osalta. Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden sekä irtaimen käyttöomaisuuden hankintamäärärahojen sitovuudet päätetään talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Maankäyttösopimuksissa sovittujen ja taseeseen kirjattujen maankäyttökorvausten käytöstä sekä määrärahan korotuksista päätöksen tekee kaupunginhallitus. Maankäyttökorvaukset ovat kiinteistön omistajien sopimusperusteisia maksuja kaavoitetun alueen kunnallistekniikan rakentamiseen. Investoinnit ovat erikseen valtuustoon sitovia investointimenojen, rahoitusosuuksien ja luovutustulojen osalta tai nettomenojen osalta.

Rakennusomaisuuden taseyksikön talonrakennuskohteiden ja peruskorjausten vuosittainen kokonaismääräraha on valtuustoon nähden sitova edellyttäen, että valtuuston hyväksymän hankkeen loppusumma ei ylitä. Lisäksi kiinteistöjen korjaus- ja suunnittelumääräraha on valtuustoon nähden sitova. Suunnittelumääräraha sisältää tarve- ja hankeselvityksiin sekä hankesuunnitelmiin tarvittavat resurssit.

3.2.3 Liikelaitokset ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Liikelaitoksille asetetut valtuuston sitovat tavoitteet ovat liikeylijäämä, tuloutus omistajalle (Oulun Vesi), investoinnit ja mahdollinen laina peruskunnalta. Rakennusomaisuuden taseyksikön valtuustositovat tavoitteet ovat lainat, tuloutus, investointien korjausmääräraha sekä investointien erillishankkeisiin varattu määräraha.

Oulun kaupungin liikelaitosten (ulkoiset ja sisäiset) liikeylijäämätavoite vuodelle 2024 on yhteensä 9,2 milj. euroa. Tuotteistaminen ja kustannuslaskenta tulee liikelaitoksella olla oikealla tasolla. Liikelaitos ei palauta liijäämää asiakkaalle eikä lähetä lisälaskua sen vuoksi, että pääsee valtuuston mukaiseen sitovaan tavoitteeseen.

Liikelaitoskohtainen tuloutustavoite muodostuu peruskunnalle maksetusta sijoitetun pääoman korvauksesta. Sijoitettu pääoma muodostuu peruspääoman lisäksi mahdollisesta pääomavelasta. Korvaus sijoitetusta pääomasta on tuloksesta riippumaton erä. Tämä tuo hinnoitteluun ennustettavuutta ja luotettavuutta. Liikelaitoksista ainoastaan Oulun Vesi maksaa omistajalleen peruskunnalle korvausta sijoitetusta pääomasta 3,3 milj. euroa. Oulun kaupungin sisäisillä liikelaitoksilla ei ole tuloutustavoitteita vuodelle 2024. Rakennusomaisuuden taseyksikön tuloutustavoite on 11,9 milj. euroa.

Liikeylijäämätavoite 1 000 €	TA 2024
Oulun Vesi -liikelaitos	9 163
Business Oulu -liikelaitos	0
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	0
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	31
Oulun Infra -liikelaitos	29
Yhteensä	9 223

Tuloutus omistajalle 1 000 €	TA 2024
Oulun Vesi -liikelaitos	3 307
Yhteensä	3 307

Investointimäärärahojen sitovuudet 1 000 €	TA 2024
Oulun Vesi -liikelaitos	24 924
Business Oulu -liikelaitos	150
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	134
Oulun Infra -liikelaitos	700
Yhteensä	25 908

Rakennusomaisuuden taseyksikkö 1 000 €	TA 2024
Tuloutus omistajalle	11 863
Lainat	30 000
Investoinnit	108 102

3.3 Hintojen muutokset

Talousarvioon on sisällytetty Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen sisäisten hintojen korotusten vaikutus. Ateriatuotteet ja palvelut sisäisten hintojen korotus 17,2%, virastomestaripalvelut 5,8% ja liikuntapaikkojen hoito 5,8%. Lisäksi talousarvio sisältää Oulun Veden 5 % maksujen korotuksen vaikutuksen sekä sisäiseen että ulkoiseen laskutukseen ja yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden 10 % hintojen korotuksen palveluhinnastoon. Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden korotus ei koske niitä tuotteita, jotka perustuvat valtion viranomaisten tai Oulun kaupunginvaltuuston maksupäätöksiin.

3.4 Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on tilintarkastuskertomuksessaan sisällytettävä lausunto mm. sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

4 STRATEGINEN OHJAUS

4.1 Kaupunkistrategia Oulu 2030

Oulun kaupungin strateginen ohjausjärjestelmä perustuu yhteen kaupunkistrategiaan, jonka avulla valtuusto ohjaa koko kaupunkikonsernin toimintaa. Kaupunkistrategia Oulu 20230 –Kulttuuri-ilmastonmuutos NYT! hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.1.2022§ 3. Kaupunkistrategia on luettavissa kaupungin internet-sivuilla www.ouka.fi/strategia.

Kaupunkistrategian toimeenpanoa ohjataan talousarviolla sekä lauta- ja johtokuntien käyttösuunnitelmilla. Keskeisimmät tavoitteet esitetään kaupunginvaltuuston nähdn sitoviksi toiminnan tavoitteiksi. Talousarviossa asetetut toiminnan tavoitteet ja mittarit on kytketty kaupunkistrategian strategisiin toimenpiteisiin 2022–2025.

Kaupunkistrategian painopisteet:

Kulttuuri-ilmastonmuutos NYT! - Strategiset painopisteemme

OULU ON SUOMEN YRITYSMYÖNTEISIN KANSAINVÄLINEN KASVUKESKUS	Oululainen yritysmyönteisyys on yrityspalvelujen jatkuvaa kehittämistä ja asiakaspalvelun parantamista sekä kykyä ennakoida ja reagoida paremmin yrittäjien tarpeisiin.
OULU2026 VAHVISTAA VETO- JA PITOVOIMAA	Kulttuuri-ilmastonmuutos tuo mukanaan enemmän kaupunkia, kulttuuri-infrastruktuurin parantamista, kulttuuritapahtumia sekä kansallisia ja kansainvälisiä vieraita ja yhteistyömahdollisuuksia.
OULU ON HIILINEUTRAALI 2035	Hiilineutraali Oulu on kaupungin ja ympäristötietoisten kuntalaisten sekä muiden toimijoiden kestäviä valintoja, yhteistoimintaa ja sitoutumista päätöksin ja toimenpitein.
OULUSSA JOKAISELLA ON MAHDOLLISUUS ELÄÄ TERVEELLISTÄ JA TURVALLISTA ELÄMÄÄ	Vuonna 2023 kaupungin hyvinvointitehtävä muuttuu. Oululainen hyvinvointi kasvaa ihmisten ja asioiden kohdatessa.
SIVISTYS RAKENTAA KESTÄVÄÄ JA KANSAINVÄLISTÄ OULUA	Oululainen sivistys on opitun, eletyn, koetun ja sydämen sivistyksen summa.
OULUSSA ON VAIKUTTAVAT PALVELUT, KESTÄVÄ TALOUS JA HYVINVOIVA HENKILÖSTÖ	Kuntalaisten palvelut ovat ihmislähtöisiä ja ne järjestetään taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävästi.

Suomen yritysmyönteisin kansainvälinen kasvukeskus

Oululainen yritysmyönteisyys on yrityspalvelujen jatkuvaa kehittämistä ja asiakaspalvelun parantamista sekä kykyä ennakoita ja reagoida paremmin yrittäjien tarpeisiin.

Strateginen tavoite	Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025	Mittari	Lähtötila	Tavoitetila 2025
1.1 Varmistamme yritysten kilpailukyyn ja uudistumisen	1. Tuemme startup -toimintaa ja turvaamme riskipääomaa. Perustamme uuden alkuvaiheen yritysten pääomarahaston. 2. Edistämme aktiivisesti suurten investointien toteutumista. 3. Edistämme kansainvälistä vientitoimintaa ja tuemme markkinointia. 4. Parannamme valmiuksia vastata kysyntälähtöiseen yritystontti- ja toimitilakysyntään. 5. Kehitämme kampusalueita innovaatio- ja yritysalueina. Toteutamme radiopuiston ja OYSTER-suunnitelman. 6. Toteutamme julkisia investointeja yhdessä yksityisten toimijoiden kanssa 7. Kuulemme yrittäjiä niiden toimintaan vaikuttavassa päätöksenteossa ja huomioimme yritysten tarpeet	Työpaikkojen nettokasvu (2000/vuosi)*	31.12.2019: 92 267 31.12.2020: 91 589 31.12.2021: 94 664	105 000
		Palkkatulojen kehitys (Veroh)	2019: 3,43 mrd.€, 2020: 3,50 mrd.€ 2021: 3,71 mrd.€ 2022: 3,98 mrd.€	4,3 mrd.€ tai % / kasvu 3 parhaan joukossa 6 suurimman kaupungin joukossa
		Yritysten määrä nettokasvu (lkm/lv)	2019: 10 795 (+119) 2020: 11 121 (+326) 2021: 11 299 (+178)	Määrä kasvaa vähintään 150/vuosi
		Yritysmyönteisyysmittaukset (BO:n kysely, valtakunnalliset tutkimukset)	Taloustutkimus, kuntien imago 2022: kunnan yrittäjämyyntyisyys 7,52 (n=84), muutos +0,13 verrattuna v. 2021 Yrittäjät, kuntabarometri 2022: Oulu ka. 2,62 (n=128); (v. 2020 Oulu ka. 2,72 (n=168))	Tulos paranee vuosittain
		Yritystontit; luovutetut yritystontit lkm	2020: 26 2021: 37 2022: 31	30/vuosi
		Riskipääomasijoitukset eur/vuosi*	2020: 55,5 M€ / 3 sijoituspäätöstä 2021: 132,5 M€ / 14 sijoituspäätöstä 2022: 27,7 M€ / 11 sijoituspäätöstä	
		Invest-in päätökset lkm*	2020: 16 2021: 24 (tilanne 10.12.2021) 2022: 20	
		Teollisuuden vienti eur / vuosi ja vientiyritysten lkm	-Vienti eur / vuosi 2020: 3,6 Mrd.€ (Oulun seutu, teollisuustoimialat) -Vientiyritysten lkm 2021: 395 (Oulu, kaikki toimialat) -Vienti eur / vuosi 2021: 4,0	Määrä kasvaa vuosittain

			Mrd. €. -Vientirytysten lkm. 2022: 418 kpl.	
		Ulkomaalaisten yritysten määrä (toimipaikat)	2020: 510 2021: 619 2022: 619	Määrä kasvaa vuosittain
1.2 Parannamme osaavan työvoiman saatavuutta	1. Vahvistamme työnantajarvelähtöistä koulutusta ja työllisyydenhoitoa sekä vastaamme kohtaanto-ongelmaan. 2. Tuemme kansainvälisen työvoiman pääsyä Oulun työmarkkinoille (työperäinen maahanmuutto). 3. Tuemme Kansainvälisten osaajien asettautumista ja jäämistä Ouluun. International House -Oulu palvelee ulkomaalaistaustaisia osaajia ja heidän perheitään. 4. Nuorisotyöttömyys vähintäänkin puolitetaan	Työllisyysaste	2019; 68,3 2020: 65,8 2021: 68,8 %	
		Työttömyysaste	2019: 11,4 % 2020: 14,5 % 2021: 13,0 % 2022: 11,3 %	Enintään 11 %
		Nuorisotyöttömyys	2019: 17,7 % 2020: 17,5 % 2021: 16,2 % 2022: 16,1 %	Enintään 15 %
		Pitkäaikaistyöttömyys	2019: 28,3 % 2020: 25,4 % 2021: 37,2 % 2022: 38,6 %	Enintään 25 %
		Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä	2019: 21,4 M€ 2020: 24,0 M€ 2021: 25,1 M€ 2022: 23,0 M€	Määrä laskee vuosittain
		Työllisten nettomaahanmuutto kasvaa edellisvuoteen verrattuna.	2019: +200 2020: +155 2021: +317	Määrä kasvaa
1.3 Kehitämme verkostoja ja ekosysteemejä	1. Toimimme ja vaikutamme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. 2. Osallistumme yhteistyöhön, joissa luodaan ja vahvistetaan kiertotaloutta edistävää liiketoimintaa ja verkostoja. Toimimme alustana kiertotalouskokeiluille ja piloteille. 3. Osallistumme aktiivisesti pilotointi- ja kokeilutoimintaan ja mahdollistamme yritysten kansainvälisiä referenssejä. 4. Kannustamme yrityksiä luomaan ja käyttöönottamaan	Pilotointien ja kokeilujen lkm kaupunkikonsernissa*		
		T&K menot (Oulu Innovaatioallianssi pääindikaattorit)	2019: 711,8 milj. € 2020: 752,5 milj. € 2021: 840,7 milj. €	T&K -menot kasvaa vuosittain
		Kokeilu ympäristöt ja pilotit* a) osallistuvien yritysten (& sidosryhmien) määrä kokeiluympäristöissä b) kokeilujen ja pilottien määrä (Oulu Innovaatioallianssi pääindikaattorit)		

	ratkaisuja hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi. 5. Valtio- Oulu ekosysteemisopimus ja Oulu Innovaatioallianssi yhteistyö luovat edellytyksiä toimiville ekosysteemeille ja klustereille.			
1.4 Parannamme Oulun saavutettavuutta - Pohjois-Suomen logistinen keskus	1. Edistämme Oulun saavutettavuutta maalta, mereltä ja ilmasta. - Liminka-Oulu kaksoisraide - Lähijunaliikenne - Oulun Asemakeskus - Syväväylän II-vaihe - Tietoliikenneyhteydet 2. Vahvistamme Oulun asemaa liikenneverkon kaupunkisolmuna vaikuttamalla kärkihankkeiden toteutumiseen	Kärkihankkeiden edistyminen		Hankkeet edistyneet
		Sataman (rahtimäärä, milj. tonnia)	2019: 3,02 milj. tonnia 2020: 2,35 milj. tonnia 2021: 1,84 milj. tonnia 2022: 2,12 milj. tonnia	2,0 milj. tonnia
		Lentoliikenne (kv-laskeutumiset)	2019: 442 2020: 60 2021: 59 2022: 152	500
		Oulun rautatieaseman matkustajamäärä	2019: 1 227 000 2020: 761 000 2021: 828 000 2022: 1 229 000	

*Seurantamittari – ei sitova vuositavoite

Oulu2026 vahvistaa veto- ja pitovoimaa

Kulttuuri-ilmastonmuutos tuo mukanaan enemmän kaupunkia, kulttuuri-infrastruktuurin parantamista, kulttuuritapahtumia sekä kansallisia ja kansainvälisiä vieraita ja yhteistyömahdollisuuksia.

Strateginen tavoite	Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025	Mittari	Lähtötila	Tavoitetila 2025
2.1 Kulttuuripääkaupunki Oulu 2026 -ohjelman päätavoitteiden mukaisesti olemme: - Eloisa, kiehtova kaupunki - Tasapainoinen yhteisö - Luova alue	1. Toteutamme Kulttuuripääkaupunki-hakukirjan toimenpiteitä.	Kulttuuripääkaupunkiohjelman indikaattoreiden toteutumisen seuranta		Erillinen raportointi
		Kulttuuristrategian toteutumisen seuranta		Erillinen raportointi
		Sijoittuminen imago- ja vetovoimatutkimuksissa	Taloustutkimuksen imagovertailu (sijoitus yli 50 000 asukkaan kaupungeissa): 2019: 5. 2020: 7. 2021: 7. 2022: 4.	Sijoitus kolmen parhaan joukkoon Yli 50 000 asukkaan kaupungeissa
2.2 Luomme kasvua matkailusta	1. Laadimme yhdessä sidosryhmien kanssa matkailun Masterplan 2030 ja toimenpideohjelman 2022-2025. 2. Kutsumme sidosryhmien kanssa kansainvälisten verkostojen kokouksia ja kongresseja Ouluun ja luomme yhteistyömallin kongressien houkuttelemiseksi. 3. Edistämme pohjoisuuteen ja merellisyyteen sekä kestävään matkailuun liittyvää matkailua. Panostamme lähiluonto- ja retkeilykohteisiin.	Yöpymiset lkm (rekisteröidyt ja ei –rekisteröidyt)	Yöpymiset yhteensä 2020: 609 000 2021: 677 000 2022: 735 000 Rekisteröidyt 2020: 479 000 2021: 536 000 2022: 558 000 Ei-rekisteröidyt 2020: 130 000 2021: 141 000 2022: 177 000	Määrä kasvaa vuosittain
		Kansainväliset kongressit lkm	2019: 34 2020: 15 2021: 17 2022: 26	20/vuosi
		Matkailutulo milj.€	2020: 28,3 milj. € 2021: 33,2 milj.€ 2022: 41,6 milj.€ (majoitusmyynti)	Määrä kasvaa vuosittain
2.3 Parannamme kaupungin vetovoimaa viihtyisällä, toiminnallisella, terveellisellä ja	1. Kehitämme kaupunkikeskustaa ja parannamme keskustassa ja lähialueilla kohtaamispaikkoja ja	Oulun asukasmäärä	31.12.2020: 207 327 31.12.2021: 209 551 31.12.2022: 211 848	218 000
		Työikäisten nettomuutto	2020: -427 2021: +13 2022: +145	Työikäisten nettomuutto suurempi kuin -

<p>turvallisella kaupunkiympäristöllä</p> <p>edellytyksiä yritysten uusien toimitilojen kysynnälle.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskustavision kärkitoimenpiteet 2022-2025 - Pysäköinnin monipuolinen kapasiteetti pitkällä aikavälillä <p>varmistetaan keskustan liikenteen yleissuunnitelmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Torialueen investoinnit - Asemanseudun ja Raksilan kehittäminen, Monitoimiareena - Kulttuuritilat ja -paikat (mm. Luuppi, pääkirjasto, Pikisaari) <p>2. Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Lupakäytäntöjä sujuvoitetaan ja byrokratiaa vähennetään.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asuntomessut 2025 <p>3. Toteutamme Merikaupunki Oulu tavoitesuunnitelmaa.</p>			200
	Keskustan elinvoimaindeksi	2020: 1,682 2021: 1,581 2022: 1,571 2023: 1,59	1,95
	Tyytyväisyys kaupunkikeskustan palveluihin (Kuntapalv. tutk.)	2020: 64	80
	Keskustavision 2040- raportointi		Erillinen raportointi
	Keskustan ja täydennysrakennusalueiden asukasmäärän ja toimitilarakentamisen kasvu	-Asukasmäärä 2019: 51 314 2020: 52 359 2021: 53 867 2022: 55 601 - Toimitilarakentaminen 2019: 2 072 kem2 2020: 0 kem2 2021: 0 kem2 2022: 0 kem2	60 000 7 000 kem2/vuosi
Elinvoimainvestointien edistyminen		Edistymisen seuranta	

Oulu on hiilineutraali 2035

Hiilineutraali Oulu on kaupungin ja ympäristötietoisten kuntalaisten sekä muiden toimijoiden kestäviä valintoja, yhteistoimintaa ja sitoutumista päätöksin ja toimenpitein.

Strateginen tavoite	Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025	Mittari	Lähtötila	Tavoitetila 2025
3.1 Ilmastonmuutoksen hillintä ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen	1 Tuemme päätöksenteossa ilmastonmuutoksen hillintää kaikilla hallinnonaloilla ympäristöohjelman mukaisesti	Kasvihuonekaasupäästöt/asukas	2018: 7,10 2019: 6,72 2020: 5,27 2021: 4,80 2022: 4,85 (ennakkotieto)	Päästöt vähenevät vuosittain
	2. Edistämme neljän vuodenajan kestävästi liikuttamista kulkutapoja (kävely, pyöräily, joukkoliikenne). Kestävien kulkutapojen osuutta vahvistetaan ja ideoidaan uusin keinoin	Kaupungin omistamien tilojen energian ominaiskulutus ja uusiutuvan energian osuus	Kokonaiskulutus 2019: 186 Gwh 2020: 161 Gwh 2021: 168 Gwh 2022: 177 Gwh Ominaiskulutus Lämpö: 2020: 37,0 kWh/m ³ 2021: 39,4 kWh/m ³ 2022: 33,3 kWh/m ³ Sähkö: 2020: 18,1 kWh/m ³ 2021: 18,5 kWh/m ³ 2022: 17,3 kWh/m ³ Uusiutuva energia 2021: 8 187 MWh 2022: 7 316 MWh 2021: 8187 MWh	Energian ominaiskulutus ei kasva, uusiutuvan energia osuus kasvaa
	3. Nopeutetaan siirtymistä ilmastoystävälliseen joukkoliikenteeseen	Päästötöntä liikuttamista edistävät toimenpiteet - Pyöräilyn olosuhteiden parantaminen; baanaverkon valmistuneet kilometrit, superluokassa kunnossapidetyt väylät, pyöräilyn ja jalankulun verkoston kunnan parannukset	-Baanaverkon valmistuneet kilometrit 2021: 11 km 2022: 14 km -Superluokassa kunnossapidetyt väylät 2021: 151,4 km 2022: 168,1 km	- Rakennetaan erillisten päätösten mukaisesti - 250 km
	4. Toteutamme Kiertotalouden tiekarttaa	Joukkoliikenteen matkamäärän kasvu –matkaa per/vuosi, nopeat runkolinjat	2020: 5,9 milj. matkaa (-38,5 %) 2021: 6,1 milj. matkaa (+3,4 %) 2022: 8,3 milj.	8,5 milj. matkaa

			matkaa (+35,9 %)	
		Sähkön ja biokaasun käyttö joukkoliikenteessä kasvaa	Biokaasu 2021: 318 626 km 2022: 352 433 km	Käyttö kasvaa
		Kiertotalouden tiekartan mittareiden toteutumisen raportointi kaupunginhallitukselle.		Erillinen raportointi
3.2 Kestävä kaupunkirakenne	1. Mahdollistamme kestävä kasvun tiivistävällä kaupunkirakenteella 2. Luomme edellytykset hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi kestäväällä maankäytön suunnittelulla ja kestäväällä rakentamisella 3. Tuemme kestäväällä kaupunkirakenteella kävelyä, pyöräliikennettä ja joukkoliikenteen käyttöä arjen matkoilla. 4. Mahdollistamme toimivalla ja turvallisella kaupunki-infralla miellyttävän arjen. - Vedenhankinnan turvaaminen	Tyytyväisyys asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun (Kuntapalv. tutk.)	2018: 39 2020: 46 2022: 41	50
		Täydennysrakentamisen osuus asemakaava-alueen asuntotuotannosta	2020: 61 % 2020: 65 % 2022: 82 %	70
		Hintan vesilaitoslaajennus ja varavesihankinta		Puhdistamo-laajennus valmis.
3.3 Olemme luonnonläheinen kaupunki	1. Otamme maankäytön suunnittelussa huomioon luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja riittävät viheralueet. 2. Edistämme luonnon, viheralueiden ja -reitistöjen houkuttelevuutta ja saavutettavuutta. 3. Kasvatamme	Osuus väestöstä / asuu lähellä (alle 300m) puisto- tai viheraluetta*	2021: 72,4 % 2022: 76,2 %	75
		Tyytyväisyys luonto- ja retkeilyreitteihin (KAPA-kysely)	2018: 64 2020: 72 2022: 72	
		Oulun Sanginjoen kansallispuisto		Hanke edistynyt
		Vuoden 2022 aikana laaditaan Uusi Oulun kaupungin omistamien metsien hoito- ja käyttösuunnitelma. Toteutetaan luonnon		Erillinen raportointi

	hiilinieluja	monimuotoisuusselvityksen (LUMO) tavoitteita ja toimenpiteitä kasvattaen hiilinieluja, säilyttäen hiilivarastoja ja parantamalla vesistöjen ekologista tilaa laadittavan LUMO selvityksen mukaisesti.		
		Yhdyskuntarakenteen laajentaminen ja uusien alueiden käyttöönotto rakentamattomalle alueelle (ha)		

Sivistys rakentaa osaavaa, kestävä ja kansainvälistä Oulua

Oululainen sivistys on opitun, eletyn, koetun ja sydämen sivistyksen summa.

Strateginen tavoite	Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025	Mittari	Lähtötila	Tavoitetila 2025
4.1 Oulu kasvattaa hyvinvoivia, välittäviä ja aktiivisia kuntalaisia yhdessä vahvoissa koulutuksen ja osaamisen verkostoissa	1. Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille yhtenäisen kasvun ja opin polun varhaiskasvatuksesta peruskouluun, toisen asteen opintoihin ja korkea-asteelle. Tarjoamme lapsille ja nuorille heidän tarvitsemansa tuen oikea-aikaisesti. 2. Vahvistamme lasten ja nuorten kotipaikkatunnetta ja kansainvälisyysvalmiuksia 3. Oulussa on monipuoliset mahdollisuudet jatkuvaan oppimiseen. Olemme oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä ja kansallisen kehittämisen kärjessä. 4. Vahvistamme Innovatiivista kokeilutoimintaa - Oulu on Suomen STEAM-pääkaupunki - Oulu on Suomen oppivin kiertotalouskaupunki - Tutkimustoiminta ja yritys yhteistyö vahvistaa palveluiden vaikuttavaa	Varhaiskasvatusta yli 4-vuotiaille on tarjottu kaikille halukkaille.		Saatavuutta ja käyttöastetta seurataan
		Jokainen nuori saa yhteishaussa opiskelupaikan toisella asteella perusopetuksen päätyttyä (kyllä/ei)	2020: peruskoulunsa päättäneitä oli yhteensä 2310. Heistä jatko-opintopaikan sai 2294 opiskelijaa eli 99 % koko ikäluokasta.	Jokainen nuori saa opiskelupaikan toisella asteella perusopetuksen päätyttyä
		Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuun piirissä olevien toisen asteen opiskelijoiden määrä vähenee edellisvuoteen verrattuna.	2021: 25 henkilöä	Määrä vähenee vuosittain
		Tekninen lukutaito paranee		
		Toteutuneet A1-kieliryhmät sekä valinnaisten A2-, B2-, ja B3-kieliryhmien määrät	-Muiden kuin englanninkielen aloittavien 1-kieliryhmien määrä kasvaa perusopetuksessa Lukuvuosi 2020-21: 2 -Vapaaehtoisten aloittavien A2-, B2- ja B3-kieliryhmien määrä kasvaa perusopetuksessa ja lukiossa Lukuvuosi 2020-2021: 63	Määrä kasvaa
	STEAM-oppimisen	STEAM-verkoston		

	kehittämistä. 5. Koulutuksen järjestäjänä teemme suunnitelmallista ja tiivistä yhteistyötä seudun ammatillisen ja korkeakoulutuksen kanssa 6. Tarjoamme mahdollisuuden harrastaa tavoitteellisesti kulttuuria ja liikuntaa opintojen yhteydessä	mahdollisuuksia tarjotaan kaikenikäisille varhaiskasvatuksesta ikäihmisiin, STEAM-verkostoon kuuluvien toimijoiden määrä	kuuluvien toimijoiden määrä 2020: 17 yksikköä	
		LUUPPI-reitin ja kirjastoreitin kattavuus ja käyttöaste		
		Oulu on aktiivinen toimija kansallisen lukutaitostrategian lukeva kunta - verkostossa (kyllä/ei). Toimenpiteet kuvataan.		
		Rakennamme moniammatillisen kiertotalouden oppimisyhteisön (kyllä/ei). Toimenpiteet kuvataan.		
4.2 Oulussa tulevaisuuden osaava työvoima ja alueen työpaikat kohtaavat	1. Kehitämme lasten ja nuorten työelämäosaamista sekä vahvistamme työelämäyhteyksiä. Tuemme nuoria löytämään vahvuutensa ja oma koulutus- ja urapolkunsaa. 2. Yrittäjyyskasvatuksen vahvistaminen ja työelämäyhteyksien kehittäminen koulutuskliemsterissa 3. Toisen asteen ja korkea-asteen koulutuspaikkamäärät vastaavat alueen työvoimatarpeeseen 4. Tarjoamme monipuoliset mahdollisuudet kansainväliseen koulutukseen	Työntaitajien tapahtumiin osallistuneiden oppilaitosten ja oppilaiden määrät	Oppilaitosten määrä 2020: 2 Oppilaiden määrä 2020: 215	Määrä kasvaa
		Oulun korkeakouluihin ensisijaisesti hakeneiden määrä pysyy samana tai kasvaa edellisvuoteen verrattuna.	2019: 15 106 2020: 16 596 2021: 18 447 2022: 17 400 2023: 19 182	Määrä kasvaa

Oulussa jokaisella on mahdollisuus elää terveellistä ja turvallista elämää

Vuonna 2023 kaupungin hyvinvointitehtävä muuttuu. Oulussa hyvinvointi kasvaa ihmisten ja asioiden kohdatessa.

Strateginen tavoite	Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025	Mittari	Lähtötila	Tavoitetila 2025
5.1 Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan sekä turvallisen elinympäristön.	1. Vahvistamme oululaisia osallisuusmalleja 2. Tuemme kaupunginosakulttuuria ja oululaisen identiteetin ja yhteisöllisyyden rakentumista 3. Tarjoamme turvallisen elinympäristön kaikille oululaisille	- Kehitämme uusia osallistumisen muotoja yhdessä kuntalaisten kanssa ja kokeilemme niitä erilaisissa toimintaympäristöissä (kyllä/ei). Toimenpiteet kuvataan.		
		Itsensä yksinäiseksi tunteminen vähenee ja tavoitteena on koulukiusaamisen loppuminen	Itsensä yksinäiseksi kokeneiden osuus Kouluterveyskysely 4. ja 5. luokka: 2019: 2,6 % 2021: 3,7 % 8. ja 9. luokka: 2019: 10,3 % 2021: 16,9 % lukio: 2019: 13,3 % 2021: 20,3 % ammattioppilaitos: 2019: 11,2 % 2021: 18,3 % aikuiset (kapa): 2020: 9 % 2022: 10 % Koulukiusausta kokeneiden osuus Kouluterveyskysely 4. ja 5. luokka: 2019: 5,9 % 2021: 6,1 % 8. ja 9. luokka: 2019: 4,4 % 2021: 5,1 % lukio: 2019: 1,0 % 2021: 1,2 % ammattioppilaitos: 2019: 2,3 % 2021: 1,9 %	-Osuus vähenee ja koulukiusaaminen loppuu
		Kokemus itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön kuulumisesta, osuus kasvaa	Kouluterveyskysely: 8. ja 9. luokka: 2019: 75,9 % 2021: 69,8 %	Osuus kasvaa

			lukio: 2019: 78,8 % 2021: 74,9 % ammattioppilaitos: 2019: 76,3 % 2021: 71,7 %	
		Koettu yleinen järjestys ja turvallisuus kasvaa (Kuntapalv. tutk.)	2018: 81 % koki hyvin hoidetuksi 2020: 86 % koki hyvin hoidetuksi 2022: 83 % koki hyvin hoidetuksi	88
5.2 Tuemme oululaisten hyvinvointia ja toimintakykyä kehittämällä ennaltaehkäiseviä toimia	1. Edistämme vaikuttavia toimenpiteitä yhteisövaikuttamisen ja muiden monialaisten verkostotyön toimintamallien kautta (mm. hyvinvointipäiväkoti, -koulu ja -lukio) 2. Hyvinvoinnin edistämistyötä tehdään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa 3. Hyvinvointieroja tasataan ennaltaehkäisevillä toimilla ja varhaista tukea kehittämällä. Matalakynnyksen toimintamallit kohdistetaan erityisesti mielen hyvinvointiin ja elämänhallinnan haasteisiin. 4. Kehitämme hyvinvointitiedolla johtamista	Yhteisövaikuttavuuden toimintamalli on otettu käyttöön kaikilla Oulun suuralueilla (kyllä/ei). Toimenpiteet kuvataan.		Toimintamalli käytössä
		Elämänkaariseurannassa korjaavien palvelujen suhteellinen osuus verrattuna tukeviin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin ei lisääntynyt edellisvuoteen verrattuna.	2020: korjaavien prosenttiosuus alle 12,7 %	Osuus ei kasva
		Terveystilansa hyväksi kokeneiden osuus kasvaa	Kouluterveyskysely: 4. ja 5. luokka: 2019: 92,0 % 2021: 89,8 % 8. ja 9. luokka: 2019: 80,7 % 2021: 74,4 % lukio: 2019: 76,4 % 2021: 73,1 % ammattioppilaitos: 2019: 78,5 % 2021: 74,6 % aikuiset (kapa): 2020: 66 % 2022: 70%	Osuus pysyy samana tai kasvaa
		Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus kasvaa	Kouluterveyskysely: 8. ja 9. luokka: 2019: ei tietoa 2021: 27 % lukio: 2019: ei tietoa 2021: 27,6 % ammattioppilaitos: 2019: ei tietoa 2021: 28,6 %	

			aikuiset (Finsote) 2015: ei tietoa 2020: 24 %	
		Kaupungin toiminta kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi (TEAvisari)	2021: 74 pistettä (koko maa 68) 2022: 75 pistettä (koko maa 68)	80
5.3 Mahdollistamme aktiivisen ja liikunnallisen elämäntavan sekä mielekkään tekemisen	1. Vahvistamme terveystoimintaa ja hyvinvointiaktiivisuutta sekä kulttuurihyvinvointia edistäviä toimia 2. Tuemme monipuolista harrastustoimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa 3. Huomioimme rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulman 4. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja olemme urheiluyönteinen kaupunki 5. Teemme tiivistä yhteistyötä kaupungissa toimivien eri järjestöjen kanssa.	Kulttuurihyvinvointi-suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain ja raportoidaan kaupunginhallitukselle ja strategian toteutumisen kannalta keskeisille lautakunnille.		Erillinen raportointi
		Vähintään tunnin päivässä liikkuvien lasten ja nuorten osuus kasvaa	Kouluterveyskysely: 4. ja 5. luokka: 2019: 44,1 % 2021: 47,4 % 8. ja 9. luokka: 2019: 21,8 % 2021: 24,5 % lukio: 2019: 13,3 % 2021: 18,1 % ammattioppilaitos: 2019: 13,2 % 2021: 16,3 %	Osuus kasvaa
		Liian vähän liikkuvien aikuisten osuus vähenee	Korkeintaan kaksi kertaa viikossa liikkuvat (KAPA) 2020: 29 %, 2022: 26 %	Osuus vähenee
		Asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille, osuus kasvaa	Kouluterveyskysely: 8. ja 9. luokka: 2019: 31,2 % 2021: 29,2 % lukio: 2021: 25,7 % 2021: 29,3 % ammattioppilaitos: 2019: 30,6 % 2021: 30,8 %	Osuus kasvaa
5.4 Kuntalaisille tarjotaan toimivat palvelut yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa vuodesta	1. Vahvistetaan asiakaslähtöisiä käytänteitä ja prosesseja kaupungin ja hyvinvointialueen yhdyspinnoilla - Laajennamme	Kaupungin ja hyvinvointialueen yhteiset käytänteet ja prosessit on valmisteltu ja käyttöön otettu (kyllä/ei). Toimenpiteet kuvataan.		Kaupungin ja hyvinvointialueen yhteiset käytänteet ja prosessit on valmisteltu ja käyttöön otettu

2023 alkaen.	yhteisövaikuttavuuden toimintamallin koko Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle - Toteutamme lainvelvoittamaa yhteisöllistä oppilas- ja opiskelijahuolto kaikkissa kouluissa ja oppilaitoksissa - Vahvistamme alueellista toimintaa ja sen vaikuttavuutta lasten ja nuorten kasvu- ja kehitysyhteisöissä 2. Edistämme työikäisten työkyvyn palautumista ja ikäihmisten toimintakykyä	Hyvinvoinnin tavoitteet on valmisteltu yhdessä hyvinvointialueen kanssa (kyllä/ei).		Hyvinvoinnin tavoitteet on valmisteltu yhdessä hyvinvointialueen kanssa
		Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25-64-vuotiaiden osuus vähenee	2020: 7,0 % 2021: 6,8 %	Osuus vähenee
		Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	2020: 91,8 2021: 92,2 2022: 92,3	Osuus kasvaa

Oulussa on vaikuttavat palvelut, kestävä talous ja hyvinvoiva henkilöstö

Kuntalaisten palvelut ovat ihmislähtöisiä ja ne järjestetään taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävästi.

Strateginen tavoite	Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025	Mittari	Lähtötila	Tavoitetila 2025
6.1 Parannamme kuntalaisten palvelutytyväisyyttä	1. Kehitämme vaikuttavia ja tehokkaita palveluita ja toimintaamme ihmislähtöisesti tietoon perustuen. Palveluverkkomme ja sähköiset palvelumme muodostavat ehjän palvelukokonaisuuden. 2. Parannamme yhdessä kehittämällä asukkaiden ja yritysten palvelukokemusta ja vuorovaikutusta sekä vahvistamme kokeilukulttuuria.	Kuntalaistyytyväisyys, yleinen palvelutytyväisyys (Kuntapalv. tutk.)	2018: 3,47 2020: 3,75 2022: 3,57	3,9
		OuluBotin käyttö laajenee 24/7 kuntalaisneuvonnassa ja OuluBotin asiakaspalvelutapahtumien määrä kasvaa.	2020: 1 833 2021: 27 624 2022: 32 210	500 000
		Kuntalaisten osallistaminen palvelujen kehittämiseen ja tukeminen palveluiden käyttämisessä		Käyttö laajenee vuosittain
		Monikielistä palvelukykyä parannettu (kyllä/ei)		
		Oulu on lapsiystävällinen kunta v. 2024 ja v. 2028 Unicefin tunnustuksen saantikriteerien mukaisesti		Oulu on lapsiystävällinen kunta v. 2024 ja v. 2028 Unicefin tunnustuksen saantikriteerien mukaisesti

	3. Parannamme kykyä palvella asiakkaita monikielisesti. 4. Toimimme Unicefin lapsiystävällinen kunta toiminta-suunnitelman mukaisesti.			
6.2 Hoidamme taloutta kestävästi ja olemme vastuullinen toimija	1. Taloutemme on tasapainossa ja kaupungin investoinneissa priorisoimme verotulopohjaa vahvistavat rakennushankkeet.	Nettomenokehitys %	2020: 3,7 % 2021: 2,8 % 2022: 5,0 %	Asetetaan ta-2024,ts 2025-26 päätöksen yhteydessä
		Vuosikate / asukas	2020: 464 2021: 589 2022: 1 191	
		Konsernin vuosikate / asukas	2020: 1 012 2021: 1 216 2022: 1 657	
	2. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet toiminnan tehostamisessa.	Lainamäärä /asukas	2020: 3 616 2021: 3 221 2022: 2 759	
		3. Tehostamme palveluverkkoa	Digitaalisten palveluiden ja prosessien määrä kasvaa edellisestä vuodesta (kyllä/ei)	
	4. Olemme osaava ostaja ja uudistamme hankintojen toimintamallin.	Tilakustannusten osuus kokonaiskustannuksista*	2020: 8,1 % 2021: 8,1 % 2022: 8,5 %	
		Uusi hankintojen toimintamalli käytössä		Malli on käytössä
	5. Olemme aktiivinen ja vastuullinen omistaja.	Innovaatiomyönteiset käytännöt hankinnoissa (sähköiseen järjestelmään tehdyistä hankinnoista)	2018: 20 % 2019: 33 % 2020: 46 % 2021: 33 % 2022: 36 %	Osuus kasvaa
		6. Edistämme toiminnassamme taloudellista, sosiaalista, ja ympäristöllistä kestävyyttä.	Omistajapoliittisten linjausten erillisraportointi	
		Kaupungin kestävä kehityksen –raportointi käytössä		Raportointi käyttöön otettu
6.3 Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka	1. Varmistamme, että henkilöstöjohtamisen käytännöt, johtamisote ja poliittinen päätöksenteko tarjoavat puitteet	Kunta10-yhteenvetomittareiden työ, työyhteisö ja johtaminen tulokset parantuvat verrattuna edellisen kyselyn tuloksiin (2 v. välein)	Työ: 41 Työyhteisö: 55 Johtaminen: 53 Kunta10 kokonaissijoitus: 50	Tulokset paranevat

<p>työssä onnistumiselle, motivoitumiselle ja työhyvinvoinnille.</p> <p>2. Tavoittelemme kannustavaa palkkausta ja tarjoamme kilpailukykyiset henkilöstöedut.</p> <p>3. Varmistamme tarvittavan osaamisen ja osaamisen kehittämisen strategisten tavoitteidemme saavuttamiseksi.</p> <p>4. Työhyvinvointimme paranee ja työkyvyttömyyden kokonaiskustannukset vähenevät.</p>	<p>Käyttöön otetut toimenpiteet, kehittämiskohteiden lkm</p>	<p>2020: 482</p>	<p>Kehittämiskohteiden määrä kasvaa</p>
	<p>Vähintään kolme päivää kouluttautuneiden osuus henkilöstöstä (%)</p>	<p>2020: 13,2 % 2021: 18,0 % 2022: 18,4 %</p>	<p>Työntekijät/viranhaltijat käyttävät kouluttautumiseen vähintään 3 päivää per työntekijä/ viranhaltija</p>
	<p>Kokonaistyökyvyttömyyskustannukset per HTV ei nouse edellisestä vuodesta</p>	<p>2020: 2 390 euroa/htv 2021: 2 796 euroa/htv 2022: 2 796 euroa/htv</p>	<p>Kokonaistyökyvyttömyyskustannukset ei nouse</p>
	<p>Sairauspoissaolo-prosentti kaupunkitasoisesti on enintään 4,0 %</p>	<p>2020: 4,8 % 2021: 4,9 % 2022: 5,6 %</p>	<p>Sairauspoissaolo-prosentti kaupunkitasoisesti on enintään 4,0 %</p>

4.2 Hyvinvointikertomus

[Kaupunkistrategian 2030](#) hyvinvointia edistävien strategisten tavoitteiden ja toimenpiteiden sekä [hyvinvointisuunnitelman 2023–2025](#) toimenpiteiden pohjalta toimialojen on esitettävä talousarvioesityksissään hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät konkreettiset toimenpiteet. Hyvinvoinnin edistäminen tulee huomioida kaikessa palvelutoiminnassa ja kehittämisessä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi hyvinvointisuunnitelman 24.4.2023. Hyvinvointisuunnitelman hyvinvoinnin edistämisen painopisteet pohjautuvat Oulun kaupungin kaupunkistrategiassa 2030 esiin nostettuihin hyvinvoinnin ilmiöihin ja esitettyihin toimenpide-ehdotuksiin. Jokaiselle painopisteelle on määritelty tavoitetila sekä konkreettiset toimenpiteet oululaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

1. Yhteisöllinen ja turvallinen elinympäristö
Tavoite: Osallisuuden kokemusten vahvistaminen & Turvallinen Oulu kaikille
2. Hyvinvointia ja terveyttä tuottava elämäntapa
Tavoite: Oululaisten toimintakyky paranee
3. Sujuva arki ja pärjäävyys
Tavoite: Hyvinvointia tukevien palveluiden saatavuuden turvaaminen ja toimivat monialaiset palveluprosessit

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä [laajassa hyvinvointikertomuksessa 2022](#) tarkastellaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistoimia päättyneellä valtuustokaudella 2017–2021 sekä kuvataan toimintaympäristöstä, väestön hyvinvoinnin tilaa ja sen kehitystä sekä hyvinvoinnin haasteita. Uutta tietoa koetusta hyvinvoinnista ja elintavoista saadaan lasten ja nuorten osalta kouluterveyskyselystä syyskuussa 2023 ja aikuisväestön osalta Terve Suomi -tutkimuksesta vuonna 2024.

Hyvinvoinnin strategisten tavoitteiden ja toimenpiteiden tuloksellinen toteuttaminen edellyttää, että toimialojen palvelut järjestetään ihmisten, ympäristön ja talouden näkökulmasta kestävällä tavalla. Toiminnan painopiste tulee olla ennaltaehkäisevissä palveluissa, joissa lähtökohtana on kuntalaisen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen. Jotta pystymme edelleen kehittämään kuntalaisten tarvitsemia palveluita ihmislähtöisesti, tarvitaan toimintatapojen muutoksia, monialaista yhteistyötä ja toimintakulttuurin muutosta.

Sosiaali- ja terveystalouden siirryttyä hyvinvointialueelle kaupungin roolissa näkyy vahvasti hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden sekä kestävä elämäntavan edistämisen merkitys. Tässä onnistuminen edellyttää, että yhteistyötä tehdään kaupungin kaikkien toimialojen, hyvinvointialueen, järjestöjen/yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Keskeistä on mahdollistaa puitteet asukkaiden omatoimiseen hyvinvoinnin ylläpitoon ja edistämiseen.

Hyvinvointitietoa hyödynnetään tunnistettaessa kuntalaisten hyvinvoinnin ja palveluiden tarpeita. Elämäntaloudet jatketaan ja kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Tilinpäätöksissä 2023 ja 2024 esitetään elämäntaloudet tulokset. Hyvinvointitietoa hyödynnetään laajasti poikkitoiminnallisen työskentelyn laadun ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Johtamisen ja päätöksenteon tulee perustua aina analysoituun tietoon. Kuntalaisille tulee mahdollistaa heitä koskevien asioiden suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuminen.

Tulevien vuosien tärkeä kehittämis- ja panostuskohde on kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyö hyvinvoinnin edistämistyössä ja toimivissa palveluiden yhdyspinnoissa. Oulun kaupunki ja hyvinvointialue ovat määritelleet yhteisiä hyvinvoinnin edistämisen tavoitteita. Talousarviovalmistelussa tulee huomioida erityisesti nämä hyvinvointialueen kanssa yhdessä määritellyt tavoitteet:

Lapset ja nuoret

- Osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien laajentaminen
- Turvallisuuden ja yhteisöllisyyden tunteen vahvistaminen varhaiskasvatuksessa, opiskeluympäristössä ja vapaa-ajalla
- Varhaiseen tuen tarpeeseen reagointi sujuvalla yhdyspintatyöllä

Työkäiset

- Vanhemmuuden tuen muotojen kokoaminen ja kehittäminen sekä käyttöönotto
- Opiskelu- ja työelämävalmiuksien kehittäminen
- Kokonaisvaltaisen tuen polun kokoaminen nuorille aikuisille ja työkäisille

Ikäihmiset

- Löytävä seniorityö on keskeinen osa kaupungin, Pohteen, järjestöjen ja yhdistysten sekä muiden toimijoiden yhdyspintayhteistyötä
- Ikäihmisten hyvinvointia edistäville palveluille on selkeä rakenne ja yhteistyömuodot on sovittu ja kehitetty yhdessä Pohteen ja yhdistysten kanssa

4.3 Toiminnan tavoitteet vuodelle 2024

Suomen yritysmönteisin kansainvälinen kasvukeskus

Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025	Yksikkö	Talousarvion toiminnan tavoite ja mittari 2024
1.1 Varmistamme yritysten kilpailukyvyn ja uudistumisen		
Tuemme startup -toimintaa ja turvaamme riskipääomaa. Perustamme uuden alkuvaiheen yritysten pääomarahaston.	Business Oulu -liikelaitos	Elinkeinopalveluja käyttäneiden yritysten lkm: - Vähintään 2200 kpl / vuosi Yritysten nettolukumäärä (lkm): -Määrä kasvaa 150 kpl / vuosi
Edistämme aktiivisesti suurten investointien toteutumista.	Rakennuslautakunta	Lupien käsittelyaika pysyy viiden nopeimman joukossa suurista kaupungeista: -Käsittelyajan keskiarvo alle 6 viikkoa.
	Business Oulu -liikelaitos	Investoinnit (ei sis. asuntoja eikä peruskunnan investointeja): -300 milj. euroa /vuosi
Edistämme kansainvälistä vientitoimintaa ja tuemme markkinointia.	Business Oulu -liikelaitos	-Teollisuustoimialojen vienti: Määrä kasvaa 330 milj. euroa/vuosi -Vientiyritysten lkm. : Määrä kasvaa vuosittain -Ulkomaisten yritysten toimipaikkojen lkm.: Määrä kasvaa vuosittain

Parannamme valmiuksia vastata kysyntälähtöiseen yritystontti- ja toimitilakysyntään.	Yhdyskuntalautakunta	Yritystontteja luovutetaan kysyntää vastaavasti. Varmistamme monipuolisen työpaikkatonttitarjonnan ja edistämme investointeja. -Tontinluovutus 20-30 tonttia / vuosi. -Vahvistetaan maanhankinnalla ja kaavoituksella tonttitarjontaa suurten yritysten sijoittumiselle. -Ritaportti II:n työpaikka- ja toimitila-alueen asemakaava käynnistetty. -Ruskonselän-Välkilän työpaikka-alueen asemakaava lainvoimainen.
Toteutamme julkisia investointeja yhdessä yksityisten toimijoiden kanssa	Business Oulu - liikelaitos	-Invest-in yritykset lkm: 20 kpl -Yksityisten pääomasijoitukset (Eur ja lkm): 50 M Eur
Kuulemme yrittäjiä niiden toimintaan vaikuttavassa päätöksenteossa ja huomioimme yritysten tarpeet.	Kaupunginhallitus (kaupunkitasoinen raportointi)	Oulun kaupungin yritysmyönteisyysmittaustulokset paranevat -Taloustutkimus, kunnan yrittäjämönteisyys: Yrittäjämönteisyys paranee
	Business Oulu - liikelaitos	Oulun kaupungin yritysmyönteisyysmittaustulokset paranevat -BO:n yritysmyönteisyysmittaus, palvelut: Seurantamittari
	Oulun seudun ympäristötoimi	-Viranomaisluvut ja ilmoitukset käsitellään hyvän hallinnon periaatteita noudattaen viivytyksettä niille asetetuissa tavoiteajoissa. -Elinkeinoelämän viranomaisvalvonta toiminnan edellyttämällä tasolla ja valvontatoimet on suunnattu säännöksissä ja määräyksissä asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumiseksi.
1.2 Parannamme osaavan työvoiman saatavuutta		
Vahvistamme työnantajarvelähtöistä koulutusta ja työllisyydenhoitoa sekä vastaamme kohtaantoongelmaan.	Business Oulu - liikelaitos	-Työllisyysaste: Työllisyysaste kasvaa -Työttömyysaste: Työttömyysaste laskee -Pitkäaikaistyöttömyys: Pitkäaikaistyöttömyysaste laskee -Työmarkkinatuen kuntaosuus: Määrä laskee vuosittain
Tuemme kansainvälisen työvoiman pääsyä Oulun työmarkkinoille (työperäinen maahanmuutto).	Business Oulu - liikelaitos	Työllisten nettomaahanmuutto: -Työllisten nettomaahanmuutto kasvaa
Nuorisotyöttömyys vähintäänkin puolitetaan	Kaupunginhallitus (kaupunkitasoinen)	Nuorisotyöttömyysaste:

	raportointi)	-Nuorisotyöttömyysaste laskee
1.3 Kehitämme verkostoja ja ekosysteemejä		
Toimimme ja vaikutamme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa.	Business Oulu -liikelaitos	T&K -menot (Eur): -T&K -menot kasvavat vuosittain
Osallistumme aktiivisesti pilotointi- ja kokeilutoimintaan ja mahdollistamme yritysten kansainvälisiä referenssejä.	Business Oulu -liikelaitos	-OIA: Kokeilu ympäristöjen lkm: Seurantamittari /kerran vuodessa -OIA: Kokeilujen ja pilottien lkm: Seurantamittari /kerran vuodessa -OIA: Osallistuvien yritysten (& sidosryhmien) lkm: Seurantamittari /kerran vuodessa
	Oulun Infra -liikelaitos	Hankintojen osiin jakamisella edistetään paikallisuutta ja pk-yritystä. Monituottajamallin hyödyntäminen palveluiden tuottamisessa kasvaa. Toimimme alustana kiertotalouskokeiluille ja piloteille - Oulun Infrossa toteutettujen pilotointien ja kokeilujen lkm. - Paikallisten yritysten määrä kpl ja euroa
1.4 Parannamme Oulun saavutettavuutta - Pohjois-Suomen logistinen keskus		
Edistämme Oulun saavutettavuutta maalta, mereltä ja ilmasta. - Liminka-Oulu kaksoisraide - Lähijunaliikenne - Oulun Asemakeskus - Syväväylän II-vaihe - Tietoliikenneyhteydet	Kaupunginhallitus	Logistiset hankkeet edistyneet osana Liikenne 12 suunnitelmaa ja MAL-prosessia: - Liminka-Oulu -kaksoisraiteen ratasuunnittelu on käynnissä ja valmistuu tavoiteaikataulun mukaisesti vuonna 2024 ja kaksoisraiteen toteutukseen on päätökset. - Lähijunaliikenne on yksi tarkasteltava liikennemuoto Oulun seudun liikenne-järjestelmäsuunnitelmassa, jonka pohjalta käynnistetään mahdollisesti neuvottelut valtion kanssa osana MAL-prosessia. - Asemakeskushanke etenee asemakaavahankkeena Raksilan puolella. Hankkeeseen liittyvästä henkilöratapihan parantamisesta on sopimus valtion kanssa. - Oulun väylän sisimmän osan leventäminen sisältyy väyläverkon investointiohjelmaan (kyllä/ei) - Valtion omistajaohjauksessa oleva tietoliikenneyhtiö Cinia rakentaa yhdessä amerikkalaisen ja japanilaisen partnerin kanssa merikaapelijärjestelmän Suomen ja Norjan rajalta Luoteisväylän kautta Aasiaan. Järjestelmä on käyttövalmis vuoden 2026 loppuun mennessä.
	Yhdyskuntalautakunta	Asemakeskuksen asemakaava valmistuu -Asemakaava lainvoimainen

Oulu2026 vahvistaa veto- ja pitovoimaa

Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025	Yksikkö	Talousarvion toiminnan tavoite ja mittari 2024
2.1 Kulttuuripääkaupunki Oulu 2026 -ohjelman päätavoitteiden mukaisesti olemme: - Eloisa, kiehtova kaupunki - Tasapainoinen yhteisö - Luova alue		
Toteutamme Kulttuuripääkaupunki-hakukirjan toimenpiteitä.	Kaupunginhallitus	Tapahtumaystävällinen Oulu vahvistuu - Kaupungin yhteistyömalli kulttuuripääkaupunkivuoden tulosten juurruttamiseen valmis - Kevennetylle lupamenettelylle paikat määritetty ja toimintamalli luotu
	Hyvinvointi, kulttuuri, ja liikuntalautakunta	Kulttuuristrategian ja hakukirjan strategiset tavoitteet etenevät aikataulun mukaisesti. -Kyllä/ei. Kuvaus etenemisestä tilinpäätöksen toimintakertomuksessa.
2.2 Luomme kasvua matkailusta		
Edistämme pohjoisuuteen ja merellisyyteen sekä kestäväan matkailuun liittyvää matkailua. Panostamme lähiluonto- ja retkeilykohteisiin.	Business Oulu - liikelaitos	Rekisteröityjen ja ei rekisteröityjen yöpymisten lkm: -Määrä kasvaa vuosittain Matkailutulo milj. Eur: -Määrä kasvaa vuosittain
2.3 Parannamme kaupungin vetovoimaa viihtyisällä, toiminnallisella, terveellisellä ja turvallisella kaupunkiympäristöllä		
Kehitämme kaupunkikeskustaa ja parannamme keskustassa ja lähialueilla kohtaamispaikkoja ja edellytyksiä yritysten uusien toimitilojen kysynnälle. - Keskustavision kärkitoimenpiteet 2022-2025 - Pysäköinnin monipuolinen kapasiteetti pitkällä aikavälillä varmistetaan keskustan liikenteen yleissuunnitelmassa	Yhdyskuntalautakunta	-Keskustavision päivittäminen ja keskustan kehittämissuunnitelma. -Tiede- ja museokeskus Luupin asemakaava lainvoimainen. -Tapahtuma- ja elämysareenan asemakaava ehdotusvaiheessa.

<p>- Torialueen investoinnit - Asemanseudun ja Raksilan kehittäminen, Monitoimiareena - Kulttuuritilat ja -paikat (mm. Luuppi, pääkirjasto, Pikisaari)</p>		
	<p>Oulun Infra -liikelaitos</p>	<p>Toteutamme osaltamme viihtyisää, toiminnallista, terveellistä ja turvallista kaupunkiympäristöä ympäristösuunnittelun, ympäristö- ja katurakentamisen sekä kunnossapidon keinoin.</p> <p>- Tyytyväisyys kaupunkikeskustan palveluihin (Kuntapalv. tutk.), Kuntalaisten tyytyväisyys palvelun laatuun (Yhdyskuntatekniset palvelut kyselytutkimus)</p>
<p>Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Lupakäytäntöjä sujuvoitetaan ja byrokratiaa vähennetään. - Asuntomessut 2025</p>	<p>Yhdyskuntalautakunta</p>	<p>Varmistetaan riittävä ja monipuolinen tonttutuotanto keskeisiltä kaupunkikehittämisen alueilta ja vyöhykkeiltä Kaupungin tontinluovutus:</p> <p>Kaupungin tontinluovutus yhteensä 910 asuntoa varten vuodessa.</p> <p>Kaupungin tontinluovutus: AO 130 tonttia AR,AP 280 asuntoa AK 500 asuntoa AO= omakotitontit AR = rivitalotalotontit AK = kerrostalotontit</p> <p>Hartaanselänrannan 1. rakennusvaiheen tontinluovutus on tehty.</p>

Oulu on hiilineutraali 2035

Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025	Yksikkö	Talousarvion toiminnan tavoite ja mittari 2024
3.1 Ilmastonmuutoksen hillintä ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen		
Tuemme päätöksenteossa ilmastonmuutoksen hillintää kaikilla hallinnonaloilla ympäristöohjelman mukaisesti	Rakennuslautakunta	Korjauskohteiden ennakko-ohjaukseen laaditaan toimintamalli, joka ohjaa kestävän kehityksen mukaisiin korjauksiin. - Toimintamalli valmis Uudisrakentamisen energiatehokkuutta kuvaava lämpöhäviötaso ja uusiutuvien energioiden käytön huomioiva E-luku ovat asuinrakennuksissa 8-15 % määräysten minimitasoa parempia. - E-luvun ja lämpöhäviötason keskiarvo
	Oulun Tilapalvelut liikelaitos	Hiilineutraali lämmitys -Vähintään 80 % Tilapalvelujen hallinnoimasta suoraan omistetusta kiinteistökannasta on hiilineutraalisti lämmitettyä.
Toteutamme Kiertotalouden tiekarttaa	Sivistyslautakunta	Rakennamme moniammatillisen kiertotalouden oppimisyhteisön (Kyllä/ei)
	Oulun Tilapalvelut liikelaitos	Ruokahävikin vähentäminen -Hävikkiruuan myynti valituissa kohteissa aloitetaan
Ilmastonmuutoksen aiheuttamien vaikutusten selvittäminen	Oulun seudun ympäristötoimi	Kaupungin ympäristöohjelman seurantaraportin laatiminen ja ympäristöbudjetoinnin raportointi sekä seurannan kehittäminen -Ympäristöohjelman uutiskirje 6 kpl
3.2 Kestävä kaupunkirakenne		
Mahdollistamme toimivalla ja turvallisella kaupunki-infralla miellyttävän arjen. - Vedenhankinnan turvaaminen	Oulun seudun ympäristötoimi	Varautuminen häiriötilanteisiin - kaikista vesivälitteisistä epidemiaepäilyistä on tehty selvitys.

Sivistys rakentaa osaavaa, kestäväää ja kansainvälistä Oulua

Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025	Yksikkö	Talousarvion toiminnan tavoite ja mittari 2024
4.1 Oulu kasvattaa hyvinvoivia, välittäviä ja aktiivisia kuntalaisia yhdessä vahvoissa koulutuksen ja osaamisen verkostoissa		
Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille yhtenäisen kasvun ja opin polun varhaiskasvatuksesta peruskouluun, toisen asteen opintoihin ja korkea-asteelle. Tarjoamme lapsille ja nuorille heidän tarvitsemansa tuen oikea-aikaisesti.	Sivistyslautakunta	Jokainen nuori saa yhteishaussa opiskelupaikan toisella asteella perusopetuksen päätyttyä -%-osuus peruskoulun päättäneistä
Vahvistamme lasten ja nuorten kotipaikkatunnetta ja kansainvälisyysvalmiuksia	Sivistyslautakunta	-Toteutuneet A1-kieliryhmät sekä valinnaisten A2-, B2- ja B3-kieliryhmien määrät.
Oulussa on monipuoliset mahdollisuudet jatkuvaan oppimiseen. Olemme oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä ja kansallisen kehittämisen kärjessä.	Sivistyslautakunta	Sivistysohjelman toimenpiteet toteutuvat -Kyllä/ei. Toimenpiteet kuvataan tilinpäätöksen toimintakertomuksessa Oulu on aktiivinen toimija kansallisen lukutaitostrategian lukeva kunta -verkostossa (Kyllä/ei).
Vahvistamme Innovatiivista kokeilutoimintaa - Oulu on Suomen STEAM-pääkaupunki - Oulu on Suomen oppivin kiertotalouskaupunki - Tutkimustoiminta ja yritysysteistyö vahvistaa palveluiden vaikuttavaa kehittämistä	Sivistyslautakunta	STEAM-oppimisen mahdollisuuksia tarjotaan kaikenikäisille varhaiskasvatuksesta ikäihmisiin -Kyllä/ei. STEAM-verkoston kuuluvien toimijoiden määrä

Oulussa jokaisella on mahdollisuus elää terveellistä ja turvallista elämää

Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025	Yksikkö	Talousarvion toiminnan tavoite ja mittari 2024
5.1 Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan sekä turvallisen elinympäristön.		
Vahvistamme oululaisia osallisuusmalleja	Hyvinvointi, kulttuuri, ja liikuntalautakunta	Kehitämme uusia osallistumisen muotoja yhdessä kuntalaisten kanssa ja kokeilemme niitä erilaisissa toimintaympäristöissä (kyllä/ei.)
Tarjoamme turvallisen elinympäristön kaikille oululaisille	Rakennuslautakunta	<p>Ohjataan kuntalaisia korjaamaan ja ylläpitämään rakennuksia niin, että saavutetaan viihtyisiä, turvallisia ja terveellisiä asuinrakennuksia.</p> <p>- 200 korjaajaa ohjataan henkilökohtaisessa ohjauksessa lupakäsittelyn yhteydessä.</p> <p>Tontinkäyttösuunnitelmien laatiminen ja hyväksyttäminen edellytetään kaikissa paritaloa suuremmissa hankkeissa osana ennakoivaa laadunvarmistusta. Ohjauksen ja suunnitelman avulla varmistetaan rakennusten ja toimintojen soveltuminen tontille, kaavamääräyksiin, kaavan tavoitteisiin, kaupunkikuvaan sekä rakennuspaikan maasto-olosuhteisiin.</p> <p>-Edellytetty kaikissa paritaloa suuremmissa hankkeissa</p> <p>Esteettömyys selvitys- ja suunnitelma edellytetään kaikissa uusissa paritaloa suuremmissa asuin-, palvelu-, työpaikka- ja liikerakentamisen kohteissa.</p> <p>Osittainen loppukatselmus koskien esteettömyyttä suoritetaan kaikissa erikoistason palvelu- ja liikerakennuksissa.</p> <p>- edellytetty em. hankkeissa</p>
	Oulun seudun ympäristötoimi	<p>Elintarvikkeiden laatu hyvä</p> <p>- kaikista elintarvikkeiden välitteistä epidemiaepäilyistä on tehty selvitys.</p>
5.2 Tuemme oululaisten hyvinvointia ja toimintakykyä kehittämällä ennaltaehkäiseviä toimia		
Edistämme vaikuttavia toimenpiteitä yhteisövaikuttamisen ja muiden monialaisten verkostotyön toimintamallien kautta (mm. hyvinvointipäiväkotit, -koulu ja -lukio)	Sivistyslautakunta	<p>Yhteisövaikuttavuuden toimintamalli on otettu käyttöön kaikilla Oulun suuralueilla (kyllä/ei).</p> <p>Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet etenevät.</p> <p>-Kyllä/ei. Toimenpiteet kuvataan tilinpäätöksen toimintakertomuksessa.</p> <p>-Hyte-kuntakortin mittarit vähintään edellisen saatavilla olevan indikaattoritiedon tasolla.</p> <p>-</p> <p>Tehtyjen kokemuksellinen hyvinvointitieto kyselyiden määrä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.</p>
Hyvinvoinnin edistämistyötä	Sivistyslautakunta	Kehitämme uusia osallistumisen muotoja yhdessä kuntalaisten kanssa ja kokeilemme niitä erilaisissa toimintaympäristöissä (kyllä/ei).

tehdään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa		
Hyvinvointieroja tasataan ennaltaehkäisevillä toimilla ja varhaista tukea kehittämällä. Matalakynnyksen toimintamallit kohdistetaan erityisesti mielen hyvinvointiin ja elämäntapojen haasteisiin.	Hyvinvointi, kulttuuri, ja liikuntalautakunta	Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet etenevät. -Kyllä/ei. Toimenpiteet kuvataan tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. - Hyte-kuntakortin mittarit vähintään edellisen saatavilla olevan indikaattoritiedon tasolla.
Kehitämme hyvinvointitiedolla johtamista	Kaupunginhallitus (kaupunkitasoinen raportointi)	Kaupunkitasoista hyvinvointitiedolla johtamista kehitetään verkostoyhteistyönä mm. ministeriöiden, kuntien, tutkimusyhteisöjen ja hyvinvointialueen kanssa - hyvinvointitiedolla johtamisen kehittämishanke käynnistetty
5.3 Mahdollistamme aktiivisen ja liikunnallisen elämäntavan sekä mielekkään tekemisen		
Tuemme monipuolista harrastustoimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Hyvinvointi, kulttuuri, ja liikuntalautakunta	Liikunnan avustuksilla tuetaan monimuotoista organisoitua liikuntatoimintaa (kyllä/ei).
Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja olemme urheiluyönteinen kaupunki	Hyvinvointi, kulttuuri, ja liikuntalautakunta	Terveysliikunnan vaikutusten arvioinnin suunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan -Kyllä/ei. Toimenpiteet kuvataan tilinpäätöksen toimintakertomuksessa.
	Oulun Infra - liikelaite	Ulkoliikuntapaikkojen (mm. hiihtoladut, uimarannat, jääkentät, kuntoilupuistot, kuntopolut, kevyen liikenteen väylät) laadukas rakentaminen ja kunnossapito. -Kuntalaisten tyytyväisyys palvelun laatuun vähintään edellisen tutkimusajankohdan tasolla. (Yhdyskuntatekniset palvelut kyselytutkimus)
5.4 Kuntalaisille tarjotaan toimivat palvelut yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa vuodesta 2023 alkaen.		
Vahvistetaan asiakaslähtöisiä käytänteitä ja prosesseja kaupungin ja hyvinvointialueen yhdyspinnoilla - Laajennamme yhteisövaikuttavuuden toimintamallin koko	Kaupunginhallitus (kaupunkitasoinen raportointi)	Monialaisen toimintakulttuurin ja sitä edistävien rakenteiden varmistaminen - Luodaan yhdyspintatyölle rakenne ja toimintamalli yhdessä Pohteen kanssa v. 2025 loppuun mennessä. - Kehitetään yhteispalvelua kuntalaisille kunnan ja Pohteen palveluissa (Oulu10 ja OuluBot). -TEA-viisarin Oulun kokonaispistemäärä on vähintään koko maan keskiarvon yläpuolella sekä kuusikkovertailun keskiarvon osalta samaa luokkaa tai korkeampi.

<p>Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toteutamme lainvelvoittamaa yhteisöllistä oppilas- ja opiskelijahuoltoa kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa - Vahvistamme alueellista toimintaa ja sen vaikuttavuutta lasten ja nuorten kasvu- ja kehitysyhteisöissä 	
	<p>Sivistyslautakunta</p> <p>Hyvinvointi, kulttuuri, ja liikuntalautakunta</p> <ul style="list-style-type: none"> -Elämänkaariseurannassa korjaavien palvelujen suhteellinen osuus verrattuna tukeviin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin ei lisäännny edellisvuoteen verrattuna (kyllä/ei). -Keskeiset yhdyspintaprosessit on tunnistettu ja kuvattu (kyllä/ei).

Oulussa on vaikuttavat palvelut, kestävä talous ja hyvinvoiva henkilöstö

Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025	Yksikkö	Talousarvion toiminnan tavoite ja mittari 2024
6.1 Parannamme kuntalaisten palvelutyytyväisyyttä		
Kehitämme vaikuttavia ja tehokkaita palveluita ja toimintaamme ihmislähtöisesti tietoon perustuen. Palveluverkkomme ja sähköiset palvelumme muodostavat ehjän palvelukokonaisuuden.	Kaupunginhallitus (kaupunkitasoinen raportointi)	Vaikuttavien ja tehokkaiden palveluiden kehittäminen - OuluBotin asiakaspalvelu-tapahtumien määrä on vähintään 100.000 kpl (ei sisällä Pohdetta). - OuluBot-automaatio hoitaa yhteydenotoista itsenäisesti 95 %. - Suomi.fi-laaturyökalun käyttöönoton laajentaminen (kpl) - Kuntalaisten digipalveluihin ohjautumista edistetään koordinoimalla digitukea (digituen tarjoajien määrä). - Ihmiskeskeisen asiakkuuden hallinnan toimintamallin kehittäminen ja pilotointi. - Avustetun valtuuttamisen käyttöönotto puolesta-asioinnin mahdollistamiseksi niille, joilla ei ole sähköisiä tunnistautumisvälineitä. -Kaupunkiapplikaatio otettu käyttöön.
	Oulun Vesi liikelaitos	Asiakastytyväisyys parhaiden tasolla - parannus vuotuisen WACSI -kyselyn tulosten keskiarvoissa omiin tuloksiin nähden
Parannamme yhdessä kehittämällä asukkaiden ja yritysten palvelukokemusta ja vuorovaikutusta sekä vahvistamme kokeilukulttuuria.	Kaupunginhallitus (kaupunkitasoinen raportointi)	Yritysassiakkaiden palvelumalli on otettu käyttöön kaikilla toimialoilla (kyllä/ei).
	Rakennuslautakunta	Huomioidaan asiakaspalaute ja kehitetään käytäntöjä sekä digitalisoitavia palveluja saadun palautteen pohjalta. -Asiakaspalautteista eniten esiin nousseet kehittämiskohteet otetaan työn alle. Kuntalaisia ja rakentamisen ammattilaisia ohjataan lupaprosesseissa, tiedottamalla ja kouluttamalla sekä ennako-ohjaamalla hankkeita aktiivisesti, avoimesti sekä vuorovaikutteisesti, hyödyntäen sähköistä lupamenettelyä ja digitaalisia ratkaisuja - Järjestetään vähintään viisi tiedotus- ja koulutustilaisuutta eri asiakasryhmille.
Toimimme Unicefin lapsiystävällinen kunta toimintasuunnitelman	Sivistyslautakunta	UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toimintamalliin kuuluva nykytilakartoitus on käynnistetty (kyllä/ei)

mukaisesti.	Hyvinvointi, kulttuuri, ja liikuntalautakunta	
6.2 Hoidamme taloutta kestävästi ja olemme vastuullinen toimija		
Taloutemme on tasapainossa ja kaupungin investoinneissa priorisoimme verotulopohjaa vahvistavat rakennushankkeet.	Oulun Vesi liikelaitos	Tulostavoitteet saavutetaan ja taksataso kohtuullinen - sitovat tulostavoitteet saavutetaan - vesihuollon vertailuhinta alle maan keskitason (v. 2022 ktaalot Oulu 3,85 €/m ³ , keskiarvo muut 4,75 €/m ³)
Hyödynämme digitalisaation mahdollisuudet toiminnan tehostamisessa.	Kaupunginhallitus (kaupunkitasoinen raportointi)	Toimintaa tehostetaan digitalisaatiota hyödyntämällä. - Digitaalisten palveluiden ja prosessien määrä kasvaa edellisestä vuodesta. - Hallintokunta varmistaa, että palveluprosesseissa ei ole turhia tai manuaalisia vaiheita. Tarkastelun kohteena ovat erityisesti sähköinen allekirjoitus ja säilytys sekä prosessin automaattinen työnkulku. - Varmistamme digitaalista turvallisuutta järjestämällä ICT-infrastruktuurin ja kumppaneiden toiminnan tarkastuksia -Avustusten digitalisoitu käsittelyprosessi käytössä
	Oulun Infra -liikelaitos	Hyödynämme digitalisaation mahdollisuudet toiminnan tehostamisessa. -Digikehityssuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen. - Kunnossapidon kustannustehokkuus pysyy edellisvuosien hyvällä tasolla €/km, €/m ² (kuve-vertailu).
Tehostamme palveluverkkoa	Kaupunginhallitus (kaupunkitasoinen raportointi)	Tilatehokkuutta parannetaan kaupungin kokonaistilakustannusten alentamiseksi. -Kaupunkikonsernille tarpeettomien tai vajaakäyttöisten rakennusten ylläpito optimoidaan ja tilojen omistuksesta luopumista edistetään - Julkisessa käytössä olevan tilakannan määrä ei kasva suhteessa kaupungin väestöön. Tavoitetta seurataan mittarilla m ² /asukas
	Oulun Tilapalvelut liikelaitos	Tilatehokkuus paranee -Tilapalveluiden omassa käytössä olevien tilojen määrä

		pienenee
	Sivistyslautakunta Hyvinvointi, kulttuuri, ja liikuntalautakunta	Alueellisten palveluverkkoselvitysten päätökset on pantu toimeen (kyllä/ei)
Olemme osaava ostaja ja uudistamme hankintojen toimintamallin.	Kaupunginhallitus (kaupunkitasoinen raportointi)	Kaupungin hankintatoiminnan kehittäminen - Uusi hankintojen toimintamalli käytössä.
Edistämme toiminnassamme taloudellista, sosiaalista, ja ympäristöllistä kestävyttä.	Oulun Vesi liikelaitos	Moitteeton jäteveden puhdistus ja kestävä kehityksen mukainen lietteenkäsittely - Jäteveden puhdistustulokset (BOD, P, N, SS ja COD) ja lietteenkäsittely ovat lupaehtojen mukaisia
	Oulun Tilapalvelut liikelaitos	Energiankulutus Tilapalveluiden hallinnoiman suoraan omistetun kiinteistökannan kokonaisenergiakulutus laskee ja normeerattu ominaiskulutus säilyy saavutetulla tasolla: Lämmityksen ominaiskulutus alle 40 kWh/r-m3 ja sähkön ominaiskulutus alle 20 kWh/r-m3.
6.3 Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka		
Varmistamme, että henkilöstöjohtamisen käytännöt, johtamisote ja poliittinen päätöksenteko tarjoavat puitteet työssä onnistumiselle, motivoitumiselle ja työhyvinvoinnille	Kaupunginhallitus (kaupunkitasoinen raportointi)	Henkilöstön puitteet työssä onnistumiselle, motivoitumiselle ja työhyvinvoinnille paranevat - Kunta10-yhteenveto-mittareiden työ, työyhteisö ja johtaminen tulokset parantuvat verrattuna edellisen kyselyn tuloksiin.
Varmistamme tarvittavan osaamisen ja osaamisen kehittämisen strategisten tavoitteidemme saavuttamiseksi.	Kaupunginhallitus (kaupunkitasoinen raportointi)	Henkilöstön osaaminen kehittyy - Työntekijät/viranhaltijat käyttävät kouluttautumiseen 3 päivää /henkilö (%-osuus henkilöstöstä).
Työhyvinvointimme paranee ja työkyvyttömyyden kokonaiskustannukset vähenevät.	Kaupunginhallitus (kaupunkitasoinen raportointi)	Työhyvinvointi paranee - Kokonaistyökyvyttömyys-kustannukset per HTV ei nouse edellisestä vuodesta - Sairauspoissaoloprosentti kaupunkitasoisesti on enintään 4,0 %

4.4 Kehittämissalkut

Kehittämissalkkuihin kootaan teemoittain sellaiset kehittämishankkeet ja -projektit, joihin saadaan rahoitusta esimerkiksi rakennerahastoista, ministeriöiden ohjelmista tai suorista kansainvälisistä rahoituslähteistä kuten EU-ohjelmista. Salkkujen avulla johdetaan ja hallinnoidaan monitoimialaisen organisaation projektimuotoisen kehittämisen kokonaisuutta.

Kaupungin digitaalinen salkunhallintatyökalu Bägi edistää organisaation hanketoiminnan läpinäkyvyyttä. Työkalun tarjoamat suodatus- ja visualisointimahdollisuudet tarjoavat erilaisia tarkastelunäkökulmia kaupunkitasolla projekteilla kehittämisen kokonaisuudesta viestinnän, päätöksenteon ja johtamisen tueksi. Bägini käyttö on kytketty aiempaa tiiviimmin osaksi kehittämisprojektien ja -hankkeiden hallinnointia kaupungin projektiohjeissa ja määräyksissä, joista on päätetty kesäkuussa (Konsernijohtajan päätös § 37, 21.06.2023).

Ensimmäiseen viiteen kehittämissalkkuun on koottu läpileikkaavasti eri hallintokunnissa toteutettavat ja samaan päämäärään, mutta eri keinoilla tähtäävät kehittämishankkeet ja -projektit. Salkuissa on myös kaupungin yhteistyökumppaneiden toteuttamia tutkimus- ja kehittämisprojekteja, joissa kaupungin rooli vaihtelee kuntarahoituksen maksajasta pilotointi- ja testausalustaa tarjoavaksi yhteistyökumppaniksi. Kokonaisuutta täydentää Business Oulun Yritysmönteinen Oulu -niminen salkku, joka poikkeaa muista siten, että salkussa olevien kaupungin hankkeiden omistaja ja toteuttaja on Business Oulu liikelaitos. Yritysmönteinen Oulu -salkussa olevissa yhteistyökumppaneiden hankkeissa on puolestaan vahvasti elinkeinoelämää edistävä ja tukeva ote.

Poikkihallinnolliset ja kaupungin hallintokuntien tehtäviä läpileikkaavat kehittämissalkut painopisteineen ovat:

▪ **Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri**

Salkkutyö perustuu kulttuuristrategiaan 2030 ja kulttuuripääkaupunkityön Oulu2026-hakukirjaan.

- 1) Yhteisöllinen kaupunkikulttuuri
- 2) Toimintaympäristöt ja –mallit
- 3) Tapahtumat

▪ **Kuntalaisen elämänhallinta ja hyvinvointi**

Salkkutyö perustuu hyvinvoinnin edistämisen painopisteisiin ja hyvinvointi-kertomustyöhön.

- 1) Kuntalaisen hyvinvointi, elämänhallinta ja terveydentila paranevat
- 2) Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti

▪ **Ympäristösalkku**

Kaupunginhallitus päätti kesäkuussa Ympäristöohjelman päivityksestä, kun se hyväksyi ohjelman väliarvioinnin jatkotyönä laaditun Oulun kaupungin ympäristöohjelma 2026 – asteen verran ympäristöystävällisempi (Kaupunginhallitus § 202, 26.6.2023). Ohjelmaa toteutetaan paitsi osana hallintokuntien perustehtävää, myös kehittämisprojekteilla ja -hankkeilla, jotka on koottu ympäristösalkkuun. Salkun painopisteet ovat samat kuin Ympäristöohjelman:

- 1) Kaupunkimme kehittyä kestävästi
- 2) Toimimme resurssiviisaasti
- 3) Luonto on voimavaramme
- 4) Edistämme ympäristövastuullisuutta

▪ Työllä hyvinvointia

Salkkutyö perustuu Business Oulun toimenpideohjelmaan 2019–2026, Työllisyyden ekosysteemin kumppanuussopimuksen sekä työllisyyden kuntakokeilun tavoitteisiin.

- 1) Uudet työpaikat
- 2) Elinvoimainen asenne
- 3) Työn ja tekijän kohtaaminen

▪ Muut kehittyvät palvelut

Kehittyvät palvelut -salkun hankkeissa kehitetään ulkoisen osarahoituksen avulla esimerkiksi sellaisia kaupungin asiakaspalveluja, jotka eivät toimenpiteidensä tai tavoitteidensa puolesta toteuta suoraan kaupunkistrategiasta johdettuja toimeenpano- tai toimenpideohjelmia. Asiakaspalvelujen kehittämisessä pääpaino on asiakasohjauksen ja -neuvonnan kehittämisessä. Lisäksi salkun hankkeissa edistetään ja lisätään yhteistyötä, verkostoitumista ja osaamista.

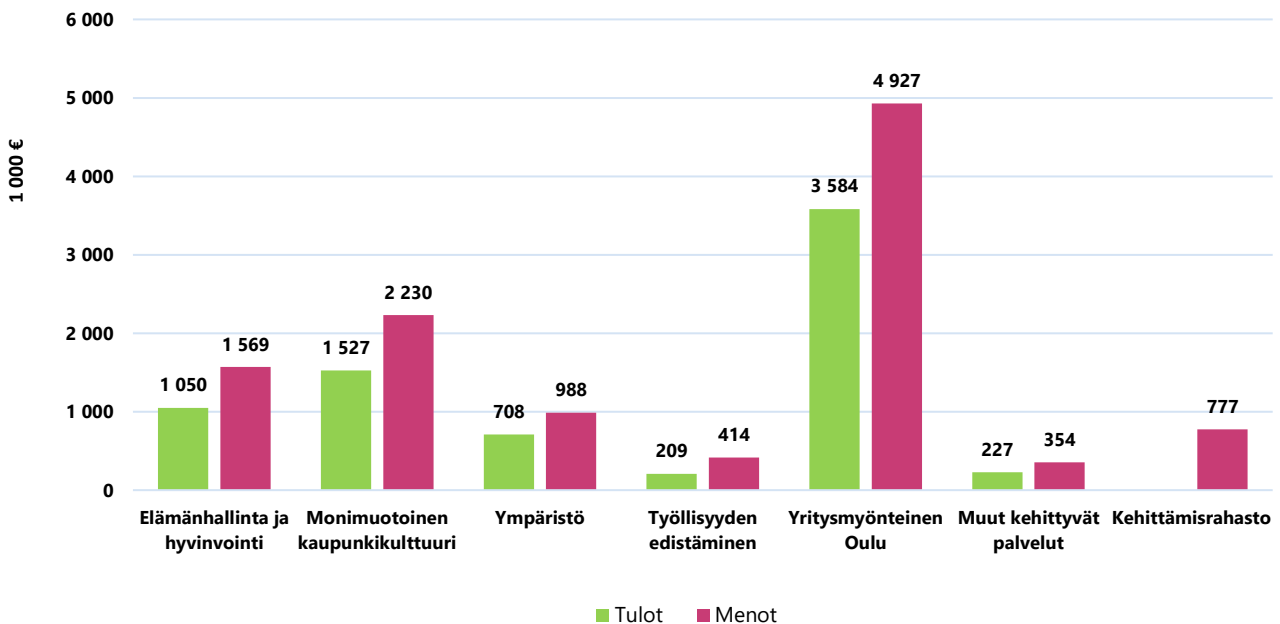
▪ Yritysmuuntoinen Oulu

Kehittämissalkkujen kokonaisuutta täydentää Business Oulun Yritysmuuntoinen Oulu –salkku, johon on koottu Business Oulun toteuttamat ja hallinnoimat sekä Business Oulun yhteistyökumppaneiden hankkeisiin maksamat kuntarahoitusosuudet lukuun ottamatta Työllä hyvinvointia -salkkuun kuuluvia Business Oulun toteuttamia hankkeita. Business Oulun toimenpideohjelman painopisteet ovat:

- 1) Yritysten kilpailukyvyyn ja toimintaedellytysten parantaminen
- 2) Osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen
- 3) Yhteistyöverkostojen ja yritysekosysteemien kehittäminen
- 4) Yrityskentän uudistaminen ja uusien avauksien tukeminen

Kaupungin hanketoiminnasta kehittämissalkkuihin kuuluvien kehittämishankkeiden ja -projektien kokonaisvolyyymi ja jakauma salkuittain vuonna 2024 on esitetty alla olevassa kuvassa.

Kehittämishankkeet TA2024: tulot 7,3 milj. €; menot -11,3 milj. €; netto -4 milj. €

Kuva 5. Kehittämishankkeet ja -projektit salkuittain 2024

Nettomenoissa, yhteensä noin -4 milj. euroa (tulot 7,3 milj., menot -11,3 milj.) on huomioitu hallintokuntien talousarvioihin budjetoidut aiemmilta vuosilta jatkuvat kehittämishankkeet ja -projektit sekä 2024 käynnistyvät uudet projektit, joiden määrärahat katetaan kaupunginhallituksen kehittämissalkkujen määrärahoista. Lisäksi menoissa on mukana kaupungin yhteistyökumppaneiden tutkimus- ja kehittämishankkeisiin maksettavat kuntarahoitusosuudet. Myös Business Oulun talousarviosta, työllisyysmäärärahoista ja kehittämisrahastosta yhteistyökumppaneille maksettavat kuntarahoitusosuudet ovat mukana kokonaiskustannuksissa.

Kokonaisuuteen vaikuttaa toimintaympäristössä tapahtuneet ja meneillään olevat merkittävät muutokset, kuten hyvinvointipalvelujen siirtyminen kunnilta hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lähtien, meneillään oleva TE2024 uudistus, kaupungin valinta Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuonna 2026 ja EU:n ohjelmakauden 2021-2027 hitaasti edennyt käynnistyminen.

4.5 Omistajapolitiikka ja -ohjaus

Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline, joka luo puitteet menestykselliselle toiminnalle. Omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista sekä konserniohjauksesta. Oulu-konsernissa on etsittävä jatkuvasti mahdollisuuksia tehostaa toimintaa ja olosuhteiden muuttuessa myös muuttaa omistajapolitiikkaa. Aktiivinen omistajuus ja kokonaisvaltainen riskienhallinta ovat osa johtamista, jolla varmistetaan kaupungin menestyksellinen toiminta.

Oulun kaupunginvaltuusto päätti 13.12.2021 § 124 Oulun kaupungin omistajapoliittisista linjauksista. Oulun kaupunki pyrkii omaisuuden hoidossa mahdollisimman hyvään taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kokonaisvaikuttavuuteen. Omistajaohjaus on johdonmukaista ja mahdollisimman avointa. Omistajaohjausta hoidetaan tavalla, joka mahdollistaa toimijoiden ja omistajan yhteydenpidon parhaalla ja tuloksellisimmalla tavalla.

Oulun kaupunginvaltuusto seuraa merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen talouden kehitystä kaupungin talousseurannan yhteydessä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan talouden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupungin tytäryhteisöjen tilanteesta laaditaan lisäksi vuosittain erillinen raportti, jossa raportoidaan valtuuston omistajapoliittisiin linjauksiin asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Raportti sisältää myös yhtiön taloudellisen tilanteen analysoinnin, toimintaan liittyvät riskit sekä tulevaisuuden näkymät.

Omistajapolitiikan ohjaus ja valvonta kuuluvat luottamushenkilöorganisaatiossa kaupunginvaltuustolle, toimeenpano kaupunginhallitukselle sekä toiminnan tarkoituksenmukaisuuden ja linjausten toteutumisen valvonta tarkastuslautakunnalle. Kaupunginhallituksen alaisen konsernijaoston tehtäviin kuuluvat muun muassa ohjata ja valvoa omistajana, että tytäryhtiöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien taloustavoitteiden mukaisesti sekä huolehtia konsernivalvonnan toteuttamisesta. Viranhaltijaorganisaatiossa omistajaohjaus kuuluu kaupunginjohtajalle ja konsernijohtajalle. Omistajapolitiikan valmistelusta vastaa konsernihallinnon strategia- ja omistajaohjausryhmä. Kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta vastaavat yhteisöjen omat hallintoelimet, joiden kautta niiden omistajaohjaus toteutetaan.

4.6 Hankintojen ohjaus

Vuoden 2023 talousarvion mukaan julkisia hankintoja tullaan Oulussa tekemään noin 500 miljoonalla eurolla. Julkisten hankintojen suuren mittakaavan vuoksi niissä on valtava säästöpotentiaali, jolla voi olla merkittävä positiivinen vaikutus pitkällä aikavälillä talouden tulojen ja menojen epätasapainoon. Myös uusi hallitusohjelma 20.6.2023 on rakennettu säästötavoitteiden ympärille ja hallitus tavoittelee merkittäviä kustannussäästöjä julkisia hankintoja tehostamalla mm. kilpailun määrän, hankintaosaamisen ja vaikuttavuuden lisäämisen avulla.

Hankinnoilla luodaan edellytyksiä toimivalle ja tehokkaalle kaupunkikonsernille. Hankinnat ovat keskeinen työkalu strategioiden toteuttamisessa, joihin liittyy säästöpotentiaalin lisäksi valtava vaikuttamispotentiaali markkinoihin. Strategisesti ja systemaattisesti johdetuilla hankinnoilla voidaan osaltaan toteuttaa Oulun kaupunkistrategiaa ja parhaimmillaan myös vahvistaa paikallista elinvoimaa. Tällä hetkellä Oulun kaupungilla ei ole voimassa olevaa hankintaohjelmaa mutta tavoitteena on, että uusi hankintaohjelma hyväksytään kaupunginhallituksessa alkuvuodesta 2024. Hankintaohjelman ensisijaisena tehtävänä on tukea kaupunkistrategian toteuttamista, palvelujen tuottamisen onnistumista sekä myös kuvata, miten Oulun kaupunki ohjaa, johtaa ja kehittää hankintojensa toteutusta.

Hankintojen kokonaissuunnittelu on tärkeä osa toimialojen ja liikelaitosten toiminnan ja talouden suunnittelua asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, hankintojen ennakoinnin ja kokonaishallinnan sekä hankintojen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden parantamiseksi. Hankintojen hyvä suunnittelu edesauttaa jatkossa myös sitä, että Oulun kaupunki voi jakaa avoimesti ja tehokkaasti tietoa markkinoille tulevista hankinnoistaan. Tämä edesauttaisi myös kilpailun syntymistä sekä hankintoihin liittyvän säästöpotentiaalin toteutumista yritysmuutosten puhumattakaan.

4.7 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

4.7.1 Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen

Oulun kaupungin strategisen tason tavoitteena on olla vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Kaupunkistrategia Oulu2030 mukaisesti:

1. Varmistamme, että henkilöstöjohtamisen käytännöt, johtamisote ja poliittinen päätöksenteko tarjoavat puitteet työssä onnistumiselle, motivoitumiselle ja työhyvinvoinnille.
2. Tavoittelemme kannustavaa palkkausta ja tarjoamme kilpailukykyiset henkilöstöedut.
3. Varmistamme tarvittavan osaamisen ja osaamisen kehittämisen strategisten tavoitteidemme saavuttamiseksi.
4. Työhyvinvointimme paranee ja työkyvyttömyyden kokonaiskustannukset vähenevät.

Strategioiden tavoitteiden toteutumista seurataan seuraavilla mittareilla:

- Kunta10-yhteenvetomittareiden työ, työyhteisö ja johtaminen tulokset parantuvat verrattuna edellisen kyselyn tuloksiin.
- Käyttöön otetut toimenpiteet, kehittämiskohteiden lukumäärä
- Vähintään kolme päivää koulutautuneiden osuus henkilöstöstä
- Kokonaistyökyvyttömyyskustannukset per HTV ei nouse edellisestä vuodesta
- Sairauspoissaoloprosentti kaupunkitasoisesti on enintään 4,0%.

Henkilöstöohjelma ohjaa Oulun kaupungin johtamista ja henkilöstötyötä: tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit ovat käytössä koko kaupunkiorganisaatiossa. Ohjelmalla tuetaan kaupunkistrategian sekä kaupungin linjausten, tavoitteiden ja ohjeiden toteuttamista. Henkilöstöohjelman toteuttaminen on jokapäiväistä johtamista, esihenkilötyötä, työntekoa ja yhteistoimintaa. Vastaamme kaikki yhdessä henkilöstöohjelmassa määriteltyjen asioiden toteuttamisesta ja kehittämisestä. Ohjelman seuranta ja arviointi on kytketty henkilöstöraportointiin, talousarvio-, käyttösuunnitelma- ja tilinpäätösprosessiin.

Henkilöstöohjelman keskeiset teemat ovat:

1. Henkilöstön hyvinvointi
2. Johtaminen ja esihenkilötyö
3. Henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen

Henkilöstön hyvinvointi

Henkilöstön hyvinvointi on keskeisenä painopistealueena henkilöstöohjelmassa. Työhyvinvointiin tarvitaan hyvää henkilöstöjohtamista, välittäviä työyhteisöjä ja sekä omasta että omalta osaltaan tiimin hyvinvoinnista vastuuta kantavia esihenkilöitä ja työntekijöitä. Jokaisella työntekijällä on tärkeä tehtävä työkyvyn ja hyvinvoinnin johtamisessa. Tavoitteena on, että työhyvinvoinnin vahvistumisen myötä työn tekeminen mahdollistuu vanhuuseläkeikään saakka ja työkyvyttömyyden kokonaiskustannukset pienenevät.

Oulun kaupungin yhteisten toimintamallien kautta ohjaamme henkilöstöä käytännön toimenpiteisiin työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Niitä ovat ennakoivan hyvinvoinnin-, varhaisen tuen-, korvaavan työn- ja uudelleensijoitustoiminnan mallit, sairauspoissaolokäytännöt ja työhön paluun tukeminen, hyvän käytöksen opas, päihdeohjelma sekä työuupumuksen tunnistaminen ja toimintaohje. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan liikunta-, kulttuuri-, ja hierontaedulla sekä elintapaohjauksella ja neuvonnalla.

Työterveysyhteistyöllä toteutamme suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa työnantajan, työntekijöiden ja heidän edustajiensa kanssa työterveyshuoltolain mukaisesti. Kumppanuussuhdetta syvennetään kehittämällä toimenpiteitä ja -malleja tukemaan henkilöstön hyvinvointia. Vuosittain päivitettävä työterveysyhteistyön toimintasuunnitelma tukee henkilöstön hyvinvoinnille asetettuja tavoitteita, jotka sisältyvät kaupungin henkilöstöohjelmaan. Työterveysyhteistyön toimintasuunnitelma sisältää työterveyshuollon toimintasuunnitelman, joka sisältää työterveysyhteistyölle ja työterveyshuollon toiminnalle asetetut konkreettiset tavoitteet sekä toiminnan ja sen vaikuttavuuden arvioinnin. Se on myös osa Oulun kaupungin työsuojelun toimintaohjelmaa.

Oulun kaupunki tukee työntekijöiden mahdollisuuksia työskennellä pidempään työkykyisenä erilaisilla työjärjestelyillä esimerkiksi osa-aikatyön kautta. Työkyvyn ylläpitämiseksi mahdollistetaan palkallisia kuntoutusvapaita erikseen sovittujen ohjeiden mukaisesti. Korvaavalla työllä sekä osasairauspäivärahan käytöllä tuetaan sairauden tai työkyvyn rajoitteen jälkeistä paluuta työelämään ja kuntoutumista. Lisäksi erilaisten virka- ja työvapaiden myöntämiseen perhesyiden perusteella suhtaudutaan myönteisesti. Toimistotyössä joustavuutta lisäävät liukuva työaika ja etätömahdollisuus kaupungin ohjeen mukaisesti.

Kilpailukykyiset ja monipuoliset henkilöstöedut ovat yksi Oulun kaupunkistrategian tavoitteista. Kaupunginhallituksen ohjeistuksen mukaisesti työntekijälle voidaan myöntää palkallista virkavapaita/ työlomaa 1-10 työpäivää vuodessa, jos työntekijä hakeutuu omaehtoiseen jatkokoulutukseen. Edellytyksenä on, että opinnoista on olennaista hyötyä henkilön työtehtävien hoitamiselle tai opinnot edistävät toimialan työtehtävien suorittamista. 7-10 päivän myöntäminen edellyttää hallintokunnan erillistä linjausta siitä, missä tilanteissa koulutukseen käytettävät lisäpäivät ovat mahdollisia ja ne hyväksytään henkilöstöjohtajan tai palvelussuhdepäällikön toimesta.

Liikunta- ja kulttuurieta nostettiin vuoden 2023 alusta alkaen 180 eurosta/vuosi/henkilö 220 euroon/vuosi/henkilö. Ansiomerkkejä, kunniamerkkejä ja arvonimiä on voitu hakea henkilöstölle vuoden 2023 alusta alkaen. Lisäksi Oulun kaupungilla on tällä hetkellä lukuisia henkilöstöetuja työmatkoihin ja liikkumiseen, osaamisen kehittämiseen, hyvinvointiin, palkkatoimiin vapaisiin, merkkipäiviin ja tietotekniikkaan. Henkilöstön käyttöön on tullut myös työsuohdepyöräetu. Lisäksi kaupungin henkilöstölle on tarjolla lukuisia alennuksia paikallisten yritysten palveluille ja tuotteille.

Kaupungin työsuojelun toimintaohjelma 2022-2025 ohjaa kaupungin työsuojelutoimintaa ja kuvaa kaupungin tavan toteuttaa työturvallisuuslain velvoitteet. Yhteisten toimintaohjeiden päivittäminen ja hallintokuntakohtaisten yhtenäistäminen jatkuu. Työturvallisuusjärjestelmään kertyy tieto toteutetuista työn vaarojen arvioinneista, sattuneista työtapaaturmista, läheltä piti -tilanteista sekä tehdyistä tutkimuksista ja

korjaavista toimenpiteistä. Kaupungin sisäinen työyhteisösovittelu on käytettävissä, jos työyhteisöissä tunnustetaan soviteltavia ristiriitoja. Työsuojeluvaltuutettujen lukumäärä väheni 13:sta seitsemään vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden muodostumisen myötä.

Johtaminen ja esihenkilötyö

Rakennamme yhteisöllistä ja ihmiskeskeistä toimintakulttuuria. Johtamis- ja esihenkilötyössä korostuu henkilöstöohjelman mukaisesti valmentavan johtamisen periaatteet niin johtamis- ja esihenkilövalmennuksissa kuin arjen työssä. Valmentavalla ja positiivisella johtamisotteella tuemme työyhteisöjen ja tiimien yhteisöohjautuvuutta, jatkuvaa kehittymistä sekä sisäistä motivaatiota. Hyvään työntekijäkokemukseen panostamalla parannamme sitoutumista ja tuloksellisuutta.

Hybridityöstä on tullut uusi työn tekemisen muoto. Etätöyön johtamista tuetaan valmennuksilla ja etätöyöohjeistusta päivitetään tarpeen mukaan. Johtamis- ja esihenkilötyössä tärkeää on myös työkykyjohtaminen, jossa varhaisen tuen mallin käytön tehostaminen toimii henkilöstön työkykyriskien selvittämisen ja sairauspoissaolojen hallinnan työvälineenä.

Henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen

Hyvällä henkilöstösuunnittelulla ja osaamisen kehittämisellä edistämme strategisia tavoitteitamme ja varmistamme riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön. Henkilöstösuunnitelman tekoa ohjaavat kaupungin vastuulla olevien tehtävien hyvä hoitaminen ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Tavoitteena on suunnitella toimintaan tarvittava henkilöstömäärä ja reagoida mahdollisiin muutoksiin jo etukäteen. Tämä mahdollistaa sujuvuuden ja kustannustehokkuuden, sekä tukee työhyvinvointia.

Henkilöstösuunnittelun ja osaamisen kehittämisen näkökulmasta tulee huomioida henkilöstön ikärakenne sekä lähtövaihtuvuuden kasvu. Lähivuosina suuri osa henkilöstöstä siirtyy vanhuuseläkkeelle. Samaan aikaan lähtövaihtuvuus on kasvanut ja useilla ammattialoilla tietyissä tehtävissä on havaittavissa työvoimapulaa. Osana työnantajakuvan kehittämistä toimii työntekijälähettilästoiminta. Tavoitteena on, että kaupunki koettaisiin hyvänä ja vetovoimaisena työpaikkana. Kaupunki on pilotoinut työntekijälähettilästoimintaa vuodesta 2021. Lähettilästoimintaa on käsitelty 28.4.2023 kaupungin johtoryhmässä ja kaupunki on sitoutunut toimintaan kaupunginjohtaja Seppo Määtän päätöksellä. Työntekijälähettiläät lisäävät tietoisuutta kaupungin erilaisista tehtävistä tuomalla tietoa omasta työstään. He jakavat onnistumisen hetkiä omissa työyhteisöissään ja hyviä käytäntöjä jokapäiväisestä arjesta kaupungin eri kanavissa. Työntekijälähettilästoiminta tunnustetaan ja tunnustetaan edelleen tärkeäksi työnantajakuva ja työntekijäkokemusta kehittäväksi toimeksi.

Hallintokuntien henkilöstösuunnitelmat on esitetty käyttötalousosassa ja ne tarkentuvat käyttösuunnitelmavaiheessa. Hallintokuntien henkilöstötarpeeseen tulevat vaikuttamaan valtakunnalliset ja paikalliset päätökset palveluiden sisällöistä ja laadusta sekä palveluverkosta.

Kaupunginhallitus päätti (Kh 13.3.2023 § 73 ja § 74), että hallintopäätösten tekemisestä luovutaan työsopimussuhteisten valinnassa. Myös täyttölupamenettelyyn tehtiin muutoksia. Täyttölupaa ei tarvita, jos kyseessä ovat terveydellisistä syistä uudelleensijoitettavat, tuotannollis-taloudellisista syistä uudelleensijoitettavat, vuorotteluvapaasijaiset, palkkatukityöllistetyt, opiskelijat, harjoittelijat ja kesätyöntekijät. Täyttölupamenettely toteutetaan toimialajohtajan linjauksen mukaisesti toimialan tai hallintokunnan sisällä huomioiden kuitenkin tietyt poikkeukset, joissa konsernihallinnosta suoritetaan palkkausta koskevat tarkistukset. Toimialajohtaja tai määräämänsä linjaa, kuinka täyttölupaprosessi hallintokunnassa toteutetaan huomioiden talousarvio, uudelleensijoitusvelvoite kaupunkitasoisesti, työnantajalinjausten noudattaminen/valvonta,

palvelussuhteen työ- ja virkaehtosopimusten sekä lainsäädännön mukaisuus, sekä palkkapolitiikka. Kaupunginhallituksen päättämät linjaukset ovat esillä huhtikuussa 2023 päivitetystä Oulun kaupungin rekrytointioppaassa.

Voimakkaasti muuttuva työelämä vaatii jatkuvaa kehittymistä ja uuden oppimista työyhteisöissä. Ketterä oppiminen on tapa hallita muutosta ja vastata mahdollisimman nopeasti uusiin haasteisiin. Työpaikkojen on oltava hyviä oppimispaikkoja. Työn arjessa on jaettava osaamista.

Kaupungin henkilöstöohjelman mukaisesti osaamisen kehittämisessä hyödynnetään 70-20-10-mallia. Osaamisen kehittämisen tarpeita arvioidaan tavoite- ja kehityskeskusteluissa sekä osaamiskartoituksilla. Koulutusta ja muuta osaamisen kehittämistä suunnataan tarvelähtöisesti. Kaupungin keskitetty henkilöstökoulutus konsernihallinnossa vastaa kaikkien toimialojen yhteisistä lyhytkestoisista koulutuksista. Hallintokunnat vastaavat henkilöstönsä tarvitsemasta työtehtäviin liittyvästä ammatillisesta täydennyskoulutuksesta, joka kuvataan hallintokuntaakohtaisessa henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa (tarkemmin käyttösuunnitelmavaiheessa).

Kaupunkistrategiassa on asetettu tavoitteeksi, että jokainen työntekijä käyttää kouluttautumiseen vähintään 3 päivää vuodessa. Tavoitteen toteutumista seurataan ESS-järjestelmän avulla, jonne koulutuksiin osallistumiset tulee merkitä. Työnantajalla on mahdollisuus saada koulutuskorvausta kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden vuodessa perustuen lakiin koulutuksen korvaamisesta. Korvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen osaamista kehittävä koulutus. Edellytyksenä on, että koulutus perustuu yhteistoimintamenettelyssä käsiteltyyn koulutussuunnitelmaan. Henkilöstön itseopiskelun tukena toimivat oppimisympäristö Eduhouse sekä eOppiva. Henkilöstöä kannustetaan myös omaehtoiseen opiskeluun. On mahdollista hakea jopa 10 pv palkallista virka- tai työvapaata omaehtoiseen jatkokoulutukseen osallistumista varten.

Kaupungin keskitetty henkilöstökoulutus järjestää koulutusta seuraavista teemoista:

- Johtaminen ja esihenkilötyö, mm. esihenkilöpassivalmennus, valmentava johtaminen, työkykyjohtaminen, muutosjohtaminen, ratkaisukeskeisyys
- Työyhteisötaidot, tiimityö, yhteisöohjautuvuus
- Ennakoiva hyvinvointi ja elintavat
- Varhainen tuki ja puheeksi ottaminen
- Juridiikka, palvelussuhdeasiat
- Henkilöstösuunnittelu- ja raportointi
- Hankinta- ja talousosaaminen
- Asiakaslähtöinen toiminta
- Vuorovaikutustaidot, viestintä, esiintyminen
- Kansainvälisyys, kielitaito
- Turvallisuus, riskienhallinta, työsuojelu
- Tiedolla johtaminen, vaikutusten arviointi
- Asianhallinta, tiedonhallinta, päätöksentekomenettely
- Digitalisaatio, tekoäly, tietoturva ja -suoja, fasilointi
- Osallisuus, avoin hallinto, tasa-arvo, yhdenvertaisuus, monimuotoisuus
- Esteettömyys, saavutettavuus
- Ekotukitoiminta
- Projektinhallinta
- Lapset ja nuoret –teemaan kohdistuvat koulutukset

4.7.2 Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio näiden kehittymisestä

Henkilöstösuunnitelma, koko kaupunki

	TP2022	ENN2023	TA2024	Muutos-% TA2024 - ENN2023	TS2025	TS2026
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	10 010	6 716	6 806	1,3	6 954	6 924
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	8	0	0	-	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	135	126	129	2,4	128	128
Kaikki yhteensä	10 153	6 842	6 935	1,4	7 082	7 052
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-435 000	-295 801	-305 006	3,1	-315 358	-313 497
Henkilösivukulut	-109 335	-73 685	-76 127	3,3	-78 323	-77 939
Yhteensä	-544 335	-369 486	-381 133	3,2	-393 681	-391 437
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	-674	0	0	-	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-3 024	-2 920	-2 900	-0,7	-2 888	-2 888
Arpeetti	-158	-203	-312	53,9	-312	-312
Henkilösivukulut						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	-144	0	0	-	0	0
Omais- ja perhehoitajat	-2 524	0	0	-	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-632	-600	-616	2,7	-613	-613
Arpeetti	-34	-43	-66	53,8	-66	-66
Kaikki yhteensä	-551 524	-373 252	-385 028	3,2	-397 561	-395 317

Oulun kaupungin henkilöstömäärä väheni 3589 henkilötyövuodella 1.1.2023 kun Hyvinvointipalvelut sekä Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos siirtyivät kokonaisuudessaan hyvinvointialueelle. Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotantoon liittyvissä tukipalvelutehtävissä työskentelevien työpanos siirtyi ohjeistuksen mukaisesti hyvinvointialueiden palvelukseen 1.1.2023. Hallintokunnat ovat selvittäneet omissa osuuksissaan henkilöstömuutokset talousarvio- ja suunnitteluvuosina.

Määräaikaisten osuus koko henkilöstöstä on ollut hiukan yli 20%. Organisaatiomuutoksista huolimatta määräaikaisten osuuden arvioidaan pysyvän samassa suhteessa vakituiseen henkilöstöön. Määräaikaista työvoimaa käytetään sijaistamaan poissaoloja, projektiluonteisiin ja muihin määräaikaisiin ja tilapäisiin tehtäviin tai työvoimantarpeeseen. Määräaikaisen työvoiman tarve arvioidaan tapauskohtaisesti ja varmistetaan, että lainsäädännön vaatimukset määräaikaisen työvoiman suhteen täytetään.

Koronaepidemia on lisännyt henkilöstökuluja vuosien 2021-2023 aikana. Vuodelle 2024 koronan vaikutuksia ei ole huomioitu. Tilannetta seurataan ja raportoidaan vuonna 2024 osana normaalia kuukausiraportoinnin ennusteprosessia, kuten muitakin ennakoimattomia toimintaympäristön tai lain muutoksia.

4.8 TE2024-uudistus

TE-uudistus siirtää työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuun kunnille vuoden 2025 alusta. Tämän lisäksi kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös perus- ja ansiopäivärahaa.

Pääministeri Sanna Marinin hallitus linjasi kevään 2021 puoliväliriihessä, että valmistelu TE-palveluiden järjestämisvastuun siirrosta kunnille jatkuu osana hallitusohjelman työllisyystavoitteita. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ-

ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Uudistuksella on arvioitu olevan noin 7 000–10 000 lisätyöllisen työllisyysvaikutus pitkällä aikavälillä.

Eduskunta hyväksyi lakipaketin 1.3.2023. Palveluiden järjestämismääräyksiä sekä työttömyysturvan laajempi rahoitusvastuu siirtyvät kunnille 1.1.2025.

TE-uudistuksella on voimaantulovaiheessa merkittäviä kuntatalousvaikutuksia ja työllisyyskehityksellä tulee uudistuksen jälkeen olemaan entistä suurempi vaikutus kunnan talouteen. Verotulojen kehityksen lisäksi työllisyyskehityksellä on suora vaikutus kunnan työttömyysetuuksien maksuvastuisiin. TE-palveluiden järjestämismääräyksiin siirron myötä kuntien tehtäväkenttä laajenee huomattavasti ja henkilöstöä arvioidaan siirtyvän kuntiin ja kuntien muodostamiin yhteistoimintaelimiin reilun 4 000 henkilötyövuoden verran.

Uudistuksen myötä kuntien valtionosuuksia ja valtionosuustehtäviä lisätään. Uudistuksessa palkkatuki siirtyy valtionavustuksista valtionosuuksiin, ja kokonaisuutena kuntien saamien valtionapujen muutos on 840 milj. euroa vastaten kustannusten muutosta. TE-uudistukseen liittyvät laskelmat ovat vielä alustavia ja ne tulevat tarkentumaan valmistelun edetessä.

Uudistuksen yhteydessä kunnille siirtyy nykyistä laajempi vastuu työttömyysturvanrahoituksesta. Tämä on keskeinen osa kannustavan rahoitusmallin kokonaisuutta. Rahoitusvastuun alkamista aikaistetaan ja se laajenee koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös peruspäivärahaa sekä perusosan suuruista osuutta ansiopäivärahasta. Kunnan rahoitusvastuu määräytyy työnhakijan työttömyysetuuspäivien kertymän perusteella.

Vuodesta 2025 alkaen kuntien rahoitusvastuu työttömyysturvasta alkaa 100 työttömyyspäivän jälkeen ja kasvaa portaittain työttömyyden pitkittyessä. Enimmillään kunnan rahoitusvastuu on puolet perusosan suuruisen osan rahoituksesta.

Uudistuksesta aiheutuva kasvu kuntien etuusmenoissa kompensoidaan kunnille erillisellä valtionosuuden lisäyksellä. Kompensaation tarkoitus on korvata kunnille aiheutuvat lisäkustannukset uudistuksen voimaantulovaiheessa niin, että kunkin kunnan kompensatio vastaa kunnalle siirtyvää rahoitusvastuuta. Kompensatio jää pysyväksi osaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuutta ja sen kokonaistaso tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksillä. Kuntakohtaista kohdentumista tai kompensatio tasoa ei muilta osin tarkisteta jälkikäteen.

Työttömyysturvan rahoitusvastuun laajenemisen kuntakompensatio määritellään uudistuksen voimaantulovaiheessa niin, että kompensatio perustuisi vuoden 2023 lopun tilanteen työttömyysetuuspäiväkertymiin ja niiden perusteella kuntien maksettavaksi tuleviin työttömyysetuuksiin vuoden 2024 työttömyysturvan perusosan tasolla.

Kunnille muodostuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus kohdennetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta. Uusiin ja laajeneviin tehtäviin myönnetään uudistuksen voimaantulovaiheessa täysimääräinen valtionosuusrahoitus koko maan tasolla.

Kunnille siirtyvät julkiset TE-palvelut vastaavat pääosin työ- ja elinkeinotoimiston nykyisin tarjoamia työvoima- ja yrityspalveluja. Yritystoiminnan kehittämispalvelut eivät kuitenkaan siirry kuntien järjestämismääräyksiin, vaan ovat osa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yrityspalvelukokonaisuutta. Palveluita koskevaan sääntelyyn on tehty uudistuksen yhteydessä vain vähäisiä muutoksia. Kuntien tehtäväksi siirtyy työnhakijan työttömyysturvaoikeudesta annettavien työvoimapolitiittisten lausuntojen antaminen tilanteissa, joihin ei liity harkintaa tai joihin liittyy vain vähäistä harkintaa.

Uuden tehtävän valtionosuusrahoitus kohdentuu kuntiin kahden kriteerin kautta, joilla on molemmilla yhtä suuri painoarvo. Työikäisen väestön määrä (18–64-vuotiaat) muodostaa yhden kriteerin ja toinen rahoitusta kohdentava kriteeri on laajan määritelmän mukainen työttömien määrä, joka käsittää sekä työttömät työnhakijat että palveluissa olevat. Tämän lisäksi malliin sisältyy kotoutumiskoulutusta koskeva poikkeus, jonka rahoitus kohdennetaan vieraskielisyyskriteerin kautta.

TE2024 uudistuksen taloudellinen vaikutus on suunnitteluohjeessa huomioitu BusinessOulu – liikelaitoksen talousarvioon vuosille 2025 ja 2026. Tässä vaiheessa uudistus on otettu huomioon siten, että kaupunki järjestää palvelut itselleen.

Valtiovarainministeriön laatimissa painelaskelmissa Oulun kaupungin saama valtionosuus te-palveluihin ja työttömyysturvaan vuonna 2025 on yhteensä noin 37 milj. euroa. Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee 17.10.2023 uudet kuntakohtaiset te-uudistusta koskevat rahoituslaskelmat.

4.9 Ympäristöasioiden taloudellinen arviointi

Kestävän kehityksen budjetointi -kehitystyö on osa ympäristöministeriön koordinoimaa Kestävä kaupunki – ohjelmaa. Oulun kaupungin osalta teemaksi on valittu sosiaalisesti kestävä luontobudjetointi (ympäristöbudjetointi). Teemabudjettiin sisällytettävät toimenpiteet valitaan kaupunkistrategian, ympäristöohjelman ja LUMO-selvityksen toimenpiteistä sekä tarvittaessa muista kaupungin toimintaa ohjaavista ja teemaa sivuavista dokumenteista. Tavoitteena on tunnistaa kestävä kehityksen ja talouden linkityksiä sekä kytkeä kestävä kehitys kuntien talouden suunnittelun ja seurannan prosesseihin.

Toimialat ovat esittäneet talousarviossa ympäristöbudjettiin varatut eurot teemoittain. Lisäksi teemojen alle on koottu toimenpiteet vastuualueittain. Talousarviossa asetettujen toimenpiteiden ja tavoitteiden seuranta ja raportointi tehdään tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä. Ympäristöbudjettiin kohdistetut eurovaikutukset toimialoittain on esitetty talousarviokirjan liitteessä.

Tunnusluvut

Oulun kaupunki	TA 2024
Ympäristömenot yhteensä (1 000 €)	16 721
Ympäristötulot yhteensä (1 000 €)	21 793
Ympäristöinvestoinnit (menot, 1 000 €)	19 242
Ympäristötulojen osuus kaupungin kaikista toimintatuotoista	11%
Ympäristötulot suhteessa asukasluukuun (eur/asukas)	101
Ympäristömenot(toimintamenot) osuus kaupungin kaikista toimintamenoista	2%
Ympäristömenot suhteessa asukasluukuun (eur/asukas)	78
Ympäristöinvestointien osuus kaupungin kokonaisinvestoinneista	8%
Ympäristöinvestoinnit suhteessa asukasluukuun (eur/asukas)	89
Ympäristötulot suhteessa ympäristömenoihin	130%

Toimenpiteet teemoittain TA 2024

Teema	Toimenpide	Vastuuhallintokunta, yksikkö
<i>Ulkoilmansuojelu</i>	Ilmanlaatua koskevat mittaukset, seuranta, tutkimuslaboratoriot ja ilmanlaadun tarkkailu	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos
<i>Ilmastonsuojelu</i>	Vähäpäästöiset ajoneuvot (laki ajoneuvohankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista). Vuonna 2024 hankittavista uusista ajoneuvoista 38,5 % pitää olla päästöttömiä.	Infra
	Rakennusinvestointien energiansäästöhankeet ja rakentamisen erillishankkeisiin sisältyvät energiatehokkuusinvestoinnit	Oulun Tilapalvelut ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö
<i>Vesien suojeleminen ja jätevesien käsittely</i>	Vesistöjä kuormittavan ravinne- ja kivennäisainehuuhtouman ehkäiseminen maankäytön suunnittelussa	Kaavoitus
	Herkkien vesistöjen kannalta paljon kuormitusta aiheuttavien kohteiden tunnistaminen ja priorisointi	Kaavoitus
	Niilesjärven valuma-aluekunnostus	Maa ja mittaus
	Kaijonlahden ja sen valuma-alueen kunnostus	KaLi ja Maa ja mittaus
	Yhdistysten vesistökuunnostushankkeiden edistäminen	KoHa, YYP
	Tehokas ja lupaehtojen mukainen jätevedenpuhdistus turvaa vesistöjen veden laadun säilymisen hyvänä	Oulun Vesi
	Viemäriverkoston laajentaminen ja sekaviemäroinnista luopuminen	Oulun vesi
	Tuotanto- ja energiakustannusten pienentäminen verkostosaneerauksia lisäämällä vuotovesimäärän vähentämiseksi	Oulun Vesi
	Toimivaa kiertotaloutta edistetään jätevesilietteiden jälkikäsittelyssä tuotetuilla multatuotteilla	Oulun Vesi
	Hiilineutraalin energiantuotannon lisäämiseksi laajennetaan jäteveden talteenottoa ja lietteenkäsittelyssä kasvatetaan biokaasutuotannon osuutta	Oulun Vesi
<i>Jätehuolto ja roskaantumisen torjuminen</i>	Katu- ja viheralueella oleva jäteastiaverkosto, n. 2500 kpl	Infra
	Yleisten alueiden puhtaanapito	
	Kiinteistöjen jätehuolto ja kierrätys	Tilapalvelut
<i>Melun ja värinän torjunta</i>	Vesalamäen melusuojaus	Kadut ja liikenne
<i>Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu</i>	(VILMO) Ekologisten verkostojen tukeminen ja epäjatkuvuuskohtien ennallistaminen	Kaavoitus
	(VILMO) Selvitys Oulun alueen ekologisista verkostoista	Kaavoitus

	Meriympäristön tilan parantamismahdollisuuksien selvittäminen yhteistyöllä	Kaavoitus
	(KEKY) Keskeisten alueiden luontotyyppien kartoittaminen	Kaavoitus
	Suojelualueiden lisääminen ja kompensatiot	Maa ja mittaus
	Hoito- ja käyttösuunnitelmien laatiminen suojelualueille	Maa ja mittaus
	Soiden ennallistaminen	Maa ja mittaus
	METSO-kartoituksen ja tietokannan tekeminen kaupungin omistamille metsäalueille. METSO-luokituksen kohteiden I ja II hyödyntäminen luonnonsuojelualueina ja kompensatiotarkoituksissa	Maa ja mittaus
	Vieraslajien poisto	Maa ja mittaus
	Toimenpideohjelman laatiminen ja vieraslajien poisto	Infra
	Vieraslajien ajankohtaisen sijaintitiedon ylläpito	Infra
<i>Ympäristönsuojeluun liittyvät viranomaistehtävät</i>	Kuntien ympäristönsuojeluhallintolain mukaiset tehtävät ja muut kuntien ympäristönsuojeluviranomaiselle osoitetut tehtävät	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos
<i>Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet</i>	Turvetuotannosta poistuvien alueiden hyödyntäminen	Maa ja mittaus
	Vihreä lippu-toiminta	sivistysltk
	Kestävän kehityksen kasvatus ja kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> • Yläkoulun ja lukioiden luonto/kestävyysopetuksen koordinoinnin ja käytäntöön saattamisen • Kestävän tulevaisuuden opinvirran kokonaisuuden jatkuva kehittäminen ja ajantasalla pitäminen • Yksiköiden mittava tukeminen teemojen jalkauttamisessa käytäntöön 	sivistysltk
	Timosenkosken luontokoulu, Luontokouluohjelmien rakentamisen yläkouluun ja toiselle asteelle. Erityisesti painotetaan tutkimusellisuutta eri toimijoiden kanssa, kuten Metsähallitus, järjestöt, kaupungin toimijat (Y & Y, Kiertokaari, Energia jne) sekä korkeakoulukumppanit ja yritykset.	sivistysltk
	Poistomyynnit, kirjasto	Hyvinvointi, kulttuuri ja liikunta
	Niittyverkoston selvityksen laatiminen	Infra

4.10 Lapsivaikutusten arviointi

Osana Lapsiystävällinen kunta -toimintamallia lapsivaikutusten arviointia jatketaan osana (KH 20.12.2021 § 417) talousarviovalmistelua. Toimenpiteiden seuranta tehdään tilinpäätöksen ja arviointikertomuksen yhteydessä.

Oulu on lapsiystävällinen kaupunki, jossa lapsen oikeudet toteutuvat: oikeus elämään ja kehittymiseen, syrjimättömyys ja lapsen edun kunnioittaminen. Lapsiystävällinen kunta -tunnustus edellyttää lapsen oikeuksien toteutumista ja edistämistä kaupungissamme Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmassa ja kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaisesti (luvussa 4.3).

Toimialat ovat koonneet osana kevään talousarviovalmistelua talousarviotoimenpiteiden kohdentumista lapsiin ja nuoriin sekä niiden eurovaikutusta. Lapsiin ja nuoriin suoraan kohdistuvia palveluita tunnistettiin toimialoittain seuraavasti:

Sivistys- ja kulttuuripalvelut: Varhaiskasvatus, perusopetus ja nuoriso, lukio, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus, kulttuuri ja liikunta.

Kaupunkiympäristöpalvelut: Kevyen liikenteen suunnittelu, leikkipuistot ja uimarannat.

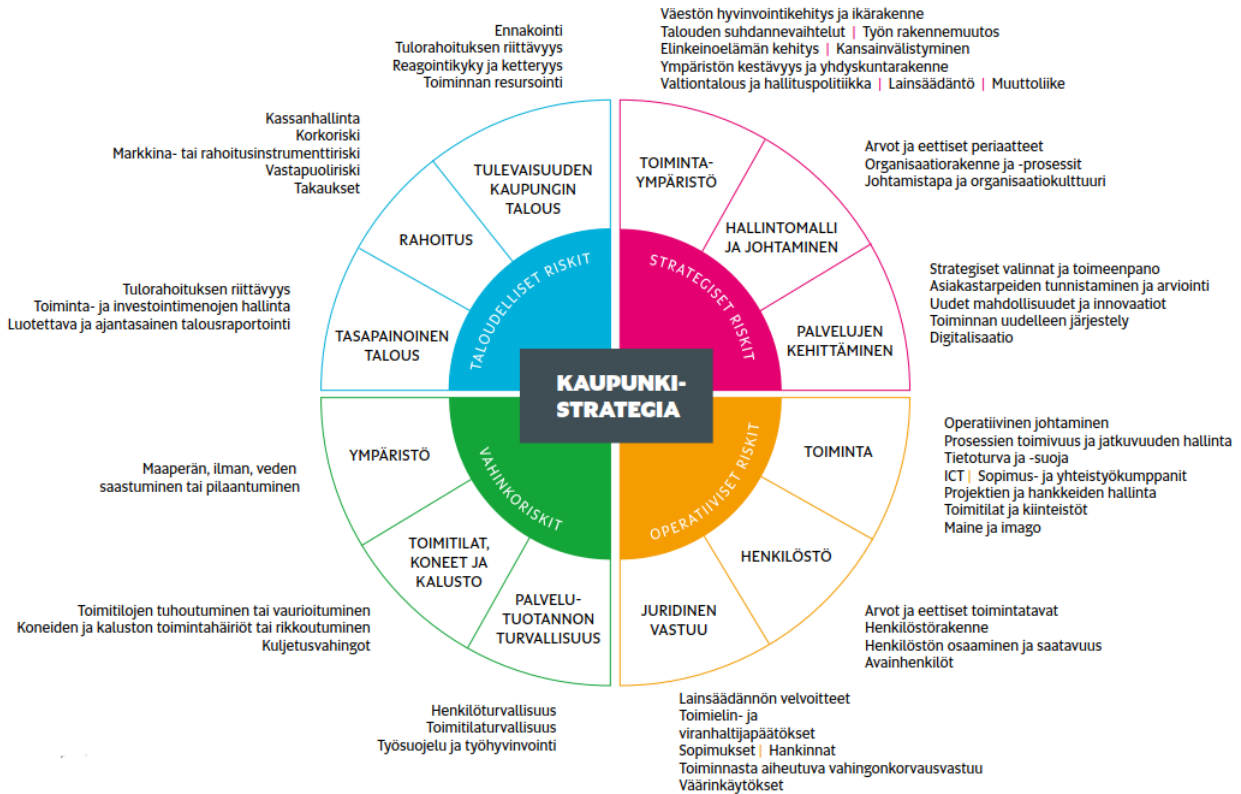
Liikelaitokset: Päiväkotien ja koulujen ruokapalvelut, ylläpitosiivous ja urheilukenttien ja alueiden hoito.

Lapsivaikutusten arviointikohteet määritellään toimialojen johtoryhmässä osana talousarvion käyttösuunnitelmakäsittelyä.

Lapsibudjetoinnin osalta talousarviossa 2024 toimialat arvioivat talousarvioesityksessä lapsiin ja nuoriin (0-18-vuotiaat) kohdistuvia kokonaiskustannuksia. Sivistyslautakunnan osalta lapsiin ja nuoriin kohdistuu 512 miljoonaa euroa, joka on 88 % lautakunnan kokonaismenoista. Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan kokonaismenoista lapsiin ja nuoriin kohdistuu 14,6 miljoonaa euroa, joka on 22 % lautakunnan kokonaismenoista.

5 OULU-KONSERNIN MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIDEN HALLINTAKEINOT

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tavoitteena on **varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvion toteutuminen oikealla ennakkoinnilla**. Oulu-konsernin riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Vahinkoriskejä hallitaan vakuuttamisen ja vahinkorahaston avulla. Alla olevassa riskikartassa on esitelty yleisiä kaupungin toimintaan liittyviä riskejä.

Kuva 6. Oulun kaupungin riskikartta

Oulun kaupungin strategian painopistealueet ovat:

- Suomen yritysmyönteisin kansainvälinen kasvukeskus
- Oulu 2026 vahvistaa veto- ja pitovoimaa
- Oulu on hiilineutraali 2035
- Sivistys rakentaa osaavaa, kestävä ja kansainvälistä Oulua
- Oulussa jokaisella on mahdollisuus elää terveellistä ja turvallista elämää
- Oulussa on vaikuttavat palvelut, kestävä talous ja hyvinvoiva henkilöstö

Alla on arvioitu strategisiin painopisteisiin liittyviä merkittävimpiä riskejä.

Elinvoima ja elinkeinoelämän kehitys

Oulun toimintaympäristöön liittyviä riskejä ovat alueen heikko työpaikkakehitys, Oulun alueen yritysten viennin heikko kehitys, startup-ekosysteemin jatkuvuus, innovaatioympäristöjen konkretisointi, alueelle suuntautuvan investointivolyymien riittävyys sekä osaajapula yrityksissä. Teollisuuden heikentynyt vientikysyntä ja rakentamisen nopea hiipuminen sekä Ukrainan sodan jatkumisen vaikutukset heikentävät talouden näkymiä. Lisääntyneen epävarmuuden, hintojen ja korkojen yllättävän nopean nousun seurauksena sekä kulutuksen että investointien

näymät ovat heikentyneet. Heikentynyt kysyntä ja kasvaneet kustannukset heikentävät yrityksille ja kuluttajien taloudellista tilannetta ja sen seurauksena aiheuttaa kasvavaa työttömyyttä. Näiden uhkien torjumiseen kaupunkiorganisaation kaikki toimijat tekevät työtä, jotta saavutetaan kaupunkistrategian tavoite Suomen yritysmyönteisimpänä kansainvälisenä kasvukeskuksena muuttuvassa toimintaympäristössä. TE-palvelut 2024 uudistus siirtää kunnille julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuun 1.1.2025 alkaen. Toiminnan käynnistysvaiheessa on työllisyyspalveluissa onnistumiseen liittyviä riskejä. Riskiä hallitaan huolellisella valmistelulla.

Oulun elinvoiman hiipumisen riskinä on, että Pohjois-Suomen lahjakkaimmat opiskelijat eivät harkitse opiskelupaikkana ensisijaisesti Oulua. Riskiä hallitaan kaupungin vetovoimaa parantavilla toimenpiteillä yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Johtamisjärjestelmä

Hyvä johtaminen ja hallinto edellyttävät luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolien, tehtävien ja vastuujakojen selkeää määrittelyä ja toimivuuden arviointitiedon hyödyntämistä. Johtamisjärjestelmän ja organisaation muutosten valmistelu edellyttää huolellista valmistelua ja säännöllistä toimivuuden arviointia. Riskinä on myös tunnistettu tehotonta toimintaa aiheuttavaa ja kuntalaisten tai yritysten asiakastyytyväisyydessä epäonnistuminen tilanteissa, joissa vastuu toimeenpanosta kuuluu usealle taholle tai päätökset eivät perustu riittävään kattavaan kokonaiskäsitykseen. Riskiä hallintaan keskitetyn ohjauksen vahvistamisella sitä edellyttävissä asioissa.

Kaupungin johtamisen ja palvelujen kehittämisen näkökulmasta riskinä on tunnistettu erityisesti hyvinvointialueen kanssa syntyvä uusi rajapinta ja organisaatorajat ylittävien palveluketjujen toimivuuden heikkenemisen riski muutosvaiheessa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen edellyttää hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden edistämistä kaikilla toimialoilla vastuualueiden mukaisesti. Riskinä on valmistelun ja toimeenpanon hajautuminen lukuisiin eri ryhmiin, jolloin kokonaisuuden hallinta heikkenee. Riskiä hallintaan vuonna 2023 käynnistetyllä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmätyöllä.

Talous

Verorahoituksen puolittuminen hyvinvointialueuudistuksesta johtuen haastaa edelleen kaupungin taloudellista liikkumavaraa. Vuosien 2024 ja 2025 tuloksen ennusteen jäävän alijäämäisiksi. Verorahoitus heikkenee 4,3 % vuonna 2024, koska verorahoituksessa on vielä menossa siirtymävaihe hyvinvointialueiden ja kuntien rahoituksen välillä. Kaupungin investoinnit ovat seuraavien kolmen vuoden aikana noin 600 milj. euroa ja niiden rahoittamiseen tarvitaan ulkopuolista rahoitusta. Korkotason nousu vaikuttaa myös merkittävästi kaupungin lainojen korkomenoihin. Kaupungin nykyistä omaisuutta on tarkasteltava edelleen, jotta investointien rahoitukseen saadaan pääomaa myös myyntitulojen kautta.

Käyttötalousmenojen hallinta on edelleen myös erityisen tärkeää ja siten palveluverkon tarkastelu on ajankohtaista aina toimintaympäristön muutosten myötä.

Oulun kaupungin taloustilanteen analyysi on kuvattu luvussa 6.

Rahoitus

Rahoitusta hankitaan investointien rahoittamiseen ja maksuvalmiuden turvaamiseen. Korkoriskiä hallitaan suojauksilla, joka tarkoittaa kiinteäkorkoisten lainojen ja korkosuojausten hyödyntämistä. Riskiä hallitaan myös pitkillä laina-ajoilla.

Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassan riittävyttä ja rahoituksen tarvetta jatkuvasti arvioimalla. Aktiivinen ja ennakoiva maksuvalmiuden seuranta mahdollistaa erilaisten rahoitusvaihtoehtojen hyödyntämisen. Maksuvalmiuden turvaamiseksi hyödynnetään perinteisten rahoituslähteiden lisäksi puitelainaohjelmia, jotka mahdollistavat useiden vuosien kilpailukykyisen rahoituksen. Keskeisenä ohjaavana dokumenttina on valtuuston päättämien varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteiden noudattaminen.

Korko- ja rahoitusriskin hallintaa edistetään lainojen, suojausten, sijoitusten ja takausten hallinnan järjestelmiä kehittämällä, mikä varmistaa tasokkaan arvioinnin, seurannan ja raportoinnin. Takauksia ja antolainoja myönnetään vain tytäryhteisöille, joiden on huolehdittava yhteisökohtaisesti rahoitusriskien hallinnasta. Myönnettäviin takauksiin ja antolainoihin vaaditaan vastavakuudet kuntalain linjauksen mukaisesti ja riskin minimoimiseksi. Konsernitason velkaantumisen merkittävästi lisääntyessä on konsernitason riskiarviointia myös kehitettävä, jotta konsernitason vastuut eivät aiheuta liian suurta riskilisiä peruskunnan kannettavaksi.

Palvelut, infra ja kiinteistöt

Toimintaympäristöön liittyviä riskejä ovat palvelun kysynnän muutokset mm. varhaiskasvatuksessa sekä 1.1.2023 aloittaneen hyvinvointialueen ja kunnan tehtävien suhde. Digitaalinen turvallisuus sekä tiedon keräämisen haasteet ja sen kautta tiedon luotettavuus tunnistetaan riskeinä tietojohdamisen näkökulmasta. Ukrainan sodan mahdollisesti tuoma pakolaisvirta vaikuttaa omalta osaltaan toimintojen järjestelyihin. Ennakoimattomuus jatkuu ja riskit palvelutuotannon riittävyyteen sekä riittävän ja pätevän henkilöstön saatavuuteen tiedostetaan. Toimintaympäristön nopeat muutokset luovat toimintaan ja talouteen normaalia enemmän epävarmuutta.

Koulutetun työvoiman saamisen vaikeus vaikuttaa koko sivistyspalveluiden toimintaan ja luo samalla riskinsä tuottaa riittävän laadukasta palvelua. Varhaiskasvatuksessa on perinteisesti vakituisen henkilöstön rinnalla paljon kausittaisesta vaihtelusta johtuen määräaikaisia työntekijöitä tilapäisen työpanoksen tarpeen tyydyttämiseksi. Yleisen taloustilanteen johdosta voi yksityisten toimijoiden taloudellinen tilanne vaikeutua ja sillä voi olla vaikutusta palvelusetelituottajien avulla hoidettuun yksityiseen varhaiskasvatukseen.

Kaupungin palvelujen kehittämisen näkökulmasta riskinä on tunnistettu erityisesti hyvinvointialueen kanssa syntyvä uusi rajapinta ja organisaatorajat ylittävien palveluketjujen toimivuuden heikkenemisen riski muutosvaiheessa. Tavoitteena on jatkaa Oulun kaupungin käytössä olleita toimivia yhteistyökäytänteitä hyvinvointialueen kanssa. Johtamisen näkökulmasta riski hallitaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ekosysteemi - ryhmällä, mihin kuuluu edustus kaupungin luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdosta, hyvinvointialueelta, muista viranomaisista ja 3. sektorin edustajista.

Perusopetuksessa etenkin oppilashuollon sekä lasten- ja perhetyön palveluja vaativien tukitoimien tarve voi kasvaa. Uudet toimintamallit Pohteen ja kunnan välillä etsivät muotoaan. Riskinä on ennakoivien palveluiden vähentyminen, kuten muutokset kouluterveydenhuollossa, jotka voivat lisätä menoja myöhemmin. Opetuspalveluissa digitaalisten oppimateriaalien osalta tulee huomioida teknillinen toimivuus ja teknologian ajantasaisuus, osaaminen sekä kokonaisarkkitehtuurin toimivuus. Taloudelliseen haasteeseen liittyy myös hankerahoituksen kautta tulevat henkilöstöresurssit jatkossa.

Lapsiperheiden hyvinvointia tukevien palvelujen kasvu voi olla merkittävää. Monialaista hyvinvointia tukevien palveluprosessien toimivuuteen on syytä kiinnittää huomioita. Myös ikäihmisten suurempi määrä palveluissa tuo uudenlaisia haasteita palveluiden tavoitettavuuteen ja uusien teknisten sovellusten toimivuuteen.

Joukkoliikenteessä riskinä on matkustajamäärien kasvun pysähtyminen. Kasvu voi pysähtyä jos uusi palvelutaso ei vastaa kysyntää ja uudistukset linjastossa ja aikatauluissa eivät vastaa riittävän hyvin matkustajien tarpeita.

Oulun kaupungin olemassa olevan infran rapautumista nopeuttavat vaativat luonnonolosuhteet ja ilmaston lämpeneminen. Korjausvelka kasvaa, kuntalaisten liikkumisen turvallisuus heikkenee sekä Oulun kaupungin imago laskee. Hulevesiverkostot eivät riitä poikkeuksellisten sääilmiöiden vesienhallintaan. Infraan liittyvien riskien hallitsemiseksi korvausinvestointeihin on varattava riittävät resurssit.

Suuri asemakaavahankkeiden lukumäärä, vaativien hankkeiden samanaikaisuus ja suunnittelumäärärahojen niukkuus aiheuttavat vajetta henkilöstöresursseihin, vaativien hankkeiden viivästymistä, elinkeinoelämän toimintaedellytysten heikkenemistä ja liian vähäistä tonttituotantoa tavoitteisiin nähden.

Digitalisaatio palveluiden kehittämisessä

Kaupunki edistää sekä elinvoimaa että palvelujen tehokkuutta ja vaikuttavuutta digitalisaation ja datan hyödyntämisen avulla. Digitalisaation edistämässä riskinä on, ettei toimialoilla tunnisteta uusia ja tehokkaampia digitalisaatiota hyödyntäviä toimintamalleja. Toisinaan markkinoilta ei löydy valmiita teknologiaratkaisuja prosessien uudistamiseksi, tai valitun ratkaisun käyttöönotto ja siihen liittyvä muutosjohtaminen epäonnistuu. Elinvoimaisuuden näkökulmasta riskinä on, että alueen toimijat eivät kykene omaksumaan uusia kilpailukyvyyn kannalta keskeisiä teknologioita tai ne eivät kykene rekrytoimaan tarvitsemaansa asiantuntijoita.

Kuntalaisten palvelutyytyväisyyttä ja toiminnan tuloksellisuutta lisäävät Ihmiskeskeinen ja asiakaslähtöinen toimintatapa. Digitalisaation aiheuttama murros mahdollistaa palveluprosessien uudistamisen. Muutoksissa onnistuminen edellyttää yhteisiä tavoitteita ja niitä edistävää toimivaa poikkihallinnollista yhteistyötä sekä kaupungin sisällä että keskeisten sidosryhmien kanssa. Päätöksenteon tueksi tarvitaan yhteistä jalostettua tietoa. Merkittävä määrä asiakaspalvelusta on mahdollista hoitaa tehokkaasti uudistuvaa Oulu10-palvelukonseptia hyödyntämällä. Oulu10-palvelukonsepti mahdollistaa asiakkaalle monikanavaiset palvelut yhden luukun periaatteella uutta teknologiaa hyödyntäen.

Riskienhallintakeinoja ovat toimialakohtaisten ja yhteisten kehittämiskohteiden tunnistaminen, vaikutustenarviointi, systemaattinen johtaminen, toimeenpano ja seuranta kaupunkiorganisaation eri tasoilla. Kehittämiskohteet arvioidaan suhteessa kaupungin digitalisaatiolinjauksiin ja niille määritellään vaikuttavuustavoitteet, joiden toteutuminen varmistetaan muutosjohtamisen keinoin. Digitaalisten ratkaisujen suunnittelussa, hankinnoissa ja käyttöönotoissa hyödynnetään konsernihallinnon digiosaamista ja poikkihallinnollista yhteistyötä. Kaupungin toimintaa kehitetään mm. datan monipuolisella hyödyntämisellä palveluissa, kehittämisessä ja johtamisessa, robotiikan lisäämisellä prosesseissa, asiakasneuvonnan automatisoinnilla sekä sähköisten palvelukonseptien kehittämisellä ja käyttöönotoilla. Lisäksi kokeilujen avulla haetaan kokemuksia uusista teknologioista, tekoälystä sekä erilaisten sensorien hyödyistä kaupungin toiminnassa.

Digitaalinen turvallisuus ja ICT

Oulun kaupunkikonsernin palvelutoiminnan luotettavuus ja jatkuvuus ovat riippuvaisia digitaalisen turvallisuuden ja kriittisten ICT-palveluiden toiminnasta. Tietoturvaan, kyberturvaan, toiminnan jatkuvuuteen ja varautumiseen kiinnitetään erityistä huomiota digitaalisen toimintaympäristön kehittämisessä. ICT-infrastruktuuriin häiriöttömään toimintaan liittyy teknisiä riskejä, mitkä toteutuessaan vaikuttavat tietojärjestelmien toimintavarmuuteen ja kaupungin palvelujen tuottamiseen. ICT-palveluissa kaupunki toimii palveluiden järjestäjänä, kumppaneiden vastatessa palvelutuotannosta. Toimenpiteillä on vahvistettu palveluiden ja henkilöresurssien saatavuutta ja infrastruktuurin hallintaa, samalla kun riskit oman henkilöstön ja kapasiteetin riittävyyden suhteen ovat pienentyneet. Monitoimittajaympäristössä korostuu palvelukokonaisuuksien ja kumppaneiden hallinta sekä kumppaneiden kyvykkyys varautua toimintaympäristön

tapahtumiin. Toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi kriittisiä ICT-ratkaisuja valvotaan ympärivuorokautisesti ja varautumissuunnitelmia päivitetään säännöllisesti. Mahdollisiin ongelmiin ja häiriötilanteisiin reagoidaan kaikkina vuorokauden aikoina.

Digitalisaation kehittämisen toimenpiteitä ja uusien ratkaisujen vaatimustenmukaisuutta ja soveltuvuutta toimintaympäristöön arvioidaan myös tietoturvan ja tietosuojan näkökulmasta. Toimintaympäristön hallintaa tuetaan kehittämällä digitaalisen turvallisuuden ja tiedonhallinnan hallintamallia. Riskejä hallitaan vaikutusten arvioinneilla, omavalvonnalla sekä tarkastuksia ja auditointeja tekemällä. Henkilökunnan tietoturvatietoisuutta, tietosuojaosaamista ja uhkien kohtaamista parannetaan tietoisuilla, opastavalla viestinnällä ja säännöllisellä koulutuksella. Vahva verkostoituminen kansallisen tason digitaalisen turvallisuuden kehittämiseen on myös Oulun kaupungin etu.

Henkilöstö

Oulun kaupungissa hakijoiden määrä per rekrytointi on vähentynyt vuodesta 2019, jolloin keskimäärin oli 23 hakemusta työpaikkaa kohti, kun vuonna 2022 vastaava luku oli 10 hakemusta. Osaavan työvoiman saatavuus onkin vaikeutunut tietyillä palvelualueilla erityisesti sijaisten kohdalla. Tämä luo riskin, jossa laadukas ja lakisääteinen palveluiden tuottaminen voi vaarantua. Lisäksi haasteet työvoiman saatavuudessa vaikuttavat vakituisen henkilöstön työssä jaksamiseen. Henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2022 lopussa 48,3 vuotta, kun se vuonna 2021 oli 46,3 vuotta. Yli 60-vuotiaita henkilöstöstä oli tuolloin 11 %. Keski-ikä ja kasvava eläköityminen sekä haasteet työvoiman saatavuudessa kuormittavat esihenkilöitä ja lisäävät hallinnollista työmäärää. Riskin hallinnan kannalta onkin tärkeää panostaa esihenkilöiden työssä jaksamiseen, voimavaroihin, osaamiseen ja resursseihin.

Koronapandemia toi tullessaan työhön ja arkeen uudenlaisia käytänteitä sekä toimintatapoja. Niissä toiminnoissa, joissa etätö on mahdollista, sitä on tehty kaupungin ohjeiden ja linjausten mukaisesti. Hybridityöskentelyn käyttöönotto onkin sujunut pääsääntöisesti hyvin. Hybridityöskentely on osaltaan tuonut uudentyyppisiä haasteita työssä jaksamiselle ja oman työn rytmittämiseksi työpäivän aikana. Nämä tulee ottaa huomioon riittävän teknisen osaamisen ja kotona tapahtuvan työergonomian osalta.

Henkilöstön vaihtuvuus ja erityisesti irtisanoutumisten määrä kasvoi korona-aikana ja aiheutti haasteita palveluiden tuottamiselle. Vaihtuvuus on selkeä riski laadukkaiden ja pysyvien toimintojen kannalta. Työnantajan onkin seurattava asiaa ja tehtävä asioita veto- ja pitovoiman kehittämiseksi. Kaupunki on käynnistänyt työntekijälähteiläs toiminnan. Lähteiläät jakavat onnistumisen hetkiä työyhteisöistään, hyviä käytäntöjä arjestaan ja nostavat esille hyviä työkavereita, jotka innostavat muita. Lähteiläät ovat myös tärkeitä kokemusasiantuntijoita kaupungin erilaisissa työtehtävissä. Lisäksi lähteiläät edustavat mahdollisuuksiensa mukaan kaupunkia työnantajana yhdessä sovitussa tapahtumissa muun muassa messuilla ja oppilaitosvierailuilla.

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus on merkittävästi pienentynyt vuoden 2023 aikana ollen 1,9 %, kun vuosi sitten vastaavana ajankohtana se oli 4,5 %. Tilanteeseen vaikuttaa osin se, että hyvinvointipalveluiden ja pelastuslaitoksen henkilöstö ei ole vuoden 2023 luvuissa mukana.

Myös uusien ohjelmien tekninen toimivuus uudentyyppisissä toimintaympäristöissä saattaa tuoda hankaluuksia työprosessien toimivuuteen. Kaupungin uusien tietoteknisten järjestelmien yhteensovittamiseen liittyy myös omat arkisia toimintoja haittaavia riskejä. Työskentelytilojen kokonaisvaltainen toimivuus on myös henkilöstön jaksamisen kannalta merkityksellistä.

Henkilöstöön liittyviä riskejä hallitaan mm. panostamalla etukäteissuunnitteluun, varautumis- ja osaamissuunnitelmissa sekä hyvällä esimiestyöllä ja henkilöstöjohtamisella kaikilla organisaation tasoilla. Yhtenä hallintakeinoina ovat ostopalvelut.

Turvallisuus

Turvallisuuden osalta painopiste on edelleen palvelutuotannon turvallisuuden ja yleisötapauhtumien turvallisuuden kehittämisessä. Kaupungin omien yleisötapauhtumien turvallisuuden osalta on varmistuttava siitä, että ne voidaan viedä terveysturvallisesti läpi. Ulkopuolisten järjestämien tapauhtumien turvallisuudesta vastaa aina tapauhtumanjärjestäjä poliisi- ja pelastusviranomaisten ohjeiden ja vaatimusten mukaisesti.

Kaupungin työntekijöitä kohtaan on ilmennyt jonkin verran maalittamisen piirteitä saanutta uhkailua. Tähän on kiinnitetty huomiota mm. parantamalla työntekijöiden tietoisuutta saatavasta tuesta eri ammattilaisilta.

Hyvinvointialueen perustamiseen liittyen tiedostetaan valmiuteen ja varautumiseen liittyvän yhteistyön ja yhteisen harjoittelun tärkeys Oulun kaupungin ja hyvinvointialueen kesken.

Vesihuolto

Yhdyskunnan kannalta elintärkeitä vesihuoltopalveluilta edellytetään jatkuvaa korkeaa laatua ja toimintavarmuutta. Riskienhallinta ja poikkeaviin tilanteisiin varautuminen on vesilaitostoiminnassa jatkuvaa. Juomaveden saastumisriskit ja siitä pahimmillaan aiheutuva epidemia on vakavin riski vesilaitoksen näkökulmasta. Puhdistusprosessin kaikissa vaiheissa pyritään eliminoimaan tällainen mahdollisuus ja omavalvontalaboratorion sekä viranomaisvalvonnan avulla varmistetaan talousveden ensiluokkaisuus.

Vakavat riskit liittyvät myös vedenhankinnan varmuuteen. Oulun kantakaupungin vedenhankinta on lähes yksinomaan Oulujoen raakaveden varassa ja valtakunnallisesti varmuusluokitus on heikko (luokka III). Valtuusto teki päätöksen vedenhankinnan varmistamisesta toukokuussa 2015, minkä pohjalta on suunniteltu lisättävän pohjaveden käyttöä nykyisen pintavesijärjestelmän rinnalla, jolla varaudutaan paremmin erilaisiin vakaviin häiriötilanteisiin. Pitkittänyt lupaprosessi on siirtänyt tarvittavia vedenhankinnan investointeja jo vuosia.

Pintavesilaitosten kehitysedellytykset on turvattava riittäväillä aluevarauksilla ja puhtaan veden säiliötilavuuden riittävyys on varmistettava. Hintan vedenpuhdistamon laajennus on tarpeen puhdistuskapasiteetin lisäämiseksi suunnittelukaudella. Vesilaitosprosessit ovat erittäin riippuvaisia myös automaatio- ja tietojärjestelmistä, ict-ratkaisuista ja laajemmin koko kyberturvallisuuden tasosta, minkä osalta toimenpiteet suunnitellaan yhteistyössä kaupungin asiantuntijatahojen kanssa. Kriittiseen infraan kohdistuvien kyberuhkien arvioidaan lisääntyvän geopoliittisen tilanteen seurauksena.

6 OULUN KAUPUNGIN TALOUS

6.1 Tuloslaskelmaosa

Kuntalain yhtenä tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä. Kuntalaissa tarkastelussa on peruskuntaa laajempi kunnan toiminta ja toimintaa ohjataan kokonaisuutena riippumatta tehtävien organisointitavasta. Laaja toiminnan tarkastelu tarkoittaa konsernitaseista tarkastelua (liikelaitokset, tytäryhtiöt, kuntayhtymät, osakkuusyhteisöt) sekä toiminnan järjestämistä yhteistoimintana, avustuksilla ja ostopalveluina.

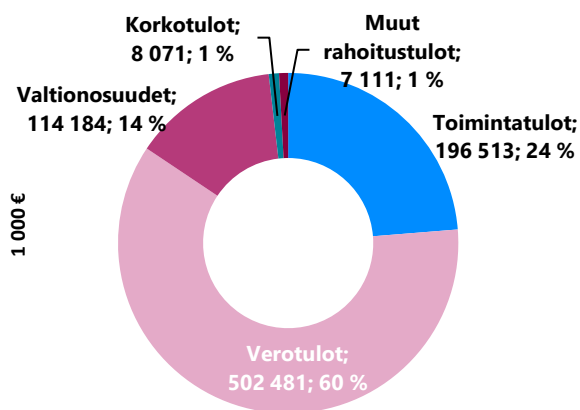
Talousarvion valmistelussa on lähtökohtana talouden tasapaino. Verotulojen, valtionosuuksien ja toimintatulojen lähivuosien kehitys määrittää toiminnan kasvuvaran. Tavoitteena on nostaa vuosikate tasolle, joka vastaa poistojen ja investointien määrää.

Laskelmien taustaoletukset:

- Laskelmissa on huomioitu kunnallisveroprosentti 7,90% vuosille 2024-2026 ja verot on Kuntaliiton 8/2023 julkaisemien ennusteiden mukaiset.
- Tuloveroprosentti on pyörästetty verohallinnon ohjeen mukaisesti lähimpään kymmenykseen. Kiinteistöveroprosentit ennallaan.
- Valtionosuus vuodelle 2024 perustuu valtiovarainministeriön elokuussa 2023 antamaan arvioon ja vuosien 2025 ja 2026 valtionosuudet perustuvat valtiovarainministeriön keväällä 2023 julkaisemiin tietoihin.
- Verotulot ja valtionosuudet tarkistetaan vielä lokakuussa 2023 julkaistavien valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton ennusteiden pohjalta ja huomioidaan kaupunginhallituksen esitykseen.
- Ennuste 2023 on kesäkuun ennuste.
- Muutetulla talousarviolla 2023 on huomioitu kesäkuun loppuun hyväksytyt talousarviomuutokset.

TULOSLASKELMA Oulun kaupunki 1 000 EUR	TP2021	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	301 425	404 133	182 147	191 462	196 513	198 460	189 843
Valmistus omaan käyttöön	17 622	20 955	17 315	21 284	21 046	21 054	21 055
Toimintamenot	-1 436 823	-1 487 393	-737 446	-756 399	-783 630	-830 410	-832 326
Toimintakate	-1 117 777	-1 062 305	-537 984	-543 653	-566 071	-610 896	-621 428
Verotulot	898 877	954 911	506 005	524 379	502 481	522 814	548 578
Valtionosuudet	322 790	343 952	116 879	118 112	114 184	169 113	173 733
Rahoitustulot ja -menot	19 600	15 741	9 367	14 922	3 987	-1 133	-5 002
Korkotulot	12 285	11 307	9 489	9 500	8 071	7 939	7 736
Muut rahoitustulot	18 711	22 732	8 243	13 947	7 111	6 552	6 500
Korkomenot	-10 859	-9 478	-7 295	-7 295	-10 015	-14 476	-18 090
Muut rahoitusmenot	-537	-8 821	-1 070	-1 230	-1 179	-1 148	-1 148
Vuosikate	123 490	252 299	94 266	113 760	54 582	79 897	95 881
Poistot ja arvonalentumiset	-94 963	-90 259	-77 487	-86 705	-90 955	-93 491	-95 987
Poistot	-87 229	-89 029	-77 287	-86 505	-90 755	-93 291	-95 787
Arvonalentumiset	-7 734	-1 230	-200	-200	-200	-200	-200
Tilikauden tulos	28 527	162 040	16 779	27 055	-36 374	-13 594	-106
Poistoeron muutos	-1 298	4 333	3 043	3 055	2 652	1 508	-21 678
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	-2 000	-2 000	-2 000	0	0	24 600
Rahastojen muutos	726	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	27 955	164 373	17 823	28 109	-33 721	-12 086	2 816

Kuva 7. Oulun kaupungin tulopohja TA2024 (1 000 €)

TUNNUSLUVUT	TP2021	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Asukasluvu vuoden lopussa	209 551	211 858	213 883	213 883	215 919	217 954	219 989
Tulovero %	20,00	20,50	7,86	7,86	7,90	7,90	7,90
Yhden veroprosentin tuotto, 1 000€	38 528	39 755	49 668	51 230	48 758	50 795	53 549
Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatulot/Toimintamenot %	21,2	27,6	25,3	26,0	25,8	24,5	23,4
Toimintakate €/asukas	-5 334	-5 014	-2 515	-2 542	-2 622	-2 803	-2 825
Vuosikate/Poistot %	130,0	279,5	121,7	131,2	60,0	85,5	99,9
Vuosikate €/asukas	589	1 191	441	532	253	367	436
Rahoituslaskelman tunnusluvut							
Investointien tulorahoitus %	128,6	211,9	46,5	65,2	23,0	35,2	53,8
Nettoinvestoinnit €/asukas	458	562	947	816	1 099	1 040	810
Lainakanta vuoden lopussa, 1 000€	675 316	584 436	601 455	601 758	742 505	886 416	965 866
Lainakanta €/asukas	3 223	2 759	2 812	2 813	3 439	4 067	4 391
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	3,2	1,2	1,5	0,6	0,8	0,8

Yhden veroprosentin tuotto = Kunnallisvero / Tuloveroprosentti

Toimintatulot prosenttia toimintamenoista = $100 \times \text{Toimintatulot} / (\text{Toimintamenot} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate/Poistot-% = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Nettoinvestoinnit = Bruttoinvestoinnit - Rahoitusosuudet investointimenoihin

Investointien tulorahoitus-% = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Nettoinvestoinnit}$

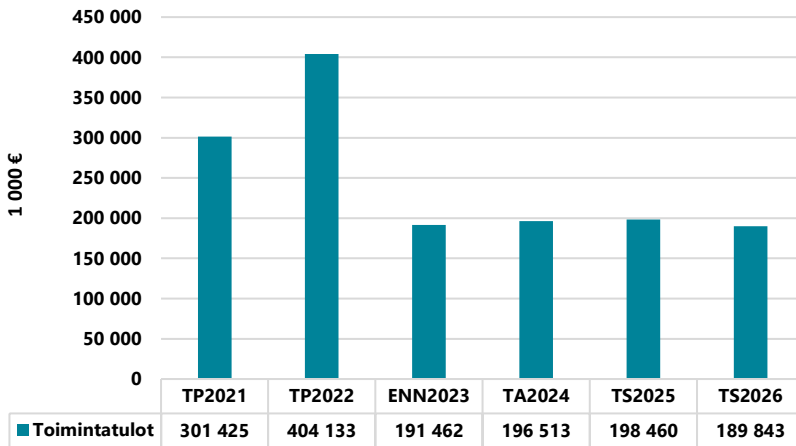
Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Laskennalliset lainanlyhennykset = Lainamäärä / 8

Muutokset, %	TP2021	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintakate	2,8	-5,0	-49,4	-48,8	4,1	7,9	1,7
Verotulot ja valtionosuudet	3,7	6,3	-52,0	-50,5	-4,0	12,2	4,4

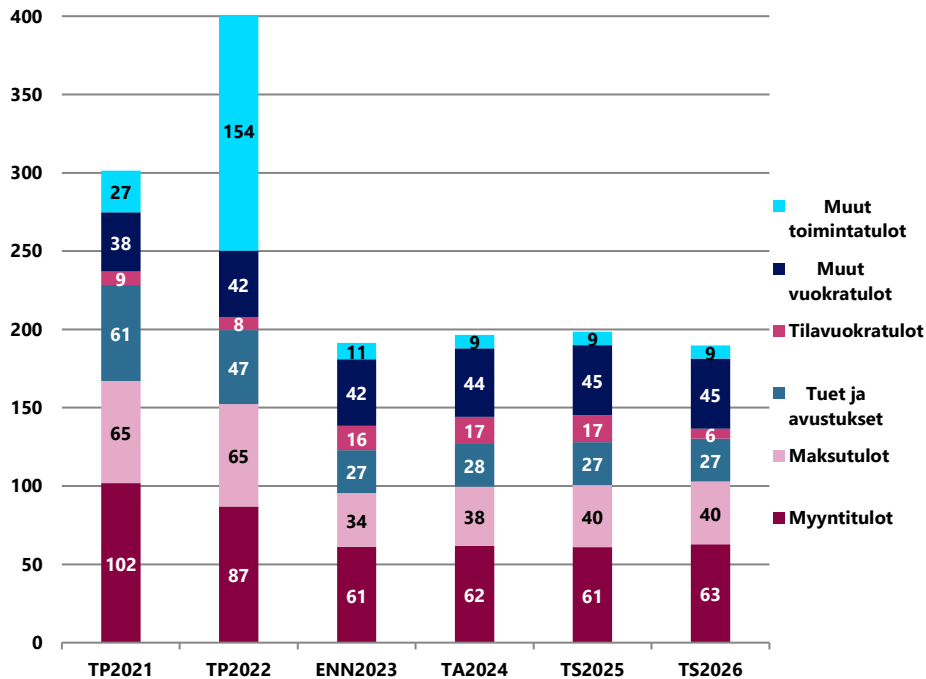
Oulun kaupungin toimintakatteen kehitys ja verorahoituksen kehitys (muutos-%)

6.1.1 Toimintatulot

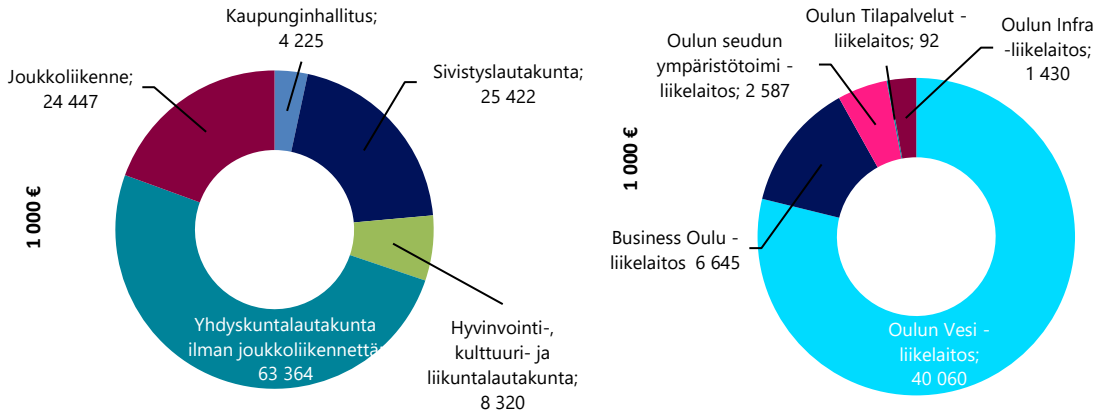
Kuva 8. Oulun kaupungin ulkoisten toimintatulojen kehittyminen (1 000 €)

Oulun kaupungin toimintatulot on 196,5 milj. euroa vuonna 2024. Toimintatuotoissa ei ole merkittävää kasvua vuosille 2025-2026. Asiakasmaksutulot, vuokratulot ja vesimaksut muodostavat merkittävimmän osuuden kaupungin toimintatuloista.

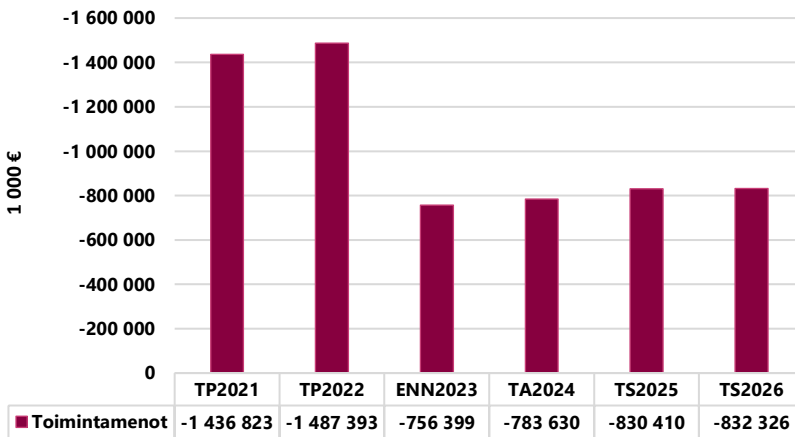
Kuva 9. Oulun kaupungin ulkoisten toimintatulojen jakautuminen (M €)

Peruskunnan ulkoiset toimintatulot ovat vuoden 2024 talousarviossa 66 % kaupungin toimintatuloista. Liikelayritysten ja rakennusomaisuuden taseyksikön osuus on 34 %.

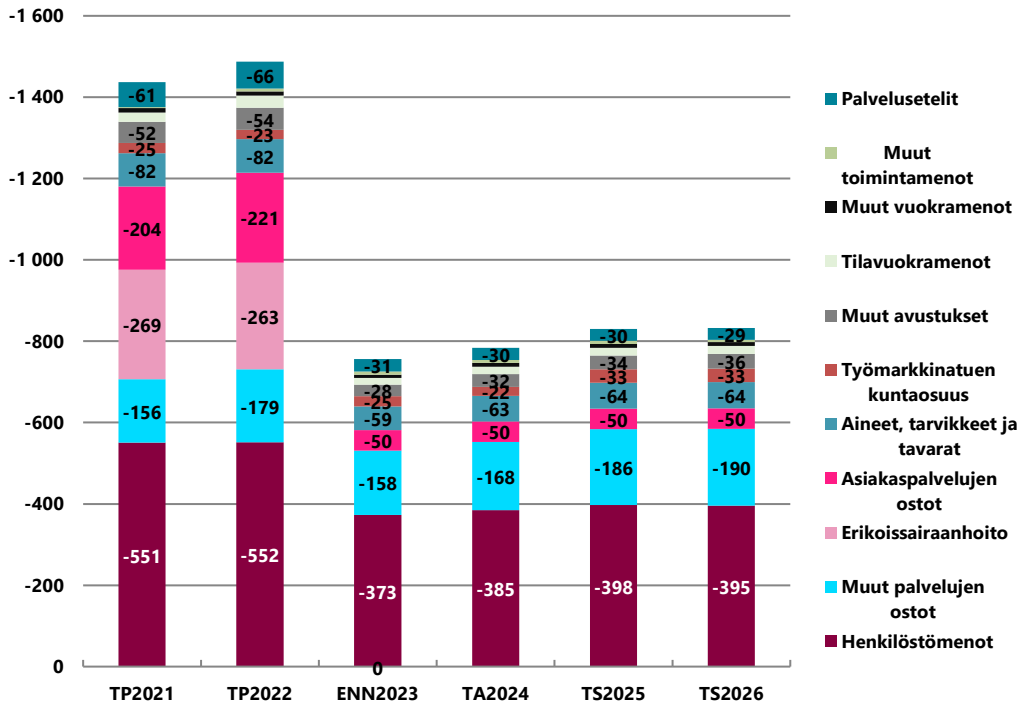
Kuva 10. Peruskunnan ja liikelaitosten ulkoisten toimintatulojen jakautuminen TA2024 (1 000 €)

6.1.2 Toimintamenot

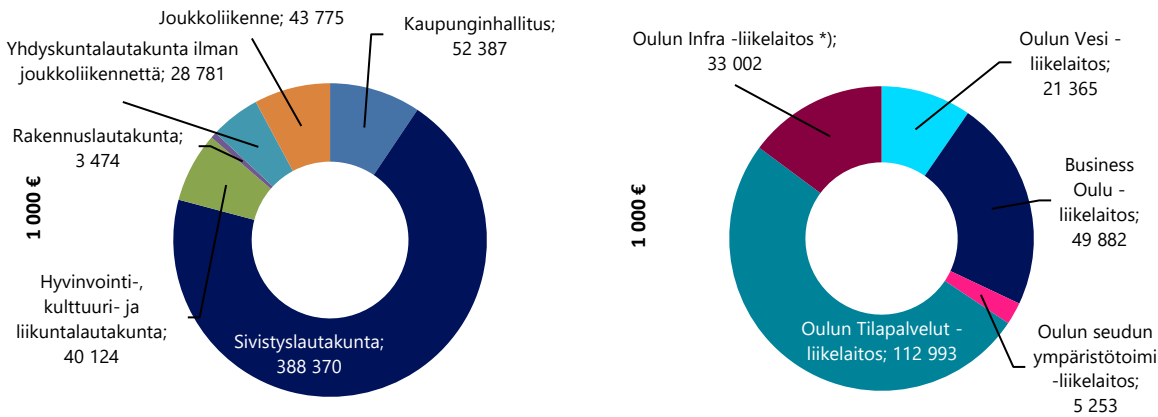
Kuva 11. Oulun kaupungin ulkoisten toimintamenojen kehittyminen (1 000 €)

Oulun kaupungin toimintamenot ovat vuonna 2024 783,6 milj. euroa. Toimintakulut kasvavat 27 milj. euroa (3,6%) vuoteen 2023 verrattuna. Merkittävin erä kaupungin toimintamenoissa vuonna 2024 on henkilöstömenot 385,0 milj. euroa. Palvelujen ostoihin talousarviossa on varattu 247,5 milj. euroa.

Kuva 12. Oulun kaupungin ulkoisten toimintamenojen jakautuminen (M €)

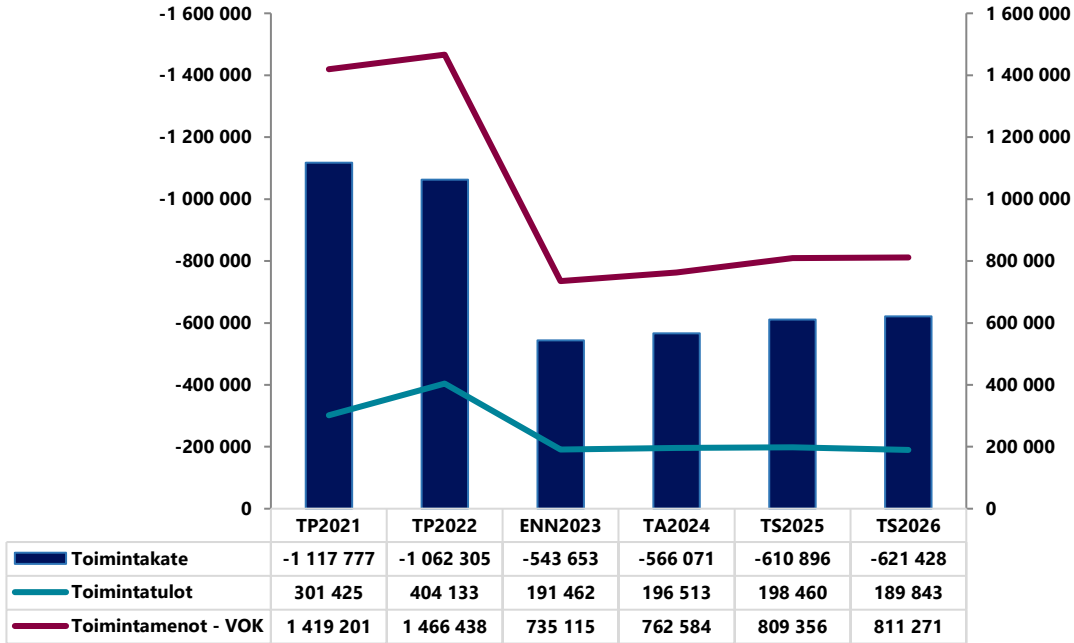
Oulun kaupungin ulkoisista toimintamenoista peruskunnan osuus on 71 % talousarviossa 2024. Liikelaitoksien ja taseyksiköiden osuus menoista on 29 %

Kuva 13. Peruskunnan ja liikelaitosten ulkoisten toimintamenojen jakautuminen TA2024 (1 000 €)

*) Infra-liikelaitoksen talousarvioon sisältyvät ulkoiset toimintamenot 1,35 M€ aktivoitu yhdyskuntalautakunnassa taseeseen.

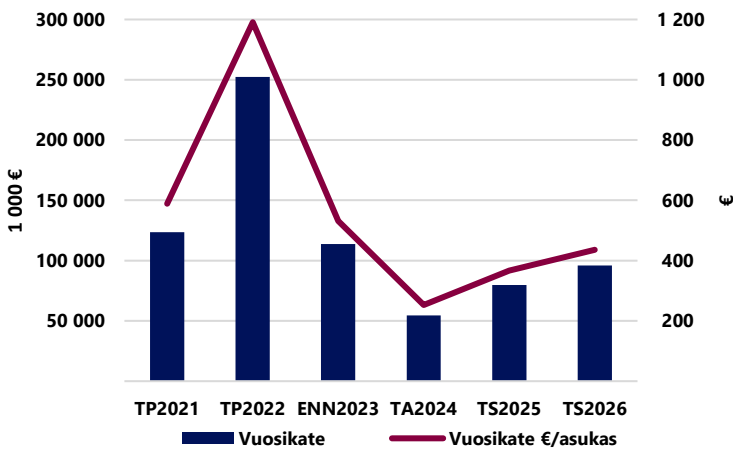
6.1.3 Toimintakate (nettomenot)

Kuva 14. Oulun kaupungin toimintatulot, toimintamenot (vähennetty valmistus omaan käyttöön) ja toimintakate (1 000 €)

Toimintakate on toimintatulojen ja -menojen erotus, jossa valmistus omaan käyttöön -erä on huomioitu. Toimintakate osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla. Loput toimintakuluista katetaan käytännössä verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate vuonna 2024 on – 566 milj. euroa ja se heikkenee 22 milj. euroa vuoteen 2023 verrattuna.

Vuosikate osoittaa tulo- ja menojen erotus, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulo- ja menojen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on käyttöomaisuuden poistojen suuruinen eikä ns. korjausvelkaa kerry, tulo- ja menojen riittävyys on riittävä. Oulun kaupungin vuosikate/poistot % talousarviossa 2024 on 60 %. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan tulo- ja menojen olevan riittävä, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Vuosikate ei kata poistoja vuonna 2024 ja riittää kattamaan poistot vasta vuodesta 2026 lähtien.

Kuva 15. Oulun kaupungin vuosikate (1 000 €) ja vuosikate €/asukas

6.1.4 Verotulot

VEROTULOT 1 000 €	TP2021	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Kunnallisvero	770 557	814 986	390 393	402 668	385 187	401 280	423 037
<i>Muutos %</i>	6,4	5,8	-52,1	-50,6	-4,3	4,2	5,4
<i>Vero %</i>	20,00	20,50	7,86	7,86	7,90	7,90	7,90
Yhteisövero	68 131	75 372	51 673	51 701	45 512	48 316	50 859
<i>Muutos %</i>	49,6	10,6	-31,4	-31,4	-12,0	6,2	5,3
Kiinteistövero	60 189	64 552	63 939	70 010	71 782	73 218	74 682
<i>Muutos %</i>	11,3	7,2	-1,0	8,5	2,5	2,0	2,0
Verotulot yhteensä	898 877	954 911	506 005	524 379	502 481	522 814	548 578
<i>Muutos %</i>	9,1	6,2	-47,0	-45,1	-4,2	4,0	4,9

Kuntien verotulojen ennuste on Kuntaliiton ennuste koko maan kuntien verotulojen kehityksestä. Veroennustekehikkoa päivitetään noin 3-5 kertaa vuodessa. Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen veroennuste perustuu Kuntaliiton 31.8.2023 julkaisemaan ennakkotietoon ja Kuntaliiton ennuste perustuu osin Valtiovarainministeriön kesäkuun taloudellisen katsauksen verotuloarvioihin.

Talousarvion 2024 ja suunnitelmavuosien 2025–2026 veroennuste päivitetään vielä lokakuussa 2023 Kuntaliiton ja VM:n julkaisemien ennusteiden pohjalta kaupunginhallituksen esitykseen.

Kunnallisveroennuste

Kuluvan vuoden ennakkoerot ovat kehittyneet erittäin myönteisesti. Verovuoden 2023 ennakkoerot yhteensä tänä vuonna ovat tämän hetken arvion mukaan reilut 100 miljoonaa euroa korkeammat verrattuna huhtikuun ennusteeseen. Palkkasumman kasvu kuluvalle vuodelle on jopa 5,5 prosenttia, kun se vielä huhtikuun ennusteessa oli reilut 4 prosenttia. Suurin osa kasvusta selittyy sopimuspalkkojen noususta, erityisesti kuntasektorilla.

Kuluvan vuoden parantunut tilanne nostaa myös tulevien vuosien kunnallisveroennustetta. Palkkasumman vuosimuutokset 2024–2027 ovat huhtikuun arvion mukaisia. Eläketulojen ensi vuoden kehitys paranee selvästi huhtikuusta. Vuoden 2023 huomattava 7,3 prosentin kasvu johtuu osin korkean inflaation vaikutuksista työeläkkeiden tasoon. Työeläkkeitä korotetaan vuosittain taitetulla indeksillä, jossa inflaation painoarvo on 80 % ja palkansaajien ansiotason muutoksen 20 %.

Kokonaisuudessaan kuluvan vuoden ansiotulojen arvioidaan kasvavan yli 5,5 prosentilla ja ensi vuonna 4,5. Tämän jälkeen verovuosiokertainen kasvu on reilu 3 prosenttia.

Kuntien verotulojen leikkaus hyvinvointialueuudistuksesta johtuen näkyy selvästi vuodesta 2024 lähtien, kun kuntien verotuloissa vähenee aiempien vuosien isomman veroprosentin tuomien verotulojen osuus. Oulun kaupungin verotulot pienenevät 4,6 % vuonna 2024 vuoteen 2023 verrattuna. Vuodelle 2025 ja 2026 verotulojen kasvun ennustetaan taas kääntyvän nousuun.

Yhteisövero- ja kiinteistöveroennuste

Yhteisöveron kehitys heikkenee selvästi tämän vuoden kevään arviosta. Kesästä alkaen yritykset ovat alentaneet maksettuja ennakkoeroja, ja tämä on näkynyt yhteisöveron tilityksissä viime kuukausina. Näin ollen maksettava yhteisövero verovuonna 2023 yhteensä laskee karkean arvion mukaan lähemmäs -5 %:a ja kunnille maksettavat yhteisöverot näin ollen melkein 33 %:a. Kuluvan vuoden kuntien ennakkoerot laskevat tämän seurauksena noin 130 miljoonalla eurolla kuluvana vuonna verrattuna huhtikuun arvioihin.

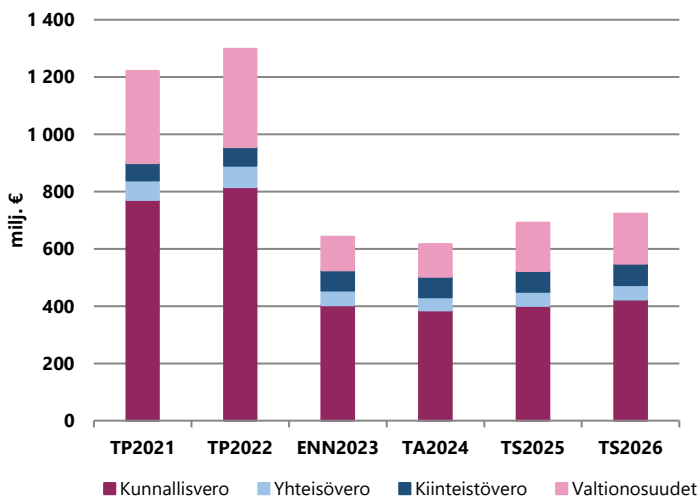
Yhteisöveron maksuunpanon mukaisen kokonaistuoton arvioidaan kasvavan v. 2024—2027 keskimäärin n. 5,9 % vuodessa. Yhteisöveron tuottoennuste pohjautuu kansantalouden tilinpidon toimintaylijäämäennusteen kehitykseen.

Kiinteistöveroja tilitetään vuonna 2023 338 milj. euroa, jossa lisäystä vuoden takaiseen 39 miljoonaa ja 13 %. Nousu aiheutuu koko verovuoden 2023 kiinteistöveron maksuunpanomäärän kasvusta sekä verotuksen valmistumisaikataulun vaihtelusta. Kiinteistöveroennusteelle on vuosille 2024-2026 huomioitu kiinteistökannan kasvuksi 2%.

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille. Erilaisten vähennysten vuoksi kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Kunnallisverotuksessa tehdään vähennyksiä veronalaisista ansiotuloista. Tulosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa matkakustannukset, tulonhankkimiskulut, ansiotulovähennys ja perusvähennys. Tulosta tehtävät vähennykset vähentämällä saadaan verotettava tulo, josta veron määrä lasketaan kunnallisveroprosentin mukaisesti. Tämän jälkeen tehdään vähennykset verosta ja näin saadaan maksuunpantavan kunnallisveron määrä. Verosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa työtulovähennys, kotitalousvähennys sekä asuntolainan koron alijäämähyvitys.

Alla olevassa taulukossa on Oulun tuloveroprosentit sekä efektiiviset veroasteet vuosina 2021 – 2026. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

VEROPROSENTIT	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tuloveroprosentti	20,50	20,50	7,86	7,90	7,90	7,90
Kiinteistöveroprosentit						
Vakituinen asuinrakennus	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Muu asuinrakennus	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
Yleinen kiinteistövero	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
Voimalaitos	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10
Yleishyödyllinen yhteisö	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16
Rakentamaton rakennuspaikka	-	-	-	-	-	-
Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste						
Oulu	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tuloveroprosentti	20,50%	20,50%	7,86%	7,90%	7,90%	7,90%
Kunnallisveroaste (ef.)	14,90%	14,81%	6,07%	6,17%	6,21%	6,26%
Erotus	5,60%	5,69%	1,79%	1,73%	1,69%	1,64%

Kuva 16. Verotulojen ja valtionsuuksien kehittyminen (M€)

6.1.5 Valtionosuudet ja verorahoitus

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuudet ovat merkittävin osa kuntiin kohdistuvaa valtionapujärjestelmää. Valtionosuudet tulevat kunnille laskennallisin perustein ja maksetaan kunnalle automaattisesti ilman erillistä hakemusta. Sen lisäksi kunnille voidaan myöntää hakemuksesta valtionavustuksia.

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta kohtuullisella verorasituksella. Tämä toteutetaan tasaamalla kuntien välisiä eroja palvelujen järjestämisen kustannuksissa sekä tulopohjissa.

Rakenteellisesti Suomen valtionosuusjärjestelmä koostuu kahdesta osasta: kustannus- ja tarve-erojen tasauksesta sekä tulopohjan tasauksesta.

Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Suomen järjestelmässä merkittävämpi rooli on kustannuserojen tasauksella, jonka kautta valtion raha ohjataan järjestelmään. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus puolestaan on kuntien välinen. Järjestelmää täydentää tilapäisissä taloudellisissa vaikeuksissa oleville kunnille myönnettävä harkinnanvarainen valtionosuuden korotus.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitusta lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Perusopetuksen oppilaskohtaista lisärahoitusta myönnetään:

- lisäopetukseen
- maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen
- muille kuin oppivelvollisille järjestettävään esi- ja perusopetukseen
- korotuksena pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluville perusopetuksen oppilaille
- sisäoppilaitoslisänä ja koulukotikorotuksena
- joustavan perusopetuksen lisänä

Lisäksi myönnetään rahoitusta:

- yksityisen perusopetuksen järjestäjän toiminnan aloittamiseen
- ulkomailla järjestettävään perusopetuslain mukaiseen opetukseen
- aamu- ja iltapäivätoimintaan
- taiteen perusopetukseen

- liikuntatoimintaan ja nuorisotyöhön ja
- museoille, teattereille ja orkestereille.

Valtioneuvosto laatii julkisen talouden suunnitelman vaalikaudeksi ja tarkistaa sen vuosittain seuraavaksi neljäksi vuodeksi. Suunnitelma sisältää valtionaloutta koskevan osan, valtionalouden kehyspäätöksen. Julkisen talouden suunnitelman tulee perustua valtiovarainministeriön kansantalousosaston riippumattomaan makrotalouden ja julkisen talouden ennusteeseen.

Pääministeri Orpon hallituksen budjettiriihen keskeiset päätökset julkaistiin 19.9.2023. Kuntien valtionapuihin ehdotetaan noin 5,1 miljardia euroa vuonna 2024. Laskennalliset valtionosuudet ovat tästä noin 3,7 miljardia euroa, kuntien veromenetysten korvaukset noin 0,9 miljardia euroa ja muut valtionavut noin 0,6 miljardia euroa. Kehyskauden lopussa vuonna 2027 valtionavut ovat noin 6,2 miljardia euroa, josta laskennallisten valtionosuuksien osuus on 4,6 miljardia euroa. Valtionapujen tasoon kehyskaudella vaikuttaa erityisesti TE-palvelu-uudistus. Lisäksi pääministeri Orpon hallitusohjelmaan sisältyy niin kuntien tehtäviä lisääviä kuin vähentäviä toimenpiteitä.

Vuonna 2024 kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan 2,5 miljardia euroa, joka on noin 290 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2023 varsinaisessa talousarviossa. Valtionosuutta alentaa sote-uudistukseen liittyvien siirtojen tarkentuminen kuntien vuoden 2022 toteumatietojen perusteella. Peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus lisää valtionosuutta 53 miljoonaa euroa. Indeksikorotus jää kuitenkin 24 miljoonaa euroa tätä pienemmäksi, koska hallitusohjelman mukaisesti indeksikorotukseen tehdään yhden prosenttiyksikön korotusta vastaava säästö.

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen vuonna 2024 on hieman vahvistava vuoden 2023 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus vahvistaa kuntataloutta enemmän kuin kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistettava indeksisäästö sitä heikentää.

Hallitus vahvistaa peruskoulujen rahoituksen tasoa pysyvästi vaalikauden aikana 200 miljoonalla eurolla. Vuonna 2024 peruskoulutuksen rahoitusta nostetaan 50 miljoonalla eurolla. Lisäksi panostetaan ruotsin- ja saamenkielisiin oppimateriaalien saatavuuteen.

Hallitus kohdentaa korkeakoulujen aloituspaikkojen lisäämiseen 11,7 miljoonaa euroa vuonna 2024. Kesäyliopistojen määrärahoja vahvistetaan miljoonalla eurolla suhteessa valtiovarainministeriön talousarvioesitykseen.

Lisäksi talousarvioesitykseen sisältyy 10 miljoonan euron lisämääräraha oppimisen tuen järjestelmän kehittämiseen toisen asteen koulutukseen.

Hallitus päätti edistää muiden hallitusohjelman investointiohjelmassa päätettyjen liikennehankkeiden suunnittelua nopeutetusti. Hallitus tekee lisää investointiohjelman mukaisia liikenneinvestointipäätöksiä kevään 2024 kehysriihessä, mahdollisesti vuoden 2024 aikana annettavissa lisätalousarvioissa sekä myöhemmissä hallituksen neuvotteluissa. Hallituksen kiireellisesti edistettävissä suunnittelukohteissa on mukana Liminka–Oulu kaksoisraide (2025, alustava päätöksentekoaikajankohta).

Valtion talousarvioesitys ja julkisen talouden suunnitelma käsitellään valtioneuvoston yleisistunnossa 9. lokakuuta ja silloin kunnat saavat tiedon valtionosuuksista kunnittain.

VALTIONOSUUDET 1 000 €	TP2021	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Valtionosuudet	322 790	343 952	116 879	118 112	114 184	169 113	173 733
<i>Muutos %</i>	-8,9	6,6	-66,0	-65,7	-3,3	48,1	2,7

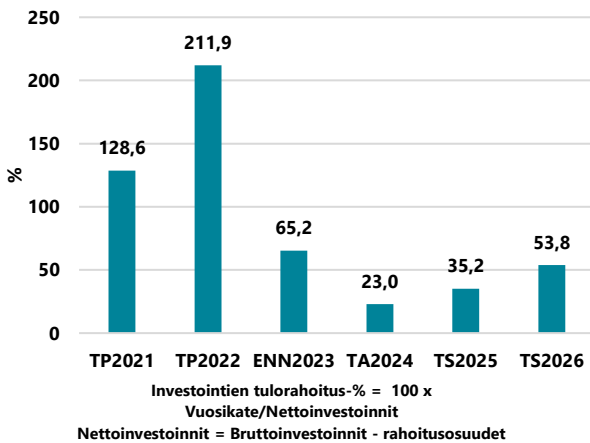

VERORAAHOITUS 1 000 €	TP2021	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Verotulot yhteensä	898 877	954 911	506 005	524 379	502 481	522 814	548 578
<i>Muutos %</i>	9,1	6,2	-47,0	-45,1	-4,2	4,0	4,9
Valtionosuudet	322 790	343 952	116 879	118 112	114 184	169 113	173 733
<i>Muutos %</i>	-8,9	6,6	-66,0	-65,7	-3,3	48,1	2,7
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä	1 221 667	1 298 863	622 884	642 491	616 665	691 927	722 311
<i>Muutos %</i>	3,7	6,3	-52,0	-50,5	-4,0	12,2	4,4

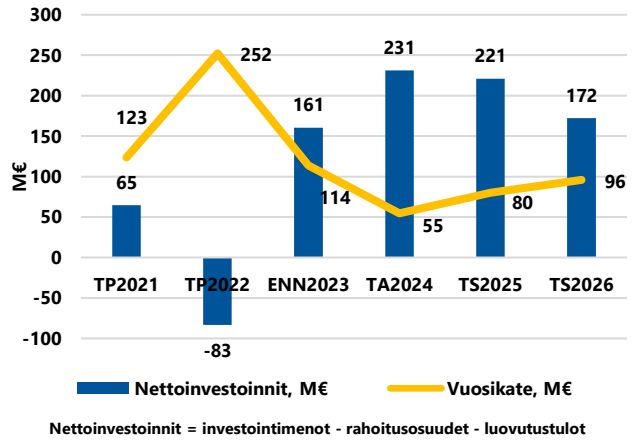
6.2 Rahoituslaskelmaosa

RAHOITUSLASKELMA Oulun kaupunki 1 000 EUR	TP2021	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Vuosikate	123 490	252 299	94 266	113 760	54 582	79 897	95 881
Tulorahoituksen korjauserät	-22 634	-151 383	-6 500	-6 217	-46 000	-6 000	-6 000
Toiminnan rahavirta	100 856	100 915	87 766	107 543	8 582	73 897	89 881
Investointimenot	-98 951	-123 516	-202 908	-174 967	-239 925	-229 219	-180 106
Rahoitusosuudet investointeihin	2 901	4 471	397	397	2 709	2 460	1 850
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	31 263	202 272	6 000	14 020	6 000	6 000	6 000
Investointien rahavirta	-64 787	83 227	-196 511	-160 550	-231 217	-220 759	-172 256
Toiminnan ja investointien rahavirta	36 069	184 143	-108 745	-53 006	-222 635	-146 862	-82 376
Antolainasaamisten lisäys	-211	-177	-500	-557	-500	-500	-500
Antolainasaamisten vähennys	3 699	7 938	3 593	2 408	2 389	3 451	3 426
Antolainauksen muutokset	3 488	7 761	3 093	1 851	1 889	2 951	2 926
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	163 996	175 982	120 245
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-26 849	-97 729	-22 980	-22 677	-23 249	-32 071	-40 795
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-48 612	6 849	40 000	40 000	0	0	0
Lainakannan muutos	-75 461	-90 880	17 020	17 323	140 747	143 911	79 450
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 368	47 352	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-79 341	-35 767	20 112	19 174	142 635	146 862	82 376
Rahavarojen muutos	-43 272	148 376	-88 633	-33 833	-80 000	0	0

6.2.1 Investoinnit

Kuva 17. Investointien tulorahoituksen kehittyminen

Kuva 18. Nettoinvestointien ja vuosikatteen kehittyminen

Oulun kaupungin investoinnit

INVESTOINTIMENOT	TA 2024	TS 2025	TS 2026
1 000 EUR			
Peruskunta			
Osakkeet ja osuudet	2 000	2 000	2 000
Irtain käyttöomaisuus	16 335	14 247	12 322
Kiinteät rakenteet ja laitteet	74 180	60 160	42 840
Maanhankinta	11 300	6 000	6 000
PERUSKUNTA YHTEENSÄ	103 815	82 407	63 162
Liikelaitokset, Kehittämisrahasto ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö			
Rakennusomaisuuden taseyksikkö	108 102	115 997	87 400
Oulun Vesi -liikelaitos	24 924	28 945	28 645
Kehittämisrahasto	2 100	1 170	200
Muut sisäiset liikelaitokset	984	700	700
LIIKELAITOKSET, KEHITTÄMISRAHASTO JA RAKENNUSOMAISUUDEN TASEYKSIKÖ YHTEENSÄ	136 110	146 812	116 945
OULUN KAUPUNKI YHTEENSÄ	239 925	229 219	180 106

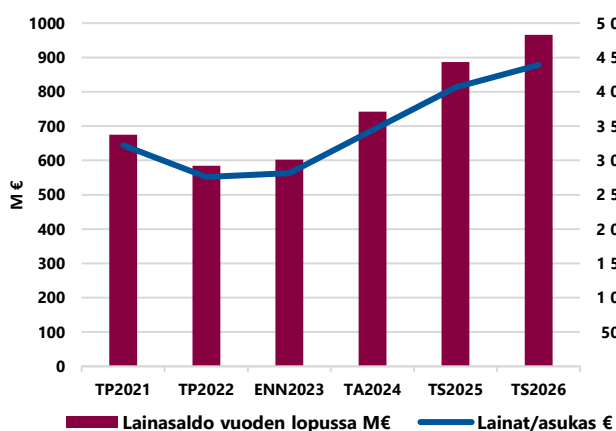
6.2.2 Lainat

Oulun kaupungin lainakanta oli vuoden 2022 lopussa 584,4 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa on nostettu viimeksi vuonna 2020. Vuosina 2021 ja 2022 ei ole tarvinnut nostaa pitkäaikaista lainaa pienempien investointimenojen, sotekiinteistöjen myyntitulojen ja vuonna 2020 nostetun lainan johdosta.

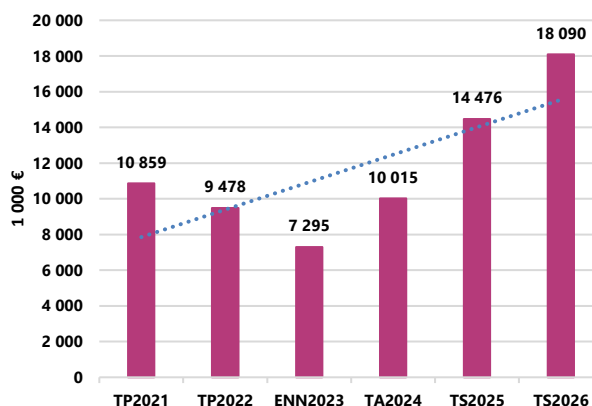
Kaupunki joutuu ottamaan vuosina 2024-2026 merkittävästi uutta pitkäaikaista lainaa investointien rahoitukseen. Talousarviovuodelle 2024 rahoituslaskelmassa on arvioitu investointimenoiksi 240 milj. euroa ja lainanottotarpeeksi 164 milj. euroa. Kaupungin investointimenot eivät yleensä toteudu yhteismäärältään talousarvion suuruisena, joten lainanottotarve myös on yleensä pienempi. Rahoituslaskelmaan arvio kuitenkin tehdään täysimääräisesti.

Kaupungin taseomaisuutta tarkastellaan samanaikaisesti, ja mahdollisilla omaisuuden myyntituloilla voidaan vähentää myös kaupungin lainanoton määrää talousarviokaudella.

Kaupungin korkomenot kasvavat merkittävästi talousarviokaudella. Laskelmissa on käytetty korkoprosenttina 3 %. Korkotaso määräytyy lainannostohetkellä ja tavoiteena on, että kaupungin nostamien lainojen korko jää alle suunnitelmien tason.

Kuva 19. Oulun kaupungin lainat ja lainat €/asukas

Kuva 20. Korkomenot vuosittain trendiviivalla

6.3 Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma

TULOSLASKELMA	TP2021	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Peruskunta							
1 000 EUR							
Toimintatulot	248 093	241 686	139 702	145 429	146 033	147 946	148 158
Valmistus omaan käyttöön	9 683	9 781	7 994	8 448	7 994	7 994	7 994
Toimintamenot	-1 454 494	-1 514 894	-747 566	-762 493	-791 820	-842 468	-845 371
Toimintakate	-1 196 718	-1 263 426	-599 870	-608 616	-637 793	-686 528	-689 219
Verotulot	898 877	954 911	506 005	524 379	502 481	522 814	548 578
Valtionosuudet	322 790	343 952	116 879	118 112	114 184	169 113	173 733
Rahoitustulot ja -menot	33 089	29 993	26 797	33 486	19 511	14 606	11 029
Korkotulot	11 895	11 333	9 374	9 805	8 727	8 842	8 931
Muut rahoitustulot	32 331	34 854	25 501	31 762	21 582	21 024	20 972
Korkomenot	-10 881	-9 566	-7 295	-7 295	-10 015	-14 476	-18 090
Muut rahoitusmenot	-255	-6 628	-783	-786	-783	-783	-783
Vuosikate	58 039	65 430	49 811	67 361	-1 616	20 004	44 121
Poistot ja arvonalentumiset	-49 791	-46 343	-36 160	-45 524	-47 733	-49 729	-51 677
Poistot	-44 712	-46 343	-36 160	-45 524	-47 733	-49 729	-51 677
Arvonalentumiset	-5 079	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	8 247	19 087	13 651	21 837	-49 349	-29 725	-7 556
Rahastojen muutos	726	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	8 973	19 087	13 651	21 837	-49 349	-29 725	-7 556

Tiedot raportoidaan 2023 voimassa olevan johtamisjärjestelmän mukaisena. Digi ja ICT:n, sivistyslautakunnan sekä hyvinvointi-, kulttuuri ja liikuntalautakunnan vertailutiedot vuosilta 2021-2022 esitetään informatiivisena tietona.

RAHOITUSLASKELMA	TP2021	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Peruskunta							
1 000 EUR							
Vuosikate	58 039	65 430	49 811	67 361	-1 616	20 004	44 121
Tulorahoituksen korjauserät	-21 322	-21 680	-6 500	-6 479	-46 000	-6 000	-6 000
Toiminnan rahavirta	36 717	43 750	43 311	60 881	-47 616	14 004	38 121
Investointimenot	-77 438	-54 859	-80 187	-76 201	-103 815	-82 407	-63 162
Rahoitusosuudet investointeihin	2 256	2 856	397	397	2 309	2 300	1 850
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	28 685	33 978	6 000	13 366	6 000	6 000	6 000
Investointien rahavirta	-46 497	-18 026	-73 790	-62 438	-95 507	-74 107	-55 312
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9 780	25 724	-30 479	-1 556	-143 123	-60 102	-17 190
Antolainasaamisten lisäys	-205	-158	-500	-507	-30 500	-30 500	-48 500
Antolainasaamisten vähennys	13 925	17 879	13 864	12 664	12 669	16 730	19 706
Antolainauksen muutokset	13 719	17 721	13 364	12 158	-17 831	-13 770	-28 794
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	163 996	175 982	120 245
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-26 849	-97 729	-22 980	-22 677	-23 249	-32 071	-40 795
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-48 612	6 849	40 000	40 000	0	0	0
Lainakannan muutos	-75 461	-90 880	17 020	17 323	140 747	143 911	79 450
Muut maksuvalmiuden muutokset	25 649	198 026	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-36 093	124 868	30 383	29 480	122 915	130 141	50 656
Rahavarojen muutos	-45 874	150 592	-96	27 924	-20 208	70 039	33 466

Tiedot raportoidaan 2023 voimassa olevan johtamisjärjestelmän mukaisena. Digi ja ICT:n, sivistyslautakunnan sekä hyvinvointi-, kulttuuri ja liikuntalautakunnan vertailutiedot vuosilta 2021-2022 esitetään informatiivisena tietona.

6.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen

Taulukko kuvaa peruskunnan toimialojen, liikelaitosten ja taseyksiköiden (Kehittämisrahasto, Valistustalorahasto ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö) vaikutusta Oulun kaupungin tulokseen (ulkoiset erät). Alempi taulukko sisältää ulkoiset ja sisäiset erät.

TULOSSELKELMA 1 000 € TA2024 (ulkoiset erät)	Oulun kaupunki yhteensä	Peruskunta yhteensä	Liikelaitokset yhteensä	Oulun Vesi -liikelaitos	Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	Oulun Infra -liikelaitos	Business Oulu -liikelaitos	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	Taseyksiköt yhteensä
Toimintatulot	196 513	130 576	50 814	40 060	92	1 430	6 645	2 587	15 122
Valmistus omaan käyttöön	21 046	7 994	1 432	1 432	0	0	0	0	11 620
Toimintamenot	-783 630	-557 578	-222 494	-21 365	-112 993	-33 002	-49 882	-5 253	-3 558
Toimintakate	-566 071	-419 008	-170 247	20 127	-112 900	-31 572	-43 237	-2 665	23 184
Verotulot	502 481	502 481	0	0	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	114 184	114 184	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	3 987	3 185	18	18	0	0	0	0	784
Korkotulot	8 071	7 571	0	0	0	0	0	0	500
Muut rahoitustulot	7 111	6 413	18	18	0	0	0	0	680
Korkomenot	-10 015	-10 015	0	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	-1 179	-783	0	0	0	0	0	0	-396
Vuosikate	54 582	200 843	-170 229	20 145	-112 900	-31 572	-43 237	-2 665	23 968
Poistot ja arvonalentumiset	-90 955	-47 733	-11 769	-10 893	-88	-500	-288	0	-31 454
Poistot	-90 755	-47 733	-11 769	-10 893	-88	-500	-288	0	-31 254
Arvonalentumiset	-200	0	0	0	0	0	0	0	-200
Tilikauden tulos	-36 374	153 110	-181 998	9 252	-112 988	-32 072	-43 525	-2 665	-7 486
Poistoeron muutos	2 652	0	1 048	1 048	0	0	0	0	1 604
Yli-/alijäämä	-33 721	153 110	-180 950	10 300	-112 988	-32 072	-43 525	-2 665	-5 881

TULOSSELKELMA 1 000 € TA2024 (sis. sisäiset erät)	Oulun kaupunki yhteensä	Peruskunta yhteensä	Liikelaitokset yhteensä	Oulun Vesi -liikelaitos	Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	Oulun Infra -liikelaitos	Business Oulu -liikelaitos	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	Taseyksiköt yhteensä
Toimintatulot	505 098	148 849	255 139	41 942	115 161	36 661	55 671	5 704	101 110
Valmistus omaan käyttöön	21 046	7 994	1 432	1 432	0	0	0	0	11 620
Toimintamenot	-1 092 216	-794 597	-235 580	-23 318	-115 042	-36 133	-55 383	-5 704	-62 038
Toimintakate	-566 071	-637 755	20 991	20 056	119	529	288	0	50 692
Verotulot	502 481	502 481	0	0	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	114 184	114 184	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	3 987	19 511	-3 474	-3 474	0	0	0	0	-12 050
Korkotulot	9 227	8 727	0	0	0	0	0	0	500
Muut rahoitustulot	22 280	21 582	18	18	0	0	0	0	680
Korkomenot	-11 171	-10 015	-185	-185	0	0	0	0	-971
Muut rahoitusmenot	-16 348	-783	-3 306	-3 307	0	0	0	0	-12 259
Vuosikate	54 582	-1 578	17 518	16 582	119	529	288	0	38 642
Poistot ja arvonalentumiset	-90 955	-47 733	-11 769	-10 893	-88	-500	-288	0	-31 454
Poistot	-90 755	-47 733	-11 769	-10 893	-88	-500	-288	0	-31 254
Arvonalentumiset	-200	0	0	0	0	0	0	0	-200
Tilikauden tulos	-36 374	-49 311	5 749	5 689	31	29	0	0	7 188
Poistoeron muutos	2 652	0	1 048	1 048	0	0	0	0	1 604
Yli-/alijäämä	-33 721	-49 311	6 797	6 737	31	29	0	0	8 793

7 KÄYTTÖTALOUSOSA

7.1 Käyttötalous lautakunnittain

Taulukossa on kuvattu peruskunnan lautakuntien toimintatulot, toimintamenot ja toimintakatteet sisältäen sisäiset erät.

Peruskunnan käyttötalous 1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026	Muutos TA2024/ ENN2023	Muutos TA2024/ ENN2023, %
Keskusvaalilautakunta								
Toimintatulot	446	340	340	1 000	30	0	660	194,1
Toimintamenot	-351	-344	-365	-1 060	-426	-21	-695	190,6
Toimintakate	95	-4	-25	-60	-396	-21	-35	142,5
Tarkastuslautakunta								
Toimintatulot	12	1	1	1	1	1	0	51,8
Toimintamenot	-535	-561	-506	-557	-562	-562	-51	10,0
Toimintakate	-523	-560	-506	-556	-561	-561	-50	9,9
Kaupunginvaltuusto								
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0	-
Toimintamenot	-412	-564	-520	-689	-839	-839	-169	32,6
Toimintakate	-413	-564	-520	-689	-839	-839	-169	32,6
Kaupunginhallitus Yhteensä								
Toimintatulot	25 972	16 153	18 142	16 157	15 875	15 875	-1 985	-10,9
Toimintamenot	-119 716	-100 571	-103 139	-104 326	-140 513	-141 210	-1 187	1,2
Toimintakate	-93 743	-84 418	-84 997	-88 169	-124 638	-125 334	-3 172	3,7
KH ilman erillisistovouutta								
Toimintatulot	6	2	7	2	2	2	-5	-71,7
Toimintamenot	-77 800	-65 633	-65 029	-66 618	-102 806	-105 631	-1 590	2,4
Toimintakate	-77 794	-65 631	-65 022	-66 616	-102 804	-105 629	-1 595	2,5
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset								
Toimintatulot	109	45	599	45	45	45	-554	-92,5
Toimintamenot	-8 370	-2 977	-4 987	-2 622	-2 622	-2 624	2 365	-47,4
Toimintakate	-8 261	-2 932	-4 388	-2 577	-2 577	-2 579	1 811	-41,3
Konsernihallinto Yhteensä								
Toimintatulot	25 857	14 525	15 954	14 430	14 148	14 148	-1 525	-9,6
Toimintamenot	-33 195	-27 363	-28 525	-30 285	-30 285	-30 155	-1 760	6,2
Toimintakate	-7 338	-12 838	-12 571	-15 855	-16 136	-16 006	-3 285	26,1
Konsernihallinto ilman Digiä								
Toimintatulot	1 672	1 195	1 136	425	300	300	-711	-62,6
Toimintamenot	-13 608	-14 688	-14 332	-16 530	-16 907	-16 833	-2 198	15,3
Toimintakate	-11 936	-13 493	-13 196	-16 105	-16 607	-16 533	-2 909	22,0
Digi ja ICT								
Toimintatulot	24 185	13 330	14 818	14 004	13 848	13 848	-814	-5,5
Toimintamenot	-19 587	-12 675	-14 193	-13 755	-13 378	-13 322	438	-3,1
Toimintakate	4 598	655	625	250	471	527	-376	-60,1
Kehittämiskulut								
Toimintatulot	0	1 581	1 581	1 680	1 680	1 680	99	6,3
Toimintamenot	-350	-4 598	-4 598	-4 800	-4 800	-2 800	-202	4,4
Toimintakate	-350	-3 017	-3 017	-3 120	-3 120	-1 120	-103	3,4
Hyvinvointilautakunta								
Toimintatulot	74 421	0	0	0	0	0	0	-
Toimintamenot	-782 186	0	0	0	0	0	0	-
Toimintakate	-707 766	0	0	0	0	0	0	-
Sivistyslautakunta								
Toimintatulot	27 609	25 363	26 637	25 422	25 422	25 428	-1 215	-4,6
Toimintamenot	-457 142	-489 537	-496 811	-513 509	-520 966	-522 390	-16 699	3,4
Toimintakate	-429 533	-464 174	-470 174	-488 087	-495 544	-496 962	-17 914	3,8
Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta								
Toimintatulot	8 126	8 077	8 515	8 370	8 370	8 570	-145	-1,7
Toimintamenot	-58 045	-61 429	-61 596	-66 468	-69 300	-71 071	-4 872	7,9
Toimintakate	-49 919	-53 352	-53 081	-58 098	-60 930	-62 501	-5 017	9,5
Yhdyskuntalautakunta Yhteensä								
Toimintatulot	100 695	86 030	88 580	91 263	94 417	94 453	2 683	3,0
Toimintamenot	-83 126	-82 857	-86 942	-93 398	-98 093	-97 609	-6 456	7,4
Toimintakate	17 569	3 173	1 638	-2 135	-3 675	-3 156	-3 773	-230,4
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä								
Toimintatulot	78 312	63 530	65 030	66 163	68 617	68 053	1 134	1,7
Toimintamenot	-49 544	-45 342	-45 220	-49 598	-50 243	-48 260	-4 379	9,7
Toimintakate	28 769	18 188	19 810	16 565	18 374	19 793	-3 245	-16,4
Joukkoliikenne								
Toimintatulot	22 383	22 500	23 550	25 100	25 800	26 400	1 550	6,6
Toimintamenot	-33 582	-37 515	-41 723	-43 800	-47 849	-49 349	-2 077	5,0
Toimintakate	-11 199	-15 015	-18 172	-18 700	-22 049	-22 949	-528	2,9
Rakennuslautakunta								
Toimintatulot	4 405	3 738	3 214	3 820	3 830	3 830	606	18,9
Toimintamenot	-3 600	-3 709	-3 714	-3 818	-3 776	-3 674	-104	2,8
Toimintakate	806	29	-500	2	54	156	502	-100,3
Peruskunta käyttötalous yhteensä								
Toimintatulot	241 686	139 702	145 429	146 033	147 946	148 158	604	0,4
Toimintamenot	-1 505 112	-739 572	-753 593	-783 826	-834 474	-837 377	-30 233	4,0
Toimintakate	-1 263 426	-599 870	-608 164	-637 793	-686 528	-689 219	-29 628	4,9

Tiedot raportoidaan 2023 voimassa olevan johtamisjärjestelmän mukaisena. Digi ja ICT:n, sivistyslautakunnan sekä hyvinvointi-, kulttuuri ja liikuntalautakunnan vertailutiedot 2022 esitettään informatiivisena tietona.

7.2 Keskusvaalilautakunta

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	446	340	340	1 000	30	0
TOIMINTAMENOT	-351	-344	-365	-1 060	-426	-21
TOIMINTAKATE	95	-4	-25	-60	-396	-21

Vuonna 2024 järjestetään presidentinvaalit (kahden vaalikierroksen vaikutus huomioitu) ja europarlamenttivaalit. Vuonna 2025 järjestetään aluevaalit ja kuntavaalit samalla kertaa. Aluevaalien järjestämisestä saatava korvaus tarkentuu myöhemmin. Vuonna 2026 ei järjestetä vaaleja.

7.3 Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus ja tavoitteet

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämistä varten (Kuntalaki 121 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kuntalain mukaisesti, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta tuottaa kaupunginvaltuustolle objektiivista arviointitietoa toiminnan ja talouden ohjausta, kehittämistä ja päätöksentekoa varten. Se raportoi arviointityönsä tuloksista valtuustolle vuosittain arviointikertomuksessa ja voi kuntalain mukaan antaa muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Oulussa lautakunta laatii yhden arviointiraportin tilivuoden aikana.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, kuten hankintaehdotuksen tekemisen tilintarkastajan valinnasta. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä. Lautakunnan tehtäviin kuuluu myös sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta. Tarkastuslautakunta on lakisääteisen sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä ja toimittaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Ulkoisen tarkastuksen yksikkö valmistelee tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat ja avustaa lautakuntaa toiminnan ja talouden arviointitehtävässä. Yksikkö huolehtii lautakunnan apuna sidonnaisuusilmoituksia koskevasta valvonnasta.

Oulun kaupungin tilintarkastajana toimiva tilintarkastusyhteisö vastaa kaupungin sekä kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen ja säätiöiden lakisääteisestä tilintarkastuksesta. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Kaupungin ulkoisen tarkastuksen yksikkö avustaa tilintarkastusyhteisöä sopimuksessa sovitulla tavalla. Tarkastuslautakunta saattaa tilintarkastuskertomuksen tiedoksi valtuustolle ja tekee esityksen tilinpäätöksen ja vastuuvapauden käsittelyyn (KuntaL 125 §). Lautakunnalle on lakisääteistä roolia, jos tilintarkastajan tilintarkastuskertomus sisältää muistutuksen.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Kaupungin yleiset toimintaympäristön muutokset ja kunnan toimialan muutokset vaikuttavat myös tarkastuslautakuntaan ja ulkoisen tarkastuksen yksikköön.

Kehittäminen

Tarkastuslautakunta kehittää toimintaansa ja tehtäviensä toteuttamistapoja jatkuvan kehittämisen periaatteella. Vuosittaiset kehittämiskohteensa se määrittää työohjelmassaan.

Tarkastuslautakunnan laaja-alainen tehtäväalue edellyttää sekä lautakunnan että ulkoisen tarkastuksen yksikön henkilökunnan koulutusta ja osaamisen jatkuvaa kehittymistä.

Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	12	1	1	1	1	1
TOIMINTAMENOT	-535	-561	-506	-557	-562	-562
TOIMINTAKATE	-523	-560	-506	-556	-561	-561

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT						
Tuet ja avustukset	1	1	1	1	1	1
Muut toimintatulot	11	0	0	0	0	0
Toimintatulot yhteensä	12	1	1	1	1	1
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-412	-352	-346	-345	-350	-350
Palkat ja palkkiot	-326	-287	-284	-282	-286	-286
Henkilöstösivukulut	-85	-64	-62	-63	-64	-64
Palvelujen ostot	-108	-193	-144	-194	-195	-194
Muut palvelujen ostot	-108	-193	-144	-194	-195	-194
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2	-3	-3	-4	-4	-4
Tilavuokramenot	-12	-12	-12	-12	-12	-12
Muut vuokramenot	-3	-2	-1	-2	-2	-2
Toimintamenot yhteensä	-535	-561	-506	-557	-562	-562
TOIMINTAKATE	-523	-560	-506	-556	-561	-561

Kaupungin tehtäväalueen supistuessa sote-uudistuksen jälkeen ulkoisen tarkastuksen yksikössä hyödynnettiin yhden henkilön poistuma. Muutosta on tavoitteena kompensoida osittain ostopalvelulla. Ostopalveluihin voi tulla tarve myös muiden lautakunnan tehtävien vuoksi.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Ulkoisen tarkastuksen yksikkö valmistelee lautakunnan vastuulla olevat asiat ja tekee tehtävät, jotka lautakunta on hyväksynyt työohjelmassaan ja yksikön työohjelmassa sekä avustaa tilintarkastajaa tilintarkastussopimuksen mukaisesti. Yksikössä työskentelee kolme henkilöä: kaupunginreviisori, kaupunkitarkastaja ja tarkastaja. Yksikön henkilöstömäärä on vuonna 2023 vähentynyt yhdellä henkilöllä.

Arviointi- ja tarkastustyö edellyttävät laaja-alaista kuntiin vaikuttavien yhteiskunnallisten asioiden ja muutosten seuranta, kaupungin toiminnan ja kehityksen laaja-alaista seuranta, tietojenhankinnan ja tietojärjestelmien osaamista, analysointitaitoja ja viestintätaitoja.

Yksikössä on hyvä perusosaaminen, mutta työn luonne edellyttää jatkuvaa osaamisen ylläpitoa ja kehittämistä. Yksikössä on tuettu valmistelutyötä ja osaamista myös tiimimäisellä työtavalla. Riskinä on osaamisten eriytyminen ja henkilöstön poissaolotilanteet.

Koko kaupungin koulutuskokonaisuuden lisäksi hallintokunnan koulutuksen painopisteitä vuonna 2024 ovat:

- arvioinnin kehittäminen,
- kunnan talouteen liittyvät osaaminen,
- viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen,
- tiedonhaku sekä tiedon käsittely ja tarvittava ICT-osaaminen,
- kuntien lainsäädäntömuutokset ja
- vuosittaisiin arviointikohteisiin liittyvät tiedot.

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	4	3	3	3	3	3
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-326	-287	-284	-282	-286	-286
Henkilösivukulut	-85	-64	-62	-63	-64	-64
Yhteensä	-412	-352	-346	-345	-350	-350

7.4 Kaupunginvaltuusto

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-412	-564	-520	-689	-839	-839
TOIMINTAKATE	-413	-564	-520	-689	-839	-839

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernille. Määrärahat on varattu valtuuston perustoimintaan ja sen hoitamiseen.

7.5 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus yhteensä (informatiivinen tieto)

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	25 972	16 153	18 142	16 157	15 875	15 875
TOIMINTAMENOT	-119 716	-100 571	-103 139	-104 326	-140 513	-141 210
TOIMINTAKATE	-93 743	-84 418	-84 997	-88 169	-124 638	-125 334

Oulun Digi -liikelaitoksen toiminta on päättynyt 31.12.2022. Oulun Digi -liikelaitoksen alainen toiminta siirtyi osaksi kaupunginhallituksen alaista konsernihallintoa Digi- ja ICT -vastuualueeksi 1.1.2023 alkaen. TP2022-sarake sisältää Oulun Digi -liikelaitoksen TP2022 luvut.

Kaupunginhallitus yhteensä sisältää viisi eri sitovuutta, jotka ovat toimintakatteeltaan nettositovia:

- **Kaupunginhallitus ilman erillissitovuuksia**
- **Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset**
- Konsernihallinto:
  - **Konsernihallinto ilman Digi ja ICT**
  - **Digi ja ICT**
- **Kehittämissalkut**

7.5.1 Kaupunginhallitus ilman erillissitovuuksia

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	6	2	7	2	2	2
TOIMINTAMENOT	-77 800	-65 633	-65 029	-66 618	-102 806	-105 631
TOIMINTAKATE	-77 794	-65 631	-65 022	-66 616	-102 804	-105 629

Sitovuuden menot muodostuvat seuraavasti (1 000 €):

- Kaupunginhallitus 414
- Muut toimielimet 117
- Käyttövarausmäärärahat 844
- Suhdetoiminta ja edustus 322
- Pehkolanlampi 100
- Verotuskustannukset ja jäsenmaksut 4 814

Yhteistoimintaosuudet ja avustukset, yhteensä 60 008:

- BusinessOulu -liikelaitos avustus yhteensä 48 626
  - BusinessOulu yhteiset palvelut 3 280
  - BusinessOulu elinkeinopalvelut 7 608
  - BusinessOulu työllisyyspalvelut 35 934
  - BusinessOulu viestintä- ja markkinointiyksikkö 1 804
- Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos 3 002
- Oulun Kaupunginteatteri Oy 4 950
- Kiertokaari Oy 330
- Oulun Kulttuurisäätiö 2 800
- Oulun Musiikkijuhlasäätiö 220
- Muut avustukset yhdistyksille ja yhteisöille 70
- Työttömien ja vähävaraisten joulujuhlatapahtumat 10

Vuoden 2022 tilinpäätöslukuihin sisältyy Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen yhteistoimintaosuus ja Oulun Digi -liikelaitoksen avustus, jotka ovat poistuneet vuoden 2023 alusta. Suunnitteluvuosien toimintamenoihin vaikuttaa TE2024-uudistus lisäksi BusinessOulu -liikelaitoksen avustuksen määrää.

Suhdetoiminta

Kaupunginhallituksen suhdetoiminnassa huomioidaan strategisesti merkittäviä kansallisia sekä kansainvälisiä vieraita, tapahtumia ja verkostoja kaupungin edunvalvonnan, elinvoiman sekä markkinoinnin näkökulmasta. Yhteistyössä korostuu alueen elinkeinoelämän merkittävät yhteistyötahot, Ruotsin ja Norjan pohjoiset alueet sekä EU-maat, Euroopan Unionin eri organisaatiot, diplomaattikunta sekä kaupungin kumppani- ja partnerikaupungit maailmalla.

Vuoden 2024 tilaisuuksia ovat mm. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajapäivät, Suomen kunniakonsuliverkoston vuosikokous, Nuorkauppakamarien (JCI) Eurooppakokous, Luulajan kaupunginhallituksen vierailu, tapauskohtaisesti vastaanottoja sidosryhmien konferenssien ja seminaarien yhteydessä, suurlähettiläiden ja ministereiden vierailuja sekä edunvalvonnan tilaisuuksia mm. hallitusohjelmatavoitteiden teemassa. Oulun valinta Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026 kasvattaa kansallisten sekä kansainvälisten kulttuuriin liittyvien tapahtumien, vieraiden ja vastaanottojen määrää.

Kaupungintalon remontin aikana edustus- ja vieraanvaraisuustilaisuudet pyritään ensisijaisesti järjestämään muissa kaupungin omistamissa tiloissa, joita kuitenkin voidaan hyödyntää vain rajatusti. Yksityisten palveluntarjoajien käyttö lisää vieraanvaraisuuden tiloihin ja tarjoiluihin liittyviä kustannuksia.

7.5.2 Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	109	45	599	45	45	45
TOIMINTAMENOT	-8 370	-2 977	-4 987	-2 622	-2 622	-2 624
TOIMINTAKATE	-8 261	-2 932	-4 388	-2 577	-2 577	-2 579

Sitovuudelle on varattu määräraha koko kaupunkia koskeviin menoihin ja varauksiin. Toimintatulot sisältävät Oulu10-palveluista saadut asiakasmaksut. Toimintamenoihin sisältyy muun muassa Oulu10-palveluiden toimintaan ja sen kehittämiseen liittyvät menot sekä koko kaupunkia koskevia henkilöstöön kohdistuvia menovarauksia.

Sitovuudelle kirjataan poikkeuksellisesti vuonna 2023 sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen tuloja ja menoja, jotka ovat muodostuneet tilinpäätöksen jälkeen ja kuuluvat kaupungin vastuulle.

Vuoden 2022 tilinpäätöslukuihin sisältyy eläkemenoperusteinen maksu, joka on poistunut vuoden 2023 alusta.

7.5.3 Konsernihallinto

Toiminnan kuvaus

Oulun kaupungin konsernihallinto toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa ja sen tehtävänä on varmistaa, että kaupungin toimialat ja liikelaitokset toteuttavat kaupunkistrategiaa ja toimivat kaupungin edun mukaisesti. Konsernihallinto ohjaa, valvoo ja tukee koko kaupunkiorganisaatiota. Konsernihallinto toimii yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kanssa.

Konsernihallintoa johtaa kaupunginjohtaja. Konsernihallinnon tehtävänä on huolehtia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja jaostojen päätösvalmistelusta, konsernin yhteisöjen omistajaohjauksesta, kaupungin toimintaan ja poliittiseen päätöksentekoon liittyvän hallinnon järjestämisestä, henkilöstöpolitiikasta, kansainvälisistä asioista ja edunvalvonnasta ja järjestää keskitetyt asiantuntijapalvelut kaupunkikonsernille. Konsernihallinto vastaa päätösvalmistelun tuesta, toiminnan ja talouden ohjauksesta ja seurannasta, rahoituksesta, strategian ja kaupungin johtamisjärjestelmän valmistelusta, hankintojen, kehittämishankkeiden, tiedolla johtamisen ja asioinnin ohjauksesta, viestinnästä ja kaupungin yhteisistä tapahtumista.

Konsernihallinnon tehtävänä on myös järjestää Oulun kaupungin ICT-palvelut, vastata strategisesta digitalisaation kehittämisestä, ohjata ja tukea toimialoja digitalisoinnissa, hoitaa Oulun kaupungin tietohallintotehtäviä, tukea alueen ICT-tutkimus- ja kehitystoimintaa yhdessä hallintokuntien ja liikelaitosten kanssa, ohjata tietoturvaa ja tietosuojaa sekä valmistella tietoturvapoliittikka kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Kaupunkistrategia Oulu 2030 toimeenpano ja lainsäädännön muutokset ohjaavat konsernihallinnon toimintaa. Uuden hallitusohjelman vaikutukset kaupungin toimintaan huomioidaan kaupunkistrategian väliarvioinnissa sekä toiminnan ja talouden suunnittelussa. Hallitusohjelmassa korostetaan kaupunkien roolia talouden

vauhdittamisessa työllisyyden, korkeakoulutuksen, innovaatiopolitiikan ja kansainvälistymisen keinoin. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi investointeja kaupunkien infrastruktuuriin, kehityshankkeisiin ja yritysten kasvun edistämiseen. Hallitusohjelma pyrkii vahvistamaan kaupunkien asemaa taloudellisina ja innovaatiokeskuksina, mikä voi houkuttaa investointeja ja luoda uusia työpaikkoja kaupungeissa. Oulun talousalueella on erinomaiset mahdollisuudet menestyä muuttuvassa toimintaympäristössä. Alueen vetovoiman ja työpaikkojen määrän kasvun vauhdittamiseksi varmistetaan elinvoimaa edistävien kaupunkistrategian toimenpiteiden eteneminen. Johtamisjärjestelmän päivittäminen jatkuu. Vuoden 2024 aikana valmistellaan mm. TE-palvelujen järjestämisen organisointi 1.1.2025 alkaen.

Konsernihallinto vastaa asioinnin ja digitalisoinnin kaupunkitasoisesta kehittämisestä. Digitaalisten palveluiden ja teknologioiden kehittyminen esim. tekoäly tarjoaa jatkuvasti uusia mahdollisuuksia niin kaupungin sisäisten toimintojen kuin kuntalaispalveluiden kehittämiseen. Ihmiset käyttävät teknologiaa arjessa ja sitä kautta vaatimukset kaupungin palvelujen kehittämiseksi kasvavat. Kuntalaisten odotusarvona on, että asiat hoituvat vastaavalla tavalla mihin muussa arjessa on totuttu, mm. aika- ja paikkariippumattomasti digitaalisia kanavia hyödyntäen. Kaupungin tulee vastata erilaisten asiakasryhmien tarpeisiin ja digivalmiuksiin. Digitaalisen turvallisuuden merkitys kaupungin palvelutuotannossa on kasvanut huomattavasti. Häiriöt digitaalisessa infrastruktuurissa voivat estää lähes kokonaan kaupungin palvelutuotannon ja perustoiminnan. Laajoja häiriöitä toiminnassa voivat aiheuttaa esim. kyberhyökkäykset, tietoliikenteen häiriöt tai jopa yksittäisen tietojärjestelmän tai palvelun häiriötilanne.

Toiminnan tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat toiminnan tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Talouden, strategian ja omistajaohjauksen vastuualue

Talouden ja rahoituksen ohjauksen prosesseja ja -tehtäviä ovat kaupungin taloushallintopalveluiden ohjaus ja kehittäminen, kaupungin talousarvion ja -suunnitelman ohjaus ja valmistelu, tilinpäätöksen ja konsernitalinpäätöksen ohjaus ja valmistelu, talousarvioon perustuva toiminnan ja talouden seuranta ja raportointi, kaupungin yhteisten taloushallinnon tietojärjestelmien kehittäminen, controller-palvelut, kaupungin maksuvalmiuden ylläpitäminen, varainhankinnan ja korkosuojausten hallinnointi sekä sijoitustoiminta. Talous- ja rahoitusryhmälle kuuluu myös kirjanpitoon, myyntilaskutukseen, perintään sekä menojen ja maksujen hyväksymiseen liittyvä valmistelu ja ohjaus.

Kaupungin kirjanpitojärjestelmä vaihtuu vuoden 2024 aikana Monetran toimesta ja Oulun kaupunki toimii projektissa ensiasiakkaan roolissa. Talous- ja rahoitusryhmä toimii asiantuntijana muutoksen ohjaus- ja projektiryhmissä ja huolehtii kaupungin osalta muutostöiden valmistelut.

Kehittäminen, tietojohtaminen ja asiointi -ryhmän keskeisiä tehtäviä ovat kaupungin poikkitoiminnallisen kehittämis- ja hanketoiminnan ohjaus ja koordinointi, poikkitoiminnallisen asiakkuuden hallintamallin ohjaus ja koordinointi sekä digitaalisten ratkaisujen kehittäminen, kuntalaisen hyvinvoinnin edistäminen, tietojohtamisen ohjaus, koordinointi ja kehittäminen, Suomi.fi-palvelutietovarantotyön koordinointi ja ohjaus, tietopalvelujen tuotanto ja koordinointi sekä kaupungin avoimen datan ohjaus ja koordinointi.

Hankintojen ohjaus ja kehittäminen -ryhmän keskeisiä tehtäviä ovat kaupungin hankintojen ohjaus ja kehittäminen, strategisten hankintalinjausten laatiminen, toimeenpanon tuki ja seuranta, kaupunkitasoinen ja kansallinen hankintayhteistyö, keskitettyjen hankintojen ohjaaminen sekä yhteishankittavista hankinnoista ja

hankinnoista yhteishankintayksiköiltä päättäminen. Kehittämistyö hankinta- ja sopimusdatan hyödyntämisen lisäämiseksi jatkuu mm. Power BI -työkalun kehittämisellä.

Strategia- ja omistajaohjauksen keskeisiä tehtäviä ovat kaupungin strategisen ohjausjärjestelmän, johtamisjärjestelmän ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan koordinointi, toimeenpanon tuki ja arviointi, konsernijaoston päätöksenteon valmistelu, konserniohjaus ja valvonta sekä maankäytön, asuntopolitiikan ja kaupungin erillisinvestointien ohjaus ja valvonta.

Syksyllä 2023 aloittavan hankeyksikön tehtävänä on houkuttaa yksityisiä sijoittajia ja toteuttajia strategisesti tärkeisiin investointihankkeisiin. Hankeyksikkö vastaa kaupunginhallituksen strategiseksi määrittelemien investointien vetovastuusta ja koordinoi investointien suunnittelua, hankintaa ja markkinointia. Ensimmäisiksi strategisiksi hankkeiksi on määritelty Raksilan monitoimiareena ja Virpiniemen kehittäminen. Hankeyksikkö toimii yhteistyössä konsernihallinnon, BusinessOulun ja kaupunkiympäristöpalveluiden kanssa ja edistää Oulun kaupungin strategista tavoitetta olla Suomen yritysmönteisin kansainvälinen kasvukeskus.

Henkilöstön vastuualue

Henkilöstön vastuualueen tehtäviä ovat Oulun kaupungin henkilöstöpolitiikkaan liittyvien asioiden valmistelu ja koordinointi, kaupungin henkilöstöprosessien kehittäminen ja ohjaaminen sekä henkilöstöasioihin liittyvistä paikallisneuvotteluista vastaaminen. Tavoitteena on, että kaupungin organisaatiossa työskentelee ammattitaitoinen, hyvinvoiva ja innostunut henkilöstö tuottamassa palveluita tehokkaasti. Kaupunkitasoinen työsuojelun toimintaohjelma sekä riskienhallinnan osalta vakuuttaminen ja varautumissuunnittelu ovat myös henkilöstön vastuualueen tehtävinä.

Hallinnon, edunvalvonnan ja viestinnän vastuualue

Hallinnon keskeisiä tehtäviä ovat päätösvalmistelun tuen, lakipalveluiden ja asianhallinnan järjestäminen. Hallintoryhmään kuuluvan asianhallintayksikön keskeisiin tehtäviin kuuluu asianhallinnan ja arkistotoimen järjestämiseen liittyvät viranomaistehtävät, asian- ja asiakirjahallinnon konserniohjaus, asiankäsitteilyjärjestelmäkokonaisuuden kehittäminen ja ylläpito sekä keskitetyn sähköisen säilyttämisen järjestelmän ja sähköisen allekirjoittamisen ratkaisun ohjaus, kehittäminen ja ylläpito.

Edunvalvonnan osalta vaikutetaan hallitusohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden, kuten esimerkiksi Pohjoisen ohjelman ja suurten kaupunkien allianssimallin toteuttamiseen. Vaikuttamistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä alueen sidosryhmien kanssa, kuuden suurimman kaupungin ja 21 suurimman kaupungin kanssa.

Seutuyhteistyötä tehdään kahdeksan Oulun seudun kunnan (Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu ja Tyrnävä) kanssa. Seutuyhteistyötä koordinoidaan Oulun kaupungin toimesta seudun yhteisen talousarvion pohjalta. Keskeiset toimenpiteet liittyvät MAL-sopimuksen ja Oulun seudun kehityskuva 2030+ suunnitelman toteuttamiseen.

Viestinnän keskeisiin tehtäviin kuuluvat viranomaisviestintä, palveluviestintä, mediaviestintä, työyhteisöviestintä, markkinointiviestintä ja kaupunkibrändin hallinta. Viestinnän tarkoituksena on lisätä kuntalaisten tietoisuutta ja osallisuutta kaupungin päätöksenteosta ja palveluista. Olennaista viestinnässä on syvälinen vuorovaikutus kuntalaisten kanssa, johon uudet digitaaliset ratkaisut ja tapahtumat tarjoavat hyvän alustan. Vuonna 2024 viestinnän painopisteenä on tekoälyn mahdollisuuksien hyödyntäminen sekä uudistuneen Ouka.fi-verkkosivuston julkaisualustan käyttöönotto ja palvelukonseptin kehittäminen. Vuoden 2024 aikana valmistellaan lisäksi kaupunkiapplikaation hankintaa yhdessä tietohallinnon kanssa.

Tapahtumayksikkö valmistelee vuoden 2024 aikana Tapahtumaystävällinen Oulu -konseptin, jonka tarkoituksena on vahvistaa Oulua valtakunnallisesti tunnettujen ja omaleimaisten tapahtumien näyttämönä. Tarkoituksena on varmistaa asiakaslähtöiset lupaprosessit sekä tapahtumahankinnan ja tapahtumayhteistyön sujuvat prosessit.

Vastuualueen tehtäviin kuuluu Oulun kaupungin kansainvälistymiseen ja kansainväliseen verkosto- ja kumppanuustoimintaan sekä kansainväliseen suhdetoimintaan, vaikuttamiseen, viestintään ja markkinointiin liittyvät johto- ja koordinaatiotehtävät kaupunkistrategian ja kansainvälisen toiminnan linjausten mukaisesti.

Digi ja ICT-vastuualue

Vastuualue vastaa Oulun kaupungin ICT-palveluiden järjestämisestä, ohjaa, koordinoi ja tukee kuntalaispalveluiden digitalisointia sekä vastaa Oulun kaupungin tietohallinnosta. Vastuualue ohjaa tietoturvallista toimintaa sekä tukee alueen ICT-elinkeinojen ja digitalisaation tutkimus- ja kehitystoimintaa yhdessä hallintokuntien ja liikelaitosten kanssa.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö

Sisäisen tarkastuksen riskiperusteisen arviointi-, tarkastus- ja konsultointityön painopiste on kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmän toimivuudessa ja toiminnan tuloksellisuudessa. Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma rakentuu kaupunkikonsernin ja kaupungin eri hallintokuntien tavoitteita uhkaavien riskien ja niiden hallintamenettelyiden sekä sisäisen valvonnan toimivuuden arviointiin ja päätöksenteossa käytettävän tiedon luotettavuuden ja riittävyyden varmistamiseen.

Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginjohtoa sisäisen valvonnan selonteon valmistelussa. Tarkastus- ja arviointitoiminnan koordinointi tehdään yhteistyössä ulkoisen tarkastuksen kanssa tarkastusten suunnitelmien läpikäyntien ja riittävän tiedon jakamisen avulla.

Kehittäminen

Vastuu kuntalaisen hyvinvoinnista on kunnalla, vaikka palvelutuotanto jakautuu yhä useammalle taholle. Kunnan oman tuotannon suhteellinen osuus vähenee. Verkostomaisen toiminnan merkitys korostuu. Lisäksi talouden haasteet lisäävät kuntalaisten osallisuuden ja myös oman vastuun merkitystä. Ihmiskeskeisessä palveluiden digitaalisessa kehittämisessä tulee muistaa monikanavaisuus, jolla varmistetaan palveluiden saavutettavuus kuntalaisille. Kehittämisen tavoitteena ovat kustannustehokkaat palvelumallit.

Jatketaan ihmiskeskeisen OUTO-toimintamallin laajentamista kehityspotkineen. Laajennetun johtoryhmän vastuulla on strategisten painopisteiden johtaminen ja kehittäminen, mihin OUTO-toimintamalli soveltuu hyvin. OUTO-asiakaspalvelu -toimintamallin kehittämistä jatketaan hyvien kokemusten pohjalta. OUTO-toimintamallin tavoitteena on edistää kuntalaislähtöisten palveluiden kehittämistä siten, että palvelut olisivat mahdollisimman käyttäjätystävällisiä ja että asiointi olisi mahdollista paikka- ja aikariippumattomasti.

Asiakasohjausta ja neuvontaa kehitetään monikanavaisena perinteistä kasvokkain palvelua unohtamatta. Kehitetään Oulu10:n yhteispalvelua kaupungin ja Pohteen asiakkaille. Kuntalaisten digiasiointia tuetaan kehittämällä digituen toimintamalli ja ottamalla käyttöön avustettu valtuuttaminen. Perinteisen asiakaspalvelun vähetessä vapautuvaa asiakaspalveluresurssia suunnataan OuluBotin sisällön kehittämiseen ja kuntalaisten digitukeen. Palvelumuotoilulla kehitetään kuntalaisen palvelupolkua mm. joukkoliikenne- ja TE24-palveluissa.

Tekoälypohjaista OuluBottia tehdään tunnetuksi sisällön laajentamisella ja syventämisellä, markkinoinnilla ja pilotoimalla bottien välistä yhteistyötä (esim. Kelan Kelpo-botti) sekä lisäämällä oppilaitosyhteistyötä. Hyödynnetään OuluBot-dataa tutkimuksissa ja palveluiden kehittämisessä.

Kaupunkitasoista hyvinvointitiedolla johtamista kehitetään verkostoyhteistyönä mm. ministeriöiden, kuntien, yliopistojen ja muiden tutkimusyhteisöjen sekä hyvinvointialueen kanssa. Tietojohtamista kehitetään ilmiölähtöisesti pilotoimalla datahuonemallia yhteistyössä kuutoskaupunkien kanssa. Osallistutaan elämäntapahtumalähtöisten palveluiden kehittämiseen verkostomaisessa yhteistyössä.

Digitaalisten palveluiden toimivuutta kehitetään keräämällä käyttäjiltä palautetta mm. Suomi.fi-laaturyökälulla.

Hanketoiminnan kokonaisuuden koordinoimisessa kehitetään tiedonkulkua ja yhteistyötä eri hallintokuntien kesken järjestämällä yhteisiä projektikoulutuksia ja -valmennuksia. Kaupungin sähköiseen projektisalkkuun Bägiin tehtyjen muutosten ansiosta sen käyttöön kannustetaan tuomalla aiempaa vahvemmin esiin järjestelmän tarjoamia mahdollisuuksia hyödyntää sitä projektien johtamisessa ja hallinnoimisessa. Kuntaliiton koordinoimaan valtakunnallisen salkkuverkoston tilaisuuksiin osallistumalla kehitetään projektikokonaisuuksien johtamista ja hallinnoimista kaupunkitasolla. Kaupungin projektiohjeita ja määräyksiä jalkautetaan hallintokuntiin tarjoamalla niille koulutusten lisäksi projektipalveluja aiempien vuosien tapaan.

Kaupunkistrategian digitalisaatiotavoitteita toteutetaan ja seurataan kaupunkitasolla. Hallintokunnat laativat digikehityssuunnitelmansa, joiden toteuttamista Digi- ja ICT-vastuualueen asiantuntijat tukevat. Kaupunkistrategiasta nousevia keskeisiä teemoja ovat mm. palveluprosessien ja asiointiratkaisujen tehostaminen, digitalisointi ja automatisointi (mm. OuluBot- ja eAsiointi-alustat sekä Suomi.fi-palvelut), digitaalisten palveluiden määrän lisääminen, tietoturvallinen asiointi, datan hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteon tukemisessa, kaupungin sisäisten prosessien tehostaminen (ohjelmistorobotiikka, tietojärjestelmä uudistukset, koneoppiminen ja tekoäly). Kaupunkilaajuisilla, kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä toteutettavilla kokeiluilla ja merkittävillä uudistuskohdeilla, kuten radiopuisto ja asuntomessualue, on uusilla teknologioilla (5G, IoT, dronet) keskeinen palvelujen ja elinvoiman kehittämisrooli.

Kehittämishankkeet

Hankenimi	Tulot 2024	Menot 2024	Netto 2024	Tulot 2025	Menot 2025	Netto 2025	Tulot 2026	Menot 2026	Netto 2026	Vastuualue
UEO, Ulysses A European Odyssey	11 709	-19 515	-7 806	0	0	0	0	0	0	Viestintä
KASELLI, Kasvua ja elinvoimaa laadukkailla kunnan digitaalisilla palveluilla,	82 053	-88 630	-6 577	0	0	0	0	0	0	Digi ja ICT
Kansainvälisen tapahtumaosallisuuden kehittäminen Pohjois-Pohjanmaalla	31 396	-44 851	-13 455	0	0	0	0	0	0	Viestintä
YHTEENSÄ	125 158	-152 996	-27 838	0	0	0	0	0	0	

Hankkeisiin ei sisälly tässä vaiheessa henkilöstömenoja/palkallista työpanosta. Ne tarkentuvat hankkeiden edetessä.

UEO, Ulysses A European Odyssey

Lumo-valofestivaali on valmistellut Oulu2026-projektiin Light Matters osaprojektin, jonka tavoitteena on muun muassa vahvistaa festivaalin kansainvälistä yhteistyötä ja nostaa alueen valotaiteen osaamista. Osallistuminen Ulysses-projektiin rakentaa merkittävällä tavalla festivaalin kansainvälistä verkostoa, kun 18 eurooppalaisen kaupungin kulttuuri- ja taideinstituutiot kokoontuvat luomaan yhteisen kokonaisuuden. Projektin tavoitteena on

- luoda ennennäkemätön immerstiivinen ja monialainen taideteos Lumo-valofestivaalille 2023
- kasvattaa Lumo-valofestivaalin ja oululaisen taidekentän kansainvälistä verkostoa
- juhlistaa modernia kaupunkia ja ihmisten yhteisöllisyyttä pandemian jälkeisessä ajassa.

KASELLI, Kasvua ja elinvoimaa laadukkailla kunnan digitaalisilla palveluilla

Hankkeen tavoitteena on kehittää ja digitalisoida kuntien avustusprosessia ja elinvoimaratkaisuita sekä näihin liittyviä tietoaisteja ja osaamista. Hankkeessa arvioidaan kuntien käyttämän Sarastia365-alustan ratkaisuja ja niiden tietosisältöjä. Tämän pohjalta kehitetään tiedon laatua ja kunnan osaamista käyttäen sitä toiminnan kehittämisesään. Hankkeessa tuotetaan myös uusia komponentteja Sarastia365-alustaan.

Kansainvälisen tapahtumaosallisuuden kehittäminen Pohjois-Pohjanmaalla

Hankkeen tavoitteena on saada mahdollisimman laaja mediakumppanuus Ilmakitaransoiton MM-kisojen kansainvälisen näkyvyyden edistämiseksi ja tapahtuman digitaalisen saavutettavuuden parantamiseksi. Hankkeen avulla pilotoitua toimintamallia monistetaan Oulu2026 ohjelmasisältöjen muiden toimijoiden tapahtumien tai teosten digitaalisen saavutettavuuden ja osallisuuden parantamiseksi. Hankkeen tavoitteena on lisäksi ansaintamallin kehittäminen tapahtumille tv-oikeuksien kansainvälisestä myynnistä, tapahtumasisältöjen paketointi tv-tuotantojen tarpeet huomioiden ja Pohjois-Pohjanmaan kulttuuritapahtumien ja sisältöjen tunnettuuden kasvattaminen kansainvälisesti. Välillisesti hanke edistää Oulun kaupungin verkkomedia Mun Oulun englanninkielisten sisältöjen kehittämistä (My Oulu).

Talous

Konsernihallinto yhteensä

Konsernihallinto yhteensä (informatiivinen tieto)

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	25 857	14 525	15 954	14 430	14 148	14 148
TOIMINTAMENOT	-33 195	-27 363	-28 525	-30 285	-30 285	-30 155
TOIMINTAKATE	-7 338	-12 838	-12 571	-15 855	-16 136	-16 006

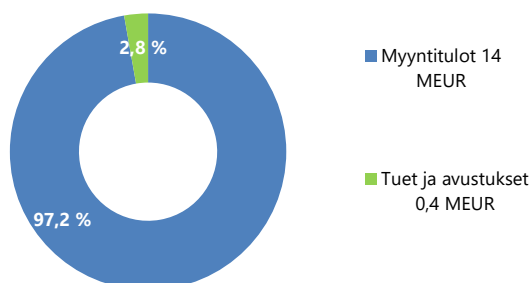
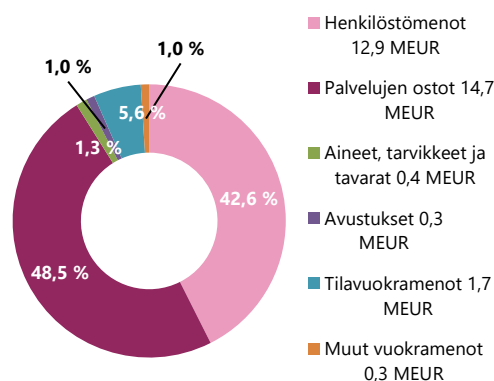
Oulun Digi -liikelaitoksen toiminta on päättynyt 31.12.2022. Oulun Digi -liikelaitoksen alainen toiminta siirtyi osaksi kaupunginhallituksen alaista konsernihallintoa Digi- ja ICT -vastuualueeksi 1.1.2023 alkaen. TP2022-sarake sisältää Oulun Digi -liikelaitoksen TP2022 luvut.

Konsernihallinto tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	21 443	13 411	14 851	14 024	13 868	13 868
Tuet ja avustukset	3 646	687	710	397	272	272
Tilavuokratulot	-1	0	0	0	0	0
Muut vuokratulot	14	8	10	8	8	8
Muut toimintatulot	755	419	383	0	0	0
Toimintatulot yhteensä	25 857	14 525	15 954	14 430	14 148	14 148
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-11 620	-12 018	-11 983	-12 919	-12 947	-12 815
Palkat ja palkkiot	-9 569	-9 636	-9 615	-10 341	-10 374	-10 267
Henkilöstösivukulut	-2 051	-2 382	-2 369	-2 578	-2 573	-2 549
Palvelujen ostot	-19 270	-13 438	-14 280	-14 741	-13 954	-13 954
Muut palvelujen ostot	-19 270	-13 438	-14 280	-14 741	-13 954	-13 954
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-700	-335	-902	-373	-373	-373
Avustukset	-136	-135	-126	-286	-286	-286
Muut avustukset	-136	-135	-126	-286	-286	-286
Tilavuokramenot	-1 211	-1 114	-931	-1 662	-2 385	-2 387
Muut vuokramenot	-210	-302	-278	-283	-318	-318
Muut toimintamenot	-48	-21	-24	-21	-21	-21
Toimintamenot yhteensä	-33 195	-27 363	-28 525	-30 285	-30 285	-30 155
TOIMINTAKATE	-7 338	-12 838	-12 571	-15 855	-16 136	-16 006

Oulun Digi -liikelaitoksen toiminta on päättynyt 31.12.2022. Oulun Digi -liikelaitoksen alainen toiminta siirtyi osaksi kaupunginhallituksen alaista konsernihallintoa Digi- ja ICT -vastuualueeksi 1.1.2023 alkaen. TP2022-sarake sisältää Oulun Digi -liikelaitoksen TP2022 luvut.

**KOHA/TOIMINTATULOT TA2024
TILIRYHMITÄIN, YHT. 14,4 MEUR**

**KOHA/TOIMINTAMENOT TA2024
TILIRYHMITÄIN, YHT. 30,3 MEUR**
Konsernihallinto ilman Digi ja ICT

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	1 672	1 195	1 136	425	300	300
TOIMINTAMENOT	-13 608	-14 688	-14 332	-16 530	-16 907	-16 833
TOIMINTAKATE	-11 936	-13 493	-13 196	-16 105	-16 607	-16 533

Digi ja ICT

1 000 €	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	13 330	14 818	14 004	13 848	13 848
TOIMINTAMENOT	-12 675	-14 193	-13 755	-13 378	-13 322
TOIMINTAKATE	655	625	250	471	527

Oulun Digi -liikelaitoksen toiminta päättyi 31.12.2022. Oulun Digi -liikelaitoksen alainen toiminta siirtyi osaksi kaupunginhallituksen alaista konsernihallintoa Digi- ja ICT -vastuualueeksi 1.1.2023 alkaen. Tämän johdosta taulukossa ei esitetä vertailutietoja 2022.

Konsernihallinnon henkilöstösuunnitelma

HENKILÖSTÖRAPORTTI	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	174	164	161	166	164	161
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-9 569	-9 636	-9 615	-10 341	-10 374	-10 267
Henkilösivukulut	-2 051	-2 382	-2 369	-2 578	-2 573	-2 549
Yhteensä	-11 620	-12 018	-11 983	-12 919	-12 947	-12 815
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-34	0	-25	0	0	0
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-7	0	-5	0	0	0
Kaikki yhteensä	-11 661	-12 018	-12 014	-12 919	-12 947	-12 815

Oulun Digi -liikelaitoksen toiminta on päätynyt 31.12.2022. Oulun Digi -liikelaitoksen alainen toiminta siirtyi osaksi kaupunginhallituksen alaista konsernihallintoa Digi- ja ICT -vastuualueeksi 1.1.2023 alkaen. TP2022-sarake sisältää Oulun Digi -liikelaitoksen TP2022 luvut.

Henkilöstösuunnitelmassa on huomioitu konsernihallinnon perustoimintaan kohdistuvat resurssit sekä hanketoiminnan työpanokset. Kuntaliitokseen liittyvä palkkaharmonisointi tulee toteutumaan vuosien 2023-2024 aikana. Tähän projektiin tarvittava kolmen henkilötyövuoden lisäresurssi näkyy vuoden 2024 henkilöstösuunnitelmassa. Lisäksi päätoimisia pääluottamusmiehiä siirtyy kaksi henkilöä sivistys- ja kulttuuripalveluista konsernihallinnon henkilöstöryhmän kustannuspaikalle 1.1.2024 alkaen. Konsernihallinnon henkilöstö osallistuu pääsääntöisesti keskitetyn koulutuksen järjestämiin koulutuksiin ja valmennuksiin. Konsernihallinnon esihenkilöille toteutetaan syksystä 2023 alkaen valmentavan johtamisen erilliskoulutusta ja tätä jatketaan tarvittaessa myös vuonna 2024.

7.5.4 Kehittämissalkut

1 000 €	TP2022	TA2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
		+muutokset				
TOIMINTATULOT	0	1 581	1 581	1 680	1 680	1 680
TOIMINTAMENOT	-350	-4 598	-4 598	-4 800	-4 800	-2 800
TOIMINTAKATE	-350	-3 017	-3 017	-3 120	-3 120	-1 120

Kehittämissalkkujen määrärahat on varattu ensisijaisesti kesken talousarviovuotta käynnistyviin uusiin hankkeisiin tai projekteihin, joita ei ole otettu huomioon vuoden 2024 talousarvion laadintavaiheessa hankkeen suunnittelu- tai rahoituksen hakuvaiheesta johtuen. Määrärahoista katetaan kehittämishankkeiden ensimmäisen budjettivuoden tulo- ja menomäärärahat peruskunnassa. Liikelaitoksille voidaan puolestaan siirtää projektin aloitusvuoden omarahoitusosuus tarvittaessa. Lisäksi määrärahaa käytetään rahoitushankkeisiin, joissa kaupunki toimii rahoittajana muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden hankkeissa sekä esiselvityksiin, joihin yleensä saadaan myös ulkopuolista rahoitusta. Edellä mainittujen lisäksi määrärahasta katetaan aiemmilta vuosilta jatkuvien kehittämishankkeissa käyttämättä jääneiden määrärahojen siirrot hankekohtaisen arvion perusteella.

7.6 Sivistyslautakunta

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden keskeisenä tavoitteena on edistää yksilön ja yhteisöjen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa toimii kaksi lautakuntaa: sivistyslautakunta sekä hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta. Sivistyslautakunta jakautuu seuraaviin vastuualueisiin: varhaiskasvatus, perusopetus- ja nuorisopalvelut, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus. Kokonaisuuteen kuuluu myös Oulun nuorisovaltuusto (ONE). Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta kuuluvat seuraavat vastuualueet: liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut sekä omina palveluina osallisuus ja yhteisötoiminta sekä kansainväliset palvelut. Kokonaisuuteen kuuluvat myös vammais-, vanhus- ja maahanmuuttajaneuvostot sekä lähidemokratiatoimikunta.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut ovat kunnalle lainsäädännössä määritellyjä tehtäviä. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lainsäädäntö määrittelee pitkälti palvelujen järjestämistavan ja opetussuunnitelmat toteuttamistavan. Kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja vapaa-ajan palveluissa sekä osallisuuden ja yhteisötoiminnan järjestämisessä kaupunki voi itse määritellä palvelujen sisältöä ja laajuutta vapaammin.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden rooli ja tehtävä on kirjattu eri näkökulmista kaupunkistrategiaan ja sitä on avattu yksityiskohtaisemmin päivitetystä sivistysohjelmassa ja kulttuuristrategiassa sekä uudessa hyvinvointisuunnitelmassa. Visionamme on "Sivistys rakentaa Oulua". Sivistys- ja kulttuuripalveluiden osuus kaupunkistrategian ja sivistysohjelman toteutumiseksi vaatii entistä vahvempaa ja tiiviimpää yhteistyötä ja -suunnittelua kaupungin sisällä sekä hyvinvointialueen kanssa.

Alueellinen työskentelytapa on yksi sivistys- ja kulttuuripalveluiden toiminnan järjestämisen painopisteistä. Toiminnan tavoitteena on alueiden henkilöstön yhteisöllisyyden tukeminen sekä monialaisen osaamisen ja verkostomaisen toiminnan kehittäminen.

Oulu on lapsiystävällinen kaupunki, jossa lapsen oikeudet toteutuvat: oikeus elämään ja kehittymiseen, syrjimättömyys ja lapsen edun kunnioittaminen. Lapsiystävällinen kunta -tunnustus edellyttää jatkuvaa lapsen

oikeuksien toteutumista ja edistämistä kaupungissamme Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaisesti.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Globaali kehitys heijastuu vääjäämättä kansalliseen ja paikalliseen kehitykseen. On ilmiöitä, joihin emme juuri voi vaikuttaa, mutta niitä on ennakoitava ja niihin on reagoitava. Ympäristön kestävyys ja luonnon kantokyky, Euroopan turvallisuustilanne, demokratiakehitys, voimakas inflaatio ja korkojen nousu, demografian muutos, digivalta ja -vaikuttaminen sekä mielenterveyden haasteet ovat globaalisti vaikuttavia ilmiöitä, jotka vaikuttavat jokaisen meidän arkeemme.

Kansallisessa viitekehityksessä kuntakenttä eriytyy ja vaikutukset kohdistuvat väestörakenteeseen, palvelutarpeisiin, muuttoliikkeeseen, kuntien tehtäviin, elinvoimaan, hyvinvointiin, työllisyyteen, elinkeinoihin, demokratiaan ja henkilöstöön. Osaaminen ja työvoimatarve eivät kohtaa riittävän hyvin ja toisaalta nuorten odotuksen työelämään ovat muuttuneet ja vapaa-ajan merkitys arvoissa korostuu. Nuorten hyvinvointi on aiempaa polarisoituneempaa: yhä useampi nuori voi entistä paremmin, mutta pahoinvoivat nuoret voivat aiempaa huonommin. Nuorten syrjäytyminen ja pahoinvoinnin kasvu ovat yhteiskuntamme suurimpia haasteita.

Uudessa hallitusohjelmassa kunnat ja kaupungit toimivat elinvoiman vetureina, ja kansallinen menestyksemme perustuu korkeaan osaamiseen. Toimialan näkökulmasta hallitusohjelma sisältää paljon hyviä kirjauksia, kuten vakaan perusrahoituksen ja moniammatillisen työn vahvistamisen, panostukset varhaiskasvatukseen ja peruskouluun sekä etsivään nuorisotyöhön ja nuorten työpajoihin, laaja-alaisen peruskoulun tulevaisuustyön sekä laaja-alaisen toimenpideohjelman nuorten haasteiden ratkaisemiseksi, etäopetuksen hyödyntämisen sekä englanninkielisen ylioppilastutkinnon mahdollisuuden. Nämä ovat välttämättömiä toimia kansainvälistyvässä maailmassa, jossa kansalliset oppimistuloksemme rapautuvat ja kokemus hyvinvoinnista heikkenee. Huomionarvoista on, että hallitusohjelma edellyttää myös ministeriöiden välistä tiivistä yhteistyötä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Syntyneiden hyvinvointialueiden myötä on erityistä huomiota kiinnitettävä kuntalaisen näkökulmasta toimiviin yhdyspintoihin. Hyvien toimintamallien vakiinnuttaminen sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja hyvinvointialueelle siirtyneiden palveluiden välille on välttämätöntä. Tarvitsemme yhteiset tavoitteet, toimivat rakenteet, yhteisellä tiedolla johtamista ja lupa monialaiseen yhteistyöhön asiakasrajapinnassa. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimus 2019–2025: ”Oppiminen ja kasvu ovat hyvinvointia” antaa erinomaisen viitekehityksen monialaisten palveluiden kehittämiseksi. Oulun kaupungin hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet on sisällytetty tähän talousarvioesitykseen.

Oulun merkittävimpiä vahvuuksia ovat edelleen nuori väestörakenne, osaaminen ja korkea koulutustaso. Kaupungin väkiluku kasvaa edelleen, mutta kasvuvauhti on hidastunut. Oululaisten 0-6-vuotiaiden lasten määrä on jatkanut laskuaan viime vuosina ja syntyvä ikäluokka on pienentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana yli 25 prosenttia. Huomionarvoista on, että varhaiskasvatuksen osalta palvelutarve kasvaa edelleen lainsäädännön muutosten myötä. Sen sijaan perusopetuksen oppilasmäärän ennakoitaan vähenevän noin 4000 oppilaalla vuoteen 2030 mennessä; tällä on merkittävä vaikutus myös toimialan valtionosuuksiin. Lähivuosina suurin kasvu koulutuspalveluiden osalta kohdistuu lukiolaisten määrään. Suhteellisesti eniten kasvaa kuitenkin edelleen ikääntyvien osuus.

Oulun kaupungin keskeisimpiin haasteisiin: nuorisotyöttömyyteen, lapsiperheiden kasautuvaan pahoinvointiin ja lapsiperheköyhyyteen, nuorten yksinäisyyteen ja mielenterveyden ongelmiin sekä pandemian jälkihoitoon voidaan vaikuttavasti puuttua ainoastaan monialaisella yhteistyöllä. Perheiden tukemiseksi lapsen omista kasvu- ja kehitysympäristöissä on luotava uusia toimintamalleja ja vahvistettava jo hyväksi todettuja.

Samanaikaisesti on tunnistettava, että digitaaliset palvelut tulevat osaksi kaikkien vastuualueiden toimintaa. Palvelut, jotka eivät ole paikkaan sidonnaisia, lisääntyvät. Palveluiden saavutettavuuden kannalta fyysisen ja digitaalisen palveluverkon on muodostettava ehyt kokonaisuus. Talousarviovuoteen 2024 sisältyy alueellisten palveluverkkoselvitysten toimeenpano (kv 19.6.2023). Lisäksi tekoäly, analytiikka, digitaaliset ekosysteemit (eVaka ja DigiOne) ja alustaratkaisut sekä näihin liittyvä yhteiskehittäminen yritysten kanssa luovat uusia mahdollisuuksia.

Alueellinen toiminta vahvistaa monialaista ja poikkitoiminnallista yhteistyötä, yhteisöllisyyttä ja verkostoitumista kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Alueiden palvelukeskittymien verkostotyö on toimijoiden vastavaroista ja luottamukseen perustuvaa yhteistyötä, yhdessä tekemistä sekä ennaltaehkäisevien toimintamallien ja palveluiden kehittämistä. Tämä monialainen työ on välttämätöntä toimintaympäristössä, jossa peruskoulusta poissaolot ovat kasvaneet vuodesta 2017 alkaen, ja oppilaista jo 13 % saa tehostettua tukea (erityistä tukea 7 %) sekä samanaikaisesti nuorten tyytyväisyys elämään laskee.

Haastavassa toimintaympäristössä meidän tulee tarttua asioihin aiempaakin rohkeammin, toimijoiden yhteistyöllä ja positiivisesta toimintakulttuurista edistään. Sivistys- ja kulttuuripalvelut ovat peruspalveluita, joita käyttää päivittäin kymmeniä tuhansia oululaisia. Ne luovat kaupunkiin elinvoimaisuutta ja vetoa. Osaavat ja luovat ihmiset ovat Oulun tärkein voimavara ja kilpailutekijä. Sivistys rakentaa Oulua.

Toiminnan tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat toiminnan tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Varhaiskasvatus-, perusopetus- ja nuorisopalvelut tuotetaan aluemallin mukaisesti neljällä alueella: eteläisellä, keskisellä, pohjoisella ja itäisellä alueella. Tämän lisäksi aluetoiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja perheiden monialainen hyvinvointityö yhdessä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen ja alueen muiden toimijoiden kanssa.

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalveluita järjestetään kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena kerhotoimintana. Esiopetusta järjestetään kunnallisesti päiväkodeissa ja muutamilla kouluilla sekä ostopalveluna yksityisistä päiväkodeista.

Yksityisen päiväkotitoiminnan osuus palvelutuotannosta on 37,5–42,5 %, ja yksityisen varhaiskasvatuksen osuus on korkeintaan 32,5 % koko varhaiskasvatuksesta. Toimintakaudelle tulevia kustannustasoa nostavia riskitekijöitä ovat palvelun piiriin tulevien lasten määrän kasvu, perhevapaaudistus, varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistuksen vaikutukset palveluseteliin ja tuen tarpeessa olevien lasten määrä.

Vuoden 2024 haasteena on edelleen varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys suhteessa palveluun hakeutuvien lasten määrään, varsinkin tietyillä suuralueilla. Joillain alueilla toisaalta tapahtuu palvelutarpeen vähenemistä ja haasteena on sovittaa palveluverkko tarvetta vastaavaksi. Perhevapaaudistuksen vaikutuksia

varhaiskasvatuspalveluun seurataan. Varhaiskasvatuspalveluissa ennustetaan palvelujen piirissä olevien lasten määrän kasvavan edelleen 300 lapsella, vaikkakin 0–6-vuotiaiden lasten kokonaismäärä laskee syntyvyyden pienentyessä.

Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntä kohdistuu kunnallisissa ja yksityisissä yksiköissä kokoaikaiseen varhaiskasvatuspalveluun, ja erityisesti alle 3-vuotiaiden osuuden kasvuun. Toukokuun 2023 tilanteen mukaan 85 % Oulun kaupungin 9kk–6-vuotiaista on varhaiskasvatuspalveluiden piirissä. Vuoden 2024 aikana tarkastellaan ja arvioidaan avoimen varhaiskasvatustoiminnan kokonaisuus.

Kaupungin päiväkotien käyttöastetta nostetaan tavoitteeseen 85 % ja täyttöaste pidetään tasolla 100 %. Tavoitteen saavuttamiseksi keskitetyn palveluohjauksen prosesseja kehitetään ja selkeytetään, eVaka-järjestelmää hyödynnetään palveluohjauksen ja päiväkodinjohtajien saumattomassa yhteistyössä sekä kohdennetussa työvuorosuunnittelun pilotoinnissa. Lisäämme huoltajien tietoisuutta hoitoaikojen etukäteisvaraamisen tärkeydestä tiedottamalla ja huoltajien yksiköissä tapahtuvalla perehdytyksellä.

Oulu on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa. Kokeilussa mukana on yhteensä 25 kunnallista päiväkotia. Kokeilu kestää toukokuun 2024 loppuun. Esiopetuksessa on otettu käyttöön uudet oppilaaksioton periaatteet 1.8.2023 alkaen. Esiopetusta toteutetaan monituottajamallin mukaisesti.

Jatkamme laadukkaan varhaiskasvatuksen järjestämistä kouluttamalla henkilökuntaa ja kehittämällä pedagogiikkaa sekä arviointia: Varhaiskasvatuksen pedagogiikan painopisteenä jatkuu tunne- ja vuorovaikutustaitojen ja osallisuuden vahvistaminen, alle 3-vuotiaiden ja 5–8-vuotiaiden lasten pedagogiikan kehittäminen. Varhaiskasvatuksessa laaditaan yksikkökohtaiset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat, osana tätä suunnitelmaa otetaan käyttöön turvallisemman tilan periaatteet.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan useita kokeiluhankkeita valtion erityisavustusten turvin: Kota 10 (esi- ja perusopetuksen laadun ja tasa-arvon avustus), Hop 4 (varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon avustus), KORONA 3 ja Taiteen taimet (varhaiskasvatus ja taidekasvatus).

Pedagogista kehittämistä tehdään myös sivistysohjelman tavoitteiden mukaisesti: hyvinvointi ja osallisuus, kestävä tulevaisuus, kansainvälisyys ja digitalisaatio. Digimentorit-hankkeen päätyttyä (6+1 työpanosta) vuoden 2023 lopussa jatketaan työtä vahvistamalla kehittäjäopettajien joukkoa digitalisaatioon painottuvalla varhaiskasvatuksen pedagogiikan osaajalla.

Oulun kaupungin oppimisen, kasvun ja kehityksen tuen strategian sisältöä viedään konkretiaan päivittämällä varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen liittyvien toimenpidekorttien sisältöjä. Varhaiskasvatuksen tuen strategian toimenpiteitä edistetään vapauttamalla edelleen paikkakertoimista resursseja avustajahenkilöstön palkkaamiseen. Edistetään inklusiivisen varhaiskasvatuksen toteutumista järjestämällä tarvittava tuki ja ohjaus lähipäiväkotiin.

Varhaiskasvatuslain vuonna 2030 voimaan tuleviin kelpoisuusmuutoksiin varaudutaan henkilöstön koulutustasoa nostamalla vuosittain noin 30 lastenhoitajan tehtävää varhaiskasvatuksen opettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäviksi. Varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvoinnin tukemista jatketaan sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuutta edistetään erillisen palkkaohjelman mukaisesti.

Vuonna 2024 kehitetään ja vahvistetaan eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja tiedonkulkua, mm. Pohteen, järjestöjen, oppilaitosten, kuntien ja maakuntien välillä. Oulun varhaiskasvatus osallistuu aktiivisesti erilaisiin tapahtumiin, joissa voidaan markkinoida ja tuoda esille Oulun varhaiskasvatuksen osaamista.

Vuonna 2024 peruskorjataan Ainolan ja Syynimaan päiväkodit.

Keskeiset toimenpiteet TA2024

Varhaiskasvatuksen palveluverkon aktiivinen tarkastelu ja suunnitelmallinen kehittäminen jatkuu.

Oulu on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa.

eVaka-ohjelmiston käyttöönotto, kehittäminen ja toimintakulttuurin muutostyö jatkuu vuonna 2024. eVaka-tietojärjestelmän ekosysteemiin liittyvä sopimuksellinen yhteistyö jatkuu Espoon, Tampereen ja Turun kanssa.

Jatketaan laadukkaan varhaiskasvatuksen järjestämistä kouluttamalla henkilökuntaa ja kehittämällä pedagogiikkaa, opetussuunnitelmia sekä arviointimenetelmiä.

Toimeenpannaan tuen strategian päivitetty toimenpiteet, kehitetään inklusiivista toimintakulttuuria ja vahvistetaan kolmi-tasoisien tuen toteutusta.

Oulun varhaiskasvatus osallistuu aktiivisesti erilaisiin tapahtumiin, joissa voidaan markkinoida ja tuoda esille Oulun varhaiskasvatuksen osaamista. Kehitetään henkilöstön veto- ja pitovoimaa.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Perusopetus- ja nuorisopalvelujen toiminnan tavoitteena on lapsen ja nuoren oppimisen, sivistyksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen. Nuorisotyön keskeinen tehtävä on kasvun ja itsenäistymisen vahvistaminen sekä nuorten omaehtoisen toiminnan tukeminen ja nuorten osallisuutta koskevan tietoisuuden lisääminen. Peruskouluissa ja nuorisotaloilla tapahtuva toiminta ovat osa sivistys- ja kulttuuripalvelujen alueellista toimintatapaa yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa.

Monialaista yhteistyötä tehdään tiiviisti hyvinvointialue Pohteen sosiaali- ja terveystalouden kanssa sujuvien palvelupolkujen mahdollistamiseksi.

Perusopetus

Perusopetuksen alakouluikäisten määrän arvioidaan laskevan tulevina vuosina reilusta 22 000 oppilaasta noin 300 oppilaalla vuodessa. Oppilasmäärän lasku siirtyy vähitellen alakouluikäisistä yläkouluikäisiin.

Hallitusohjelman mukaan peruskoulun laaja-alainen tulevaisuustyö käynnistyy. Kuntien kannalta on tärkeää, että etäopetuksen hyödyntäminen toteutuu vähintään valinnaisten kielten opetuksessa. Tavoitteena on parantaa opetuksen saavutettavuutta. Perusopetuksen vähimmäistuntimäärä kasvaa 2–3 vuosiviikkotunnilla. Lisäyksellä tavoitellaan ennen kaikkea alakouluun lisätunteja luku-, kirjoitus- ja laskutaidon opettamiseen laajentamalla opetussuunnitelmaa.

Tuen strategiatyö jatkuu yhdessä varhaiskasvatuksen ja opiskeluhoitojen kanssa. Kehitystyö pohjautuu ulkopuolisen toimijan kanssa tehtyyn selvitystyöhön ja toimenpiteet määritellään ja aikataulutetaan syksyn 2023 aikana. Hallitusohjelman mukaan myös esi- ja perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tukea koskeva lainsäädäntö uudistuu. Viime vuosina jatkuneen erityisen tuen palvelutarpeen kasvun vuoksi tuen sekä ohjauksen henkilöresurssia vahvistetaan vuoden 2024 talousarviossa. Perusopetuksessa otetaan käyttöön läsnäolon edistämisen malli sekä edistetään yhteisövaikuttavuusmallin käyttöönottoa yksiköissä.

Perusopetuksen koulujen uusi johtamisjärjestelmä otetaan käyttöön elokuusta 2024 alkaen. Uuden johtamisjärjestelmän tavoitteena on saada kohdistettua nykyisin käytössä olevat johtamisen resurssit tarkoituksenmukaisesti, läpinäkyvästi ja tasapuolisesti.

Palveluverkkoon liittyvät toimenpiteet vuodelle 2024 toteutetaan kaupunginvaltuuston 19.6.2023 tekemien päätösten mukaisesti.

Nuorisopalvelut

Vuoden 2024 alussa organisaatiouudistus on saatettu päätökseen. Muutoksen mahdolliset toimenpiteet huomioidaan suunnittelussa ja toiminnassa kevään 2024 aikana.

Lasten ja nuorten tuen tarve, pahoinvointi, yksinäisyys ja mielenterveyspalvelujen tarve sekä taloudelliset ongelmat jatkavat kasvuaan. Nuorisopalvelujen toiminta pyrkii vastaamaan nopeastikin muuttuviin nuorisokulttuurisiin ilmiöihin muun muassa muuttamalla toimintatapoja ja työmuotoja. Julkisissa tiloissa tehtävä nuorisotyö kohtaa paljon nuoria, jotka eivät ole muiden nuorisotyön palvelujen piirissä.

Nuorten aikuisten palveluissa Byströmin Ohjaamossa ja nuorten työpajatoiminnassa näkyy edelleen nuorten arjen kaventuminen. Arjen kaventumisen taustalla on usein yksinäisyyttä, ulkopuolisuuden kokemuksia ja mielenterveydellisiä haasteita. Osallisuutta ja hyvinvointia tuetaan toteuttamalla nuorille aikuisille kohdennettua matalan kynnyksen ryhmätoimintaa, yhteisöllisiä tapahtumia, luontovalmennusta yksilö- ja ryhmäohjauksen sekä retkien ja leirien muodossa ja toteutetaan rinnalla kulkevaa tukea ja monialaista ohjausta. Nuorisotyöllisin menetelmin ennaltaehkäistään sote-palveluiden tarvetta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama valtakunnallinen osaamiskeskustoimija Koordinaatti

Koordinaatin neljäs toimintakausi nykyisellä Valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelmakaudella päättyy 31.3.2024. Koordinaatti toimii osatoteuttajana kolmessa valtakunnallisessa osaamiskeskusyhteenliittymässä. Tavoiteohjausasiakirjoissa määritellään delegointisopimuksilla Koordinaatin tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. Rahoitus ohjautuu päätoteuttajien kautta 100 % opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Keskeiset toimenpiteet TA2024

Jatketaan tuen strategiatyötä - tuen lisäresursointi ja uudelleenjärjestely, opintojen ohjauksen ja joustavan perusopetuksen (jopo) lisäresursointi ja tarpeen tarkastelu osana oppivelvollisuuden laajenemista.

DigiOne* otetaan käyttöön vuoden 2024 aikana kaikissa Oulun peruskouluissa. Käyttöönotto tulee muuttamaan koulun toimintakulttuuria, prosesseja ja tiedolla johtamisen käytänteitä merkittävästi.

Perusopetuksen uusi johtamisjärjestelmä otetaan käyttöön elokuussa 2024.

Tilastointi- ja toiminnanohjausjärjestelmään rakennetaan uusia toiminnallisuuksia, jotka tukevat nuorisotyön laadun mittaamista ja tietojohtamisen kehittämistä.

Digitaalisessa nuorisotyössä kehittämisen keskiössä on kansainvälinen ja kansallinen yhteistyö yhteisten palvelujen ja toimintamallien rakentamisessa. Nuorten Oulu -sivustoa kehitetään ja viedään osaksi Oulun kaupungin verkkosivuuksista.

*DigiOne: Koulutuksen järjestelmiä yhteen kokoava kansallinen digitaalinen palvelualusta, jossa on koottuna käyttäjäystävällisesti kaikki opettajan, oppijan, rehtorin, huoltajien ja hallinnon käyttämät tiedot, järjestelmät ja palvelut.

Lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus

Palvelujen järjestämishajonnan mukaan lukiokoulutus on seudullinen palvelu ja osa toisen asteen kokonaisuutta. Yhteistyö ammatillisen ja korkeakoulutuksen kanssa on suunniteltua ja yhdessä ohjattua. Työjärjestysten koordinoimilla ja markkinoinnilla pyritään lisäämään opiskelijoiden mahdollisuutta valita opintoja useammista lukioista ja korkeakouluista.

Lähiopetuksesta ja etäkoulutuksen digitaalisesta alustasta muodostetaan kaikkia kaupungin lukioita palveleva oppimisympäristö. Uutena toimintamuotona ovat käynnistyneet virtuaalilukion opinnot. Lukiokoulutukseen muodostetaan digitaalisia oppimisympäristöjä ja pedagogiikkaa tukeva toimintamalli. DigiOne-alustan rakentamisen myötä koulutuksen eri toimintoja saatetaan saman kokonaisuuden ohjauksen piiriin. Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä koulutuksen järjestäjä hankkii lukiolaisille digitaaliset oppimateriaalit ja päätelaitteet.

Oulun lukioiden aloituspaikat mitoitetaan siten, että 50-57,5 prosentilla oululaisista peruskoulun päättävistä on mahdollisuus siirtyä opiskelemaan Oulun kaupungin lukioihin. Koulutuspaikkamitoitus tehdään yhteistyössä alueen toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa siten, että oppivelvollisuus mahdollistuu. Uudistunut ylioppilaskoe toteutuu asteittain: kokeilalla on rajoittamaton mahdollisuus kokeen uusimiseen ja pakollisten kokeiden määrä on kasvanut neljästä viiteen.

Oulun aikuislukio on oppimiskeskus, joka järjestää aikuisille ja nuorille lukio- ja perusopetusta. Aikuislukio tarjoaa koulutusta maahanmuuttajille. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (Tuva) on käynnistetty yhdessä ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa. Yhteistyössä rikosseuraamustoimiston kanssa aikuislukio järjestää myös vankilaopetusta.

Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut tuotetaan monipuolisesti alueellisen kysynnän ja tarjonnan mukaan kaupungin omia tiloja hyödyntäen. Oulu-opisto vastaa kansalaisopistopalveluista koko kaupungin alueella. Yhteistyötä seudun kansalaisopistojen kanssa kehitetään. Kansalaisopistotoiminnassa halutaan monipuolisella tarjonnalla lisätä aikuisväestön harrastusmahdollisuuksia ja luoda elinvoimaa.

Taiteen perusopetuksen palveluja järjestetään lasten ja nuorten ohella myös aikuisille. Oulun taidekoulun, Oulu-opiston taidekoulun ja kulttuuritalo Valveen yhteistyötä tiivistetään. Yhteistyössä rakennetaan uutta mediataiteen kokonaisuutta. Tanssin opiskelijoille on luotu mahdollisuus taiteen perusopetuksen opintoihin, lukiodiplomiin sekä avoimiin ammattikorkeakouluopintoihin. Tätä tukemaan on perustettu tanssireitti-verkosto, jossa paikalliset toimijat ovat laajalti edustettuina.

Oulun kaupunki pyrkii parantamaan lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen saatavuutta valtioneuvoston tavoitteiden mukaisesti. Oulun konservatorio vastaa muun toimintansa ohessa musiikin ammatillisesta peruskoulutuksesta. Oulun kaupunki ja Oulun seurakunnat tiivistävät yhteistyötään nuorten musiikkiharrastuksen tukemiseksi.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (Tuva)

Oppivelvollisuuden laajentamisen yhteydessä on uudistettu myös perusopetuksen jälkeistä nivelvaiheen koulutusta. Uusi valmentava koulutus on korvannut perusopetuksen lisäopetuksen (kymppiluokka), lukioon valmistavan koulutuksen (Luva) ja ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen (Valma).

Oulun kaupungissa Tuva-koulutus on osa lukiokoulutusta ja sitä hallinnoi Oulun aikuislukio. Koulutus järjestetään yhteistyössä perusopetuksen, lukiokoulutuksen, nuorisopalveluiden sekä alueen ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa. Koulutuksen osissa yhteistyötä tehdään myös yksityisten yhteisöjen sekä työ- ja elinkeinoelämän kanssa. Koulutuksen osan osaamisen arviointi voidaan kuitenkin hankkia vain sellaiselta opetuksen tai koulutuksen järjestäjältä, jolla lain mukaan on oikeus kyseisen koulutuksen osaamisen arviointiin.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus on tarkoitettu oppivelvollisille ja muille ilman toisen asteen tutkintoa oleville, jotka tarvitsevat valmentavaa koulutusta, opiskelijoille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame sekä opiskelijoille, jotka ovat suorittaneet perusopetuksen tai sitä vastaavan koulutuksen muulla kielellä kuin suomeksi, ruotsiksi tai saameksi.

Keskeiset toimenpiteet TA2024

Vakiinnutetaan tutkintokoulutukseen valmentava (Tuva) koulutus osana oppivelvollisuuden toteuttamista.

Vahvistetaan lukiokoulutuksen laatua Tutor-toiminnan tuella.

Virtuaalilukion opintotarjotin on aloittanut toimintansa. Pyrkimyksenä on edistää erityisesti kieltenopiskelua.

Digitaalisen toiminnan ohjausmalli ja digitaaliset oppimisympäristöt otetaan asteittain voimaan lukiokoulutuksessa.

DigiOne-alustaa testataan lukiokoulutuksessa.

Sivistysohjelman keskeiset tavoitteet toteutetaan.

Vahvistamme jatkuvan oppimisen polkua aikuislukion koulutuksessa (maahanmuuttajien opetus, Tuva, ammattilukio, vankila-opetus).

Vakiinnutetaan aikuisten taiteen perusopetus ja tanssireitin toiminta. Vahvistetaan osaamisperusteet vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen osalta.

Kehittäminen

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kehittämistoiminta perustuu kaupunkistrategiaan 2030 ja sitä konkretisoiviin toimenpideohjelmiin ja palvelee niissä määriteltyjen yhteisten tavoitteiden saavuttamista.

Kaupunkistrategiaan on kirjattu useita toimialan keskeisiä strategialupauksia, joita kehittämistoimien kautta tavoittelemme ja toimeenpanemme:

- Kulttuuripääkaupunki 2026
- Euroopan lukevin kulttuuripääkaupunki 2026
- STEAM-pääkaupunki
- Oppivin kiertotalouskaupunki 2026
- Henkilöstöjohtamisen pääkaupunki 2026

Kaupunkistrategiaa 2030 konkretisoivaan sivistysohjelmaan 2023-2026 on sisäkirjoitettu kaikki konsernin keskeiset toimenpideohjelmat, jotta toimialan johtaminen yhteisten tavoitteiden suunnassa vahvistuu.

Talousarviovuonna 2024 kehittämisen kärkenä ovat Sivistysohjelman 2023-2026 strategiset painopisteet:

- Hyvinvointi ja osallisuus
- Digitalisaatio
- Kansainvälisyys
- Kestävä tulevaisuus.

Yhdessä tekeminen, kokeilutoiminnan vahvistaminen ja osaamiskeskusverkoston luominen (STEAM, KESTU ja TAKOMO) ovat talousarviovuoden keskeisiä kehittämisteemoja. Haluamme yhdessä rakentaa ilon ja uteliaisuuden kautta hyväntuulisten asukkaiden kaupunkia, jossa hyvinvointi kasvaa ihmisten ja asioiden kohdatessa. Olemme toimialamme kansallisen ja kansainvälisen kehittämisen edelläkävijä, joka luovuudella ja ketterien kokeilujen avulla parantaa edelleen vaikuttavia kuntalaispalveluita.

Oulun kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2023-2025 ja Kansallisen lapsistrategian toimeenpano vahvistaa monialaisen verkostotyön ja kuntalaislähtöisten palveluiden kehittämistä hyvinvointialueen ja kaupungin yhdyspinnoissa. Lapsiystävällisenä kuntana lapsen oikeudet ja asema pyritään vakiinnuttamaan Oulussa niin, että lapset huomioidaan johdonmukaisesti kaikessa toiminnassa.

Hyvinvointi ja osallisuus

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen toimintaa ohjaavien keskeisten prosessien mallintaminen edesauttaa yhteisten palvelujen yhdenmukaista ja laadukasta toteuttamista. Yhteisiin linjattuihin toimintaperiaatteisiin perustuvien toimintamallien käytäntöön viemistä jatketaan.

Lapsivaikutusten arvioinnin laaja-alaista toteuttamista ja prosessin systemaattista kehittämistä jatketaan suunnitellusti. Varhaiskasvatuksen ja kaikki koulutusasteet läpäisevällä tuen strategialla vahvistetaan kunnalle ja opetuksen järjestäjälle annettujen lakisääteisten tehtävien, opetuksen ja hyvinvoinnin edistämisen yhtäaikaista toteutumista sekä yhtäläisen tuen jatkumon toteutumista varhaiskasvatuksesta toisen asteen päättöön saakka. Tuen strategian toimeenpanon ohjauksessa monialainen, yhteiseen tavoitteeseen ja sitä tukeviin käytännön toimintaperiaatteisiin pohjautuva yhteisövaikuttavuuden toimintamalli on ensisijainen lapsi- ja perhekeskeisen verkostotyön toteutustapa. Yhteisövaikuttavuusmallia toteutetaan suunnitelmallisena yhteistyönä hyvinvointialueen palvelujen ja kolmannen sektorin edustajien kanssa.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja osallisuuden vahvistaminen edellyttää tiedolla johtamisen organisoitumisen ja analysointiprosessien kehittämistä. Lapsibudjetoinnin ja laajemmin elämänkaaribudjetoinnin kehittäminen ja käyttöönotto on keskeinen osa-alue vuoden 2024 aikana toteutettavaa tiedolla johtamisen projektia. Myös riskienhallinta on tärkeä osa tiedolla johtamista, mikä edellyttää tarvittavan tiedon keräämistä ja analysointiprosessien kehittämistä laaja-alaisesti.

Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma sisältää tavoitteet ja toimenpiteet, joilla Oulun kaupungissa edistetään lapsen oikeuksien toteutumista. Tämän toteutuessa Suomen UNICEF voi myöntää Oululle kolmannen Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen alkuvuodesta 2024. Tunnustuksen jälkeen kaupungissa käynnistetään toimintamallin mukainen nykytilakartoitus ja päivitetään sen pohjalta toimintasuunnitelma vuosille 2024-2028.

Lapsiystävällinen kunta -kehittämistyön ja toimintasuunnitelman tavoitteiden teemat ovat:

- oikeus elämään ja kehittymiseen
- osallisuus
- yhdenvertaisuus
- lapsen etu
- lapsen oikeudet kunnan rakenteissa.

Lapsiystävällisessä kunnassa panostetaan siihen, että osana päätöksenteon valmistelu- ja suunnittelutyötä arvioidaan lasten etua ja lapsiin kohdistuvia vaikutuksia. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa toteutetaan Oulun kaupungin lapsivaikutusten arvioinnin toimintamallia (kh 20.12.2021, § 417). Osana talousarvion valmistelua on tunnistettu ne isot muutokset, jotka edellyttävät lapsivaikutusten arviointia, ja kohteet tarkentuvat käyttösuunnitelman 2024 yhteydessä. Osana Lapsiystävällinen kunta -työtä otetaan käyttöön kansallisen lapsistrategian tuottaman koulutuskokonaisuuden osia. Koko henkilöstö suorittaa Johdatus lapsen oikeuksiin -koulutusosion sekä viranhaltijajohto kaikilta toimialoilta Lapsivaikutusten arviointi ja lapsibudjetointi -koulutusosion.

Opiskeluhoito muuttuvassa toimintaympäristössä -kehittämishankkeella varmistetaan ja parannetaan koulutuksen järjestäjän edellytyksiä vastata opiskeluhoitoa koskevaan toimintaympäristömuutokseen hyvinvointialueiden perustamisen yhteydessä. Muuttuvassa toimintaympäristössä opiskeluhoillon tuloksellinen toiminta edellyttää yhteistyörakennetta ja sovittuja toimintatapoja peruskunnassa eri palvelualueiden kesken sekä yhdyspinnalla hyvinvointialueen kanssa. Oulun kaupunki on mukana myös yhteisövaikuttavuuteen perustuvassa Samalta viivalta – ratkaisuja lapsiperheköyhyyteen tutkimus- ja kehittämisohjelmassa.

Yksi osaamiskeskuksestamme on Takomo. Osaamiskeskus Takomo rakentuu useista osakokonaisuuksista, joita ovat mm. oppimateriaalipalvelut, asiantuntijapooli, digiverstas ja koulukirjasto. Sillä on selkeät yhdyspinnat muiden osaamiskeskusten, STEAM:n ja KESTU:n kanssa. Takomon kohderyhmänä ovat kaikki ikäryhmät lapsista ikäihmisiin.

Takomon ohjausryhmänä toimii lukemisen ja kirjastoyhteistyön ohjausryhmä. Ohjausryhmä toimii Oulun kaupungin lukutaitotyön, lukutaitostrategian, Euroopan lukevin kulttuuripääkaupunki- ja Oulu lukee – kokonaisuuksien ohjausryhmänä. Tehtävänä on lukutaitotyön rakenteiden ylläpitäminen ja vahvistaminen. Olennaista on kirjaston ja vastuualueiden lukutaitoyhteistyö. Tavoitteena on eri ikäisten kuntalaisten lukutaidon monialainen kehittäminen ja koordinointi Oulussa.

Vuonna 2024 panostamme myös lasten, nuorten ja opetushenkilöstön työelämätaitojen ja -yhteistyön kehittämiseen Työn Taitajat -ohjelman kautta. Työn Taitajat on Business Oulun ja sivistys- ja kulttuuripalveluiden yhteinen työelämätaitojen kehittämisohjelma, jota tehdään laajan yritys- ja työnantajaverkoston kanssa. Talousarviovuonna 2024 tavoitteena on laajentaa toimintaa lukiokoulutuksen lisäksi vahvemmin perusopetukseen (ala- ja yläkoulut), ja seuraavassa vaiheessa varhaiskasvatukseen.

Digitalisaatio

Oulun kaupunkistrategian 2030 keskeinen tavoite on digitalisaation hyödyntäminen toiminnan tehostamisessa. Tätä tavoitetta toteuttaa kaupunkitasoinen Digitaalinen Oulu -toteuttamisohjelma, joka päivitetään Smart City Oulu -ohjelmaksi vuodelle 2024.

Sivistysohjelmassa 2023–2026 digitaalisuus on määritetty yhdeksi ohjelman strategisista painopisteistä. Toimialan digikehityssuunnitelmaan on kirjattu toimintaympäristön priorisoidut toimenpiteet. Lähtökohtaisesti toimialan digitaalisia ratkaisulla tuetaan toiminnan kehittämisen päämääriä, ei nykyisiä tekemisen tapoja. Kehittämisen kärkiä ovat DigiOne ja eVaka, STEAM-toiminta ja lukiokoulutuksen digitalisaation edistäminen.

STEAM-toiminnassa keskitytään tulevana vuosina tukemaan ehyen kasvun ja opin polun kehittymistä alueellisen toiminnan kautta. STEAM-opinpolkua kehitetään yhteistyössä varhaiskasvatukseen, perusopetuksen, nuorisopalveluiden, kulttuuripalveluiden ja Oulun yliopiston kanssa. STEAM-toiminta laajenee vuoden 2024 aikana nuorisopalveluiden ensimmäisiin yksiköihin ja vahvistuu tulevien vuosien aikana. Samalla kartoitetaan STEAMin mahdollisuuksia nuorisopalveluiden ja koulujen välisessä yhteistyössä.

Erilaisten oppimisympäristöjen, myös virtuaalisten, mahdollisuuksia STEAM-pedagogiikan kehittämisen tukena kartoitetaan ja mahdollistetaan. Verkoston toimintaa vahvistetaan johtajuutta tukemalla ja yhteisöllisyyttä vahvistamalla. Olemme aktiivisia kansallisen STEAM-verkoston edistäjiä ja suunnan näyttäjiä tiiviissä yhteistyössä Turun kaupungin kanssa.

DigiOne-oppimisen uusi ekosysteemi - DigiOne-hanke valmistuu kokonaisuudessaan vuoden 2024 aikana ja otetaan käyttöön kaikissa Oulun kaupungin peruskouluissa elokuusta alkaen sekä yhdessä pilottilukiassa. Loput lukiot liittyvät DigiOneen vuonna 2025. Käyttöönotto tulee muuttamaan koulun toimintakulttuuria, prosesseja ja tiedolla johtamisen käytänteitä merkittävästi. Oppijoihin ja huoltajiin päin DigiOne tuo läpinäkyvyyttä oppimisen prosesseihin ja tavoitteisiin sekä kasvatuskumppanuutta viestintään. Käyttöönoton myötä rakennetaan uusia pääkäyttäjätimiä sekä pedagoginen ja tekninen tuki. Nykyisin käytössä oleva Primus-järjestelmä ajetaan alas sitä mukaa, kun uusi otetaan käyttöön ja olemassa olevat sopimukset irtisanotaan.

Kansainvälisyys

Sivistys- ja kulttuuripalvelut toteuttaa kansainvälistä toimintaa eri tasoilla: konsernipalvelujen ja Business Oulun kansainvälisyyden kehittämisen yhteistyö, kieli- ja kansainvälistymisvalmiuksien kehittäminen, koulutusvienti, kansainvälistymisen kokemukset Oulussa, verkostot ja vaikuttaminen sekä edellä mainittuja toimintoja tukevat liikkuvuudet.

Vuonna 2024 panostamme henkilöstömme sekä lasten ja nuorten kansainvälistymisvalmiuksien vahvistamiseen. Vahvistamme henkilöstömme kansainvälistymisvalmiuksia koulutusten avulla ja tarjoamme mahdollisuuksia toimia kansainvälisissä verkostoissa. Tuemme henkilöstömme mahdollisuuksia osallistua Euroopan komission rahoittamiin Erasmus+-ohjelmiin. Erasmus+-rahoitus tarjoaa henkilöstöllemme mahdollisuuden kehittää ammatillista osaamistaan kansainvälisissä verkostoissa. Tarjoamme tukea Erasmus+-rahoitushakuihin sekä projektien hallintaan. Ulkomaille suuntautuviissa liikkuvuuksissamme toteutamme oululaisen kestävän kansainvälisyyden käsikirjan periaatteita. Toimimme myös aktiivisesti pohjoismaisissa, eurooppalaisissa sekä maailmanlaajuisissa verkostoissa.

Varhaiskasvatuksessa tuemme lasten kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymistä mm. kielisuihkutusten avulla. Perusopetuksessa tarjoamme oppilaille mahdollisuuden monipuolisiin kielivalintoihin. Lisäksi kehitämme nuorille suunnattuja yhdenvertaisen osallistumisen mahdollistavia kansainvälisyystoiminnan foorumeja ja kanavia.

Oulun kaupunki tekee omalta osaltaan suomalaista koulutusjärjestelmää näkyväksi maailmalla. Työn suunnan määrittää Opetushallituksen laatima Koulutusviennin tiekartta. Teemme yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa ja rakennamme täydennyskoulutustoimintaa sekä asiantuntijaosaamisen myyntiä kehittäviä kumppanuuksia aktiivisesti. Laajennamme IB-koulutuksen myyntitoimintaa. Asiantuntijapoolin kautta henkilöstölle avautuu mahdollisuuksia oman asiantuntemuksen käyttöön. Koulutusviennin painopisteinä ovat sivistysohjelman mukaisesti muun muassa STEAM, kestävä tulevaisuus, yrittäjyyskasvatus sekä osallisuus ja hyvinvointi.

Kestävä tulevaisuus

Vuonna 2024 koulujen ja päiväkotien yhdyshenkilöt ja oululaiset opettajat koulutetaan Kestävän tulevaisuuden Opinvirran edistäjiksi ja osaajiksi. Opinvirtaa kehitetään edelleen yhdessä muiden kaupunkien kanssa verkostoituen. Kestävyysteemoja edistetään moniammatillisesti kestävän tulevaisuuden ohjausryhmän koordinoimana. Ohjausryhmässä on edustajat yhdyskunta- ja ympäristöpalveluista, Tilapalveluista ja Kiertokaaresta sekä kulttuuripalveluista. Täydennyskoulutuksen erityiskohderyhmänä vuonna 2024 ovat opettajat, varhaiskasvattajat ja nuorisopalvelujen henkilökunta. Osaamiskeskusajattelua edistetään erityisesti kolmella pääteemalla: luonto-, kiertotalous- ja ilmasto-osaaminen.

Timosenkodin uusi luontokoulukokonaisuus kokoaa yhteen saman katon alle kestävyystoimijoita varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja laajentaa luontokoulutoimintaa yläkouluun ja toiselle asteelle. Mikäli Timosenkodissa pilotoitava oppimisympäristö on toimiva kokonaisuus, Timosenkosken ja luontokodon tiloista Heikinharjussa luovutaan. Koulujen ja päiväkotien kierrätys saatetaan ajantasaiseen kuntoon ja sitä mallinnetaan neljällä pilottikohteella, josta laajennamme toimet kaikkiin yksiköihin vuonna 2024.

Keskeiset toimenpiteet TA2024

Sivistysohjelman 2023–2026 ja hyvinvointisuunnitelman 2023–2025 toimeenpano.

Alueellisten palveluverkkoselvitysten toimeenpano.

Toimivat rakenteet ja prosessit hyvinvointialueen kanssa. Yhteisövaikuttavuuden vahvistaminen.

Toimialan tietojohdamisen kehittämisprosessi - Tekoäly ja analytiikka.

Osaamiskeskusten valmistelu: STEAM, Kestus ja Takomo sekä yhteiskehittäminen yritysten kanssa.

EVaka- ja DigiOne-järjestelmien käyttöönotto ja kehittäminen.

Lapsivaikutusten arviointi sovitusta talousarviotoimenpiteistä ja niiden vaikuttavuus. Lapsiystävällinen kunta -nykytilakartoitus ja toimintasuunnitelman päivitys vuosille 2024–2028.

Luontokoulun toiminnan laajentuminen yläkouluille ja lukioihin, sekä Timosenkodin kestävyysosaamiskeskuksen kehittäminen. Koulujen ja päiväkotien kierrätysten saattaminen ajantasaiseen kuntoon neljän pilotin mallinnuksen jälkeen.

Kehittämisen- ja perustoiminnan hankkeet

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen palvelutuotannon kehittämisessä hyödynnetään EU:n Uudistuva ja Osaava Suomi 2021–2027 -rakennerahasto-ohjelman, Interreg-ohjelmien ja URBACT IV 2021–2027 -ohjelman rahoitusinstrumentteja. Talousarviovuonna 2024 toimialan kehittämisessä huomioidaan myös hallitusohjelman strategiset painopistealueet ja hyödynnetään niiden mahdollistamia kansallisia ministeriöiden sekä niiden alaisten organisaatioiden rahoituksia. Kehittämistyössä valmistaudutaan myös Oulun kulttuuripääkaupunkivuoteen 2026. Toimialan osaamista lisätään koulutusten, tutustumismatkojen ja verkostoitumistilaisuuksien avulla. Lisäksi kartoitetaan mahdollisia yhteistyökumppanuuksia ja vahvistetaan toimialan verkostoa kansallisesti ja kansainvälisesti.

Merkittävimmiksi kehittämis- ja perustoiminnan hankkeiksi luetaan tässä yhteydessä toimialan prosesseja, toimintamalleja ja toimintaympäristöä kehittävät strategian mukaiset kehittämisprojektit sekä perustoimintaa tukevat valtionavustukset, joille on saatu tai haettu ulkopuolista rahoitusta. Kehittämisprojektit ja valtionavustukset tukevat kaupunkistrategian ja sivistysohjelman toimeenpanoa sekä muiden keskeisten ohjaavien asiakirjojen toimeenpanoa. Jokainen kehittämisprojekti ja valtionavustus toteuttaa vähintään yhtä sivistysohjelman neljästä painopistealueesta.

Talousarviovuonna 2024 kehittämisprojektien ja valtionavustusten teemat liittyvät muun muassa varhaiskasvatuspalveluiden ja nuorisopalveluiden henkilöstön ammatillisen osaamisen vahvistamiseen, nuorten osallisuuden ja digitaalisen informaatiolukutaidon kehittämiseen, perusopetuksen oppilaiden ja lukio-opiskelijoiden työelämävierailujen, yrittäjyyskasvatukseen ja ilmasto- ja kestävyyskasvatukseen kehittämiseen sekä tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) ja lukio-opiskelijoiden toimintakyvyn vahvistamiseen.

Sivistyslautakunta 1 000 €	2024 / Kh	2024 / hallintokunnan TA-raami	2025	2026	2024 – 2026 yht (1 000 €)
KEHITTÄMISHANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA					
Tulot	160	550	665	145	1 520
Menot	-208	-717	-874	-188	-1 987
Netto	-48	-167	-209	-43	-467
Menoista henkilöstömenoja	-149	-501	-594	-135	-1 379
HTV / Palkallinen työpanos	2	8	10	2	23
PERUSTOIMINTAAN LIITTYVÄT HANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA					
Tulot	0	9 403	9 289	9 816	28 508
Menot	0	-12 882	-12 728	-13 422	-39 032
Netto	0	-3 479	-3 439	-3 606	-10 524
Menoista henkilöstömenoja	0	-10 496	-10 659	-11 098	-32 253
HTV / Palkallinen työpanos	0	212	210	218	639

Taulukko sisältää ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat hankkeet.

Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	27 609	25 363	26 637	25 422	25 422	25 428
TOIMINTAMENOT	-457 142	-489 537	-496 811	-513 509	-520 966	-522 390
TOIMINTAKATE	-429 533	-464 174	-470 174	-488 087	-495 544	-496 962

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 10.10.2022 päätöksellä sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimialan uuden organisoinnin. Sivistys- ja kulttuurilautakunnan nimi muuttuu 1.1.2023 alkaen sivistyslautakunnaksi. Lisäksi perustettiin uusi hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta. Sivistyslautakunnan vertailutieto 2022 esitetään informatiivisena tietona.

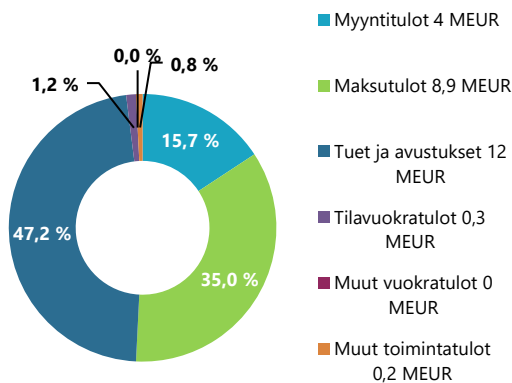
Sivistyslautakunnan talousarvioesitys on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymän suunnitteluohjeen mukaisesti. Talousarvion lähtökohtana on toimintaympäristön nykytilan ja toiminnan muutosten pohjalta muodostettu arvio toimintatuloille ja -menoille sekä toimintakatteelle. Sivistyslautakunta on valtuustoon nähden toimintakatteeltaan sitova.

Toimintatulojen ja -menojen valmistelussa on otettu huomioon toiminnan muutosten lisäksi arviot tulojen muutoksista, tilajärjestelyjen muutokset ja niiden vaikutukset tilavuokriin ja muihin käyttömenoihin. Esityksessä on huomioitu sopimuksien mukaiset palkankorotukset, Tilapalveluiden hinnankorotukset aterioihin ja virastomestari palveluihin. Esityksessä ei ole huomioitu mahdollisia Ukrainan sodan vaikutuksia esimerkiksi asiakasmääriin, eikä uuden hallitusohjelman linjauksia.

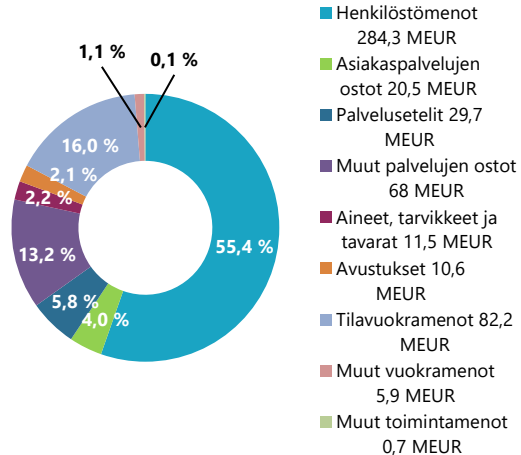
Talousarvio sisältää kasvua edelliseen vuoteen 19 miljoonaa euroa, kasvua on leikattu säästötoimenpiteillä 2 miljoonaa euroa, joka on 0,4 % vuoden 2024 toimintamenoista. Talousarvioraamin 2024 toimintakate on -488,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 toimintakate asukasta kohden kasvaa 3,0 % vuoden 2023 ennusteeseen nähden.

Talousarvion 2024 toimintatulot ovat 25 miljoonaa euroa ja toimintamenot 514 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 taloutta ei voida suoraan verrata vuosiin 2020, 2021 ja 2022. Vuonna 2020 koronaepidemian vaikutuksesta toimintatulot, henkilöstökulut ja palvelujen ostot laskivat. Vuoden 2021 ja 2022 aikana koronaepidemia on vähentänyt myyntituloja ja palvelujen ostoja ja lisännyt henkilöstökuluja. Vuoden 2023 alusta siirtyivät psykologi- ja kuraattoripalvelut hyvinvointialueelle. Valtiolta saatavaan perustoimintaan liittyvään hankerahoitukseen on tullut merkittävä rahoituksen lisäys vuodesta 2021 lähtien koronan myötä. Tämä lisää avustustuloja ja niihin liittyviä henkilöstökuluja ja palvelujen ostoja merkittävästi. Hankkeiden keskimääräinen omarahoitusosuus on 20 prosenttia.

TOIMINTATULOT TA2024 TILIRYHMITÄIN, YHT. 25,4 MEUR

TOIMINTAMENOT TA2024 TILIRYHMITÄIN, YHT. 513,5 MEUR

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2022	TA2023 + muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	4 818	4 237	4 453	4 027	4 027	4 027
Maksutulot	10 682	8 893	9 045	8 893	8 893	8 893
Tuet ja avustukset	11 132	11 825	12 431	11 975	11 975	11 975
Tilavuokratulot	261	278	291	317	317	323
Muut vuokratulot	220	29	29	24	24	24
Muut toimintatulot	496	100	387	186	186	186
Toimintatulot yhteensä	27 609	25 363	26 637	25 422	25 422	25 428
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-251 802	-273 295	-279 380	-284 318	-288 187	-286 610
Palkat ja palkkiot	-204 676	-218 707	-223 509	-227 298	-230 611	-229 309
Henkilöstösivukulut	-47 126	-54 588	-55 870	-57 021	-57 575	-57 301
Palvelujen ostot	-106 370	-110 614	-112 235	-118 211	-119 722	-121 003
Asiakaspalvelujen ostot	-16 894	-18 185	-19 025	-20 549	-20 550	-21 050
Palvelusetelit	-29 057	-29 692	-30 592	-29 692	-29 692	-29 192
Muut palvelujen ostot	-60 418	-62 737	-62 617	-67 970	-69 480	-70 761
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 442	-10 454	-10 064	-11 452	-11 452	-11 452
Avustukset	-10 252	-10 177	-10 577	-10 649	-10 649	-10 649
Muut avustukset	-10 252	-10 177	-10 577	-10 649	-10 649	-10 649
Tilavuokramenot	-74 633	-78 577	-78 037	-82 228	-84 305	-86 025
Muut vuokramenot	-4 577	-5 835	-5 919	-5 907	-5 908	-5 908
Muut toimintamenot	-1 067	-585	-599	-744	-744	-744
Toimintamenot yhteensä	-457 142	-489 537	-496 811	-513 509	-520 966	-522 390
TOIMINTAKATE	-429 533	-464 174	-470 174	-488 087	-495 544	-496 962

Tulo- ja menolajikohtaiset eurotiedot tarkentuvat käyttösuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Talouden hallinta edellyttää muutosjohtamista ja ennakointia muuttuvassa toimintaympäristössä. Lasten määrä vähenee varhaiskasvatus- ja alakouluikäisissä, lukioiden määrä puolestaan kasvaa. Talousarviossa on otettu huomioon kaupungin valtuuston palveluverkkopäätösten vuoden 2024 vaikutukset.

Talousarvioon lisätään taloudellista panostusta pääasiassa kasvaviin palvelutarpeisiin ja nouseviin kustannuksiin. Palvelutarve kasvaa mm. lukioiden oppilasmäärän ja eri-ikäisten oppijoiden tuen tarpeen lisääntymisen myötä. Määrärahoissa on huomioitu tilapalveluiden arvioimat kiinteistöjen ylläpitomaksun nousut sekä ateria- ja virastomestari palveluiden hintojen korotukset. Lisäksi talousarvioon on tehty maltillisia 3-5 prosentin varauksia kustannusten nousuun inflaation myötä.

Talousarvio sisältää tuottavuustavoitteita muun muassa ostopalvelujen tehostamiseen sekä varhaiskasvatuksen palvelukapasiteetin täysimääräiseen käyttämiseen. Taloudellista panostusta lisätään perusparannettuihin ja uusiin tiloihin, hyvinvoinnin tukemiseen sekä lakimuutosten vaatimiin toiminnan muutoksiin kuten tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen (tuva), toisen asteen maksuttomuuteen lukiopalveluissa sekä varhaiskasvatuksen kolmitasoisen tuen käyttöönottoon.

Toimintaympäristöön on viime vuosina tullut useita ennalta tunnistamattomia muutoksia sekä merkittäviä lakimuutoksia, joiden vaikutukset talouteen voivat poiketa talousarviovalmistelun arvioista. Tilannetta seurataan ja raportoidaan vuonna 2024 osana normaalia kuukausiraportoinnin ennusteprosessia. Talouden seurantaan ja talouden kirjauskäytäntöihin voi tulla muutoksia vuoden 2024 aikana, kun nykyinen kirjanpitojärjestelmä korvataan uudella järjestelmällä. Muutosjohtamista tehdään yhteistyössä Monetran ja konsernipalveluiden kanssa.

Ympäristöbudjetoinnin avulla sivistyspalvelut edistää ympäristöasioita monella tavalla. Varhaiskasvatus ja perusopetus osallistuvat Vihreä lippu -toimintaan. Kestävän kehityksen asioiden kasvatusta ja kehittämistä toteutetaan varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella. Timosenkosken luontokoulu tarjoaa luontokouluohjelmia oululaisille alakouluille ja Heikinharjun Luontokoto toimii vastaavasti Oulun kaupungin varhaiskasvatuksessa luontokasvatuksen kehittämisyksikkönä, joka kehittää ja tukee varhaiskasvatuksen kestävän tulevaisuuden opinpolun mukaista luontokasvatuksen toimintaa.

Oulun kaupunki on UNICEFin lapsiystävällinen kunta, jonka osana lapsivaikutusten arviointia jatketaan osana talousarviovalmistelua. Lapsibudjetoinnin osalta talousarviossa 2024 toimialat arvioivat talousarvioesityksessä lapsiin ja nuoriin (0-18-vuotiaat) kohdistuvia kokonaiskustannuksia. Sivistyslautakunnan osalta lapsiin ja nuoriin kohdistuu 512 miljoonaa euroa, joka on 88 % lautakunnan kokonaismenoista.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Johtaminen ja esihenkilötyö sekä toimintakulttuurin kehittäminen

Sivistysohjelman toimintakulttuurin kehittämisen viitekehys (ks. Oulu oivaltaa - sivistysohjelma 2023–2026, dia 53) ohjaa johtamisen ja työyhteisöjen kehittämistä. Toimintakulttuurin kehittämisen tavoitteena on, että sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstö ja työyhteisöt ovat hyvinvoivia ja henkilöstö voi yhdessä onnistua työssään. Henkilöstön hyvinvoinnin kautta haluamme taata hyvän palvelun asiakkaillemme. Johtamista ja työyhteisöjen toimintaa kehittämällä haluamme vaikuttaa organisaatiomme veto- ja pitovoimaan.

Viitekehysemme ja kehittämistyömme sateenvarjona on yhteisöllinen toimintakulttuuri, jota rakennamme hyvän johtamisen ja työyhteisöjen toiminnan kehittämisen kautta. Tuemme hyvää johtamista valmentavan ja positiivisen johtamisen keinoin. Haluamme vahvistaa yhdessä tekemistä ja vuorovaikutteisuutta läpi organisaation. Kehitämme toimintaamme kohti jaettava johtajuutta ja yhteisöohjautuvuutta.

Tunnistamme esihenkilötyön voimavara- ja kuormitustekijöitä ja kehitämme keinoja esihenkilötyön ja johtamisen tueksi yhdessä esihenkilöiden kanssa. Arvioimme ja kehitämme johtamisjärjestelmiämme.

Henkilöstön hyvinvointi

Jatkamme työhyvinvointijohtamisen toimenpiteiden käytäntöön viemistä ja seurantaan. Tuemme esihenkilöitä työntekijöiden työkyvyn ylläpidossa. Kiinnitämme erityistä huomiota esihenkilöiden jaksamiseen.

Hyödynnämme ryhmätyönohjauksen mahdollisuutta ja ohjaamme työntekijöitä työkyvyn ylläpitoon tähtääviin toimiin oikea-aikaisesti ja suunnitellusti. Syvennämme ja kehitämme työterveysyhteistyötä edelleen. Muistamme myös käytännössä työterveyspalveluiden mahdollisuudet työntekijöiden ja työyhteisöjen tukena. Kannustamme esihenkilöitä varhaisen tuen keskusteluihin ja työkykyä tukeviin prosesseihin. Pyrimme löytämään ratkaisuja sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Arvioimme sopivia ennakoivia työhyvinvoinnin mittareita työkykyjohtamisen tueksi.

Toteutamme seuraavan Kunta10-työhyvinvointikyselyn vuonna 2024. Jatkamme myös edellisen Kunta10-kyselyn tuloksien perusteella työyhteisöissä sovittujen kehittämistoimenpiteiden toteuttamista ja seurantaan.

Tunnistamme kerätystä tiedosta ryhmiä ja/tai yhteisöjä, joita erityisesti tuemme työssä jaksamisessa. Jatkamme työn vaarojen kartoittamista ja arviointia sivistys- ja kulttuuripalveluissa.

Henkilöstöllä on mahdollisuus hyödyntää kaupungin tarjoamia etuuksia työhyvinvoinnin ylläpitämisessä.

Henkilöstösuunnittelu ja rekrytointi sekä osaaminen ja oppiminen

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimintaympäristön muutokset ja työelämän ajankohtaiset teemat haastavat meitä kehittämään henkilöstöjohtamista. Ajankohtaisiin ilmiöihin vastaamme henkilöstösuunnittelun keinoin. Henkilöstösuunnittelussa huomioitavia tunnistettuja ilmiöitä ovat mm. osaajapula, henkilöstön irtisanoutumiset, henkilöstön keski-ikäen kasvu ja kiihtyvä eläköityminen. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluiden järjestämiseen vaikuttaa voimakkaasti lasten määrän väheneminen. Jatkossa palvelut halutaan koota ehjiksi palvelukokonaisuuksista tukemaan hyvinvointia ja oppimista. Tämä toimintaympäristön muutos linjaa henkilöstösuunnittelua.

Henkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet edellyttävät meiltä arviointia ja toimenpiteitä veto- ja pitovoiman kehittämiseksi. Työntekijöiden odotukset esimerkiksi työelämän joustojen suhteen haastavat meitä tarkastelemaan ja kehittämään toimintamallejamme ja ohjeitamme. Kehitämme rekrytointiprosessiamme vastuualueiden tarpeista lähtien. Hyödynnämme systemaattista hakijapalautetta kehittämisen tukena.

Vahvistamme työssä tapahtuvaa oppimista 70-20-10-mallin mukaisesti. Kannustamme henkilöstöä hyödyntämään monipuolisia osaamisen kehittämisen keinoja ja tuemme omaehtoista kouluttautumista.

Henkilöstösuunnitelma

Sivistyslautakunnan vuoden 2023 ennusteen mukainen palkallinen työpanos (htv, henkilötyövuosi) on 5 150 htv (taulukko alla). Talousarviovuodelle 2024 esitetään palkallisen työpanoksen kasvua vuoden 2023 ennusteeseen 47 htv. Esitettävä kasvu muodostuu varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kasvusta sekä erityisen tuen tarpeen lisääntymisestä sivistyspalveluissa.

Vuonna 2024 KVTES:n, Teknisten sopimuksen ja Sote-sopimuksen yleiskorotus on 2,27 %. OVTES:ssä maksetaan yleiskorotuksia kaksi kertaa vuoden 2024 aikana ja ne ovat suuruudeltaan 0,77 % ja 1,83 %.

Paikallista järjestelyerää maksetaan 0,73 % kaikilla sopimusaloilla.

Kunta-alan palkkausjärjestelmää kehitetään vuosien 2023–2027 aikana. Kehittämisohjelman avulla parannetaan kilpailukykyä, henkilöstön saatavuutta, työelämän laatua ja palvelutuotannon tuloksellisuutta. Palkkausjärjestelmää pyritään uudistamaan kokonaisuudessaan siten, että työssä tarvittavasta osaamisesta ja hyvistä työsuorituksista palkitseminen toteutuvat nykyistä paremmin. Kehittämisohjelmaeriä maksetaan vuonna 2024 kaksi kertaa (KVTES, OVTES, Tekninen sopimus, Sote-sopimus). Ensimmäinen on valtakunnallinen keskitetty erä 0,4 % ja toinen on paikallinen järjestelyerä 0,6 %.

Sivistyspalveluissa ja erityisesti perusopetuksessa on lukuisia paikallisia sopimuksia sekä erilaisia neuvottelumuistioita, joiden ajantasaisuuden ja tarpeellisuuden selvittämistä jatketaan vuoden 2024 aikana.

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	4 935	5 108	5 150	5 197	5 176	5 156
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-204 676	-218 707	-223 509	-227 298	-230 611	-229 309
Henkilösivukulut	-47 126	-54 588	-55 870	-57 021	-57 575	-57 301
Yhteensä	-251 802	-273 295	-279 380	-284 318	-288 187	-286 610
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-746	0	-431	0	0	0
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-157	0	-90	0	0	0
Kaikki yhteensä	-252 705	-273 295	-279 901	-284 318	-288 187	-286 610

Edellä kuvattuja strategisen tason kokonaisuuksia avaamme toimenpiteiden tasolle käyttösuunnitelmavaiheessa.

7.7 Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden keskeisenä tavoitteena on edistää yksilön ja yhteisöjen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa toimii kaksi lautakuntaa: sivistyslautakunta sekä hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta. Sivistyslautakunta jakautuu seuraaviin vastuualueisiin: varhaiskasvatus, perusopetus- ja nuorisopalvelut, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus. Kokonaisuuteen kuuluu myös Oulun nuorisovaltuusto (ONE). Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta kuuluvat seuraavat vastuualueet: hyvinvoinnin edistämisen palvelut, liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut. Kokonaisuuteen kuuluvat myös vammais-, vanhus- ja maahanmuuttajaneuvosto sekä lähidemokratiatoimikunta.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut ovat kunnalle lainsäädännössä määritellyjä tehtäviä. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lainsäädäntö määrittelee pitkälti palvelujen järjestämistavan ja opetussuunnitelmat toteuttamistavan. Kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja vapaa-ajan palveluissa sekä osallisuuden ja yhteisötoiminnan järjestämisessä kaupunki voi itse määrittellä palvelujen sisältöä ja laajuutta vapaammin.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden rooli ja tehtävä on kirjattu eri näkökulmista kaupunkistrategiaan ja sitä on avattu yksityiskohtaisemmin päivitetystä sivistysohjelmasta ja kulttuuristrategiassa sekä uudessa hyvinvointisuunnitelmassa. Visiomme on "Sivistys rakentaa Oulua". Sivistys- ja kulttuuripalveluiden osuus kaupunkistrategian ja sivistysohjelman toteutumiseksi vaatii entistä vahvempaa ja tiiviimpää yhteistyötä ja -suunnittelua kaupungin sisällä sekä hyvinvointialueen kanssa.

Alueellinen työskentelytapa on yksi sivistys- ja kulttuuripalveluiden toiminnan järjestämisen painopisteistä. Toiminnan tavoitteena on alueiden henkilöstön yhteisöllisyyden tukeminen sekä monialaisen osaamisen ja verkostomaisen toiminnan kehittäminen.

Oulu on lapsiystävällinen kaupunki, jossa lapsen oikeudet toteutuvat: oikeus elämään ja kehittymiseen, syrjimättömyys ja lapsen edun kunnioittaminen. Lapsiystävällinen kunta -tunnustus edellyttää lapsen oikeuksien toteutumista ja edistämistä kaupungissamme Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaisesti.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Globaali kehitys heijastuu vääjäämättä kansalliseen ja paikalliseen kehitykseen. On ilmiöitä, joihin emme juuri voi vaikuttaa, mutta niitä on ennakoitava ja niihin on reagoitava. Ympäristön kestävyys ja luonnon kantokyky, Euroopan turvallisuustilanne, demokratia kehitys, voimakas inflaatio ja korkojen nousu, demografian muutos, digivalta ja -vaikuttaminen sekä mielenterveyden haasteet ovat globaalisti vaikuttavia ilmiöitä, jotka vaikuttavat jokaisen meidän arkeemme.

Kuntakenttä eriytyy ja vaikutukset kohdistuvat väestörakenteeseen, palvelutarpeisiin, muuttoliikkeeseen, kuntien tehtäviin, elinvoimaan, hyvinvointiin, työllisyyteen, elinkeinoin, demokratiaan ja henkilöstöön. Osaaminen ja työvoimatarve eivät kohtaa riittävän hyvin ja toisaalta nuorten odotuksen työelämään ovat muuttuneet ja vapaa-ajan merkitys arvoissa korostuu. Globaalissa epävarmuudessa ja kriisien keskeltä maahanmuuton ja kotoutumisen kysymykset nousevat keskiöön. Kokemus osallisuudesta ja kiinnittyminen yhteisöön korostuvat entisestään.

Uudessa hallitusohjelmassa kunnat ja kaupungit toimivat elinvoiman vetureina ja kansallinen menestyksemme perustuu korkeaan osaamiseen. Osaaminen ja hyvinvointi liittyvät toisiinsa - ilman hyvinvointia ei voi oppia ja oppiminen puolestaan luo hyvinvointia. Toimialan näkökulmasta hallitusohjelma sisältää paljon hyvä kirjauksia, kuten osallisuuden ja yhdenvertaisuuden teeman läpileikkaavuus koko hallitusohjelmassa, panostukset taiteeseen ja kulttuuriin sekä liikunnallisen elämäntavan ja toimintakykyohjelman valmistelun. Nämä ovat välttämättömiä toimia, jotta kuntien panostukset voidaan jatkossa kohdistaa aiempaakin vahvemmin ennaltaehkäiseviin toimiin. Lisäksi on hienoa, että luovilla aloilla sekä tapahtuma-alalla nähdään merkittävä työllisyys- ja kasvupotentiaali.

Syntyneiden hyvinvointialueiden myötä on erityistä huomiota kiinnitettävä kuntalaisen näkökulmasta toimiviin yhdyspintoihin. Hyvien toimintamallien vakiinnuttaminen sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja hyvinvointialueelle siirtyneiden palveluiden välille on välttämätöntä. Tarvitaan yhteiset tavoitteet, toimivat rakenteet, yhteisellä tiedolla johtamista ja lupa monialaiseen yhteistyöhön asiakasrajapinnassa. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimus 2019–2025: ”Oppiminen ja kasvu ovat hyvinvointia” antaa erinomaisen viitekehyksen monialaisten palveluiden kehittämiseksi. Oulun kaupungin hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet on sisällytetty tähän talousarvioesitykseen.

Oulun merkittävimpiä vahvuuksia ovat edelleen nuori väestörakenne, osaaminen ja korkea koulutustaso. Kaupungin väkiluku kasvaa edelleen, mutta kasvuvauhti on hidastunut. Oululaisten 0-6-vuotiaiden lasten määrä on jatkanut laskuaan viime vuosina ja syntyvä ikäluokka on pienentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana yli 25 prosenttia. Perusopetusikäisten ennakoitaan vähenevän noin 4000 oppilaalla vuoteen 2030 mennessä. Suurten ikäluokkien vanhetessa ikäihmisten määrä kasvaa. Tämän ennakoitaan johtavan taloudellisen huoltosuhteen laskuun. Vieraskielisten osuus Oulussa asuvista on tällä hetkellä noin 5%. Kaupungin rooli maahanmuuttajien kotouttamisessa korostuu jatkossa yhä vahvemmin.

Oulun kaupungin keskeisimpiin haasteisiin: nuorisotyöttömyyteen, lapsiperheiden kasautuvaan pahoinvointiin ja lapsiperheköyhyyteen, nuorten yksinäisyyteen ja mielenterveyden ongelmiin sekä pandemian jälkihoitoon voidaan vaikuttavasti puuttua ainoastaan monialaisella yhteistyöllä. Perheiden tukemiseksi lapsen omissa kasvu- ja kehitysympäristöissä on luotava uusia toimintamalleja ja vahvistettava jo hyväksi todettuja.

Kokonaisuutena oululaisten sairastavuus on korkeammalla tasolla kuin muissa suurissa kaupungeissa. Raskaampien palveluiden käyttö on edelleen kasvanut. Palvelutarpeen taustalla on usein päihteiden käyttö ja

mielenterveysongelmat. Oululaisten työikäisten korkea sairastavuus näkyy myös alhaisempana eläköitymisikänä ja työkyvyttömyyseläkkeen saajien suurena osuutena. Noin puolella syynä työkyvyttömyyseläkkeeseen ovat juuri mielenterveyden ja käyttäytymisen ongelmat. Demografisen muutoksen myötä ikäihmisten palvelutarve kasvaa merkittävästi tulevina vuosina.

Haastavassa toimintaympäristössä meidän tulee luoda monialaisella yhteistyöllä toimivia arjen ratkaisuja ja sujuvan elämän edellytyksiä. Sujuvan arjen tulee tukea hyvinvointia sekä rakentaa vahvaa mielenterveyden ja pärjäävyyden pohjaa. Haluamme olla mahdollistamassa ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan sekä jokaiselle turvallisen elinympäristön. Kaikille suunnattujen palvelujen lisäksi tarvitaan kohdennettuja palveluita, joilla parannetaan palvelujen tasa-arvoista saatavuutta ja käyttöä. Palvelujen suunnittelussa tulee ottaa entistä paremmin huomioon käyttäjien erilaiset kulttuuriset, taloudelliset ja sosiaaliset lähtökohdat. On tunnistettava, että digitaaliset palvelut tulevat osaksi kaikkien vastualueiden toimintaa. Palvelut, jotka eivät ole paikkaan sidonnaisia, lisääntyvät. Palveluiden saavutettavuuden kannalta fyysisen ja digitaalisen palveluverkon on muodostettava ehyt kokonaisuus. Lisäksi tekoäly, analytiikka, digitaaliset ekosysteemit ja alustaratkaisut sekä näihin liittyvä yhteiskehittäminen yritysten kanssa luovat uusia mahdollisuuksia.

Meidän tulee tarttua asioihin aiempaakin rohkeammin, toimijoiden yhteistyöllä ja positiivista toimintakulttuuria edistäen. Sivistus- ja kulttuuripalvelut ovat peruspalveluita, joita käyttää päivittäin kymmeniä tuhansia oululaisia. Ne luovat kaupunkiin elinvoimaisuutta ja vetovoimaa. Osaavat ja luovat ihmiset ovat Oulun tärkein voimavara ja kilpailutekijä. Sivistus rakentaa Oulua.

Toiminnan tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat toiminnan tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Kulttuuripalvelut

Oulun kaupungin kulttuuripalvelut toteuttaa kaupunkistrategiassa, kulttuuristrategiassa ja sivistysohjelmassa linjattuja tavoitteita. Kulttuuristrategiassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti kulttuuri rakentaa identiteettiä, luo yhteisöllisyyttä ja tuottaa luovuutta. Tavoitteita toteuttavat kaupungin taide- ja kulttuurilaitokset Oulu Sinfonia, Oulun kaupunginkirjasto, kulttuuritalo Valve, tapahtuma-aluepalvelut sekä museo- ja tiedekeskus Luuppi sekä yleiset kulttuuripalvelut yhteistyössä Oulun teatterin, Oulun Musiikkijuhlasäätion, Oulun kulttuurisäätion, kulttuurin kolmannen sektorin, tapahtumajärjestäjien sekä kulttuurin sopimuskumppaneiden kanssa.

Oulu on Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2026. Kulttuuripalvelut ovat merkittävässä roolissa kulttuuripääkaupunkivuoden toteutuksen kannalta. Keskeisimmät toimet kulttuuripääkaupungin perustan vahvistamiseksi ja kulttuuristrategian toteuttamiseksi liittyvät oman palvelutuotannon toiminnan kehittämiseen ja tilainvestointien hallintaan sekä projektiportfolion kehittämiseen.

Kulttuuritalo Valve ja sen toimintaan organisoitu yleiset kulttuuripalvelut kehittävät edelleen yhteistuottamisen toimintamallia kulttuuritoimijoiden kanssa sekä uusia digitaalisia kulttuuripalveluita. Lisäksi varmistetaan, että Kulttuuritalo Valveen perusparannushanke etenee hankeselvityksen mukaisesti.

Kulttuurihyvinvointisuunnitelman mukaisesti edistetään hyvinvointia parantavaa taide- ja kulttuuritoimintaa. Kulttuurisen kaupunkikehityksen tavoitteita, Oulun kaupunkistrategiaa, Oulun taiteen ja kulttuurin toimialaa ja lähikulttuuripalveluja toteutetaan eri puolilla kaupunkia mm. tapahtumatuotannoilla ja erilaisilla hankkeilla.

Oulun lastenkulttuurikeskus edistää lasten ja nuorten osallisuutta ja kehittää palveluita vuonna 2023 valmistuneen toiminnallisen suunnitelman mukaisesti. Valve ja kirjasto valmistelevat yhteistyössä uutta elämyksellistä lastenkulttuurikeskuksen tilaa pääkirjaston neljänteen kerrokseen.

Oulun kaupunginkirjasto tähtää tulevaisuuteen ja huomioi digitaalisen aineiston laajenemisen kirjastoihin. Kirjasto osallistuu aktiivisesti alueellisen ja valtakunnallisen eKirjaston suunnittelutyöhön. Oulun kaupunginkirjaston tavoitteena ovat kuntalaisten tukeminen digitaalisissa palveluissa, digiturvallisuus ja tulevaisuuden taitojen edistäminen, jatkuva oppiminen ja kestävä kehitys sekä digitaalisten palveluiden parempi saavutettavuus. Oulun kaupunginkirjasto järjestää kirjastolain ja asetuksen määräävän alueellisen kirjastoalan kehittämistyön Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kuntien alueille.

Oulun kaupunginkirjasto panostaa tavoitteeseen olla Euroopan lukevin kulttuuripääkaupunki 2026. Kaupunginkirjasto hoitaa pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin ja ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa. Kirjasto edistää aktiivista kansalaisuutta ja yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Keskustakirjaston peruskorjauksessa tavoitellaan uudenlaista tiedon, kohtaamisten ja elämysten tilakonseptia.

Oulu Sinfonia on kansainvälinen taidelaitos, joka vastaa korkeatasoisten ja ammattimaisten konserttisisältöjen tuotannosta eri yleisösegmenteille. Konserttisarjojen lisäksi järjestetään avoimia tapahtumia sekä palvelutalo- ja oppilaitoskiertueita, jotka vahvistavat yhdenvertaisuutta, hyvinvointia ja osallisuutta. Yhteistyötä muiden taidelaitosten, festivaalien ja kulttuuritoimijoiden kanssa jatketaan säännöllisesti. Vierailutoimintaa kehitetään edelleen tiivistämällä yhteistyötä alueen konserttisalien kanssa. Kulttuurikummitoimintaa kouluvierailujen osalta pyritään laajentamaan yritysten kanssa ja musiikkiluokkien kanssa jatketaan vuosittaista yhteistyötä.

Museo- ja tiedekeskus Luuppi vahvistaa edelleen yhteistyötä STEAM-verkostoissa sekä kehittää uusia digitaalisia palveluita. Kokoelmahallintajärjestelmän vaihdon myötä kokoelmat tulevat Finna.fi-tiedonhakupalveluun yleisön nähtäville. Luupin uudisrakennuksen rakennustyöt aloitetaan vuoden 2024 aikana. Kulttuuriympäristötiimi siirtyy vuoden aikana väistötiloihin. Ainolan sulkeutumisen vuoksi säilytystilojen osalta joudutaan tekemään järjestelyitä ja muuttoa.

Tapahtuma-aluepalvelut keskittyvät perustehtäväänsä keskeisten tapahtuma-alueiden vuokraajana. Uusia alueita tapahtuma-aluepalvelussa ovat Pohjankartanon uusittu juhlasali sekä Mannerheimin tapahtumapuisto. Musiikkikeskuksen toimintavuodesta odotetaan vilkasta ulkoisten konserttien osalta. Hupisaarten kesäteatterin toimintamalli tuottaa monipuolista tarjontaa Hupisaarille. Kuusisaaren tapahtumapuisto on käytännössä loppuunmyyty isojen festivaalien osalta.

Keskeiset toimenpiteet TA2024

Kulttuuristrategiassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttaminen.

Oulu2026 tuotantojen eteneminen.

Museon, keskustakirjaston ja Valveen tilahankkeiden eteneminen.

Hankeportfolion kehittäminen.

Organisaatiomallin analyysi ja päivittäminen.

Saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen kaikissa toiminnoissa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tavoitteena on edistää terveysliikuntaa, hyvinvointiaktiivisuutta ja terveyserojen kaventumista liikunnan avulla siten, että liikuntapalvelut ovat kuntalaisten käytettävissä iästä, sukupuolesta, varallisuudesta, taidoista tai liikunta-aktiivisuudesta riippumatta. Liikunnan edistäminen on osa kuntalaisten

terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Liikunnan avulla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, ylläpidetään työ- ja toimintakykyä, mahdollistetaan ikäihmisten omatoimisuutta sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Myös runsas lajitarjonta sekä eri lajien tasokkaat liikuntapaikat ja menestys vahvistavat Oulun imagoa liikunta- ja urheilukaupunkina.

Liikuntapalveluiden keskeisiä tavoitteita vuonna 2024 ovat lasten, nuorten ja perheiden sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden liikunnan edistäminen, ikääntyneiden liikuntaedellytysten turvaaminen sekä terveyttä edistävä liikunta. Myös luontoliikunnan edistäminen, arkiliikuntaan kannustaminen sekä matalan kynnyksen liikuntatoiminta ovat toiminnan painopistealueina. Oulussa pyritään edistämään esimerkiksi kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita, mikä tukee kaikenikäisten arkiliikuntaa. Näitä toimenpiteitä toteutamme Liikkuva Oulu - kokonaisuuden kautta ja kehitämme oululaista terveyslääkettä kansallisena kärkenä.

Lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa vahvistetaan sivistys- ja kulttuuripalveluissa monitoimijaisen yhteistyön kautta. Erilaisilla kansalaistoimijoilla, kuten liikunta- ja urheiluseuroilla, eläkeläisjärjestöillä, vammais- ja kansanterveysjärjestöillä on myös keskeinen merkitys osana liikunnan palveluverkoston. Liikuntapalvelut toteuttaa vuoden 2024 aikana ohjattujen liikuntapalvelujen lisäksi terveystuomittauksia, liikuntaneuvontaa, luento- ja infotilaisuuksia sekä eri yhteistyökumppaneiden kanssa erilaisia liikuntatapahtumia.

Liikuntapaikkojen kehittämistä jatketaan Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa 2022–2031 -asiakirjan, lähiliikuntapaikkaohjelman sekä tekojääohjelman linjausten ja kehittämisperiaatteiden mukaisesti. Myös hyvinvointisuunnitelmassa on liikunnan osalta linjattu tavoitteita kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Linnanmaan liikuntahallin peruskorjaus valmistuu vuoden 2023 loppuun mennessä. Linnanmaan uimahallin rakentaminen etenee aikataulun mukaisesti ja otettaneen käyttöön vuoden 2025 alussa. Raksilan harjoitusjäähalli on siirtynyt kaupungin hallinnoimaksi liikuntapaikaksi 1.5.2023 alkaen. Liikuntapaikkojen vuorojen kysyntä on paljon tarjontaa suurempaa ja useat seurat ovatkin kasvavassa määrin rakentaneet liikuntatiloja itse tai vuokranneet niitä yksityisiltä markkinoilta. Tämän tukemiseksi Oulussa on hyväksytty yksityisen liikuntapaikkarakentamisen säännöt ja kriteerit. Virpiniemen kehittämistä jatketaan erillisen kehittämissuunnitelman mukaisesti.

Pienempien ulkoliikunta-alueiden, lähiliikuntapaikkojen, urheilukeskusten, ulkoilureittien, uimarantojen peruskorjauksia toteutetaan liikuntapalvelujen vuosittain hyväksytyyn ns. työohjelman mukaisesti.

Keskeiset toimenpiteet TA2024

Oululaisten hyvinvointiaktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Liikunnan olosuhteiden turvaaminen ja kehittäminen

Matalan kynnyksen liikuntatoiminnan mahdollistaminen ja arkiliikuntaan kannustaminen

Monikanavaiseen ja vuorovaikutteiseen viestintään panostaminen

Oulun vahvistaminen liikunta- ja urheilutapahtumakaupunkina

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistämisen laaja-alaista työtä tehdään poikkihallinnollisella ja monitoimijaisella yhteistyöllä. Oulun kaupungin hyvinvoinnin edistämisen rakenne ja systemaattinen hyvinvointityö tukevat asukkaiden hyvinvoinnin

ja terveyden edistämistä. Kaikki kaupungin toimialat luovat yhteistyössä asukkaille toimivia arjen ratkaisuja ja sujuvan elämän edellytyksiä. Asukkaiden hyvinvointi on yhteydessä esimerkiksi koulutukseen, työllisyys, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalveluihin, kaavoitukseen, vesihuoltoon, ympäristön tilaan, liikennejärjestelyihin, viher- ja virkistysalueisiin sekä moniin muihin kaupungin hoitamiin tehtäviin.

Kaupunginvaltuuston hyväksymä kaupunkistrategia linjaa kaupungin toimintaa. Hyvinvointisuunnitelma on kaupunkistrategian toteuttamisohjelma, jolla toimeenpannaan hyvinvoinnin edistämisen strategiset linjaukset. Hyvinvointisuunnitelmasta laaditaan osaksi vuoden 2024 talousarviota esitys, jossa määritellään osaltaan valtionosuuden lisäosan eli hyte-kertoimen käyttöä.

Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet edistävät erityisesti seuraavia YK:n Agenda 2030 kestävä kehityksen päätavoitteita: Ei köyhyyttä, Ei nälkää, Terveyttä ja hyvinvointia, Hyvä koulutus, Sukupuolten tasa-arvo, Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua, Eriarvoisuuden vähentäminen, Kestävät kaupungit ja yhteisöt, Rauhaa ja oikeudenmukaisuutta.

Oulun kaupungin hyvinvointisuunnitelma on laadittu yhteistyössä kaupungin eri toimialojen edustajien, Pohteen, neuvostojen ja järjestöedustajien kanssa. Syksyllä 2023 käynnistetään reilun kolmen vuoden pilotti neljän alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistäjän tehtävästä. Nämä neljä työntekijää tekevät konkreettista käytännön hyvinvointityötä hyvinvointisuunnitelmaan kaikenikäisten ja ikäkausittaisten hyvinvoinnin edistämiseksi kirjattujen toimenpiteiden toteuttamiseksi. Hyvinvointisuunnitelman toteutusta seurataan ja arvioidaan vuosittain.

Keskeiset toimenpiteet TA2024

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutus

Ehkäisevän päihde- ja mielenterveyssuunnitelman toteutus

Ikävoimainen Oulu -ohjelman toteutus

Yhdyspintojen kehittämistä jatketaan Pohteen ja muiden toimijoiden kanssa

Yhteisötoiminta

Kuntalain mukaisesti kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Hyvinvointialueuudistus muutti kunnan tehtäviä. Kunnan vastuulla on hyvinvoinnin edistämisen palveluiden järjestämistehtäviä. Osallisuus, vuorovaikutus ja luottamus kuntaorganisaation ja kuntalaisten kesken on keskiössä hyvinvoinnin edistämässä. Yhteisötoiminnan, asukkaiden ja kaupunkiorganisaation aktiivista yhteistyötä jatketaan. Yhteisötoiminnassa tehdään tiivistä yhdyspintatyötä hyvinvointialueen kanssa.

Lähidemokratiatoimikunnan sekä vammais- ja vanhusneuvoston asiat valmistellaan asiantuntijatyönä. Teemme tiivistä yhteistyötä neuvostojen ja kaupunginhallituksen sekä kaupungin eri toimialojen kanssa. Vahvistamme lähidemokratiatoimikunnan roolia hyvinvointialueuudistus huomioiden. Ikäänntymispoliittisen ohjelman toimeenpano neljällä suuralueella jatkuu.

Aloitamme asukaslähtöisesti uudistuneet asukasillat ja vastaamme kuntalaisten toiveisiin ajankohtaisista aiheista. Hyödynnämme digitaalisen osallisuuden eri muotoja. Ylläpidämme kumppanuuksia kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden kanssa. Lisäämme kaupunkibrändin mukaiseksi uudistettujen yhteisötilojen tunnettuutta tempauksin ja viestinnän keinoin. Prikka kierto 2.0 -hanke jatkuu.

Keskeiset toimenpiteet TA2024

Yhteisötilo Aleksinkulman peruskorjaus käynnistyy. Servitetään väistötilan mahdollisuuksia yhdistysten toiminnoille.

Yhteisötoiminnan koordinoimat hyvinvoinnin edistämisen järjestöavustukset ja lähidemokratiatoimikunnan avustukset siirtyvät eAsiointiin.

Jatketaan uudenlaisen yhteisötilan valmistelua Merikosken koulun C-rakennukseen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Päivitetään hyvinvoinnin edistämisen ja lähidemokratiatoimikunnan avustusten kriteeristö ja euromäärät.

Pirkka kiertoon 2.0 -hanke vakiinnutetaan muiden toimijoiden kanssa.

Yhteistyö Pohteen vaikuttajatoimielinten, järjestöjen ja avustustoimijoiden kanssa.

Kotouttaminen

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kotoutumispalvelut yhteensovitetaan Business Oulun työllisyyspalveluiden kotoutumispalveluiden kanssa ja valmistellaan uutta palvelukokonaisuutta osana TEpa24 ja Koto25 -uudistuksia.

Yleisneuvontapalvelut sekä kotoutumista edistävät ohjaus- ja neuvontapalvelut yhteensovitetaan ja kehitetään vastaamaan paremmin vuoden 2025 kotoutumislain uudistusta. Ohjaus ja neuvonta vieraskielisille tarjotaan kotoutumispalveluissa, osaamiskeskuksessa ja Monine-hankkeessa. Seuraavan vuoden aikana asiakasryhmät segmentoidaan sekä palvelupolut ja sisällöt selkeytetään, jotta vuodesta 2025 alkaen kaupunki voi tarjota kotoutumislain vaatimalla tavalla kaikille maahan muuttaneille ohjaus- ja neuvontapalveluita.

Juurutetaan International House Oulun toiminta vakinaistamalla infopistepalvelut ja varmistamalla koordinaattorin resurssit. International House Oulu yhteensovittaa maahan muuttaneille tarjottavat palvelut. Palveluekosysteemi rakentuu eri toimijoista. Alkuvaiheessa palvelun tuottamiseen osallistuvat kaupungin toimijat, mutta tulevaisuudessa ulkopuoliset toimijat, kuten yritykset, oppilaitokset, järjestöt ja yhteisöt, liittyvät mukaan.

Vakinaistetaan ja juurutetaan Osaamiskeskus Osken toiminta. Osaamiskeskus Oske on toiminut OKM:n ja TEM:n rahoituksella vuodesta 2020. Toiminta on saanut hyviä tuloksia, ja asiakkaat ovat päässeet työhön tai opiskelujen piiriin. OKM:n rahoituksella on järjestetty osaamiskartoituksia ja kielituki työpaikalla -palvelut. Osaamiskartoituspalvelut ja kielitukipalveluiden jatko varmistetaan hankkimalla ne mahdollisesti yhdessä ELY-keskuksen ja Business Oulun kanssa.

Keskeiset toimenpiteet TA2024

Varmistetaan International House Oulun koordinaatio ja matalan kynnyksen neuvontapalvelut vuoden 2024 aikana.

Vakinaistetaan maahanmuuttajien osaamiskeskustoiminta vuoden 2024 aikana.

Selkiytetään kotoutumispalvelujen toimintamalli, ml. palveluprosessit ja yhdyspinnat.

Kehittäminen

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kehittämistoiminta perustuu kaupunkistrategiaan 2030 ja sitä konkretisoiviin toimenpideohjelmiin ja palvelee niissä määriteltyjen yhteisten tavoitteiden saavuttamista.

Kaupunkistrategiaan on kirjattu useita toimialan keskeisiä strategialupauksia, joita kehittämistoimien kautta tavoittelemme ja toimeenpanemme: Kulttuuripääkaupunki 2026, Euroopan lukevin kulttuuripääkaupunki 2026, STEAM pääkaupunki, Oppivin kiertotalouskaupunki 2026 ja Henkilöstöjohtamisen pääkaupunki 2026.

Kaupunkistrategiaa 2030 konkretisoivaan sivistysohjelmaan 2023–2026 on sisäänkirjoitettu kaikki konsernin keskeiset toimenpideohjelmat, jotta toimialan johtaminen yhteisten tavoitteiden suunnassa vahvistuu.

Talousarviovuonna 2024 kehittämisen kärkenä ovat Sivistysohjelman 2023–2026 strategiset painopisteet: Hyvinvointi ja osallisuus, digitalisaatio, kansainvälisyys ja kestävä tulevaisuus.

Yhdessä tekeminen, kokeilutoiminnan vahvistaminen ja osaamiskeskusverkoston luominen (STEAM, KESTU ja TAKOMO) ovat talousarviovuoden keskeisiä kehittämisteemoja. Haluamme yhdessä rakentaa ilon ja uteliaisuuden kautta hyväntuulisten asukkaiden kaupunkia, jossa hyvinvointi kasvaa ihmisten ja asioiden kohdatessa. Olemme toimialamme kansallisen ja kansainvälisen kehittämisen edelläkävijä, joka luovuudella ja ketterien kokeilujen avulla parantaa edelleen vaikuttavia kuntalaispalveluita.

Oulun kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2023–2025 ja Kansallisen lapsistrategian toimeenpano vahvistaa monialaisen verkostotyön ja kuntalaislähtöisten palveluiden kehittämistä hyvinvointialueen ja kaupungin yhdyspinnoissa. Lapsiystävällisenä kuntana lapsen oikeudet ja asema pyritään vakiinnuttamaan Oulussa niin, että lapset huomioidaan johdonmukaisesti kaikessa toiminnassa.

Hyvinvointi ja osallisuus

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen toimintaa ohjaavien keskeisten prosessien mallintaminen edesauttaa yhteisten palvelujen yhdenmukaista ja laadukasta toteuttamista. Yhteisiin linjattuihin toimintaperiaatteisiin perustuvien toimintamallien käytäntöön viemistä jatketaan. Lapsivaikutusten arvioinnin laaja-alaista toteuttamista ja prosessin systemaattista kehittämistä jatketaan suunnitellusti.

Varhaiskasvatuksen ja kaikki koulutusasteet läpäisevällä tuen strategialla vahvistetaan kunnalle ja opetuksen järjestäjälle annettujen lakisääteisten tehtävien, opetuksen ja hyvinvoinnin edistämisen yhtäaikaista toteutumista sekä yhtäläisen tuen jatkumon toteutumista varhaiskasvatuksesta toisen asteen päättöön saakka. Tuen strategian toimeenpanon ohjauksessa monialainen, yhteiseen tavoitteeseen ja sitä tukeviin käytännön toimintaperiaatteisiin pohjautuva yhteisövaikuttavuuden toimintamalli on ensisijainen lapsi- ja perhekeskeisen verkostotyön toteutustapa. Yhteisövaikuttavuusmallia toteutetaan suunnitelmallisena yhteistyönä hyvinvointialueen palvelujen ja kolmannen sektorin edustajien kanssa.

Muuttuvassa toimintaympäristössä opiskeluhoillon tuloksellinen toiminta edellyttää yhteistyörakennetta ja sovittuja toimintatapoja kunnan eri palvelualueiden kesken sekä yhdyspinnalla hyvinvointialueen kanssa. Opiskeluhoito muuttuvassa toimintaympäristössä -kehittämishankkeella varmistetaan ja parannetaan koulutuksen järjestäjän edellytyksiä vastata opiskeluhoitoa koskevaan toimintaympäristömuutokseen. Lisäksi Oulun kaupunki on mukana yhteisövaikuttavuuden perustuvassa Samalta viivalta – ratkaisuja lapsiperheköyhyyteen tutkimus- ja kehittämisohjelmassa.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja osallisuuden vahvistaminen edellyttää tiedolla johtamisen ja analysointiprosessien kehittämistä. Lapsibudjetoinnin ja laajemmin elämänkaaribudjetoinnin kehittäminen ja käyttöönotto on keskeinen osa-alue vuoden 2024 aikana toteutettavaa tiedolla johtamisen projektia.

Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma sisältää ne tavoitteet ja toimenpiteet, joilla Oulun kaupungissa edistetään lapsen oikeuksien toteutumista. Lapsiystävällinen kunta -kehittämistyön ja toimintasuunnitelman

tavoitteiden teemat ovat oikeus elämään ja kehittymiseen, osallisuus, yhdenvertaisuus, lapsen etu ja lapsen oikeudet kunnan rakenteissa.

Lapsiystävällisessä kunnassa panostetaan siihen, että osana päätöksenteon valmistelu- ja suunnittelutyötä arvioidaan lasten etua ja lapsiin kohdistuvia vaikutuksia. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa toteutetaan Oulun kaupungin lapsivaikutusten arvioinnin toimintamallia (kh 20.12.2021, § 417). Osana talousarvion valmistelua on tunnistettu ne isot muutokset, jotka edellyttävät lapsivaikutusten arviointia ja kohteet tarkentuvat käyttösuunnitelman 2024 yhteydessä. Osana Lapsiystävällinen kunta -työtä Oulun kaupungissa otetaan käyttöön kansallisen lapsistrategian tuottaman koulutuskokonaisuuden osia. Koko henkilöstö suorittaa Johdatus lapsen oikeuksiin -koulutusosion sekä viranhaltijajohto kaikilta toimialoilta Lapsivaikutusten arviointi ja lapsibudjetointi -koulutusosion.

Osaamiskeskuskonsepteistamme yksi on nimeltään Takomo. Osaamiskeskus Takomo rakentuu useista osakokonaisuuksista, joita ovat mm. oppimateriaalipalvelut, asiantuntijapooli, digiverstas ja koulukirjasto. Kokonaisuudella on selkeät yhdyspinnat muiden osaamiskeskusten: STEAM:n ja KESTUn kanssa. Takomon kohderyhmänä ovat kaikki ikäryhmät lapsista ikäihmisiin. Tehtäväalue sisältää Oulun kaupungin lukutaitotyön, lukutaitostrategian, Euroopan lukevin kulttuuripääkaupunki- ja Oulu lukee -kokonaisuudet. Keskeistä on kirjaston ja muiden vastuualueiden lukutaitoyhteistyö.

Digitalisaatio

Oulun kaupunkistrategian 2030 keskeinen tavoite on digitalisaation hyödyntäminen toiminnan tehostamisessa. Tätä tavoitetta toteuttaa kaupunkitasoinen Digitaalinen Oulu -toteuttamisohjelma, joka päivitetään Smart City Oulu -ohjelmaksi vuodelle 2024. Sivistysohjelmassa 2023–2026 digitaalisuus on määritetty yhdeksi ohjelman strategisista painopisteistä. Toimialan digikehityssuunnitelmaan on kirjattu toimintaympäristön priorisoidut toimenpiteet. Lähtökohtaisesti toimialan digitaalisia ratkaisulla tuetaan toiminnan kehittämisen päämääriä, ei nykyisiä tekemisen tapoja. Kehittämisen kärkiä ovat STEAM-toiminnan laajentaminen, sähköisen asioinnin laajentaminen edelleen sekä kulttuuripalvelujen saatavuutta edesauttavat toimenpiteet.

STEAM-opinpolkua kehitetään yhteistyössä varhaiskasvatuspalveluiden, perusopetuspalveluiden, nuorisopalveluiden, kulttuuripalveluiden ja Oulun yliopiston kanssa. Erilaisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia STEAM-pedagogiikan kehittämisen tukena kartoitetaan ja mahdollistetaan. Verkoston toimintaa vahvistetaan johtajuutta tukemalla ja yhteisöllisyyttä vahvistamalla. Kirjastopalveluiden STEAM keskittyy paitsi kasvatukseen ja opetuksen kanssa tehtävään yhteistyöhön, myös kaupunkilaisille tarjottavien mahdollisuuksien laajentamiseen. STEAM on keskeinen elementti Oulu2026 -toimenpiteissä. Olemme aktiivisia kansallisen STEAM-verkoston edistäjiä ja suunnan näyttäjiä tiiviissä yhteistyössä Turun kaupungin kanssa.

Kansainvälisyys

Sivistys- ja kulttuuripalvelut toteuttaa kansainvälistä toimintaa neljällä eri tasolla: kieli- ja kansainvälistymisvalmiuksien kehittäminen, kansainvälistymisen kokemukset Oulussa, verkostot ja vaikuttaminen sekä edellä mainittuja toimintoja tukevat liikkuvuudet ulkomaille.

Vuonna 2024 kehittämiskohteenamme on henkilöstön kansainvälistymisvalmiuksien vahvistaminen mm. kieli- ja kulttuuritietoisuuskoulutusten avulla. Lisäksi tuemme henkilöstömme mahdollisuuksia osallistua Euroopan komission rahoittamiin Erasmus+-ohjelmiin. Erasmus+-rahoitus tarjoaa henkilöstöllemme mahdollisuuden kehittää ammatillista osaamistaan kansainvälisissä verkostoissa. Tarjoamme tukea Erasmus+-rahoitushakuihin sekä projektien hallintaan. Ulkomaille suuntautuvissa liikkuvuuksissamme toteutamme oululaisen kestävän kansainvälisyyden käsikirjan periaatteita. Toimimme myös aktiivisesti pohjoismaisissa, eurooppalaisissa sekä maailmanlaajuisissa verkostoissa.

Oulun kaupunki tekee omalta osaltaan suomalaista koulutusjärjestelmää ja osaamista näkyväksi maailmalla. Työn suuntaa määrittää Opetushallituksen laatima [Koulutusviennin tiekartta](#). Koulutusvientiä toteutetaan yhteistyössä sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimijoiden kanssa, kuten esimerkiksi Luuppi, Valve, Oulu-opisto ja kirjasto. Koulutusvientiin liittyvän asiantuntijapoolin kautta henkilöstölle avautuu mahdollisuuksia oman asiantuntijuutensa laajempaan käyttöön.

Kestävä tulevaisuus

Toimialan kestävyysteemoja edistetään moniammatillisesti. Kestävän tulevaisuuden Opinvirtaa kehitetään edelleen yhdessä muiden kaupunkien kanssa verkostoituen. Työtä koordinoivassa ohjausryhmässä on edustajat koulutussektoreiden lisäksi kulttuuripalveluista, yhdyskunta- ja ympäristöpalveluista, Tilapalveluista ja Kiertokaaresta. Täydennyskoulutuksen erityiskohderyhmänä vuonna 2024 on lasten ja nuorten kanssa toimiva henkilökunta. KESTU-osaamiskeskusajattelua edistetään erityisesti kolmella pääteemalla: luonto-, kiertotalous- ja ilmasto-osaaminen. Yksikköjen kierrätys saatetaan ajantasaiseen kuntoon ja sitä mallinnetaan neljällä pilottikohteella, josta laajennamme toimet kaikkiin yksiköihin.

Keskeiset toimenpiteet TA2024

Sivistysohjelman 2023–2026 ja hyvinvointisuunnitelman 2023–2025 toimeenpano.

Toimivat rakenteet ja prosessit hyvinvointialueen kanssa. Yhteisövaikuttavuuden vahvistaminen.

Toimialan tietojohdamisen kehittämisprosessi – Tekoäly ja analytiikka.

Osaamiskeskusten valmistelu: STEAM, Kestu, Takomo sekä yhteiskehittäminen yritysten kanssa.

Lapsivaikutusten arvioinnit sovitusta talousarviotoimenpiteistä ja niiden vaikuttavuus. Lapsiystävällinen kunta nykytilakartoitus ja toimintasuunnitelman päivitys vuosille 2024–2028.

Kiertotalous, luontosuhde ja ilmastoteemojen ymmärryksen rakentaminen. Agenda 2030 -tavoitteiden edistäminen moniammatillisesti.

Kehittämis- ja perustoiminnan hankkeet

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen palvelutuotannon kehittämisessä hyödynnetään EU:n Uudistuva ja Osaava Suomi 2021–2027 -rakennerahasto-ohjelman, Luova Eurooppa 2021–2027 -ohjelman ja Interreg 2021–2027 -ohjelmien rahoitusinstrumentteja. Talousarviovuonna 2024 toimialan kehittämisessä huomioidaan myös hallitusohjelman strategiset painopistealueet ja hyödynnetään niiden mahdollistamia kansallisia ministeriöiden sekä niiden alaisten organisaatioiden rahoituksia.

Kehittämistyössä valmistaudutaan myös Oulun kulttuuripääkaupunkivuoteen 2026 ja sen legacy- eli perintötyön edistämiseen. Toimialan osaamista lisätään koulutusten, tutustumismatkojen ja verkostoitumistilaisuuksien avulla. Lisäksi kartoitetaan mahdollisia yhteistyökumppanuuksia ja vahvistetaan toimialan verkostoja kansallisesti ja kansainvälisesti.

Merkittävimmiä kehittämis- ja perustoiminnan hankkeiksi luetaan tässä yhteydessä toimialan prosesseja, toimintamalleja ja toimintaympäristöä kehittävät strategian mukaiset kehittämisprojektit sekä perustoimintaa tukevat valtionavustukset, joille on saatu tai haettu ulkopuolista rahoitusta. Kehittämisprojektit ja valtionavustukset tukevat kaupunkistrategian ja sivistysohjelman toimeenpanoa sekä muiden keskeisten ohjaavien asiakirjojen, kuten kulttuuristrategian ja hyvinvointisuunnitelman toimeenpanoa. Jokainen kehittämisprojekti ja valtionavustus toteuttaa vähintään yhtä sivistysohjelman neljästä painopistealueesta.

Talousarviovuonna 2024 kehittämissuunnitelmien ja valtionavustusten teemat liittyvät muun muassa kulttuurin saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseen, kulttuuripalveluiden kansainvälisten verkostojen ja yhteyksien vahvistamiseen, eri taiteen alojen toimintakentän ja kulttuurin digitalisaation kehittämiseen, ruokaylijäämän hyötykäytön edistämiseen, heikoimmassa työmarkkina-asetuksessa olevien työmahdollisuuksien edistämiseen sekä maahanmuuttajien kotoutumisen ja tuen ekosysteemin kehittämiseen.

Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta 1 000 €	2024 / Kh	2024 / hallintokunnan TA-raami	2025	2026	2024 - 2026 yht (1 000 €)
KEHITTÄMISHANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA					
Tulot	177	201	408	318	1 104
Menot	-228	-268	-528	-433	-1 457
Netto	-51	-67	-120	-115	-353
Menoista henkilöstömenoja	-145	-154	-329	-205	-833
HTV / Palkallinen työpanos	3	3	6	4	14
PERUSTOIMINTAAN LIITTYVÄT HANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA					
Tulot	0	749	542	632	1 923
Menot	0	-1 475	-1 215	-1 310	-4 000
Netto	0	-726	-673	-678	-2 077
Menoista henkilöstömenoja	0	-987	-840	-980	-2 807
HTV / Palkallinen työpanos	0	16	14	16	46

Taulukko sisältää ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat hankkeet.

Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	8 126	8 077	8 515	8 370	8 370	8 570
TOIMINTAMENOT	-58 045	-61 429	-61 596	-66 468	-69 300	-71 071
TOIMINTAKATE	-49 919	-53 352	-53 081	-58 098	-60 930	-62 501

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 10.10.2022 päätöksellä sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimialan uuden organisoinnin. Sivistys- ja kulttuurilautakunnan nimi muuttuu 1.1.2023 alkaen sivistyslautakunnaksi. Lisäksi perustettiin uusi hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta. Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan vertailutieto 2022 esitetään taulukossa informatiivisena tietona.

Talousarvioesitys on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymän suunnitteluohjeen mukaisesti. Toimintamenoihin on lisätty konsernihallinnon ohjeen mukaisesti. Talousarvion lähtökohtana on toimintaympäristön nykytilan ja toiminnan muutosten pohjalta muodostettu arvio toimintatuloille ja -menoille sekä toimintakatteelle. Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta on valtuustoon nähden toimintakatteeltaan sitova.

Toimintatulojen ja -menojen valmistelussa on otettu huomioon toiminnan muutosten lisäksi arviot tulojen muutoksista, tilajärjestelyjen muutokset ja niiden vaikutukset tilavuokriin ja muihin käyttömenoihin. Esityksessä on huomioitu sopimusten mukaiset palkankorotukset sekä tilapalveluiden hinnankorotukset virastomestari palveluihin. Talousarvio ei sisällä uuden hallitusohjelma linjauksia eikä Ukrainan sodan mahdollisia uusia vaikutuksia.

Talousarvio sisältää kasvua edelliseen vuoteen 3,9 miljoonaa euroa, alkuperäistä esitettyä kasvua on leikattu säästötoimenpiteillä 0,5 miljoonaa euroa, joka on 0,7 % vuoden 2024 toimintamenoista. Talousarvioraamin 2024 toimintakate on -57 miljoonaa euroa. Toimintakate asukasta kohden kasvaa 6,5 % vuoden 2023 ennusteeseen nähden.

Talousarvion 2024 toimintatulot ovat 8 miljoonaa euroa ja toimintamenot 65 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 taloutta ei voida suoraan verrata vuosiin 2020, 2021 ja 2022. Vuonna 2020 koronaepidemian vaikutuksesta toimintatulot, henkilöstökulut ja palvelujen ostot laskivat. Vuoden 2021 ja 2022 aikana koronaepidemia on vähentänyt myyntituloja ja palvelujen ostoja ja lisännyt henkilöstökuluja. Vuonna 2023 aloitettiin hyvinvoinnin

Oulun kaupunki, konsernihallinto | Talous ja rahoitus

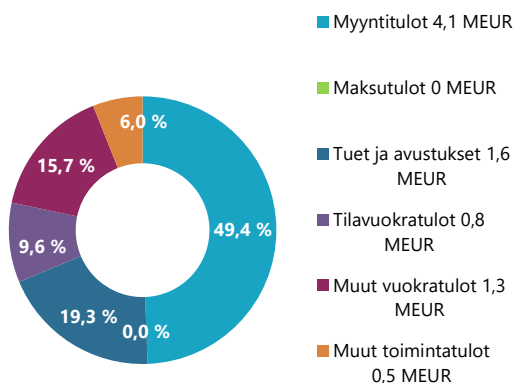
Postiosoite: PL 1, 90015 Oulun kaupunki

Puhelin: 08 558 410 | Faksi 08 558 41720

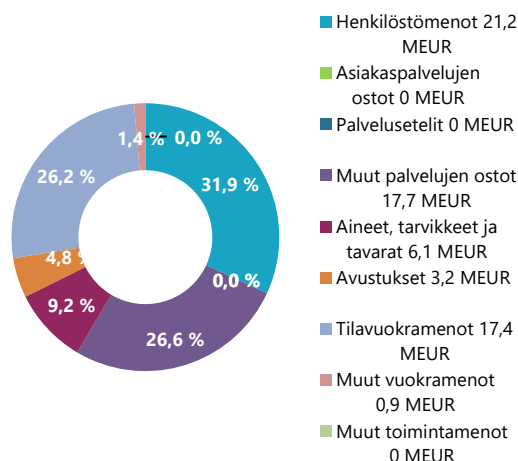
www.ouka.fi

edistämisen toimenpiteet uuden kunnan roolin mukaisesti. Valtiolta saatavaan hankerahoitukseen on tullut rahoituksen lisäys koronan myötä, mikä on lisännyt avustustuloja vuosina 2021–2022. Seuraavien vuosien hanketoimintaan vaikuttaa lähestyvä kulttuuripääkaupunki vuosi 2026.

TOIMINTATULOT TA2024 TILIRYHMITÄIN, YHT. 8,3 MEUR

TOIMINTAMENOT TA2024 TILIRYHMITÄIN, YHT. 66,5 MEUR

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	3 545	3 633	4 386	4 091	4 091	4 291
Maksutulot	36	33	40	33	33	33
Tuet ja avustukset	1 869	1 726	1 449	1 626	1 626	1 626
Tilavuokratulot	646	817	803	832	832	832
Muut vuokratulot	1 263	1 308	1 247	1 308	1 308	1 308
Muut toimintatulot	767	560	590	480	480	480
Toimintatulot yhteensä	8 126	8 077	8 515	8 370	8 370	8 570
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-17 377	-19 781	-19 457	-21 170	-21 775	-21 984
Palkat ja palkkiot	-13 897	-16 146	-15 742	-17 171	-17 729	-17 893
Henkilöstösivukulut	-3 480	-3 635	-3 714	-3 999	-4 046	-4 090
Palvelujen ostot	-15 657	-16 221	-16 413	-17 720	-17 975	-18 723
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	-24	-24	-24
Muut palvelujen ostot	-15 657	-16 221	-16 413	-17 696	-17 951	-18 699
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 954	-5 665	-6 014	-6 070	-6 070	-6 088
Avustukset	-2 141	-3 142	-2 362	-3 184	-3 234	-3 284
Muut avustukset	-2 141	-3 142	-2 362	-3 184	-3 234	-3 284
Tilavuokramenot	-16 144	-15 704	-16 392	-17 415	-19 336	-20 084
Muut vuokramenot	-651	-883	-900	-876	-876	-876
Muut toimintamenot	-120	-33	-59	-33	-33	-33
Toimintamenot yhteensä	-58 045	-61 429	-61 596	-66 468	-69 300	-71 071
TOIMINTAKATE	-49 919	-53 352	-53 081	-58 098	-60 930	-62 501

Tulo – ja menolajikohtaiset eurotiedot tarkentuvat käyttösuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Talouden hallinta edellyttää muutosjohtamista ja ennakoimista muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kulttuuripalveluissa on useiden kiinteistöjen perusparannuskorjaukset ajankohtaisia. Tämä vaikuttaa tulevien vuosien toimintaan, toiminnan suunnitteluun, toimintatapoihin sekä talouteen.

Talousarvioon lisätään taloudellista panostusta pääasiassa avustuksiin, tiloihin sekä hyvinvoinnin edistämiseen. Määrärahoissa on huomioitu tilapalveluiden arvioimat kiinteistöjen ylläpitomaksun nousut sekä virastomestaripalveluiden hintojen korotukset. Lisäksi talousarvioon on tehty maltillisia 3–5 prosentin varauksia kustannusten nousuun inflaation myötä.

Toimintaympäristöön on viime vuosina tullut useita ennalta tunnistamattomia muutoksia sekä lakimuutoksia, joiden vaikutukset voivat poiketa talousarviovalmistelun arvioista. Tilannetta seurataan ja raportoidaan vuonna 2024 osana normaalia kuukausiraportoinnin ennusteprosessia. Talouden seurantaan ja talouden kirjauskäytäntöihin voi tulla muutoksia vuoden 2024 aikana, kun nykyinen kirjanpitojärjestelmä korvataan uudella järjestelmällä. Muutosjohtamista tehdään yhteistyössä Monetran ja konsernipalveluiden kanssa.

Ympäristöbudjetoinnin avulla hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan alaisuudessa huomioidaan ympäristöasioita eri tavoin. Prikka kierto- ja hankkeen avulla luodulla keskitetyllä hävikkiruoan hyödyntämisen mallilla edistetään kiertotaloutta. Kulttuuripalvelut kierrättää kirjastoista käytöstä poistettuja kirjoja myymällä niitä eteenpäin. Kaikkiin kulttuurin yksiköihin on tehty 2023 Suomen ympäristökeskuksen toimesta ekosertifiointi, joka auditoidaan ympäristökeskuksen puolesta vuosittain. Liikuntapalvelut uusiokäyttää keinonurmia esimerkiksi frisbeegolfheittoalustoina. Liikuntapaikkarakentamisessa hyödynnetään ylijäämämaita ja etäohjautuvaa valaistusta käytetään joillakin kentillä.

Oulun kaupunki on UNICEFin lapsiystävällinen kunta, jonka osana lapsivaikutusten arviointia jatketaan osana talousarviovalmistelua. Lapsibudjetoinnin osalta talousarviossa 2024 toimialat arvioivat talousarvioesityksessä lapsiin ja nuoriin (0–18-vuotiaat) kohdistuvia kokonaiskustannuksia. Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan kokonaismenoista lapsiin ja nuoriin kohdistuu 14,6 miljoonaa euroa, joka on 22 % lautakunnan kokonaismenoista.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Johtaminen ja esihenkilötyö sekä toimintakulttuurin kehittäminen

Sivistysohjelman toimintakulttuurin kehittämisen viitekehys (ks. Oulu oivaltaa - sivistysohjelma 2023–2026, dia 53) ohjaa johtamisen ja työyhteisöjen kehittämistä. Toimintakulttuurin kehittämisen tavoitteena on, että sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstö ja työyhteisöt ovat hyvinvoivia ja henkilöstö voi yhdessä onnistua työssään. Henkilöstön hyvinvoinnin kautta haluamme taata hyvän palvelun asiakkaillemme. Johtamista ja työyhteisöjen toimintaa kehittämällä haluamme vaikuttaa organisaatiomme veto- ja pitovoimaan.

Viitekehysemme ja kehittämistyömme sateenvarjona on yhteisöllinen toimintakulttuuri, jota rakennamme hyvän johtamisen ja työyhteisöjen toiminnan kehittämisen kautta. Tuemme hyvää johtamista valmentavan ja positiivisen johtamisen keinoin. Haluamme vahvistaa yhdessä tekemistä ja vuorovaikutteisuutta läpi organisaation. Kehitämme toimintaamme kohti jaettua johtajuutta ja yhteisöohjautuvuutta.

Tunnistamme esihenkilötyön voimavara- ja kuormitustekijöitä ja kehitämme keinoja esihenkilötyön ja johtamisen tueksi. Arvioimme ja kehitämme johtamisjärjestelmiämme.

Henkilöstön hyvinvointi

Jatkamme työhyvinvointijohtamisen toimenpiteiden käytäntöön viemistä ja seurantaa. Tuemme esihenkilöitä työntekijöiden työkyvyn ylläpidossa. Kiinnitämme erityistä huomiota esihenkilöiden jaksamiseen.

Hyödynnämme ryhmätyönohjauksen mahdollisuutta ja ohjaamme työntekijöitä työkyvyn ylläpitoon tähtääviin toimiin oikea-aikaisesti ja suunnitellusti. Syvennämme ja kehitämme työterveysyhteistyötä edelleen. Muistamme myös käytännössä työterveyspalveluiden mahdollisuudet työntekijöiden ja työyhteisöjen tukena. Kannustamme

esihenkilöitä varhaisen tuen keskusteluihin ja työkykyä tukeviin prosesseihin. Pyrimme löytämään ratkaisuja sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Arvioimme sopivia ennakoivia työhyvinvoinnin mittareita työkykyjohtamisen tueksi.

Toteutamme seuraavan Kunta10-työhyvinvointikyselyn vuonna 2024. Jatkamme myös edellisen Kunta10-kyselyn tuloksien perusteella työyhteisöissä sovittujen kehittämistoimenpiteiden toteuttamista ja seurantaa.

Tunnistamme kerätyistä tiedoista ryhmiä ja/tai yhteisöjä, joita erityisesti tuemme työssä jaksamisessa. Jatkamme työn vaarojen kartoittamista ja arviointia sivistys- ja kulttuuripalveluissa.

Henkilöstöllä on mahdollisuus hyödyntää kaupungin tarjoamia etuuksia työhyvinvoinnin ylläpitämisessä.

Henkilöstösuunnittelu ja rekrytointi sekä osaaminen ja oppiminen

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimintaympäristön muutokset ja työelämän ajankohtaiset teemat haastavat meitä kehittämään henkilöstöjohtamista. Ajankohtaisiin ilmiöihin vastaamme henkilöstösuunnittelun keinoin.

Henkilöstösuunnittelussa huomioitavia tunnistettuja ilmiöitä ovat mm. osaajapula, henkilöstön irtisanoutumiset, henkilöstön keski-ikäen kasvu ja kiihtyvä eläköityminen. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluiden järjestämiseen vaikuttaa voimakkaasti lasten määrän väheneminen. Jatkossa palvelut halutaan koota ehjiksi palvelukokonaisuuksista tukemaan hyvinvointia ja oppimista. Tämä toimintaympäristön muutos linjaa henkilöstösuunnittelua. Henkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet edellyttävät meiltä arviointia ja toimenpiteitä veto- ja pitovoiman kehittämiseksi. Työntekijöiden odotukset esimerkiksi työelämän joustojen suhteen haastavat meitä tarkastelemaan ja kehittämään toimintamallejamme ja ohjeitamme. Kehitämme rekrytointiprosessiamme vastuualueiden tarpeista lähtien. Hyödynnämme systemaattista hakijapalautetta kehittämisen tukena.

Vahvistamme työssä tapahtuvaa oppimista 70–20–10-mallin mukaisesti. Kannustamme henkilöstöä hyödyntämään monipuolisia osaamisen kehittämisen keinoja ja tuemme omaehtoista kouluttautumista.

Henkilöstösuunnitelma

Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan vuoden 2023 ennusteen mukainen palkallinen työpanos (htv, henkilötyövuosi) on vuoden viimeisenä päivänä 383 htv (taulukko alla). Talousarviovuodelle 2024 esitetään palkallisen työpanoksen kasvua vuoden 2023 ennusteeseen 6 htv. Esitettävä kasvu muodostuu hyvinvoinnin edistämisen vastuualueen toiminnan käynnistämisestä ja yleisten kulttuuripalveluiden toiminnan muutoksista.

Vuonna 2024 KVTES:n, Teknisten sopimuksen ja muusikoiden sopimuksen yleiskorotus on 2,27 %. Lisäksi muusikoiden sopimuksessa tilapäisten muusikkojen palkkioita korotetaan 2,98 %. Paikallista järjestelyerää maksetaan 0,73 % kaikilla sopimusaloilla.

Kunta-alan palkkausjärjestelmää kehitetään vuosien 2023–2027 aikana. Kehittämishjelman avulla parannetaan kilpailukykyä, henkilöstön saatavuutta, työelämän laatua ja palvelutuotannon tuloksellisuutta.

Palkkausjärjestelmää pyritään uudistamaan kokonaisuudessaan siten, että työssä tarvittava osaaminen ja hyvistä työsuorituksista palkitseminen toteutuvat nykyistä paremmin. Kehittämishjelmaeriä maksetaan vuonna 2024 kaksi kertaa (KVTES ja Tekninen sopimus). Ensimmäinen on valtakunnallinen keskitetty erä 0,4 % ja toinen on paikallinen järjestelyerä 0,6 %.

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	367	386	383	392	395	398
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-13 897	-16 146	-15 742	-17 171	-17 729	-17 893
Henkilösivukulut	-3 480	-3 635	-3 714	-3 999	-4 046	-4 090
Yhteensä	-17 377	-19 781	-19 457	-21 170	-21 775	-21 984
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-709	0	-322	0	0	0
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-150	0	-67	0	0	0
Kaikki yhteensä	-18 237	-19 781	-19 845	-21 170	-21 775	-21 984

7.8 Yhdyskuntalautakunta

Toiminnan kuvaus

Kaupunkistrategia Oulu 2030 – kulttuuri-ilmastonmuutos nyt! ja kaupunkistrategian toteuttamisohjelmat ohjaavat vahvasti Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen toimintaa ja palvelujen järjestämistä. Toimintamme toteuttaa strategisia painopisteitä: Oulu on Suomen yritysmyönteisin kansainvälinen kasvukeskus, Oulu2026 vahvistaa veto- ja pitovoimaa, Oulu on hiilineutraali 2035, Oulussa jokaisella on mahdollisuus elää terveellistä ja turvallista elämää ja Oulussa on vaikuttavat palvelut, kestävä talous sekä hyvinvoiva henkilöstö. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen palvelutuotanto edistää kaupungin elinvoimaa ja kuntalaisten hyvinvointia sekä turvallisuutta.

Ympäristöohjelman päivittämisen hyväksymismenettely on meneillään. Tavoitteena on ollut päivittää se uuden kaupunkistrategian ja hiilineutraalisuustavoitteen mukaiseksi. Siihen liittyen laaditaan ilmastotyön tietokartta ja selvitetään vaikuttavimmat keinot tavoitteiden toteuttamiseksi. Ympäristöohjelman tavoitteet ja toimenpiteet otetaan huomioon palvelujen tuottamisessa. Maankäytön toteuttamisohjelma (MATO) ohjaa yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen operatiivista toimintaa. Toteuttamisohjelma ohjaa asunto- ja yritystonttien tuotantoa, edistää kaupungin elinvoimaa sekä olemassa olevan infrastruktuurin ja palvelujen hyödyntämistä ja kestävästä liikkumisesta. Oulun keskeisen kaupunkialueen yleiskaavan päivitys on käynnistynyt. Yleiskaavalla pyritään vastaamaan erilaisiin tulevaisuuksiin, joiden kaikkien tulee täyttää mm. hiilineutraaliustavoitteet. Tavoitteet tulevat pohjautumaan mm. kaupunkistrategiaan ja yleiskaava tulee pohjautumaan laajoihin selvityksiin. Erilaisia kehityskuvia ja tulevaisuuksia tullaan tarkastelemaan vaihtoehtoisten kehityskuvien avulla. Tavoitteet, kehityskuvat sekä osa selvityksistä ja suunnitelmista valmistuvat vuoden 2023 aikana.

Yhdyskuntalautakunnan vastuulla olevat tehtävät toteuttaa kaavoitus, kadut ja liikenne sekä maa ja mittaus.

Kaavoitusyksikkö vastaa strategisesta, yleispiirteisestä ja yksityiskohtaisesta maankäytön suunnittelusta, yleiskaavoituksesta ja asemakaavoituksesta. Strateginen maankäytön suunnittelu sisältää tavoitesuunnitelmat ja visiotyöt. Yleispiirteinen suunnittelu koostuu yleiskaavoista, osayleiskaavoista sekä niihin liittyvistä selvityksistä. Yksityiskohtainen suunnittelu käsittää kaavarungot, asemakaavat sekä yleissuunnitelmat. Kaavoitusyksikkö valmistelee tarvittavat lausunnot meneillään olevista hankkeista tai lupaprosesseista, sekä laatii asemakaavoitettavien alueiden laajentamista ja muuttamista koskevat suunnitelmat yleiskaavan ja maankäytön toteuttamis- ja kaavoitusohjelman mukaisesti. Kaavoitusyksikkö valmistelee yhdyskuntalautakunnan käsiteltäväksi suunnittelutarve- ja poikkeamispäätökset sekä ohjaa rakentamista asemakaavoilla sekä niitä täydentävillä yleissuunnitelmilla ja ohjeilla. Kaavoitusyksikkö neuvoo ja opastaa

kaupunkilaisia ja muita kaupungissa toimivia tahoja maankäyttöön, asumiseen ja rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Kadut ja liikenne -yksikkö vastaa liikennejärjestelmän ja liikenteen suunnittelusta, liikenteen hallinnasta ja liikenneturvallisuudesta sekä liikenneväylien ohjelmoinnista, suunnittelusta ja rakennuttamisesta. Yksikön viranomaistehtäviä ovat seudullisena joukkoliikenneviranomaisena toimiminen, seudullisena jätehuoltoviranomaisena toimiminen, yleisen alueen lupien myöntäminen ja pysäköinninvalvonta. Tehtävänä on kehittää liikenteellisesti toimivaa ja kaupunkikuvallisesti laadukasta Oulua ja Oulun seutua.

Maa ja mittaust -yksikkö vastaa kaupungin omistaman maa- ja vesialueiden sekä kehitettävien kiinteistöjen hoidosta, asuntorakentamisen ja yritystoiminnan edellyttämästä tontinluovutuksesta, muista omistajatehtävistä sekä paikkatietoaineiston ylläpidosta ja paikkatietojärjestelmän toimivuudesta. Viranomaistehtävinä yksikössä hoidetaan kiinteistömuodostustehtävät, rakentajapalveluita, maaseutuhallinnon tehtävät ja asumisen viranomaistehtävät. Yksikkö edistää maankäyttö sopimusten laadinnassa korkeatasoista, kestävä kehityksen mukaista, esteetöntä ja viihtyisää kaupunkirakennetta.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Asuntomarkkinat ovat olleet epävakaita kesästä 2022 lukien. Koronapandemia, keskuspankkien löysä rahapolitiikka ja viimeisimpänä Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ovat olleet yhteydessä erityisesti korkojen nousuun. Ukrainan sota on lisäksi tuonut laajan yhteiskunnallisen epävarmuuden Euroopan maiden jo valmiiksi haasteelliseen arkeen ja kaiken kaikkiaan testannut koko Euroopan talouden ja demokratian kestävyyttä.

Oulun erittäin suuri määrä rakenteilla olevia asuntoja purkautuu vähitellen tuottaen valmistuvia asuntoja siten, että 2000 valmistuvan asunnon raja ylittyy myös vuonna 2023. Oulussa oli rakenteilla kevään ja kesän 2023 taitteessa edelleen noin 2000 asuntoa. Viiden ensimmäisen kuukauden aikana oli jo valmistunut yli 1000 asuntoa tilanteessa, jossa kysyntä on ollut vähäistä.

Uusien valmiiden, mutta myymättömien uusien asuntojen varanto oli Oulussa normaalilla tasolla vielä syksyllä 2022 (87 kpl), mutta on noussut huhtikuuhun 2023 mennessä 243 asuntoon. Tämä määrä ei ole vielä hälyttävä, mutta kylläkin edelleen kasvava. Suuri työmaavaiheessa olevien asuntojen määrä tuottaa olemattoman kysynnän tilanteessa lisää asuntoja, jotka jäävät rasittamaan rakentajien taloutta. Tämän varannon purkautuminen kestää aikansa, varsinkin pienten asuntojen osalta.

Vallitsevan käsityksen mukaan asuntomarkkinat alkavat toipua ensi vuodenvaihteesta lukien.

Nollakorkomaailmaan ei ole paluuta, mutta kysynnän nousu ei tarvitse paluuta entiseen. Ratkaiseva seikka on epävarmuuden poistuminen; milloin toimintaympäristö (inflaatio, korkotaso, energia ja muut asumisen kustannukset), on kuluttajalle niin hyvin ennustettavissa, että iso päätös asunnon hankinnasta uskalletaan tehdä. Kasvukeskus Oulun patoutunut kysyntä alkaa tällöin purkaa vähitellen kertynyttä merkittävän suurta tarjonnan sumaa.

Rakennustarvikkeiden hinta ja saatavuus ovat jo palanneet talven 2022-2023 kuluessa poikkeusoloista normaalimmiksi. Syksyyn mennessä tehtävät koronnostot nähdään riittäviksi ja inflaatiokehityksen uskotaan pysähtyvän. Sähköenergian saatavuus ollaan saamassa hallintaan Euroopassa.

Asuntojen hintakehitys on ollut, kuten tuotannonkin tilanne, hyvin poikkeuksellinen. Kaupunkien paikallisten tekijöiden vaikutus on heijastunut merkittävässä hintakehityksen erilaisuudessa kasvukaupunkien välillä.

Tonttikysyntä on ollut kaupungin asuntotonttihakujen osalta kohtuullista. Yritystonttien kysynnässä ei ole ollut mainittavaa eroa vuosien 2022 ja 2023 välillä.

Asuntomessujen tonteille on löytynyt kaikille toteuttajat. Asemakeskuksen osalta Senaatilla ei ole vielä kehittäjäkumppania. Radan länsipuolen ns. Matkakeskuksen viimeisen rakennusvaiheen arvioidaan käynnistyvän vuosien 2023/2024 vaihteessa.

Rakilan kehittämishanke siirtynee toteuttamisvaiheeseen vuonna 2024. TerwaTowerin aloitukseen tähdätään vuoden 2024 alkupuolella.

Toimintaympäristö on suuressa muutoksessa. Ilmastomuutoksen ja luontokadon torjunta sekä kiertotalous uudistavat lainsäädäntöä. Lainsäädäntö ja ympäristön muutos asettavat uusia vaatimuksia ja keinoja, jotka ohjaavat toimintaamme. Kustannustason nousu haastaa palvelutason säilyttämistä. Lisäksi henkilöstön saatavuus muodostaa merkittävän riskin toiminnalle. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut vievät eteenpäin sekä suunnittelukauden aikana että jo aiemmin käynnistämäänsä merkittäviä kaupungin elinvoimaan vaikuttavia hankkeita, kuten Asuntomessut 2025, Asemakeskus, Tapahtuma- ja elämysareena, Terwa Towerin ja keskustan kehittäminen monipuolisina matkustamisen, palvelujen, asumisen sekä kaupan alueina. Hiukkavaaran, Alppilan bulevardin sekä muiden keskustaa ympäröivien alueiden kehittämistä urbaaneina ja tiivistyvinä kaupunginosina jatketaan täydennysrakentamisen asemakaavahankkeilla.

Oulun maankäyttöpolitiikka nojaa kaupungin vahvaan maanomistukseen ja kasvun tarpeet täyttävään sopimusohjaukseen sekä alueiden kaavoitukseen, tontinluovutukseen ja kunnallistekniikan rakentamiseen ohjelmoidusti. Kaikkia hallintokuntia sitova maankäytön toteuttamisohjelma takaa ennustettavuuden lisäksi kunnallistekniikan sekä palveluinvestointien kustannustehokkaan ajoituksen. Maanhankintaa ja tontinluovutusta ohjaavat yleiskaava ja maankäytön toteuttamisohjelma.

Loppuvuodesta 2023 valmistunut maankäytön toteuttamisohjelma vuosille 2024 – 2028 ohjaa kokonaisvaltaisesti ja sitovasti kaupungin kasvua. Maanhankintaa lisätään merkittävästi uusilla työpaikkarakentamiseen osoitettavilla alueilla. Samalla varmistetaan myös riittävä maaomaisuus asunto- ja elinkeinoelämän tonttitarpeisiin. Asuntotuotannolla edistetään kestävästä kaupunkikehitystä: monipuolista asuntotuotantoa sekä kaupunkirakenteen eheytymistä. Asuntotuotannon suunnittelussa on otettu huomioon palveluverkkoratkaisut ja asuinalueiden väestörakenteen muutokset.

Kaavoitusohjelma vuosittaiselle asunto- ja yritystonttutuotannolle laaditaan Maankäytön toteuttamisohjelman (MATO) pohjalta. Näiden lisäksi tehdään kaupungin toimitilatuotannon vaatimaa kaavoitusta sekä näiden ohella yksityisten toimijoiden kaavahankkeita. Lukuisat yksityiset kaavahankkeet, kiireelliset aikataulut sekä ns. kärkihankkeet (mm. Asemakeskus, Asuntomessut) aiheuttavat paineita kaavoitusohjelman toteuttamiselle aikatauluissa.

Yleiskaavoitusta tehdään kaavoituksen seurannan, muuttuvien olosuhteiden ja sisältöteemojen sekä seudullisen kehityksen pohjalta. Yleiskaavojen tarkentamistarvetta aiheuttavat mm. liike- ja toimitilatonttien lisääminen, kulttuuriympäristöjen arvot sekä vanhentuneet osayleiskaavat.

Yritysten, kaupan ja asumisen kehityshankkeiden nopeat ja ennakoimattomat muutostarpeet voivat aiheuttaa ristiriitaa yleiskaavojen suhteen. Oulun kaupunkialueen laajuuden vuoksi yhdyskuntarakenteen tasapainoinen

kehittäminen on muuttuvan palvelurakenteen, asunomuotojen kysynnän sekä yksityisen maanomistuksen suhteen haastavaa.

Rakennetun ja luonnon ympäristön suojeltavat arvot, ympäristötekijät (mm. ilmastotavoitteet, hulevesi, liikenne) sekä niiden ohjauksen lisääntyvä vaatimustaso aiheuttavat paineita kaavojen ja lupien tarkentamiselle ja huolelliselle valmistelulle. Toisaalta yritysten toimintaedellytysten ja yksityisten tonttikehityshankkeiden osalta toivotaan kaavoitukselta joustavuutta ja nopeutta.

Ruutukaavakeskustan osalta asumispainotteiset asemakaavat ovat vähentäneet keskustan työpaikka- ja liiketilatarjontaa, joten tulevaisuudessa kaavahankkeissa liike- ja toimitilan lisäämistä on edistettävä erilaisin ohjaukskeinoin. Rakentamislain muutos, jota parhaillaan valmistellaan ja joka astunee voimaan vuonna 2025, voi tuoda maankäyttöön ja kaavoituksen toimintaympäristöön merkittäviä muutoksia, joiden vaikutusta on vaikea ennakoida. Lakiuudistus näyttää maankäytön osalta kohdistuvan pääasiallisesti digitaalisten tietojärjestelmien kehittämiseen ja niiden aiheuttamiin vaikutuksiin kaavoituksen toiminnassa.

Joukkoliikenteen ja henkilökuljetusten toimintaympäristössä on tapahtunut muutoksia, kun matkapalvelukeskus ja Onni palveluliikenne eriytettiin. Onni palveluliikenne on siirtynyt kokonaisuudessaan Oulun kaupungin vastuulle ja matkapalvelukeskus hyvinvointialueen vastuulle. Tämä aiheuttaa myös kustannusten nousua tulevaisuudessa joukkoliikenteen taloudessa.

Liikennepalvelulain vaikutusten myötä lippu- ja maksujärjestelmän rajapinnat ovat avautuneet kolmansille osapuolille lippujen myyntiä varten. Lippu- ja maksujärjestelmäpuolella odotetaan voimakasta kehitystä uuden OSL – mobiilisovelluksen ja uusien maksutapavaihtoehtojen myötä. Myös tapahtumalippu tuo uudenlaista yritys yhteistyötä joukkoliikenteeseen. Lippu- ja maksujärjestelmän puolella edistetään myös sujuvampaa työsuhte-etuuden käyttöönottoa. Kehitystyöllä parannetaan lippu- ja maksujärjestelmän käytettävyyttä asiakkaille ja henkilöstölle.

Joukkoliikenteen strategia päivittyy vastaamaan kaupunginhallituksen päättämää palvelutasosuunnitelmaa. Palvelutasosuunnitelmassa on huomioitu Oulun kaupungin palveluverkkoselvitys.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL-sopimus) ja hankeohjelma vuosille 2024–2027 Oulun kaupunkiseudun kahdeksan kunnan, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja valtion kesken neuvotellaan syksyn 2023 ja alkuvuoden 2024 aikana. Sopimuksella vaikutetaan kaupunkiseudun liikennejärjestelmän kehittämiseen sekä liikennehankkeiden valtion rahoitukseen. MAL-sopimuksen pienistä liikennehankkeista laaditaan erillinen toteutusohjelma yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa.

Kaupunkistrategia 2030 sisältää linjauksen hiilineutraaliuden saavuttamisesta vuoteen 2035 mennessä. Ympäristöohjelmassa (KH 19.8.2019) ja SECAPissa (2018) on tunnistettu ja määritelty merkittävimmät toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseen, joka edellyttää mm. panostusta kaupunkirakenteen tiivistämiseen, kestävä liikunnan edistämiseen, kiertotalouden kehittämiseen sekä luonnon monimuotoisuuden edistämiseen. Hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseen tarvittava ohjelmatyö etenee vuoden 2024 aikana tarvittaessa tehtyjen päätösten mukaisesti.

Toiminnan tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat toiminnan tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Kaavoitus

Uuden Oulun yleiskaavassa on osoitettu yhdyskuntarakenteen kehittämisperiaatteet, liikennejärjestelmä, viher- ja virkistysalueverkosto sekä asumisen, työpaikkojen ja palveluiden painopistealueet vuoteen 2030.

Yleispiirteisistä suunnitelmista viimeistään suunnittelukaudella Kulttuuriympäristön teemayleiskaavaa sekä Oulunsalon yleiskaavaa. Keskeisen kaupunkialueen osayleiskaava etenee luonnosvaiheeseen vuonna 2024. Yleiskaavatyössä tullaan ottamaan huomioon kaupungin kehittämisen strategisia tavoitteita maankäytön osalta ilmastotavoitteista työpaikkarakentamiseen.

Keskeisimmistä täydennysrakentamisalueista Alppilan bulevardin ja Linnanmaa-Kaijonharjun kaavarungon sekä Hiukkavaaran tavoitesuunnitelman pohjalta jatketaan asemakaavojen laatimista näille alueille erikokoisina hankkeina. Keskusta-alueella, sen välittömässä läheisyydessä, aluekeskuksissa sekä entisissä kuntakeskuksissa käynnistetään suunnittelukaudella täydennysrakentamispainotteisia yleissuunnitelmia ja asemakaavoja. Merkittävänä uutena liike- ja yritystoiminnan alueena kehitetään Ritaporttia ja työpaikka-alueina Ruskoa, Kontinkangasta, Välikylää sekä Linnanmaata. Näiden lisäksi tarkastellaan yleiskaavan mukaisten toimitila-alueiden kaavoitusmahdollisuuksia eri puolilta Oulua työpaikka-alueiden käyttötarkoituksia monipuolistaen sekä laajentaen. Asemakeskuksen 1. vaiheen asemakaavoitus on tarkoitus saada valmiiksi suunnittelukaudella 2024. MATO- ohjelman mukaisia asunto-, toimitila- ja työpaikka-alueita kaavoitetaan kaavoitusohjelman mukaisesti eri puolille Oulua.

Kyläalueiden suunnittelussa pyritään hallittuun kasvuun sekä yhdyskuntarakenteen että kuntatalouden näkökulmasta. Suunnittelun lähtökohtina ovat nykyiset mahdolliset yleiskaavat, liikenne- ja kunnallistekniset verkostot sekä erityisesti jokivarsilla tulvaherkät alueet. Yksityisen maanomistuksen osalta kyläalueiden asemakaavoissa toteutetaan myös maapoliittisia periaatteita. Oulujokivarren maankäytön suunnitelmilla ja asemakaavahankkeilla on tarkoitus tehostaa maankäyttöä maaseutumaisen omakotiloasumisen alueena. Lupavalmistelua suunnittelutarveratkaisujen sekä poikkeamisten osalta tehdään maankäytön tarpeen mukaisesti sekä asemakaavoitetulla että -kaavoittamattomilla alueilla yleiskaavojen, rakennusjärjestyksen sekä oikeusperiaatteiden mukaisesti.

Kaavoitus

Keskeiset toimenpiteet TA2024

Oulun keskeisen alueen yleiskaavaluonnos

Ritaportin asemakaava hyväksytty

Asemakeskuksen asemakaava hyväksytty

Työpaikka-alueiden kaavahankkeiden edistäminen

Raksilan market -alueen asemakaava hyväksytty

Kadut ja liikenne

Liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteena on Oulun seudun saavutettavuuden parantaminen ja turvallinen ja sujuva liikenne elinkeinoelämän ja asumisen tarpeet huomioiden. Joukkoliikennettä kehitetään kaupunginhallituksen päättämän palvelutasosuunnitelman mukaisesti. Liikenneverkkoa kehitetään maankäytön toteuttamisohjelman edellyttämällä tavalla ja investiohjelman mukaisesti. Kävely- ja pyöräilyolosuhteiden suunnittelua ja toteutusta jatketaan kehittämissuunnitelman mukaisesti tavoitteena niiden osuuden kasvattaminen.

Kadut ja liikenne**Keskeiset toimenpiteet TA2024**

Liikenteellisesti toimivan ja kaupunkikuvallisesti laadukkaan Oulun kehittäminen
Oulun seudun saavutettavuuden parantaminen
Turvallisen, sujuvan ja ympäristöystävällisen liikenteen kehittäminen
Kärkihankkeiden, kuten asuntomessujen ja asemakeskuksen, toteutuksen varmistaminen
Asuntotuotannon ja työpaikkarakentamisen edellyttämä liikenneväylien ja kunnallistekniikan toteutus maankäytön toteuttamisohjelman edellyttämässä aikataulussa
Omaisuuksien arvonsäilyttäminen riittävän peruskorjauksen tason avulla
Laadukkaan kunnossapidon tason säilyttäminen

Maa ja mittaus

Vuoden 2024 kaupungin luovutettavien omakotitonttien lukumäärä on 160 tonttia. Yhtiömuotoisia erillispientaloja, rivitaloja ja pienkerrostaloja varten kaupunki luovuttaa tontteja 280 asunnon toteuttamista edellyttävän määrän ja kerrostaloasuntoihin 500 asunnon määrän. Kaupungin luovuttamien asuntotonttien kokonaismäärä asuntoina on 940 asuntoa vuodessa. Kerrostaloasuntotuotannosta merkittävä osuus, noin 700 asuntoa, tulee toteutumaan yksityiselle maalle, jolle luodaan edellytykset asemakaavamuutoksin ja maankäyttösopimuksin.

Maanhankinnan painopisteenä on suurten teollisuustonttien mahdollistamiseen tähtäävä raakamaanhankinta.

Kaupungin maaomaisuutta hoidetaan hyväksytyjen omistajapoliittisten linjausten mukaan ja metsiä vuoden 2023 hyväksytyin metsien hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Vuonna 2024 kaupungin omistamien vesialueiden hoitoon ja käyttöön laaditaan suunnitelma, joka tähtää vesistömme hyvään ekologiseen tilaan ja kestäväan käyttöön. Oulun kaupungin omistamien turvetuotannosta poistuvien alueiden jatkokäyttöä suunnitellaan JTF-avustuksella käynnistettävässä pilottihankkeessa. Rakentamiskehotusmenettelyä jatketaan maapoliittisten linjausten ja yhdyskuntalautakunnan päätösten mukaisesti. Vuonna 2024 tehdään päätökset noin 20 - 30 uudesta kehoitettavasta tontista siten, että kehoitetut tontit tulevat laajentamaan ja monipuolistamaan Oulun kaupungin omakotirakentamisen mahdollisuuksia.

Maa ja mittaus**Keskeiset toimenpiteet TA2024**

Maankäytön toteuttamisohjelman mukainen tontinluovutus, ml 160 omakotitonttia
Maankäyttösopimusten ja toteuttamissopimusten varmistaminen kaavoituksen edistymisen mukaan
Kaupunkikehittämisen edellyttämä maanhankinta
Kysyntää vastaava yritys-, palvelu- ja teollisuustonttien luovutus
Maanvuokrasopimusten hoito; uudet sopimukset, sopimusten uudistamiset ja laskutus
Uudet rakentamiskehotukset yhdyskuntalautakunnan päätöksen mukaan

Joukkoliikenne

Oulun seudun joukkoliikenteen kehittämistoimet ovat näkyneet käyttäjämäärien kasvuna ja kehittämistä jatketaan edelleen. Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat palautuneet koronan jälkeen ennalleen lisääntyneestä etätyöstä huolimatta. Joukkoliikenteen lipputulojen ennustetaan kasvavan edellisistä vuosista. Joukkoliikenteen kehittäminen jatkuu tulevina vuosina palvelutasosuunnitelman mukaisesti. Lisäksi kehitystyötä tehdään lippu- ja maksujärjestelmien osalta sekä yritysysteistyötä tapahtumalippuhankkeen parissa.

Joukkoliikenne**Keskeiset toimenpiteet TA2024**

VE2 palvelutasosuunnitelman mukaisen liikennöinnin aloitus
Joukkoliikennestrategian päivitys ja kehitystoimenpiteet tuleville vuosille
Uusi vyöhyke- ja hinnoittelumalli
Lähimaksamisen jatkokehitystyö
Verkkosivu-uudistus

Kehittäminen

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kehittämistoiminnan tavoitteena on löytää uusia avauksia Oulun kaupungin kaupunkiympäristön, elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittämiseen, uudistaa ja tehostaa toimintatapoja, tunnistaa ja ottaa käyttöön yhteisiä toimintatapoja pääprosesseissa sekä kehittää poikkitoiminnallista yhteistyötä kaupunkikonsernin sisällä.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on määritelty oman toiminta-alueensa pohjalta kehittämisen painopistealueet, jotka pohjautuvat kaupunkistrategiaan ja siinä määriteltyihin yhteisiin tavoitteisiin sekä strategian toteuttamishankkeisiin sekä toimintaympäristön muutoksiin. Kehittämistä toteutetaan yhteisillä kehittämishankkeilla sekä yksikköjen jatkuvalla oman toiminnan kehittämisellä.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kehittämisen painopisteet suunnittelukaudella:

1. Hiilineutraali kaupunki 2035. Rakennetaan kestävä pohjoista kaupunkia. Toteutetaan kestävä kehityksen mukaisia maankäytön suunnittelun ja liikenteen ratkaisuja; Kaupunkirakenteen eheyttäminen, energiatehokkuus, kiertotalous, ilmastonmuutoksen edellyttämien toimenpiteiden huomioiminen, laadukas ja vähäpäästöinen ympäristö, luonnon monimuotoisuus sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksien parantaminen.
2. Yritysmuotoisuuden huomioiminen hankkeiden suunnittelussa, toteutuksessa ja hankinnoissa sekä viranomaisprosesseissa. Yhteistyön ja vuorovaikutuksen kehittäminen yritysasiakkaiden kanssa.
3. Kaupunkikehittäminen: Otetaan käyttöön kaupunkisuunnittelun uusia toteuttamistapoja hyödyntäen kansainvälisiä ja kansallisia verkostoja ja kumppaneita. Vahvistetaan olemassa olevia kansainvälisiä verkostoja ja luodaan uusia kaupunkisuunnittelun tarpeiden pohjalta. Vahvistetaan YYP:n roolia Eurocities – verkostossa.
4. Tiedolla johtamisen, raportoinnin, analysoinnin, suunnittelun ja seurannan sekä vaikutusten arvioinnin kehittäminen sekä ohjelmallinen kehittäminen.
5. Esimiestyön tukeminen; Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa työn tuloksellisuutta, tavoitteiden saavuttamista, itseohjautuvuutta ja henkilöstön hyvinvointia vahvistetaan kehittämällä esimiestyötä. Esimiehille tarjotaan johtamisen tueksi työvälineitä, toimintamalleja, valmennusta ja tukea arjen työhön.

Kehittämis- ja perustoiminnan hankkeet

OUMO (Oulujoen vesistön puitesopimus) jatkaa ja uusi sopimuskausi on vuosille 2022-2025. Yhdentoista kunnan lisäksi puitesopimuksessa ovat mukana vesivoimayhtiöt Fortum Power and Heat Oy ja Oulun Energia Oy sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskukset. Oulun kaupunki toteuttaa OUMO-puitesopimuksen kautta Kaupunginojan kunnostamiseen liittyviä hankkeita. Hankkeiden tavoitteena on virkistyskäytön edistäminen ja kalannousun mahdollistaminen ja veden laadun sekä maisemallisten arvojen parantaminen. OUMO-rahoituksella toteutettavat hankkeet päättää vuosittain OUMO-ohjausryhmä.

Massa- ja materiaali-koordinaation kehittäminen Oulun kaupungille – hanke käynnistyi elokuussa 2022 ja hanke kestää 30.4.2024 saakka. Pää tavoitteena on kehittää Oulun kaupungille massa- ja materiaali-koordinaation toimintamalli. Uudenlaisen toimintamallin avulla syntyvät materiaalit saadaan tehokkaammin ja nopeammin hyötykäyttöön. Alueellisella yhteistyöllä on mahdollista saada sivuvirtojen hyödyntämiseen lisää volyymia ja kannattavuutta. Projektin keskeisimmät toimenpiteet ovat; Oulun kaupungin sisäisten materiaali- ja massavirtojen kartoitus, materiaali- ja käyttösuunnitelman laatiminen, digitaalisen massojenhallintatyökalun markkinakartoitus ja pilotit sekä alueellisen yhteistyöverkoston kokoaminen ja työn käynnistäminen.

Turvetuotannosta poistuvien alueiden ennallistaminen ja kestävä jatkokäyttö Oulussa -hanke eli TUPAS keskittyy neljän entisen turvetuotantoalueen ennallistamiseen ja kestävä jatkokäytön suunnitteluun. Alueet ovat suurelta pääosin Oulun kaupungin omistuksessa. Hanke jakautuu kahteen eri vaiheeseen, joista ensimmäisessä tuotetaan toimenpidetasoiset ennallistamis-/jatkokäyttösuunnitelmat Sanginjoen valuma-alueella sijaitseville Turvesuolle, Miehonsuolle ja Haarasuolle, sekä Iijoen valuma-alueella sijaitsevalle Ahvensuolle. Hankkeen tavoitteena on saada kyseiset alueet ilmasto- ja maankäytön piiriin. Ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan myös ennallistamispilotti Turvesuon alueella, jossa vetettävää tai kosteikoksi muutettavaa alaa on noin 5 hehtaaria. Pilottiin kuuluu myös alueen vaihettumisvyöhykkeen ja välittömän lähialueen kestävä kunnostaminen kestäväan jatkokäyttömuotoon. Tämän alueen pinta-ala on noin 10 hehtaaria. Pilotista saatavaa tietotaitoa hyödynnetään ensimmäisen vaiheen jälkeen toteutettavassa toisessa vaiheessa, jolle haetaan rahoitusta erikseen. Toisessa vaiheessa on tarkoitus ennallistaa ja/tai kunnostaa kestäväan jatkokäytön piiriin noin 150 hehtaaria entisiä turvetuotantoalueita vaiheessa 1 toteutettujen suunnitelmien pohjalta. TUPAS-hankkeen ensimmäinen vaihe toteutetaan ajalla 1.1.-31.12.2024.

Yksiköissä tehdään lisäksi jatkuvaa oppilaitosyhteistyötä mm. Oulun yliopiston ja OSAOn kanssa erilaisten diplomitoiden muodossa sekä yhteistyökumppanina monialaisissa tutkimushankkeissa.

Yhdyskuntalautakunta 1 000 €	2024 / Kh	2024 / hallintokunnan TA-raami	2025	2026	2024 - 2026 yht
KEHITTÄMISHANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA					
Tulot	220	180	80	0	479
Menot	-275	-274	-122	0	-671
Netto	-55	-95	-43	0	-192
Menoista henkilöstömenoja	-39	-10	-10	0	0
HTV / Palkallinen työpanos	0	0	0	0	0
PERUSTOIMINTAAN LIITTYVÄT HANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA					
Tulot	0	48	48	48	144
Menot	0	-121	-121	-121	-363
Netto	0	-72	-72	-72	-218
Menoista henkilöstömenoja	0	-105	-105	-105	-315
HTV / Palkallinen työpanos	0	0	0	0	0
INVESTOINTIHANKKEET, INVESTOINTIOSA					
Tulot	0	2 309	2 300	1 850	6 459
Menot	0	-7 200	-5 700	-4 200	-17 100
Netto	0	-4 891	-3 400	-2 350	-10 641
Menoista henkilöstömenoja	0	0	0	0	0
HTV / Palkallinen työpanos	0	0	0	0	0

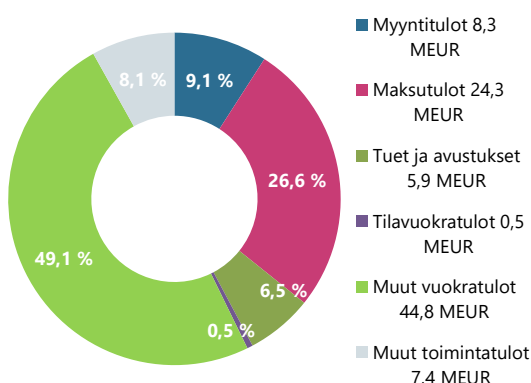

Talous**Yhdyskuntalautakunta yhteensä, informatiivinen tieto**

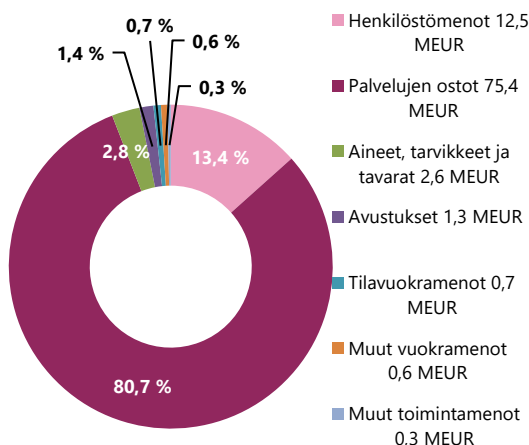
1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	100 695	86 030	88 580	91 263	94 417	94 453
TOIMINTAMENOT	-83 126	-82 857	-86 942	-93 398	-98 093	-97 609
TOIMINTAKATE	17 569	3 173	1 638	-2 135	-3 675	-3 156

Käyttötalouden palveluiden ostoista, aineista tarvikkeista ja tavaroista ja vuokrista 69 % ovat ulkoisia ostoja. Suurimmat kokonaisuudet ovat suunnittelupalveluiden hankinta, joukkoliikenteen ostot sekä järjestelmien kustannukset (mm. katuvalaistuksen ja liikennevalojen sähkö), joiden laskutus tapahtuu suoraan kolmannen osapuolen toimesta. Em. palvelut kilpailutetaan vaihtelevan pituisin sopimuksin.

**TOIMINTATULOT TA2024 TILIRYHMITÄIN,
YHT. 91,3 MEUR**

**TOIMINTAMENOT TA2024 TILIRYHMITÄIN,
YHT. 93,4 MEUR**

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	9 500	7 586	7 586	8 272	8 797	8 472
Maksutulot	16 810	21 576	21 256	24 318	26 018	26 418
Tuet ja avustukset	8 981	6 027	6 927	5 943	5 751	5 672
Tilavuokratulot	555	485	485	485	485	485
Muut vuokratulot	42 070	42 381	43 881	44 836	45 956	45 996
Muut toimintatulot	22 779	7 975	8 445	7 408	7 409	7 410
Toimintatulot yhteensä	100 695	86 030	88 580	91 263	94 417	94 453
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-10 530	-11 600	-11 486	-12 521	-12 709	-12 675
Palkat ja palkkiot	-8 101	-9 271	-9 194	-9 999	-10 159	-10 131
Henkilöstösivukulut	-2 429	-2 329	-2 292	-2 522	-2 549	-2 544
Palvelujen ostot	-65 492	-66 492	-70 692	-75 393	-79 597	-79 764
Muut palvelujen ostot	-65 492	-66 492	-70 692	-75 393	-79 597	-79 764
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 908	-2 293	-2 293	-2 589	-2 728	-2 586
Avustukset	-1 868	-953	-953	-1 289	-1 289	-989
Muut avustukset	-1 868	-953	-953	-1 289	-1 289	-989
Tilavuokramenot	-807	-779	-779	-737	-738	-738
Muut vuokramenot	-354	-452	-452	-574	-737	-562
Muut toimintamenot	-1 167	-288	-288	-294	-294	-294
Toimintamenot yhteensä	-83 126	-82 857	-86 942	-93 398	-98 093	-97 609
TOIMINTAKATE	17 569	3 173	1 638	-2 135	-3 675	-3 156

Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmässä ulkoiset ostot ovat pääosin sähköä ja kaukolämpöä. Investoinneissa ulkoisten menojen osuus on 87 %. Investoinnit kohdistuvat pääosin kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin.

Maailman poliittinen ja taloudellinen tilanne on muuttunut vuoden 2023 aikana mikä vaikuttaa myös Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen toimintaan. Kustannukset ovat nousseet ovat merkittävästi ja toimitusajat ovat pidentyneet.

Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	78 312	63 530	65 030	66 163	68 617	68 053
TOIMINTAMENOT	-49 544	-45 342	-45 220	-49 598	-50 243	-48 260
TOIMINTAKATE	28 769	18 188	19 810	16 565	18 374	19 793

Joukkoliikenne

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	22 383	22 500	23 550	25 100	25 800	26 400
TOIMINTAMENOT	-33 582	-37 515	-41 723	-43 800	-47 849	-49 349
TOIMINTAKATE	-11 199	-15 015	-18 172	-18 700	-22 049	-22 949

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöstöresurssit mitoitetaan Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden perustehtävien ja hallintokunnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Hallintokunnan henkilöstösuunnitelman mukaiset henkilötyövuodet lisääntyvät vuoden 2024 talousarviossa kuudella henkilötyövuodella verrattuna vuoden 2023 talousarvioon. Vuoden 2023 henkilötyövuosiennuste alittaa vuoden 2023 talousarvion rekrytointihaasteiden vuoksi. Talousarviovuoden 2024 ja suunnitteluvuosien 2025–2026 henkilötyövuodet ja henkilöstökustannukset on esitetty alla olevassa taulukossa. Henkilöstökustannuksia tulee nostamaan uusien kunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset palkankorotukset. Sopimuskaudella (2022–2025) työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut käyttää Oulun kaupungin keskitettyä koulutussuunnitelmaa toiminnassaan, jota täydennetään tarvittaessa hallintokunnan osaamisen liittyvällä ammatillisella lisäkoulutuksella. Suunnitteluvuosina 2025 ja 2026 tulee varautua henkilöstön perehdyttämiseen ja rekrytointeihin lisäresursseilla, sillä 16,3 % Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden henkilöstöstä on yli 60-vuotiaita. Samalla koulutetun työvoiman saatavuuden kanssa on haasteita, mikä lisää rekrytointiin ja perehdyttämiseen käytettävää aikaa ja haastaa nykyistä henkilöstöä työtehtävien lisääntyessä.

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	180	193	191	200	201	200
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-8 101	-9 271	-9 194	-9 999	-10 159	-10 131
Henkilösivukulut	-2 429	-2 329	-2 292	-2 522	-2 549	-2 544
Yhteensä	-10 530	-11 600	-11 486	-12 521	-12 709	-12 675

7.9 Rakennuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Rakennuslautakunta vastaa Oulun lakisääteisestä rakennusvalvontatoimesta alaisensa rakennusvalvontayksikön kautta. Tehtävänä on huolehtia rakentamisen ja elinympäristön kaavojen- sekä lain- ja määräystenmukaisuudesta. Keskeisiä ovat turvallisuuden, terveellisuuden, kauneuden, viihtyisyyden sekä energiatehokkuuden ja kestävän kehityksen vaatimukset.

Tehtävänä on myös huolehtia Oulussa rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Oulun mallin mukainen toiminta auttaa kuntalaisia rakennusasioissa, tuottaa hankkeille lisäarvoa ja on taloudellisesti omavarainen.

Rakennuslautakunnan palveluvastuualue ja toiminnan laajuus

- Ennakko-ohjaus ja neuvonta
- Rakentamisen lupaharkinta ja tarvittaessa luvitus
- Työmaatoteutuksen ja käyttöönottovaiheen viranomaiskatselmointi
- Rakennetun ympäristön jatkuva valvonta
- Lakisääteiset pakkokeinot

Oulun rakennusvalvonta ohjaa ja valvoo noin 50 000 henkilökontaktilla ja luvittaa noin 2000 vuosittaisella lupapäätöksellä rakennustoimintaa, jonka investoinnin markkina-arvo vuosittain on noin miljardi euroa.

Toiminnan kulut ovat 3,820 M€, josta henkilökustannusten osuus on 71 % Vuoden toiminnan tuottavuus yksittäisille hankkeille on ollut kymmeniä kertoja suurempi kuin toiminnan kulu. Energiansäästöissä ja kosteus- ja sisäilmasto-ongelmien vähenemisessä yhden vuoden työstä saavutetaan merkittävä elinkaaren aikainen säästö.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Valtiovarainministeriön kesän 2023 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous ei kasva tänä vuonna. Inflaation hidastumisen ja palkankorotusten ennustetaan kääntävän talouden kasvuun vuonna 2024. Asuinrakentaminen vähenee vuosina 2023 ja 2024. Uusien kohteiden aloitukset ovat vähentyneet noin neljänneksellä. Muu rakentaminen pitää aktiiviteettiä yllä.

Rakennusalan suhdanneryhmä arvioi kevään 2023 ennusteessaan rakentamisen vähenevän 3–4 % kuluvana vuonna ja vähentymisen painottuvan asuinrakennuksiin. Rakentamisen tuotannon laskun ennustetaan jatkuvan vielä vuonna 2024, ellei taloudessa tule yllättävää positiivista käännettä. Korjausrakentamisen määrän ennustetaan pysyvän vakaana ja kasvavan vuonna 2023 noin prosentin vauhdilla. Kustannusnousun ja uudisrakentamisen hidastumisen ennustetaan vauhdittavan korjausrakentamista vuonna 2024.

Tilastokeskuksen julkaisun 25.7.2023 mukaan myönnettyjen rakennuslupien kuutiomäärä väheni maaliskuukaudessa 44 % verrattuna vuoden takaiseen.

Oulussa on meneillään suuria julkisia ja yksityisiä hankkeita, jotka osaltaan tasaavat ennustettavaa rakentamisen määrän laskua. Esimerkkeinä voidaan mainita OYS 2030, Asuntomessut 2025 ja Asemanseutu, Nokia ja Terva Tower.

Oulun keskustan rakentaminen on jatkunut vuosina 2022–2023 melko vilkkaana. Rakentaminen jatkuu myös ydinkeskustan ulkopuolelle kaavoitetuilla uusilla ja uudistuvilla alueilla. Esimerkkinä Ranta-Toppila, rautatieaseman tuntumassa oleva uudistuva ja tiivistyvä radanvarren alue. Hiukkavaara, Toppilan salmi, Karjasilta, Pateniemen ranta ja Linnanmaan–Kaijonharjun alue.

Vuonna 2023 ensimmäisen puolikkaan aikana lupamäärä oli 919 lupaa. Lupamäärä on laskenut noin 15 % verrattuna kolmen edellisen vuoden keskiarvoon (1077 lupaa). Luvitettujen neliöiden määrä oli 155 773, laskua on 19 % verrattuna kolmen edellisen vuoden keskiarvoon (192 242 kem²).

Kerrostaloasuntojen koko on kasvanut viimeisten vuosien aikana. Vuoden 2023 alussa (1.1.-31.5) luvitettujen kerrostaloasuntojen keskikoko on 49,5(mediaani).

Ympäristöasioiden taloudellinen arviointi ja keskeiset toimintaa kuvaavat mittarit

Rakennusvalvonnalla on merkittävä vaikuttamismahdollisuus rakentamisen energiatehokkuuteen. Pienellä panostuksella varhaiseen ohjaukseen saavutetaan merkittäviä säästöjä rakennusten käyttäjien kustannuksiin rakennuksen elinkaaren aikana. Ohjauksen tuloksia seurataan vertaamalla asuinrakennusten energiatehokkuuden tunnuslukujen (E-luku ja ominaislämpöhäviö) arvoja lain minimitasoon. Oulussa rakennetaan n. 8–15 % määräystasoa energiatehokkaammin.

Rakentamisen valintoja ohjaavat entistä tiukemmin kestävä ja pitkäikäinen rakennuskanta, vähähiilisen rakentamisen tavoitteet, energia-, elinkaari- ja esteettömyystekijät. Olemassa olevissa rakennuksissa, uusissakin, esiintyvät kosteusvauriot ja sisäilmaongelmat koskettavat suurta osaa ihmisistä ja aiheuttavat miljardiluokan terveys-, työteho- ja väistöongelmia. Rakennusvalvonnan toimintaan kohdistetaan uusia odotuksia, koska sen vaikuttamismahdollisuudet hankkeiden ohjaukseen terveempien rakennusten aikaansaamiseksi ovat erinomaiset. Perusedellytys on luonnollisesti riittävä resurssi ennakoivaan laadunohjaukseen ja neuvontaan.

Korjausrakentaminen tulee edelleen vaatimaan osaamisen ja resurssien lisäämistä asian hallitsemiseksi. Korjausrakentamisen resurssia vahvistetaan koulutuksella. Korjausrakentamisen lisääntyminen työllistää alaa ja myös rakennusvalvontaa, suhteessa enemmän kuin uudisrakentaminen, joten korjaamisen lisääntymisellä on merkittävä vaikutus elinkeinoelämään. Myös ilmastonmuutosta hillitään korjaamalla purkamisen sijaan.

Lupavalmistelun ja ennako-ohjauksen työmäärä on lisääntynyt. Lakisääteisiä selvityksiä, lausuntoja ja erityissuunnitelmia edellytetään enemmän kuin aiemmin. Etenkin ennako-ohjattavien hankkeiden työmäärä ja lupavalmistelijoiden työkuormitus on kasvanut kohtuuttomasti. Samaan aikaan on menetetty ja menetetään paljon tietotaitoa ja asiantuntijaosaamista kokeneemman henkilöstön eläköitymisen jatkuessa. Uuden ja korvaavan henkilökunnan rekrytointi on ollut haastavaa johtuen muun muassa palkkauksen jälkeenjääneisyydestä.

Asiakslähtöisyyden ja yritysmönteisyyden vahvistaminen edellyttää riittäviä resursseja sekä kaikkien asiakkaiden tasapuolista ja yhdenvertaista kohtelua. Rakennusvalvonta kehittää edelleen sekä uudis- että korjausrakentamisen kokonaisvaltaista ohjaustaan. Rakennusvalvonnan ohjaustyön mitatuilla tuloksilla vastataan osaltaan kaupungin ulkoihin ilmasto- ja energiasitoumuksiin. Oulun rakennusvalvonta kohdentaa ohjaustaan edellä kerrottujen kehitystavoitteiden edistämiseen; vähähiilisen rakentamisen valinnat, kosteusvauriot ja sisäilma sekä esteettömyys ja asuttavuus. Rakennuslainsäädännön uudistuessa ohjaus tulee suuntautumaan entistä enemmän vähähiilisen rakentamisen esiin nostamiseen ja digitalisaatioon.

Toiminnan tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpaneavat toiminnan tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus heijastuu myös rakennusvalvontaviranomaistyöhön. Uusi rakentamislaki on hyväksytty eduskunnassa ja se tulee voimaan 1.1.2025. Uuden rakentamislain mukanaan tuomat muutokset tulevat muuttamaan rakennusvalvontapalvelujen tavoitteita, vastuita ja toteutustapoja – digitaalinen toimintamalli ja tietomallit. Tavoitteena on vuorovaikutteinen, kokonaisvaltainen palvelu, hyödyntäen digitalisaation tuomia uusia mahdollisuuksia määräystenmukaisuuden valvonnan, suunnitelmien

ennakko-ohjauksen ja -tarkastuksen sekä suunnittelun, toteutuksen ja rakennetun ympäristön ennakoivan, tehokkaan sekä sujuvan laadunvalvonnan ja asiakaspalvelun välineenä.

Rakennuslautakunnan palveluvastuualue ja toiminnan laajuus

Ennakko-ohjaus ja neuvonta

Ilmastomuutoksen hillinnässä rakennusvalvonnat ovat merkittäviä portinvartijoita, koska yhteiskunnan energian loppukäytöstä ja ympäristöpäästöistä noin 40 % muodostuu rakentamisesta ja rakennusten käytöstä. Rakennusvalvonnan ohjauksella ja neuvonnalla luodaan merkittävää lisäarvoa yhteiskunnalle ja rakentamiseen ryhtyville.

Rakentamisen lupaharkinta ja lupien käsittely

Luvanvaraisten rakennustöiden ja rakennuslupavaiheen suunnitelmien ohjaus, hankkeen vaativuusluokan määrittely, vastuuhenkilöiden kelpoisuuden toteaminen, rakennuslupa- ja toteutumavaiheen tietomallien, pääpiirustus-suunnitelmien ja lupa-asiakirjojen tarkastus ja arviointi, hankkeen lupavalmistelu ja lupapäätösten teko, ennakkolausuntopyyntöjen sekä lupapäätösesitysten laatiminen yksikön johtajan viranomaispäätöstä ja rakennuslautakunnan päätettäviä rakennuslupia varten.

Työmaatoteutuksen ja käyttöönottovaiheen viranomaiskatselmointi

Rakennushankkeiden lakisääteisten vastuuhenkilöiden kelpoisuuden arviointi ja hyväksyntä. Rakentamisen lainsäädännön ja rakennuslupien edellyttämien katselmusten suorittaminen sekä valmistuvien rakennushankkeiden käyttöön hyväksyminen.

Rakennetun ympäristön jatkuva valvonta

Rakennetun ympäristön hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden valvonta, jotta rakennettu ympäristö täyttää jatkuvasti terveellisuuden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä.

Lakisääteiset pakkokeinot

Velvoitteiden asettaminen sekä niihin liittyvän hallintopakon käyttäminen.

Rakennusvalvonta

Keskeiset toimenpiteet TA2024

Lupahakemusten käsittelyn sujuvuutta edistetään.

Lupien käsittelyaika pysyy viiden nopeimman joukossa suurista kaupungeista.

Korjauskohteiden ennakko-ohjaukseen laaditaan toimintamalli, joka ohjaa kestävä kehityksen mukaisiin korjauksiin.

Järjestetään ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ehkäisyyn liittyen koulutusta ja ohjausta.

Hankintasuunnitelma

Hankinnoissa noudatetaan kaupungin hankintaohjeita ja -määräyksiä. Hankintasuunnitelma päivitetään suunnitteluohjeen mukaisesti joulukuun 2023 loppuun mennessä.

Kehittäminen

Kehitystyötä tehdään merkittävän paljon yhdessä muiden rakennusvalvontojen kanssa yhtenäisten toimintatapojen ja tulkintojen aikaansaamiseksi. Yhdenmukaiset valtakunnalliset Top10-käytännöt ja ohjeet edistävät ja sujuvoittavat laadukasta suunnittelua ja toteutusta ja helpottavat asiakkaalle ennakoitavuutta.

Uusien projektien ja hankkeiden käynnistämisen lähtökohtana on tukea kaupungin asettamia strategisia

tavoitteita sekä rakennusvalvonnan asettamia yksikkökohtaisia tavoitteita. Sopivia kehityshankkeita kartoitetaan jatkuvasti.

Hiilineutraali Oulu on kaupungin ja ympäristötietoisten kuntalaisten sekä muiden toimijoiden kestäviä valintoja, yhteistoimintaa ja sitoutumista päätöksiin ja toimenpitein. Rakennusvalvonnan vaikutusmahdollisuudet vähähiilisen rakennetun ympäristön toteutumiseen ovat merkittävät ja kehitystyötä suunnataan jatkossakin ammattitaidon lisäämiseen ja ohjaustyön edistämiseen.

Rakennusvalvonnassa sähköistetään kaupunkistrategian mukaisesti kuntalaispalveluita ja parannetaan niiden avulla asiakaspalvelua sekä tehostetaan sisäistä toimintaa ja palveluprosesseja. Tavoitteena on myös digitalisoida jo muodostunutta paperiarkistoa sekä saada rakennusvalvonta toimimaan digitaalista aineistoa hyödyntäen tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden ja kaupungin muiden yksiköiden kanssa. Rakennusvalvonta pilotoi ja valmistautuu tietomallien käytön yleistymiseen rakentamisessa, jotta myös rakennusvalvonnalla on valmiudet tietomallien käsittelyyn ja hyödyntämiseen.

Kehittämis- ja perustoiminnan hankkeet

Vuodelle 2024 ei ole suunniteltu kehittämishankkeita.

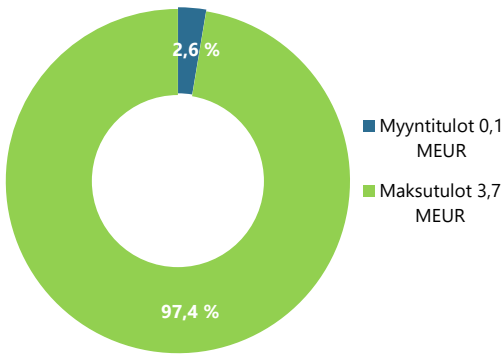
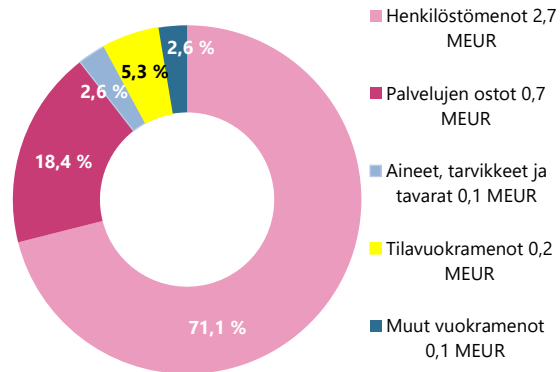
Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT	4 405	3 738	3 214	3 820	3 830	3 830
TOIMINTAMENOT	-3 600	-3 709	-3 714	-3 818	-3 776	-3 674
TOIMINTAKATE	806	29	-500	2	54	156

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2022	TA2023 +muutokset	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	87	77	72	80	90	90
Maksutulot	4 309	3 653	3 133	3 730	3 730	3 730
Tuet ja avustukset	8	8	9	10	10	10
Toimintatulot yhteensä	4 405	3 738	3 214	3 820	3 830	3 830
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-2 332	-2 569	-2 631	-2 738	-2 754	-2 649
Palkat ja palkkiot	-1 862	-2 070	-2 124	-2 205	-2 220	-2 135
Henkilöstösivukulut	-470	-499	-507	-533	-534	-514
Palvelujen ostot	-909	-791	-767	-740	-660	-660
Muut palvelujen ostot	-909	-791	-767	-740	-660	-660
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-55	-70	-50	-50	-70	-70
Tilavuokramenot	-151	-151	-151	-151	-151	-151
Muut vuokramenot	-124	-112	-103	-123	-123	-123
Muut toimintamenot	-29	-16	-12	-16	-18	-21
Toimintamenot yhteensä	-3 600	-3 709	-3 714	-3 818	-3 776	-3 674
TOIMINTAKATE	806	29	-500	2	54	156

TOIMINTATULOT TA2024 TILIRYHMITÄIN,
YHT. 3,8 MEURTOIMINTAMENOT TA2024 TILIRYHMITÄIN,
YHT. 3,8 MEUR

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Rakennusvalvonnan henkilöstö- ja koulutussuunnitelma sekä henkilöstötavoitteet perustuvat kaupungin arvoihin, strategiaan ja henkilöstöohjelmaan.

Tavoitteena on säilyttää nykyinen palvelutaso, joten henkilöstön määrä pyritään pitämään riittävänä. Tavoitteena on ennakoiva rekrytointi, joka kohdistuu jatkossa strategisesti tärkeisiin asiakasrajapinnassa työskenteleviin asiantuntijoihin. Rekrytoinnissa huomioidaan toiminnan tarpeet, jotta lainsäädännön vaatimat toimenpiteet tulevat tehtyä. Varsinaisen eläkeiän mukaan vanhuuseläkkeelle jää vuonna 2024 kaksi henkilöä ja vuosina 2025–2026 neljä henkilöä.

Rakennusvalvonnan henkilöresursseissa oli pitkään vajausta, mikä on vaikeuttanut ja hidastanut toiminnan kehittämistä. Rekrytoinnit ovat osoittautuneet erittäin haastaviksi. Etenkin lupavalmistelijoiden työkuormitus on edelleen kasvanut kokeneimman, pitkäaikaisen henkilöstö eläköitymisen jatkuessa.

Rakennusvalvonnan vakinaisen henkilökunnan keski-ikä on 54,4 vuotta (tilinpäätös 2022). Korkea ikärakenne luo suuren rekrytoinnin, koulutuksen ja perehdyttämisen haasteen lähivuosina, jotta saavutettu hyvä palvelutaso voidaan säilyttää. Rekrytoinnin onnistumiseksi tulee palkkauksen jälkeensä jääneisyys korjata riittävän kokeneen ja ammattitaitoisen henkilöstön saamiseksi, sekä tehdä ennakoivaa rekrytointia (uusien virkojen perustamisen ja virkojen täyttölupien ennakoiva ajoitus), jotta uudet henkilöt ehditään perehdyttää vaativiin ja laaja-alaista ohjelmisto-osaamista edellyttäviin viranomaisasiantuntijatehtäviin, palvelun sujuvuuden takaamiseksi sekä hyvän palvelutason ylläpitämiseksi.

Korjausrakentamisen tarve ja osuus on kasvanut maamme rakennuskannan ikääntyessä, ja on lähtökohtaisesti hankekohtaisen suunnittelun sekä tarvittavan viranomaisohjauksen ja lupavalmistelun osalta yksilöllisempää, vaativampaa sekä työläämpää, kuin uudisrakentamisen ohjaus ja valvonta.

1.1.2025 tulee voimaan uusi Rakentamislaki ja sen myötä uusia asetuksia. Merkittävä muutos uuden lain myötä on digitaalisuuden hyödyntäminen ja siirtyminen lähes kaikissa luvanvaraisissa rakennushankkeissa IFC-tietomalli-pohjaiseen suunnittelukäytäntöön ja digitaaliseen kuntamalliin. Digiloikka on välttämätön ja edellyttää

henkilökunnalta kouluttautumista päivittäisten viranomaistehtävien hoitamisen ja asiakaspalvelun ohella. Tämä muutos edellyttää sekä uusien taitojen että lisäresurssien hankkimista.

Henkilöstön ammatillinen osaaminen on hyvä, mutta ammattitaidon ylläpito, esimerkiksi lainsäädännön muuttuessa, vaatii jatkuvaa kouluttautumista. Merkittävimpiä koulutuksia on Rakennustarkastusyhdistyksen järjestämä Rakennustarkastuspäivät sekä ajankohtaiset webinaarit mm. määräysmuutoksista ja niiden vaikutuksista toimintaan. Lisäksi osallistutaan tarpeen mukaan alan muihin täydentäviin koulutuksiin, yhtenä selkeänä koulutustarpeena on vähähiiliseen rakentamiseen sekä tietomallien hyödyntämiseen perehtyminen.

Vuonna 2022 rakennusvalvonnan palkallinen työpanos oli 35 HTV. Ennusteen 30.6.2023 mukaan palkallinen työpanos vuonna 2023 on 39 HTV. Vuodelle 2024 on suunniteltu lakisääteisten ja strategisten toimintojen vaatima henkilömitoitus, palkallinen työpanos 38,5 HTV.

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	35	39	39	39	39	37
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-1 862	-2 070	-2 124	-2 205	-2 220	-2 135
Henkilösivukulut	-470	-499	-507	-533	-534	-514
Yhteensä	-2 332	-2 569	-2 631	-2 738	-2 754	-2 649
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-10	0	-9	0	0	0
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-2	0	-2	0	0	0
Kaikki yhteensä	-2 345	-2 569	-2 642	-2 738	-2 754	-2 649

8 TASEYKSIKÖT

8.1 Oulun kaupungin kehittämisrahasto

Oulun kaupungin kehittämisrahaston tarkoituksena on edistää Oulun alueen elinkeinoelämää ja vetovoimaisuutta. Rahaston käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahaston merkittävimmät osakeomistukset ovat Partnera Oyj ja Nordic Option Oy. Lisäksi pääomasijoitusrahastoista merkittävimmät ovat Northern Startup Fundin kolme rahastoa (I, II ja III). Rahaston sijoitussalkun varat on sijoitettu Oulun kaupungin sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti pääasiassa korkosijoituksiin. Rahaston tuotot muodostuvat rahastoon kuuluvien yritysten maksamista osingoista ja sijoitussalkun tuotoista. Tuleville vuosille ei ennakoida saatavan osinkoja. Sijoitussalkun tuottoja arvioidaan saatavan vuosittain 1,1 milj. euroa.

Rahaston merkittävimmät kulut muodostuvat osallistumisesta Oulun alueen eri organisaatioiden ja yritysten hankkeiden rahoitukseen. Kehittämisrahastosta rahoitettavien hankkeiden pääasiallinen valmisteluvastuu on Business Oulu -liikelaitoksella. Päätöksen rahoituksesta tekee kaupunginhallitus liikelaitoksen johtokunnan esityksestä. Rahoituksista merkittävin osa kohdentuu OIA-innovaatioallianssiin. Tarkemmin vuosille 2024-2026 varatuista rahoituksista taulukossa: Tuloslaskelma/ Liiketoiminnan muut kulut. Varauksina merkityt erät edellyttävät kaupunginhallituksen päätöksen.

Investoinnit

Osakkeet ja osuudet

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot						
HVR Cardio Oy	-113					
Suomi-rata Oy	-16	-24	-24	-30	-70	-100
VisionPlus Fund I Ky	-12	-7	-5	-5		
Cinia Alliance Oy			-40			
Northern Startup Fund I Ky			74			
Varaus		-2 069	-2 031	-2 065	-1 100	-100
Menot yhteensä	-141	-2 100	-2 026	-2 100	-1 170	-200
Tulot						
Northern Startup Fund I Ky	834					
VisionPlus Fund I Ky	17		17			
Inveni Life Sciences Fund I Ky	192					
Tulot yhteensä	1 043		17			

Investointimenot muodostuvat pääasiassa rahaston pääomasijoitustoiminnasta. Nykyiset pääomasijoitusyhtiöt alkavat olla toimikautensa loppupäässä, mistä johtuen investointimenoihin ei enää tule merkittäviä eriä. Vuosille 2023-2025 varaudutaan osallistumaan yhteensä 5,0 milj. eurolla uusien pääomasijoitusten rahoitukseen; vuodelle 2022 arvoitu aloitus on siirtynyt eteenpäin. Mukaan lähteminen edellyttää jatkoselvityksiä, vastaavaa panosta muilta toimijoilta sekä kaupunginhallituksen päätöksen. Suomi-rata Oy:n, VisionPlus Fund I Ky:n ja Cinia Alliance Oy:n investointiarviot vuosille 2023-2026 tarkemmin taulukossa. Investointimenojen euromäärät ovat arvioita, jotka voivat vaihdella kohteiden välillä investointimenojen yhteissumman puitteissa

ELY-rahoitteiset pääomasijoitukset

ELY-rahoitteisen Northern Startup Fund III Ky:n (NSF III) sijoitustoiminta käynnistyi vuoden 2016 alussa ja ELY-keskus on pääomittanut rahastoa 5,0 milj. eurolla. Rahaston sijoitusperiodi on päättynyt tammikuussa 2021. NSF III rahasto on palauttanut kesäkuun 2023 loppuun mennessä varoja yhteensä 1,15 milj. euroa.

Northern Startup Fund II Ky (NSF II) aloitti toimintansa vuonna 2014 ja ELY-keskus on pääomittanut rahastoa 5,0 milj. eurolla. Rakennerahastokauden 2007–2014 päättymisen vuoksi NSF II rahaston sijoitusperiodi saatettiin loppuun vuoden 2015 aikana. NSF II rahasto on palauttanut kesäkuun 2023 loppuun mennessä varoja yhteensä 3,45 milj. euroa.

NSF II ja III rahastoista palautuneet varat tulee laittaa eteenpäin ELY-keskuksen osoittamaan kohteeseen. Tässä vaiheessa ELY-rahoitteinen investointi muuttuu kaupungin omaksi investoinniksi ja vastaava osuus ELY-rahoituksesta näkyy tulona tuloslaskelmassa. Palautuneista varoista sijoitettiin NSF I:een vuonna 2018 1 milj. euroa ja vuosina 2020–2021 yhteensä 0,75 milj. euroa. Jäljellä olevien palautuneiden varojen käyttämisestä tehdään päätökset tulevina vuosina. NSF II:n ja NSF III:n menot ja tulot seurataan toimeksiantojen varoissa ja -pääomissa siihen saakka, kunnes palautuneista varoista tehdään uusi sijoitus (kaupungin oma investointimeno).

Tuloslaskelma/ liiketoiminnan muut kulut

PÄÄTÖKSELLÄ SIDOTTU *) VARAUS, EI PÄÄTÖSTÄ	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Yhteensä 2024-2026
OIA RAHOITUS				
Ekosysteemisopimus osarahoitusvaraus *)	532 348	756 897	780 000	2 069 245
Strateginen kohdeala 1: Digitalisaatio kaupunkiympäristön muutoksessa				
				0
Strateginen kohdeala 2: Oulu Health				
				0
Strateginen kohdeala 3: Kestävä kiertotalous ja puhtaat ratkaisut				
				0
Strateginen kohdeala 4: Yrittäjyys, osaaminen ja jatkuva oppiminen				
Digitaalisen terveyden ja hyvinvointiteknologian osaamisverkosto, Oulun yliopisto	8 841	8 841		17 682
Vesiosaamisen kansallinen vetovastuuhanke, Oulun yliopisto	3 333	3 333		6 666
Fotoniikan kaupunkiekosysteemi -FKE-hanke, VTT	8 273	8 273		16 546
Oulu Water TestBed, Oulun yliopisto	19 389			19 389
Prop Tech-klusteri				
Prop Tech-klusteri, OAMK	33 469			33 469
Prop Tech-klusteri, Oulun yliopisto	13 861			13 861
MetaCity				
MetaCity, Oulun yliopisto	45 213			45 213
MetaCity, VTT	6 840			6 840
MetaCity, OAMK	25 792			25 792
DiKi - digitaalisten terveystekniikoiden kehittäminen, OAMK				
DiKi, OAMK	7 501			7 501
Vety, tulevaisuuden vetyliiketoimintaa - Laanilan teollisuusalueen vetyvisio, Oulun yliopisto	46 833			46 833
RAPUA				
RAPUA, Oulun yliopisto	7 596			7 596
RAPUA, OSAO	3 283			3 283
RAPUA, VTT	7 603			7 603
RAPUA, OAMK	7 169			7 169
Proof Of Concept *)	82 656	82 656	80 000	245 312
OIA Rahoitus yhteensä	860 000	860 000	860 000	2 580 000
MUUT HANKKEET JA RAHOITUKSET				
Valtio - kaupunki ekosysteemisopimus *) varaus vuosille 2024-2026	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Oulun seudun markkinointi *) varaus vuosille 2024-2026	400 000	400 000	400 000	1 200 000
Muut hankkeet ja rahoitukset yhteensä	900 000	900 000	900 000	2 700 000
Aikaisemmilta vuosilta päättymässä olevat hankkeet ja rahoitukset	40 000	40 000	40 000	120 000
KEHITTÄMISRAHASTO YHTEENSÄ	1 800 000	1 800 000	1 800 000	5 400 000

*) Varauksista tulee tehdä erillinen kaupunginhallituksen päätös

OULUN KAUPUNKI**Kehittämisrahasto****TULOSLASKELMA**

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Liiketoiminnan muut tuotot	661	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Palvelujen ostot	-9	-10	-8	-28	-28	-28
Materiaalit ja palvelut yht.	-9	-10	-8	-28	-28	-28
Poistot ja arvonalentumiset						
Arvonalentumiset	-1 228	-200	-200	-200	-200	-200
Liiketoiminnan muut kulut	-1 516	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-2 092	-2 010	-2 008	-2 028	-2 028	-2 028
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	1 196	1 100	736	500	500	500
Muut rahoitustuotot	5 282	1 200	557	600	600	600
Muut rahoituskulut	-1 815	-287	-443	-396	-365	-365
Rah.tuotot ja -kulut yht.	4 663	2 013	851	704	735	735
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	2 572	3	-1 158	-1 324	-1 293	-1 293
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	2 572	3	-1 158	-1 324	-1 293	-1 293
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 572	3	-1 158	-1 324	-1 293	-1 293

OULUN KAUPUNKI**Kehittämisrahasto****RAHOITUSLASKELMA**

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-2 092	-2 010	-2 008	-2 028	-2 028	-2 028
Poistot ja arvonalentumiset	1 228	200	200	200	200	200
Rahoitustuotot ja -kulut	4 663	2 013	851	704	735	735
Muut tulorahoituksen korjaukset	-425	0	-177	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-141	-2 100	-2 026	-2 100	-1 170	-200
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	1 043	0	17	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	4 275	-1 897	-3 143	-3 224	-2 263	-1 293
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	2 599	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-3 781	2 100	4 355	3 224	2 263	1 293
Saamisten muutos muilta	-215	0	708	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	40	0	-240	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 357	2 100	4 823	3 224	2 263	1 293
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 918	203	1 679	0	0	0

8.2 Oulun Valistustalorahasto

Oulun Valistustalorahaston sääntöjen mukaisesti rahaston tarkoituksena on Oulun kulttuurielämän tukeminen. Rahastosta voidaan myöntää tukea apurahoina, palkintoina ja erilaisina avustuksina taiteen ja kulttuurin eri aloilla toimiville henkilöille ja yhteisöille.

Rahasto voi kartuttaa pääomaansa sille osoitetuilla yksityisillä avustuksilla, lahjoituksilla, perintösaannoilla sekä rahoitustuotoilla. Rahaston varoja hoitaa konsernihallinnon talous- ja rahoitusryhmä ja rahaston tarkoituksen toteuttamisesta vastaa sivistys- ja kulttuuripalvelut. Vuosittaiset esitykset tukien myöntämisestä valmistelee tehtävää varten asetettu työryhmä hakemusten perusteella. Vuonna 2024 varataan rahaston varsinaiseen toimintatarkoitukseen 125 000 euroa. Vuosille 2025 ja 2026 varataan vuosittain 175 000 euroa. Määräraha nostetaan edellisten vuosien (vuonna 2023 75 000 euroa) tasosta kulttuuripääkaupunkihankkeen edistämiseksi.

OULUN KAUPUNKI

Oulun Valistustalorahasto

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Materiaalit ja palvelut						
Palvelujen ostot	-5	-5	-5	-5	-5	-5
Materiaalit ja palvelut yht.	-5	-5	-5	-5	-5	-5
Liiketoiminnan muut kulut	-73	-75	-75	-125	-175	-175
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-78	-80	-80	-130	-180	-180
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	97	80	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	1 047	0	80	80	80	80
Muut rahoituskulut	-376	0	0	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	769	80	80	80	80	80
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	691	0	0	-50	-100	-100
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	691	0	0	-50	-100	-100
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	691	0	0	-50	-100	-100

OULUN KAUPUNKI

Oulun Valistustalorahasto

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liiekeylijäämä (-alijäämä)	-78	-80	-80	-130	-180	-180
Rahoitustuotot ja -kulut	769	80	80	80	80	80
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	691	0	0	-50	-100	-100
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos kunnalta	-164	0	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-164	0	0	0	0	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	526	0	0	-50	-100	-100

8.3 Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Taseyksikkö toimii konsernijaoston alaisuudessa ja on kirjanpidollinen erillisyyksikkö. Taseyksiköllä ei ole henkilöstöä. Taseyksikkö omistaa kaupungin hallintokuntien käytössä olevan rakennusomaisuuden, jonka käytöstä perittävistä vuokratuloista Taseyksikön liikevaihto muodostuu. Erillis- ja perusparannusinvestoinnit ja niiden rahoitus on taseyksikön vastuulla oleva tehtävä. Investoinnit rahoitetaan taseyksikön perimällä pääomavuokralla. Taseyksikkö ottaa tarvittaessa kaupungilta lainaa investointien rahoittamiseksi. Kaupunginvaltuusto päättää taseyksikön investointi- ja käyttötalousbudjeteista sekä sitovista määrärahamuutoksista. Konsernijaosto päättää vuokrausperiaatteista.

Rakennusten ylläpitoon ja vuokraukseen liittyvistä palveluista huolehtii Oulun Tilapalvelut -liikelaitos. Ylläpitoon tarvittava rahoitus muodostuu vuokrassa perittävästä ylläpito-osuudesta. Taseyksikön tavoitteena on tehostaa rakennuskannan käyttöä ja luopua tarpeettomasta sekä vajaakäyttöisestä rakennuskannasta. Taseyksikkö vastaa kiinteistökehityksestä yhteistyössä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa. Toimitilojen käyttöasteelle ja tilatehokkuudelle sekä kiinteistöjen ylläpidolle ja kehittämiselle asetetaan mitattavat tavoitteet, joita seurataan aktiivisesti. Talousarviovuodelle ja suunnitteluvuosille ei esitetä vuokrien tasokorotuksia.

Talous

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman suurimmat menoerät ovat rakennusten ylläpito, poistot sekä investointien rahoituskulut. Lisäksi taseyksikön käyttötaloudesta rahoitetaan investointiohjelmaan kuulumattomia kaupungin ulkopuolisia kustannuksia kuten rakennushistorialliset selvitykset, kuntotutkimukset, kiinteistöarvioiden laadinnat sekä kirjanpitoon liittyvät kustannukset. Myös kiinteistökehityksessä olevien rakennusten purkukustannuksia kohdentuu taseyksikön käyttötalousmenoihin.

Rahoituslaskelma

Taseyksikön investointimenot koostuvat talousarvion investointiosiossa eritellyistä erillisinvestointi- ja perusparannushankkeista sekä lainanhoitokuluista. Rakennusten myynneistä saadut luovutustulot mahdollistavat sen, että taseyksikön ei tarvitse ottaa lainaa vuonna 2024.

Tase

Tase muodostuu pääosin rakennusomaisuudesta sekä rakennuksiin liittyvistä koneista ja kalustosta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Rakennusomaisuuden taseyksikön erillisinvestointien rakennusohjelman talousarviokäsittelyn yhteydessä. Investointiohjelma sisältää korjausrakentamisohjelman, jonka sisällöstä päättää kaupunginhallituksen konsernijaosto. Suunnitteluvaiheessa olevien hankkeiden tavoitehinta-arvioihin pohjautuvat määrärahat korotetaan Haahtela -tarjoushintaindeksillä. Rakentamisvaiheessa olevien kohteiden määräraha esitetään rakentamisen aloitusajan tarjoushintaindeksissä. Kokonaiskustannus on hankkeen rakentamiskustannusten kokonaisarvio ja se on hankekohtaisesti sitovia. Investointikustannukset eivät sisällä arvonlisäveroa, mikäli kohde tulee kuntapalautukseen oikeuttavaan käyttöön.

OULUN KAUPUNKI**Rakennusomaisuuden taseyksikkö**

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Valmistus omaan käyttöön	9 777	7 950	11 620	11 620	11 620	11 620
Liiketoiminnan muut tuotot	229 022	93 462	96 585	101 110	105 785	96 577
Materiaalit ja palvelut						
Ostot tilikauden aikana	-2	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-57 062	-55 715	-57 851	-57 570	-57 570	-57 570
Materiaalit ja palvelut yht.	-57 063	-55 715	-57 851	-57 570	-57 570	-57 570
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-31 204	-29 950	-30 014	-31 254	-32 328	-33 169
Liiketoiminnan muut kulut	-2 813	-2 900	-3 894	-2 510	-2 630	-2 670
LIIEKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	147 718	12 847	16 446	21 396	24 877	14 788
Rahoitustuotot ja -kulut						
Kunnalle maksetut korkokulut	-994	-847	-824	-971	-1 242	-1 521
Korvaus peruspääomasta	-11 863	-11 863	-11 863	-11 863	-11 863	-11 863
Rah.tuotot ja -kulut yht.	-12 857	-12 710	-12 687	-12 834	-13 105	-13 384
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	134 862	137	3 759	8 562	11 772	1 405
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	134 862	137	3 759	8 562	11 772	1 405
Poistoeron lis./väh.(+)	3 145	1 877	1 877	1 604	538	512
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	138 007	2 014	5 636	10 167	12 310	1 917

OULUN KAUPUNKI**Rakennusomaisuuden taseyksikkö****RAHOITUSLASKELMA****1 000 €**

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyijäämä (-alijäämä)	147 718	12 847	16 446	21 396	24 877	14 788
Poistot ja arvonalentumiset	31 204	29 950	30 014	31 254	32 328	33 169
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 857	-12 710	-12 687	-12 834	-13 105	-13 384
Muut tulorahoituksen korjaukset	-126 773	0	439	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-51 017	-93 919	-75 806	-108 102	-115 997	-87 400
Rah.osuudet investointimenoihin	240	0	0	400	160	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	167 240	0	637	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	155 756	-63 832	-40 956	-67 886	-71 737	-52 826
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lis. kunnalle	-20	0	-10	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	-5	0	-8	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	330	0	15	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	30 000	30 000	40 000
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	-8 560	-8 560	-8 560	-8 568	-11 568	-14 568
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos kunnalta	-150 445	72 392	49 626	46 454	53 305	27 395
Saamisten muutos muilta	-85	0	189	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	3	0	1 448	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	3 026	0	-1 744	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-155 756	63 832	40 956	67 886	71 737	52 827
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	0	0	0

9 INVESTOINTIOSA

Peruskunnan ja sisäisten liikelaitosten bruttoinvestoinnit ovat noin 106,9 M€ ja Oulun Vesi liikelaitoksen (ulkoinen liikelaitos) bruttoinvestoinnit ovat noin 24,9 M€. Rakennusomaisuuden taseyksikön investoinnit ovat noin 108,1 M€. Kehittämisrahaston investoinnit ovat 2,1 M€.

Korkea investointitaso tulee kasvattamaan Oulun kaupungin lainanottoa ja korkokustannuksia talousarviovuodella 2024 sekä suunnitelmavuosilla, sillä vuosikate ei riitä kattamaan nettoinvestointien kokonaismäärää.

Ukrainan sodasta, yleisestä markkinatilanteesta ja kustannusvaihteluista johtuen hankkeisiin sisältyy riskejä, jotka heijastuvat urakkamuotoihin, urakkahinnoitteluun ja aikatauluihin.

Tulevat investoinnit pohjautuvat tunnistettuihin palveluverkon kehittämistarpeisiin, kouluverkkoratkaisuihin, maankäytön toteuttamisohjelmaan (MATO), sekä palvelutilojen hankeohjeen mukaisiin tarveselvityksiin ja hankesuunnitelmiin. Hankeselvitysvaiheessa arvioidaan kunkin kohteen osalta hankkeen soveltuvuus vuokrausvaihtoehtoon tai elinkaarimalliin. Mikäli vuokraus arvioidaan soveltuvaksi, kilpailutetaan tilojen vuokraus.

Investointien priorisoinnilla ja ajoituksella voidaan vaikuttaa siihen, että Oulun kaupungin talous pysyy tasapainossa. Investointisuunnitelman perusteluteksteissä on arvioitu merkittävien hankkeiden kohdalla niiden aiheuttamia vuosittaisten käyttötalousmenojen nettolisäystä. Käyttökustannuksiin sisältyy aina poistojen edellyttämä korjausrakentamisvaraus sekä talorakennuskohteissa sijoitetun pääoman korko. Nämä kustannukset sisältyvät tilavuokriin.

Investointiosan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka käyttöikä on pääsääntöisesti yli kolme vuotta ja hankintahinta yli 10 000 euroa. Poikkeuksena ovat tablet- ja älylaitteet, jotka kirjataan taseeseen ja poistetaan kahden vuoden poistoajalla. Erillisinvestoinneissa noudatetaan palvelutilojen hankeohjetta (KH 11.1.2021 § 10). Hankeohjetta käytetään palveluiden järjestämiseen liittyvissä tilahankinnoissa, peruskorjaushankkeissa ja korjausrakentamishankkeissa, jolla voi olla vaikutusta palveluverkkorakenteeseen ja jos kohteen korjaamisen mielekkäys on syytä arvioida. Hankeohjetta sovelletaan myös tilavuokraushankkeissa, joiden arvioitu vuosittainen vuokratilavuokraus on yli 0,5 M€ ja vuokrasopimuksen ennakoitu pituus yli 10 vuotta. Konsernijaosto hyväksyy hankeselvityksen, jos investoinnin arvioitu kustannus on alle 5 milj. euroa. Kaupunginhallitus hyväksyy hankeselvityksen, jos investoinnin arvo on vähintään 5 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto päättää määrärahasta ja aikataulusta pääsääntöisesti talousarviokäsittelyn yhteydessä.

9.1 Tietohallintoinvestoinnit

Tietohallintoinvestoinneilla tarkoitetaan digitaalisten ohjelmisto- ja palveluratkaisujen sekä tieto- ja viestintäteknisten laitteiden hankintaa investointimäärärahoilla. Investointien avulla toteutetaan kaupunkistrategian mukaista toimintaa sekä palveluille ja digitalisoinnille asetettuja tavoitteita.

Investointien menoesityksestä täytetään suunnitteluohjeen mukainen kustannustaulukko. Konsernihallinnon Digi ja ICT -vastuualue kokoaa hallintokuntien ja liikelaitosten investointiesitykset ja esittää ne kaupunginjohtajan talousarvioseminaarissa. Investointeja, muita merkittäviä palveluostoja tai ulkopuolisella rahoituksella toteutettavia hankkeita suunniteltaessa on konsultoitava Digi ja ICT -vastuualueen nimettyä asiantuntijaa valmistelun varhaisessa vaiheessa. Asiantuntija auttaa kuvaamaan menoesityksen tavoiteltavat hyödyt sekä resursoinnin ja kaupunkitason riippuvuudet, mikä tuo etua hankintaesitysten priorisoinnissa.

Investointimäärärahoja budjetoidaan kaupungin omalla rahoituksella tehtäviin sisäisiin kehittämissuunnitelmiin ja 10.000 € ylittäviin tietojärjestelmien, ohjelmistopäivitysten, laitteiden tms. ostoihin. Investoinnit eriytetään kirjanpidossa erillisellä projektinumerolla ja projekti kirjataan Bägi-projektisalkkuun.

Ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat, digikehittämiseen liittyvät hankkeet esitetään suunnitteluohjeessa kohdassa "Kehittämissalkut". Hankkeet koordinoidaan Digitaalinen Oulu -ohjelmassa ja kirjataan Bägi-projektisalkkuun.

Digi ja ICT -vastuualue seuraa tietohallintoinvestointien toteuttamista, hyötyjä ja kustannuksia sekä vaikuttavuutta.

9.2 Investointiosa peruskunta

9.2.1 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus

KH osakkeet ja osuudet

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	970	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot	6 700	0	7 366	0	0	0

Kaupunginhallituksen osakkeet ja osuudet menomäärärahaa käytetään osakkeiden ja osuuksien hankintaan kaupunginhallituksen päätöksellä.

Konsernihallinto ilman Digi ja ICT

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		968	50	918		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Irtain käyttöomaisuus: kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	54	565	100	465		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Konsernihallinnon irtaimen käyttöomaisuuden menomäärärahat on varattu kaupungintalon remonttiin liittyviin ICT- ja kalustoinvestointeihin.

Digi ja ICT

Konsernihallinto, Digi ja ICT

Investointimenot 1 000 €	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Päätelaitteet	4 300	4 300	4 300	4 300	4 300
Ict-infrastruktuuri	350	350	500	500	500
Kehittämissuunnitelmat	720	720	500	500	500
Yhteensä	5 370	5 370	5 300	5 300	5 300

ICT-investointimenot 5,3 milj. euroa muodostuvat pääosin (4,3 milj. euroa) hallintokuntien laitehankinnoista. ICT-infrastruktuurin investoinneilla uusitaan ja kehitetään tietoliikenteen, tietoturvan ja tietojen suojauksen

ratkaisuja. Kaupunkitasoisia kehittämisinvestointeja suunnataan erityisesti kuntalaisten digitaalisen asiakaspalvelun ja käyttökokemuksen kehittämiseen

9.2.2 Sivistyslautakunta

Sivistyspalveluihin on varattu irtaimiston investointeihin 6,112 miljoonaa euroa vuodelle 2024.

Investointiosan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka käyttöikä on yli 3 vuotta ja hankintahinta pääsääntöisesti yli 10 000 euroa. Poikkeuksena edelliseen ovat tietohallinnon irtaimistohankintoihin kuuluvat tablet- ja äylaitteet, jotka kirjataan vuodesta 2017 alkaen taseeseen ja poistetaan taloudellisen vaikutusaikansa mukaisesti kahden vuoden poistoajalla (kv 19.6.2017 § 104). Investointien irtaimistohankinnoissa noudatetaan erillisinvestointien hankeohjetta ja sen rajapintaliitettä (KV 17.2.2014 §11).

Irtaimisto

Sivistyspalveluiden irtaimistoinvestoinnit koostuvat ICT-investoinneista (555 000 euroa), AV-korjausvelka (miljoona euroa), ja muista irtaimistoinvestoinneista (4 555 663 euroa).

Muut irtaimistoinvestoinnit sisältävät olemassa olevan irtaimiston uusimista ja päivittämistä sekä hankintoja perusparannus-, vuokraus ja erillisinvestointikohteisiin. Vuonna 2024 irtaimistohankintoja tehdään mm. Aseman koulun B-rakennuksen ja Alakylän koulun A-rakennuksen korvaaville uudisrakennuksille, Maikkulan koulun ja Paulaharjun koulun E-siiven peruskorjauksille sekä Hiukkavaaran koulun lisätilojen uudisrakennukselle, Lintulammen päiväkodille ja Ainolan päiväkodille. Hankinnat yksilöidään ja päätetään tarkemmin vuoden 2024 aikana sivistys- ja kulttuurijohtajan päätöksellä.

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot			4 318	4 556	2 154	2 058
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Irtaimistoinvestoinnit: Tietohallintoinvestoinnit

Vuoden 2024 ICT-talousarvioesityksillä toteutetaan ja tuetaan kaupunkistrategiasta johdettujen ohjelmien tavoitteita digitalisaation keinoin. Toimenpide-esityksiä on yhteensä 16, jotka sisältävät investointeja. Toimialan vuoden 2024 talousarvioesityksen toimenpiteet ovat jäsenetty seuraavien painopisteiden mukaisesti:

- Asiointi ja asiakaskokemus
- Hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen
- Yhtenäinen kasvun, opin ja tuen polku
- Vaikuttavuutta dataa hyödyntämällä
- Älykkään kaupungin infrastruktuurin edistäminen.

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot			1 363	1 555	845	1 545
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Menot jakaantuvat ICT-irtaimisto ja AV-korjausvelka -investointeihin. ICT-irtaimisto: ENN2023 533 t€, TA2024 555 t€, TS2025 545 t€ ja TS2026 545 t€. AV-korjausvelka: ENN2023 830 t€, TA2024 1000 t€, TS2025 300 t€, TS2026 1000 t€.

Digimuutosohjelman käyttötalousmeno (informatiivinen tieto)

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot				6 162	6 162	6 162

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2023

Rakennukset ja kiinteät rakenteet ja laitteet

Tilapalvelut toteuttaa vuosittaisten peruskorjausohjelmien mukaiset rakennushankkeet ja erillISRakennushankkeet. Lisäksi se toteuttaa rakennushankkeita vuokrahankintana. Sivistyspalvelut toteuttaa näiden hankkeiden irtaimistohankinnat. Hankkeisiin liittyy usein myös muita sivistyspalveluihin kohdistuvia kustannuksia, kuten tilavuokrat, siivous ja oppilaskuljetukset.

9.2.3 Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Hyvinvointi-, kulttuuri ja liikuntalautakuntaan on varattu rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja laitteiden investointeihin 5,050 M€ sekä irtaimiston investointeihin 2,751 M€; yhteensä 7,801 M€ vuodelle 2024.

Investointiosan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka käyttöikä on yli 3 vuotta ja hankintahinta pääsääntöisesti yli 10 000 euroa. Poikkeuksena edelliseen ovat tietohallinnon irtaimistohankintoihin kuuluvat tablet- ja älylaitteet, jotka kirjataan vuodesta 2017 alkaen taseeseen ja poistetaan taloudellisen vaikutusaikansa mukaisesti kahden vuoden poistoajalla (kv 19.6.2017 § 104). Investointien irtaimistohankinnoissa noudatetaan erillisinvestointien hankeohjetta ja sen rajapintaliitettä (KV 17.2.2014 §11).

Irtaimisto

Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan irtaimistoinvestoinnit koostuvat ICT-investoinneista (188 000 euroa), prosenttitaideinvestoinneista (165 000 euroa) ja muista irtaimistoinvestoinneista (2 473 000 euroa).

Muut irtaimistoinvestoinnit sisältävät olemassa olevan irtaimiston uusimista ja päivittämistä sekä hankintoja perusparannus-, vuokraus- ja erillisinvestointikohteisiin liikuntapaikoissa sekä kotouttamisen ja yhteisötoiminnan alueella.

Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot			981	2 638	5 730	3 176
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Irtaimistoinvestoinnit: Tietohallintoinvestoinnit

Vuoden 2024 ICT-talousarvioesityksillä toteutetaan ja tuetaan kaupunkistrategiasta johdettujen ohjelmien tavoitteita digitalisaation keinoin. Toimenpide-esityksiä on yhteensä 4, jotka sisältävät investointeja. Toimialan vuoden 2024 talousarvioesityksen toimenpiteet ovat jäsennetty seuraavien painopisteiden mukaisesti (liite 2):

- Asiointi ja asiakaskokemus
- Hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen
- Yhtenäinen kasvun, opin ja tuen polku
- Vaikuttavuutta dataa hyödyntämällä
- Älykkään kaupungin infrastruktuurin edistäminen

Digipolun investointimeno:

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot				188	188	188
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2023

Rakennukset ja kiinteät rakenteet ja laitteet

Tilapalvelut toteuttaa vuosittaisten peruskorjausohjelmien mukaiset rakennushankkeet ja erilliskorjaukset. Lisäksi se toteuttaa rakennushankkeita vuokrahankeina. Lautakunta toteuttaa näiden hankkeiden irtaimistohankinnat. Hankkeisiin liittyy usein myös muita lautakuntaan kohdistuvia kustannuksia, kuten tilavuokrat ja siivous.

Lautakunnan hallinnoimat investointihankkeet ovat lähinnä liikuntapalvelujen toteuttamia liikuntapaikkojen ja reittien rakentamishankkeita ulkovalaistuksen uusimisia sekä Turkansaaren ulkomuseon investointeja. Ne on esitelty alla olevissa taulukoissa.

Liikunta-alueet, ulkovalaistukset ja niiden valaistukset, Turkansaaren ulkomuseon rakennusten ylläpitoinvestoinnit

Liikunta-alueet, ulkovalaistukset ja niiden valaistukset

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot				1 300	1 300	1 300
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

OuluZonen rata-alueiden kehittäminen

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					50		
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Haukiputaan ulkoliikunta-alueet**

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	2 000				2 000		
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Castrenin tekojääkenttä***

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	1 100				1 100		
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Tuiran uimarannan laituri

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	200				200		
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kiiminki-OuluZone-Ylikiiminki

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	120					120	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Virpiemen kehittäminen

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					325	265	265
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Sankivaaran rullahiihtorata/Ensilumenladun kehittäminen

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot						600	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Liikuntapalvelut yhteensä (*)

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					4 975	2 285	1 565
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Turkansaaren ulkomuseon rakennusten ja alueen ylläpitoinvestoinnit

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					75	75	75
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

* Liikuntapalveluiden investointihankkeet ovat yllä olevien osalta yhteensä valtuustoon sitovia vuodelle 2024.

** Tarkentuu myöhemmin selvitysten perusteella, miten kohdentuu (KV 12.12.2023 § 111)

*** Castrenin tekojääkenttä toteutetaan samanaikaisesti rakentamisen taseyksikön Castrenin urheilukeskuksen peruskorjauksen (1828 000 euroa) kanssa.

9.2.4 Rakennuslautakunta

ICT-INVESTOINNIT

Varaudutaan maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön kokonaisuudistuksen digiloikan mukanaan tuomaan digitaaliseen toimintamalliin ja tietomalleihin sekä sähköisen asioinnin ja sähköisen arkiston kehittämiseen.

Osallistutaan valtakunnallisiin tietomallipohjaisiin kehityshankkeisiin osana viranomaistyön digitalisaatiota, joka synnyttää laite- ja ohjelmistoinvestointitarpeita.

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	109	125	125	150	175	200
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

9.2.5 Yhdyskuntalautakunta

TA 2024 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennus- investoinnit	Korvaus- investoinnit
Irtain käyttöomaisuus	200		365
Maanhankinta	11 300		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	8 097		16 603
Erilliskohteet	23 632		12 599
Maankäyttö- korvaushankkeet			
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet			8 200
Yhteensä	43 229	0	37 767

TS 2025 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennus- investoinnit	Korvaus- investoinnit
Irtain käyttöomaisuus			
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	11 030		13 670
Erilliskohteet	15 048		12 852
Maankäyttö- korvaushankkeet			
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet			5 200
Yhteensä	32 078	0	31 722

TS 2026 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennus- investoinnit	Korvaus- investoinnit
Irtain käyttöomaisuus			
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	9 713		14 987
Erilliskohteet	7 564		4 736
Maankäyttö- korvaushankkeet			
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet			4 200
Yhteensä	23 277	0	23 923

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden ICT-investoinnit yhteensä

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	108	365	365	365		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

ICT-investointien sisällöt (informatiivinen tieto)

Investointimenot 1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Digitaalisen toimintatavan kehittäminen	54	130	130	170		
Tiedolla johtamisen kehittäminen	0	15	15	40		
Rakennetun ympäristön mallinnuksen kehittäminen	26	80	80	75		
Sähköisen säilyttämisen kehittäminen	4	40	40	30		
Perusjärjestelmien toiminnallisuuksien ylläpito ja lakisääteisten muutosten kehittäminen	25	100	100	50		
Yhteensä	109	365	365	365	0	0

ICT-investoinnit

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden ICT-investoinnit tähtäävät Digitaalinen Oulu -ohjelman digikehityssuunnitelman toteuttamiseen ja henkilöstön digitaalisten taitojen kehittämiseen uusien toimintatapojen edellyttämälle tasolle. Digikehityssuunnitelman tavoitteena on ottaa käyttöön uusia digitaalisia palveluita sekä sujuvoittaa sisäisiä prosesseja teknologian avulla.

1. Digitaalisen toimintatavan kehittäminen

Digitaalinen Oulu -ohjelman digikehityssuunnitelman toteuttamiseksi varaudutaan investoinnissa hankkimaan digitaalisen toimintatavan edellyttämiä ICT-järjestelmähankintoja tai käytössä olevien järjestelmien kehitystyötä tai laajennoksia. Käytössä olevien järjestelmien kehitystyöt liittyvät lähinnä Trimble Locus -paikkatietojärjestelmän kokonaisuuteen, kuten sähköisen asiointi palvelun (asiointi.fi) kehittämiseen ja kiinteistön vaihdannan palveluun.

2. Tiedolla johtamisen kehittäminen

Investoinnissa varaudutaan hankintoihin, joilla parannetaan yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden tiedolla johtamista, kuten HR- ja talousraportointia sekä Trimble Locuksen toiminnanohjausta ja raportointia.

3. Rakennetun ympäristön mallinnuksen kehittäminen

Investoinnissa varaudutaan hankintoihin, joilla edistetään rakennetun ympäristön mallinnusta. ICT-järjestelmiin tarvitaan laajempaa tietoa rakennetusta ympäristöstä, koska suunnittelussa ja rakentamisen ohjauksessa pyritään yhä laajemmin hyödyntämään paikkatietoja ja 3D-mallinnusta. Investoinnissa varaudutaan kehittämään mm. Trimble Locus Cloud -paikkatietojärjestelmän 3D-mallinnusta.

4. Sähköisen säilyttämisen kehittäminen

Investoinnissa kehitetään yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden sähköisten dokumenttien hallintaa. Toiminnassa syntyy paljon suuria sähköisiä dokumentteja eri tiedostomuodoissa. Näitä dokumentteja hallitaan verkkolevyllä ja muilla tallennusvälineillä. Lisäksi paperisia dokumentteja skannataan sähköiseksi. Päättävänä on parantaa dokumenttien saatavuutta ja päästä kokonaan sähköiseen toimintatapaan sekä sähköiseen säilyttämiseen. Tässä investoinnissa varaudutaan kehittämään mm. käytössä olevan Therefore-järjestelmän käyttöarkistoa.

5. Perusjärjestelmien toiminnallisuuksien ylläpito ja lakisääteisten muutosten kehittäminen

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa on ICT-järjestelmiä, joiden toiminnallisuuksia ohjaa kansallinen lainsäädäntö. Näiden muuttuessa tulee varautua pakollisiin järjestelmämuutoksiin. Käytössä on myös järjestelmiä, joiden teknologian tulee olla nykyaikaista. Tässä investoinnissa varaudutaan ylläpitämään järjestelmiä teknologisesti sekä tekemään tarvittavia toiminnallisia muutoksia erityisesti Trimble Locus -paikkatietojärjestelmään liittyen.

Irtain käyttöomaisuus: koneet ja laitteet, ympäristötalon kalusteiden uusiminen

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot				200		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Ympäristötalon aulan ja kahvion tiloista on tehty kokonaissuunnitelma, johon pohjautuen tiloja kehitetään vuoden 2024 aikana. Kokonaissuunnittelun tavoitteena on, että tilat ovat turvalliset, esteettömät ja viihtyisät sekä soveltuvat monipuolisesti erilaisiin käyttötarkoituksiin. Samalla tiloissa oleva taide tuodaan paremmin näkyviin.

Esteettömyyden osalta aulan wc-tila kunnostetaan, lattiaan lisätään näköesteisten merkinnät, opasteet uudistetaan ja kalustus sijoitellaan niin, että esteetön kulku, näkyvyys ja kuuluvuus toteutuvat. Aulan puitteita kehitetään hankkimalla äänieristettyjä neuvottelukuutioita luottamuksellisia kokouksia ja asiakastapaamisia varten.

Kahvio Leetassa järjestetään henkilöstöruokailun ja -kahvien lisäksi kokouksia, koulutuksia, seminaareja, infotilaisuuksia ja työpajoja, joiden osallistujamäärän vuoksi niitä ei voida järjestää kokoushuoneissa, joten tilalta edellytetään muuntuvuutta erilaisiin käyttötarkoituksiin. Kahvio Leetan tuolit ja pöydät uudistetaan sekä samalla arvioidaan esitystekniikan uudistamista rve.

Maanhankinta

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	5 245	6 500	6 000	11 300	6 000	6 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot		6 000	6 000	6 000	6 000	6 000

Maaomaisuuden investointimäärärahalla tehdään kaupungin kasvun ja kehittymisen edellyttämä maanhankinta ja maaomaisuuden kehittämisen edellyttämät ympäristön parantamisen toimenpiteet, mm. pilaantuneiden maiden kunnostustoimenpiteet. Maanhankintaa ohjaa yleiskaava, maankäytön toteuttamishjelma ja kaupungin kunnallistekniikan rakentaminen. Vuosien 2024–2025 aikana lisätään raakamaan hankintaa tulevien työpaikkarakentamisen alueilla siten, että tulevaisuudessa mahdollistetaan aiempaa paremmin myös suurten ja laajoja maa-alueita tarvitsevien teollisten toimintojen sijoittuminen Ouluun. Vuoden 2024 talousarvion investointimeno sisältää 5,3 M€, Senaatti kiinteistön asemakeskus -alueen hankinta.

Kadut, tiet, sillat, torit

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	15 619	17 000	17 000	19 000	19 000	19 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Pääosa investoinneista on maankäytön toteuttamishjelman mukaisia uudisrakennuskohteita, kuten Pohjois-Ritaharjun (Vähäojan), Hiukkavaaran keskuksen, Muurakorven, Niemenrannan, Hieta-ahon, Näppärinkankaan, sekä Oulunsalonrannan pohjaustyöt. Päälylystys- yms. viimeistelytyöt tehdään aiemmin pohjatuilla alueilla talonrakennustöiden edellyttämässä laajuudessa. Peruskorjaustyöt tehdään mm. Keskustassa, Rajakylässä, Niemeläntörmässä ja Jäälän keskustassa. Lisäksi eri puolilla Oulua on lukuisia muita kohteita, jotka toteutetaan vuosittain yhdyskuntalautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti. Kohteet määritellään yhteistyössä sekä Oulun kaupungin eri toimijoiden että yksityisten toimijoiden kanssa. Katurakennusmäärärahalla rakennetaan myös katuvalaistus ja liikenteen ohjauslaitteet. Investoinneilla mahdollistetaan maankäytön toteutusohjelman mukainen tonttituotanto sekä asukkaille että yrityksille ja pyritään resurssien mukaisesti estämään korjausvelan kasvaminen.

Pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	4 008	4 000	4 000	4 500	4 500	4 500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investointiohjelma painottuu Oulun ympäristöohjelman mukaisesti kestävästä liikkumisesta, jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistämiseen. Näiden kulkumuotojen osuuden on nykyisestään merkittävästi kasvettava, jotta asetettuihin ilmastotavoitteisiin liikenteen osalta päästään. Pienet liikenneturvallisuustoimenpiteet ja uuden tieliikenneläin edellyttämät liikenteenohjausmuutokset vähentävät onnettomuuksia ja niistä aiheutuvia kustannuksia. Suurimpia kohteita ovat pyöräteiden rakenteen parantamiset sekä pintaukset, Aleksanterinkadun ja Uudenkadun liikennevalojen rakentaminen jalankulun ylitysten turvaamiseksi, Kasarmintien liikennejärjestelymuutokset sekä tieliikenteen aiheuttaman melun torjunnan toteuttaminen.

Ympäristöinvestoinnit

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	970	1 000	1 000	1 200	1 200	1 200
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Ympäristörakentamisella parannetaan kaupungin viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta. Ympäristörakentaminen seuraa alueiden muuta rakentamista ja kaupungin kasvu vaatii investointeja myös laadukkaaseen ympäristöön. Määrärahalta rakennetaan leikkipuistoja eri puolille kaupunkia leikkipuistojen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Määrärahalta rakennetaan myös Toppilansalmenrannan viheralueita sekä yksi koira-aitaus koirapalvelujen kehittämissuunnitelman mukaisesti.

Erilliskohteet**Keskustan puistot**

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot			1 000	1 000	500	1 000	1 000
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Määrärahalta kunnostetaan Raatisaaren itäkärjessä sijaitseva Lohipadonniemi ja luodaan puitteet alueen jatkokehittämiselle kaupungin valtuuston hyväksymän suistokaupunkivision mukaisesti. Lisäksi määrärahalta kunnostetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Linnansaaren aluetta ja parannetaan Lammassaaren virkistys- ja tapahtumakäyttömahdollisuuksia.

Kiikelin merikylpylä

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	2 100	70	2 030	0	2 030		
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Tontinluovutuskilpailun voittaneen yrityksen toimesta Kiikelin kahdelle vapaalle tontille sekä Meritullin satama-altaaseen on tarkoitus toteuttaa merikylpyläpalvelut, joihin kuuluvat erilliset ravintola ja saunarakennus sekä kelluvat merivesialtaat. Vuokralaisen investointipäätöksen jälkeen kaupungin investoinneilla luodaan edellytykset Kiikelin merikylpylän rakentamiselle. Vuonna 2024 on tarkoitus toteuttaa merikylpylää palvelevan kuntatekniikan rakentaminen, satama-altaan ruoppaus sekä varustaminen.

Merikosken siltojen uusiminen

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		34	500	100	500	1 000	1 000
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Merikosken sillat ovat kaupungin sisäisen liikenteen ja pohjoisen suunnan joukkoliikenteen kannalta olennaisen tärkeä pääkatuyhteys keskustaan. Silloista vanhin eli vanha Pokkisen silta on rakennettu 1924 ja Alakanavan, Tuiranväylän ja Ämmänväylän sillat 1940-luvulla. Siltoja on peruskorjattu 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa. Silloilla on painorajoitus. Muun muassa syksyllä 2020 joukkoliikenteeseen tulleiden uusien bussien telipainojen kasvu aiheuttaa tarpeen käynnistää siltojen uusimista tai perusteellista kunnostusta koskeva yleissuunnittelu. Työ on aloitettu siltojen nykykunnan monitoroinnilla ja se jatkuu hankeselvityksen sekä yleis- ja rakennussuunnittelun kautta rakentamiseen arviolta vuoden 2026 jälkeen.

Vänmanninsaaren rantarakenteet

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		63	1 000	1 000	1 400	600	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Tilapalvelut on teettänyt pääkirjaston hankeselvityksen yhteydessä kuntotutkimuksen Vänmanninsaaren rantarakenteista. Tutkimuksen mukaan rantarakenteet edellyttävät laajan peruskorjauksen tai uusimisen. Vuoden 2024 rahoitus käytetään rantarakenteiden rakentamiseen pääkirjaston peruskorjauksen aikataulussa.

Oulun kauppatori

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		152	800	800	800	500	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Oulun kauppatorin alueelle vuonna 2020 laaditun hankesuunnitelman perusteella parannetaan kauppatorin palveluja rakentamalla yleisö-wc tilat ja torimyyjien varastot sekä parannetaan jätehuoltoa ja torimyyntipaikkojen sähköistystä.

Asuntomessut 2025

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		2 281	12 200	10 200	12 200	2 100	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Vuoden 2022 loppupuolella on aloitettu katujen ym. infran rakentaminen Vaakunakylän ja Lehtokylän alueelta. Viimeiset merkittävät infratöiden urakoiden sopimukset on solmittu kesäkuun 2023 aikana. Alueen katujen, ympäristön ja kunnallistekniikan rakentaminen valmistuu pääosin vuoden 2024 loppuun mennessä asuntomessujen edellyttämässä laajuudessa. Asuntomessuvuonna 2025 viimeistellään silta ja alueet sekä rakennetaan varsinainen messutapahtuma.

Asematunneli

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot			1 500	500	4 200	3 000	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Asematunnelin uudistaminen aloitetaan rautatienkadun alittavan tunneliosuuden rakentamisella 2023, joka rahoitetaan Matkakeskushankkeen maankäyttösopimuksen mukaisesti kiinteistön omistajan kanssa yhteishankkeena. Asemakeskuksen rakentamisen aikana toteutetaan asematunnelin loppuosan uudistaminen. Ratapihan alittava asematunnelin uudistaminen toteutetaan valtio Väyläviraston kanssa laadittavan toteutus sopimuksen mukaisella aikataululla ja kustannusjaolla.

Hallituskatu, Rautatienkatu

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					1 500	1 500	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Hallituskadun, mukaan lukien Postiaukio, ja Rautatienkadun rakentaminen liittyy Asematunnelin jatkamiseen ja uudistamiseen. Työ tulee suurelta osin toteuttaa asematunnelin uudistamisen määrittämässä aikataulussa.

Raksilan markettien ja asemakeskuksen liikennejärjestelyt

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					200	1 000	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Raksilan liikennejärjestelmän uudistamiseen varaudutaan Asemakeskuksen ja raideliikenteen liikennejärjestelmän muutostarpeiden osalta muun muassa autojunan lastauslaiturin toimintojen siirrolla, Solistinkadun muutostöillä sekä rata-aukion puiston rakentamisen aloittamisella. Lisäksi Raksilan marketkaavamuutoksen liikennejärjestelyihin varaudutaan jo vuoden 2024 aikana. Liikennejärjestelymuutosten tarpeet ja kustannusvaikutus sekä kaupungin osuus näistä tarkentuvat alueen suunnittelun etenemisen myötä.

Oulunportin alue

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	8 000	877	200	200	200		
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Oulunportin alueen asemakaavan muutos on hyväksytty valtuustossa 1.4.2019 ja yrityksille on tehty sinne suunnitteluvarauksia ja osa yritystonteista jo rakennettu valmiiksi. Tavoitteena on muodostaa alueesta kaupungin eteläosan työpaikkojen, palveluiden ja erikoistavarakaupan keskittymä, joka täydentää Kaakkurin aluekeskuksen palveluita. Oulunportti sisältyy yleiskaavassa merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden kehittämisalueeseen. Muutetun asemakaavan mukaiset kadut ja kunnallistekniikka, mukaan lukien vt 4:n alikulku Kaakkuriin johtava Oulunportintie ovat pääosin valmistuneet. Jatkossa tehdään katujen ja ympäristön viimeistelytyötä sitä mukaa, kun aluetta otetaan käyttöön.

Nallikarinrannan katujärjestelyt

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		50	2 600	4 700	1 700	500	1 500
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Katujärjestelyiden muutokset liittyvät Hietasaaren kaupunginosan asemakaavan muutokseen Nallikarin alueella. Nallikarin rantatien ajoneuvoliikenne tulee olemaan jatkossa Leiritien jatkeena olevalla rannan suuntaisella hidaskadulla. Nallikarin rantatien katutilan luonteen muutoksella, alueella olevien pysäköintialueiden ja puistojen muutoksella sekä katurakenteellisin keinoin pyritään siihen, että Nallikarin rantatielle ei suuntautuisi tarpeetonta ajoneuvoliikennettä. Lisäksi Nallikarin saavutettavuutta parannetaan jalankulun ja pyöräilyn asemaa korostamalla. Kaupungin kustannettavaksi tulevien katujen rakentamistyöt sekä muut siihen liittyvien ympäristörakentamistyöt on aloitettu Nallikarinrannasta ja Leiritieltä ja ne jatkuvat Holstinsalmentielle. Nallikarin ranta-alueen katujen ja ympäristön uudistaminen valmistuu pääosin asunotomessuihin mennessä. Vuoden 2025 syksyllä on tarkoitus jatkaa edelleen Hietasaarentien suuntaan. Kustannukset tarkentuvat suunnittelun myötä.

Ritaharjuntiehen liittyvät katujärjestelyt

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		2 660	1 600	1 600	1 500	1 500	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Työt on aloitettu muutetun asemakaavan mukaisesti siirtämällä aiemmin rakennettu Ritaharjuntie uuden kaavan mukaiselle paikalle. Lisääntyvän työmatkaliikenteen myötä alueen liikennejärjestelyjä joudutaan tekemään laajemmin Tietolinjan, Kaitoväylän ja Linnanmaantien alueella. Näihin liittyvät toimenpiteet on tarkoitus toteuttaa vuosina 2023 – 2025. Rakentamiskustannukset ja aikataulu tarkentuvat tarkemman suunnittelun edetessä.

Oulun pääpoliisiasema ja Oulun vankila

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		423	2 100	2 100		500	300
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Oulun pääpoliisiaseman ja Oulun vankilan rakentaminen on osa Ruskonselän asemakaava-alueen rakentamista. Asemakaavan tavoitteena on ollut varata suuria tontteja paljon tilaa vaativien yritysten tai toimintojen tarpeeseen. Kyseessä on Ruskon teollisuusalueen asemakaavan laajennukseen liittyvien Johdintien ja Tehotien rakentaminen kaupungin maankäytön toteuttamisohjelman mukaisesti kaupungin kustannuksella. Kaupungin kustannettavaksi tulevat kadut valmistuvat pohjaustöiden osalta kesällä 2023. Alueen päällystys-, viher- ym. viimeistelytyöt tehdään tulevana vuosina tonttien rakentamisen myötä.

Ritaportti

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					500	6 500	3 000
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Ritaportin työpaikka-alueen asemakaavan laatiminen on käynnistynyt alkuvuodesta 2022. Asemakaavan laatimisen tavoitteena on yleiskaavan mukainen alue, jossa sijaitsee monipuolisesti kaupallisia ja muita palveluja mm. päivittäistavaraa, erikoistavaraa ja liikuntapalveluja. Lisäksi alueelle voi tulla muuta toimitilarakentamista. Alueen katujen ja kunnallistekniikan rakentamisen on tarkoitus alkaa vuonna 2024 toimitilarakentamisen edellyttämässä laajuudessa. Kustannukset tarkentuvat suunnittelu edetessä.

Mal-sopimuksen hankkeet

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		840	300	300	1 500	1 500	1 500
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL-sopimus) ja hankeohjelma vuosille 2024–2027 Oulun kaupunkiseudun kahdeksan kunnan, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja valtion kesken neuvotellaan syksyn 2023 ja alkuvuoden 2024 aikana. Alustavassa hankeohjelmassa on esitetty vuodelle 2024 vt 20 Purontien alikulun ja liittymäjärjestelyiden sekä Kembaanan 2-vaiheen rakentamisen aloitus. Valtion käytettävissä oleva määräraha vaikuttaa hankkeiden toteutukseen ja aikatauluun.

Vesalanmäen melusuojaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					2 000		
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kuusamontien (vt 20) varren melusuojausten rakentaminen Vesalanmäen asemakaava-alueen kohdalla on edellytys Kuusamontien melualueella sijaitsevien tonttien käyttöönotolle.

Tapahtumapysäköintialue

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					800		
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Ouluun on tulossa lähivuosina useita suuria tapahtumia kuten asuntomessut, kuninkuusravit ja kulttuuripääkaupunkiin liittyviä tapahtumia. Määrärahaa toteutetaan tapahtumapysäköintialue tällaisten tapahtumien käyttöön.

Pateniementranta

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	8 600	78	200	200	200	200	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunki on saanut vuonna 2017 maanomistajalta sopimuskorvausta 4,1 M€ ja on sitoutunut toteuttamaan alueen kunnallistekniikan maankäyttösopimuksen mukaisesti. Alueella on myös kokonaan kaupungin kustannusvastaulla olevaa infraa, mikä on tarkoituksenmukaista toteuttaa samassa yhteydessä. Katujen pohjaustyöt ja kunnallistekniikka ovat valmistuneet ja asuntorakentaminen alueella on käynnissä. Katujen ja muiden yleisten alueiden viimeistelytyöt tehdään talonrakentamisen edellyttämässä aikataulussa tulevina vuosina.

Alppilanbulevardi

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					500	1 000	1 000
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Alue on osa Kemintien kaavarunkoa, jonka keskeiset tavoitteet on määritellyt Uuden Oulun yleiskaavassa. Kaavarungossa suunniteltu bulevardi yhdistää keskustan ja Linnanmaan tiiviillä kaupunkirakenteella toisiinsa. Se myös yhdistää Koskelan kaakkoisosat, Alppilan ja Välvainion yhdeksi suuremmaksi kokonaisuudeksi, jonka ytimenä bulevardi toimii. Liikennejärjestelmän osalta yksityiskohtainen suunnittelu ja toteutus koskee Kemintietä ja siihen liittyviä väyliä rautatiesillan ja Pohjantien välisellä osuudella. Tavoitteena on, että Kemintien ympäristö muuttuu maantiemäisestä ympäristöstä kantakaupunkimaiseksi katu ympäristöksi. Liikenneverkon muutokset toteutetaan vaiheittain asemakaavamuutosten mukaisesti ja katujen rakentaminen on järkevin toteuttaa maankäytön rakentamisen edistyessä. Kaupungin kustannettavaksi tulevien katujen sekä muiden siihen liittyvien ympäristörakentamistöiden on alustavasti tarkoitus alkaa vuonna 2024. Aikataulu ja kustannukset tarkentuvat myöhemmin.

Venesatamat

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		215	500	500	500	500	500
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Määrärahalta jatketaan vuonna 2018 aloitettua venesatamien järjestelmällistä kunnostamista. Kunnostustyöt perustuvat vuonna 2015 tehtyyn venesatamien kehittämissuunnitelmaan (Yhdyskuntalautakunta 26.1.2016 § 36). Vuoden 2024 määrärahalta jatketaan vuonna 2023 aloitettua Martinniemen venesataman peruskorjaamista. Lisäksi voidaan määrärahan puitteissa uusia huonokuntoisia venelaitureita ja muita venesatamien palveluja.

Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen ja kaupunkivalaistuksen kehittäminen

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		348	1 500	1 500	3 000	2 000	2 000
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

EU:n energiatehokkuusdirektiivi kielsi energiatehokkuudeltaan huonojen ulkovalaisimien valonlähteiden maahantuonin EU:n alueelle vuoden 2015 jälkeen. Kaikki heikkotehoiset elohopeavalaisimet on korvattu LED-valaisimilla, mutta energiatehokkuutta voidaan edelleen parantaa korvaamalla monimetalli- ja suurpainenatriumvalaisimet LED-valaisimilla. 2023 maaliskuussa uudelleenlaaditun RoHS-direktiivin myötä monimetalli- ja suurpainenatriumlampot tulevat poistumaan markkinoilta vuoteen 2027 mennessä. Tavoitteena on vaihtaa kaikki loputkin Oulun kaupungin katuvalaisimet LED-valaisimiksi vuosina 2023–2026. Osa määrärahasta käytetään Rotuaarin jouluvaijien uusimiseen sekä Haukiputaan asemakaavoitettujen valaisemattomien katujen valaistuksen rakentamiseen. Laadukas ulkovalaistus toimii yhtenä kaupungin vetovoimatekijänä, lisää alueen elämyksellisyyttä ja turvallisuuden tunnetta pimeään vuodenaikaan sekä parantaa Oulun kaupunkikuvallista ilmettä.

Siltaominaisuuden hallinta

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		498	500	500	500	500	500
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Oulussa on lukuisa määrä huonoon kuntoon päässeitä siltarakenteita, joiden peruskorjaaminen on tullut välttämättömäksi. Kohteita on paljon ja ne ovat erikokoisia, joten vuosittaiset tarpeet vaihtelevat. Töitä on valmisteltu ja valmistellaan kohteiden kuntoarvioinneilla ja korjaussuunnitelmien tekemisellä. Vuonna 2024 määräraha on tarkoitus käyttää mm. Typpikanavan kevyen liikenteen siltojen sekä Kiimingin Lempiniemenkujan kevyen liikenteen sillan uusimiseen.

Torinrannan laiturit

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					1 000	2 000	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Torinrannan vanhat puulaiturit ovat sortumisvaarassa ja ne on uusittava Kiikelin sillan ja Kaarlenväylän sillan väliltä. Lisäksi teatterin puoleiset rantamuurien kaiteet vaativat uusimista.

Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet**Oulun pyöräilyn baanaverkon rakentaminen**

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		3 518	1 000	1 000	4 500	3 500	3 500
Rahoitusosuudet		1 515			1 459	1 500	1 500
Luovutustulot							

Pyöräilyn pääreittiverkoston eli baanaverkoston yleissuunnitelma on hyväksytty yhdyskuntalautakunnassa 10.12.2019. Linnanmaan baana rakennettiin vuosina 2018–2019, Mäntylän baana vuonna 2020, Maikkulan baana vuonna 2021 ja viimeisimpänä Kembaanan 1-vaihe vuonna 2022. Vuosi 2023 on välivuosi baanojen rakentamisen osalta. Vuonna 2024 rakennetaan Hiukkabaanan ensimmäinen vaihe Raksilasta Kastelliin sekä Nallibaanan ensimmäinen vaihe Vänmanninsaaresta Korkeasaarensillan länsipäähän. Hiukkabaanalle on jo haettu ja saatu valtionavustusta 1,5 miljoonaa euroa, Nallibaanan toteutukseen haetaan avustusta syksyllä 2023. Yhteensä baanaverkon toteuttamiseen on saatu jo yli 5,0 miljoonaa euroa valtionavustuksia. Baanaverkon toteutus edistää ympäristöohjelman, MAL-sopimuksen sekä kansallisia ilmastotavoitteita. Baanaverkon rakentamisen myötä pyöräily lisääntyy ja pyöräily ohjautuu tasokkaammille ja turvallisemmille reiteille. Vuosittaiset kustannukset tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Poikkimaantie välillä Vt22-satama

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot			2 500	3 100	2 500	1 500	
Rahoitusosuudet					750	450	
Luovutustulot							

Stora Enso muuttaa Oulun tehtaan tuotantosuunnan hienopaperista pakkauskartonkiin ensimmäisen paperilinjän osalta. Tuotantosuunnan muutos lisää puun käyttöä tehtaalla. Poikkimaantie on puukuljetusten pääreitti ja samalla tärkeä pääkatuyhteys Oritkarin työpaikka-alueelle ja Oulun satamaan. Hankkeesta on laadittu valtion ja kaupungin välinen toteuttamissopimus. Rakentaminen on aloitettu keväällä 2023 ja se jatkuu vuosina 2024 ja 2025 siten, että työt valmistuvat ennen suunniteltua tehtaan tuotannon aloittamista.

Kaijonlahden ja sen valuma-alueen kunnostus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					200	700	700
Rahoitusosuudet					100	350	350
Luovutustulot							

Tehdään vuosina 2024–2025 vuoden 2023 aikana tehdyn muutossuunnitelman mukaiset hulevesien käsittelyrakenteet Lopakka- ja Laholaisojalle. Toteutus on jatkoa valuma-alueen kunnostukselle, jossa edellisessä vaiheessa tehtiin Ruskononjan laskeutusallas, kosteikon osa sekä riukutukkipato Lopakka- ja Laholaisojalle. Itse Kaijonlahti kunnostetaan vuonna 2026, valuma-alueen hulevesien käsittelyrakenteiden toteutuksen jälkeen.

Yhdyskuntalautakunta, investoinnit yhteensä

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	42 593	60 895	58 286	80 995	63 800	47 200
Rahoitusosuudet	2 815	397	397	2 309	2 300	1 850
Luovutustulot	27 171	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000

9.2.6 Peruskunnan investoinnit yhteensä

Peruskunnan investoinnit yhteensä

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	54 859	80 187	76 201	103 815	82 407	63 162
Rahoitusosuudet	2 856	397	397	2 309	2 300	1 850
Luovutustulot	33 978	6 000	13 366	6 000	6 000	6 000

Oulun Digi -liikelaitoksen toiminta on päättynyt 31.12.2022. Oulun Digi -liikelaitoksen alainen toiminta siirtyi osaksi kaupunginhallituksen alaista konsernihallintoa Digi- ja ICT -vastuualueeksi 1.1.2023 alkaen. Oulun Digin 2022 vertailutieto esitetään taulukossa informatiivisena tietona.

9.2.7 Peruskunta ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

Peruskunta, taseyksiköt ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	110 186	178 589	155 648	215 001	200 274	151 461
Rahoitusosuudet	4 471	397	397	2 709	2 460	1 850
Luovutustulot	202 261	6 000	14 020	6 000	6 000	6 000

Oulun Digi -liikelaitoksen toiminta on päättynyt 31.12.2022. Oulun Digi -liikelaitoksen alainen toiminta siirtyi osaksi kaupunginhallituksen alaista konsernihallintoa Digi- ja ICT -vastuualueeksi 1.1.2023 alkaen. Oulun Digin 2022 vertailutieto esitetään taulukossa informatiivisena tietona.

9.3 Leasinghankinnat

Leasing-rahoituksella rahoitettavat investointihankinnat sisältyvät menokehykseen. Leasing-rahoituksen käyttö on perusteltava kannattavuuslaskelmilla.

9.4 Investointiosa Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Rakennusomaisuuden taseyksikön erillisinvestointien rakennusohjelman talousarviokäsittelyn yhteydessä. Investointiohjelma sisältää korjausrakentamishjelman, jonka sisällöstä päättää kaupunginhallituksen konsernijaosto. Suunnitteluvaiheessa olevien hankkeiden tavoitehinta-arvioihin pohjautuvat määrärahat korotetaan Haahtela -tarjoushintaindeksillä. Rakentamisvaiheessa olevien kohteiden määräraha esitetään rakentamisen aloitusajan tarjoushintaindeksissä. Kokonaiskustannus on hankkeen rakentamiskustannusten kokonaisarvio ja se on hankekohtaisesti sitovia. Investointikustannukset eivät sisällä arvonlisäveroa, mikäli kohde tulee kuntapalautukseen oikeuttavaan käyttöön.

Rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet

TA2024 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennus- investoinnit	Korvaus- investoinnit
Aseman koulun peruskorjaus			3 200
Maikkulan koulun peruskorjaus			3 500
Lintulammenpuiston uusi päiväkot			2 226
Kaupungintalon korjaus			7 000
Linnanmaan uimahalli	9 384		
Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus			5 000
Castrenin urheilukeskus			1 800
Pääkirjaston perusparannus			8 800
Tietomaan perusparannus ja laajennus			10 000
Tuiran monitoimitalo			13 500
Alakylän koulun korvausinvestointi			2 700
Kiiminkijoen koulu			300
Jääkärintankkaan monitoimitalo	15 000		
Puolivälitankkaan päiväkot ja nuorisotila			1 820
Pateniemen koulu/Herukan yksikkö			4 291
Sairaalakoulu			777
Jatulintankkeksen perusparannus			221
Raksilan uimahalli			500
Ylikiimingin kirjasto			83
Merikosken koulu/Ankkurin yksikkö			400
Tuiran suuralueen varhaiskasvatuspalvelut			300
Yhteensä	24 384	0	66 418

TS2025 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennus- investoinnit	Korvaus- investoinnit
Aseman koulun peruskorjaus			500
Lintulammenpuiston uusi päiväkot			2 000
Linnanmaan uimahalli	2 000		
Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus			4 500
Pääkirjaston perusparannus			8 000
Tietomaan perusparannus ja laajennus			12 000
Tuiran monitoimitalo			8 000
Alakylän koulun korvausinvestointi			100
Kiiminkijoen koulu			7 725
Jääkärintaloon monitoimitalo	20 000		
Puolivälitaloon päiväkot ja nuorisotila			4 656
Pateniemen koulu/Herukan yksikkö			7 510
Sairaalakoulu			1 037
Jatulin toimintakeskuksen perusparannus			4 651
Raksilan uimahalli			4 000
Ylikiimingin kirjasto			1 218
Merikosken koulu/Ankkurin yksikkö			7 500
Tuiran suuralueen varhaiskasvatuspalvelut			2 800
Kellon yläkoulu			500
Yhteensä	22 000	0	76 697

TS2026 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennus- investoinnit	Korvaus- investoinnit
Tietomaan perusparannus ja laajennus			4 000
Kiiminkijoen koulu			6 800
Jääkärintaloon monitoimitalo	8 400		
Puolivälitaloon päiväkot ja nuorisotila			1 000
Pateniemen koulu/Herukan yksikkö			4 300
Jatulin toimintakeskuksen perusparannus			4 400
Raksilan uimahalli			19 000
Ylikiimingin kirjasto			900
Merikosken koulu/Ankkurin yksikkö			7 800
Tuiran suuralueen varhaiskasvatuspalvelut			3 500
Kellon yläkoulu			9 000
Madetojan musiikkikeskus			500
Valveen peruskorjaus			500
Yhteensä	8 400		61 700

Korjausrakentamishjelma

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	15 179	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos toteuttaa vuosittain kaupunginhallituksen konsernijaoston hyväksynnällä korjausrakentamishjelman. Korjaushjelma voi sisältää myös korvaavia uudisrakennusinvestointeja.

Takuuaikaiset erillishankkeet

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	528	600	500	600	600	600
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Määräraha käytetään erillisinvestointikohteiden viimeisten maksuerien ja takuuajakaisten tehtävien rahoittamiseen. Takuuajakaistella rahoituksella ei ylitetä kohteiden hyväksytyjä kokonaisbudjetteja. Takuukohteet vuonna 2024 ovat: Lyseon lukio, Lintulammen koulu, Heinätorin päiväkotit, Kiiminkipuiston koulu (Jokirannan uusi koulu), Niemenrannan koulu, Ouluhallin laajennus ja peruskorjaus, Raksilan lukio, Tiernan koulu; Leinonpuiston Toppilan yksikkö, Rita-aukion koulu, Metsokankaan yhtenäiskoulu ("Ukkometso"), Pohjankartano.

Suunnittelumääräraha

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	457	600	500	600	600	600
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Suunnittelumääräraha käytetään talousarviovuotta myöhempien erillisinvestointikohteiden hanke- ja rakennussuunnitteluun, kuntoarvioihin, tutkimuksiin sekä muihin tarvittaviin lisäselvityksiin.

Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	0	500	0	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Keittiöverkko perustuu kaupunginhallituksen hyväksymään keittiöverkkoselvitykseen 3.2.2014 § 48. Tulevina vuosina varaudutaan vastaanottavien keittiöiden muutostöihin.

Hallintotilojen muutokset

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	0	100	0	100	100	100
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Hallintotilaprojekti käynnistettiin 16.10.2013. Tavoitteena on siirtää toiminta ulkoa vuokratuista hallintotiloista kaupungin omistamiin tiloihin. Hallintotiloja muutetaan monitilatoimistoiksi sekä tiloiksi, jotka mahdollistavat väistötilajärjestelyitä.

Erillishankkeet**Aseman koulun peruskorjaus**

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	6 100	316	2 500	2 000	3 200	500	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös §13 16.3.2020. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 4,5 M€ (B rakennuksen uusiminen 3,9 M€, A-rakennuksen korjaus 0,6 M€) Haahtela indeksissä 9/2019 (94,0). Kaupunginvaltuuston päätös §58 19.6.2023 määrärahan korotuksesta 1,142 M€. Uusi tavoitekustannusarvio 6,1 M€ Haahtela indeksissä 102,0.

Maikkulan koulun peruskorjaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	13 740	3 810	5 645	6 800	3 500	0	0
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös §348 28.10.2019. Maikkulan koulun perusparannuksen hankeselvityksen tarkistus 29.3.2019. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 12,170 M€, (Haahtela indeksissä 3/2019, 93,0). Hankkeen toteutusajataulu on 2022-2024. Kokonaiskustannuksessa on huomioitu rakentamisen aloitusajankohdan 5/2022 Haahtela tarjoushintaindeksiin mukainen hintataso 105,0.

Lintulammenpuiston uusi päiväkot

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	4 864	134	2 351	500	2 226	2 000	0
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen konsernijaoston päätös 20.5.2019 § 45. Hankeselvityksessä esitetään Allinpuiston päiväkodin korvaavaa uudisrakennusta Lintulammen puiston tontille. Nykyisestä Allinpuiston päiväkodista luovutaan. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 4,431 M€ (Haahtela indeksissä 9/2018, 92,0). Hanke toteutetaan 2024-2025. Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Kaupungintalon korjaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	29 304	12 904	8 584	9 400	7 000	0	0
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös §279 3.11.2020. Tavoitehinta-arvio 19 906 000€ (Haahtela-indeksissä 9/2020, 93,0/1.2020). Kokonaiskustannuksessa on huomioitu rakentamisen aloitusajankohdan 9/2021 Haahtela tarjoushintaindeksin mukainen hintataso 96,0. Toteutusvaiheen aikana on todettu korjaustarpeen laaja muutos, minkä perusteella kokonaismäärärahan tarpeeksi muodostuu 29,4 M euroa (hintatasossa 102,0). KV 11.9.2023 §80: Ennuste 2023 päivitetty.

Linnanmaan uimahalli

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	21 200	753	10 400	9 000	9 384	2 000	
Rahoitusosuudet					400	160	
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös 12.8.2019 §239. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 14,832 M€ Haahtela indeksissä 1/2019, 93,0. Kaupunginhallituksen päätös 17.1.2022 §10 lisämäärärahasta 1,489 M€. Kaupunginvaltuuston päätös määrärahamuutoksesta 6.2.2023 §9, hankkeen uusi tavoitekustannusarvio 21,2 M€ Haahtela indeksissä 104,0.

Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	10 221	186	700	500	5 000	4 500	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös 17.2.2020 §47. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 9,5M€. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2024–2025. Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Castrenin urheilukeskus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	1 964	34	110	100	1 800		
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen konsernijaoston päätös §13 16.3.2020. Castrenin urheilukeskuksen uusien tilojen tavoitehinta-arvio 1 828 000 €. (Haahtela indeksi 6/2019, 94,0). Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Pääkirjaston perusparannus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	19 255	513	5 000	2 000	8 800	8 000	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös 20.12.2021 §430. Tavoitehinta-arvio 17 105 000 € (Haahtela indeksi 3/2021 91,5). Hanke toteutetaan vuosina 2023 - 2025. Kokonaiskustannuksessa on huomioitu rakentamisen aloitusajankohdan Haahtela tarjoushintaindeksin mukainen hintataso 103,0.

Tietomaan perusparannus ja laajennus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	29 850	319	4 449	3 500	10 000	12 000	4 000
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös 21.2.2022 §52. Tavoitehinta-arvio 26 662 000 € (Haahtela indeksi 92,6) Kokonaiskustannuksessa on huomioitu rakentamisen aloitusajankohdan Haahtela tarjoushintaindeksin mukainen hintataso 103,0.

Tuiran monitoimitalo

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	26 357	857	10 521	4 000	13 500	8 000	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös §276 3.11.2020. Tavoitehinta-arvio 19 197 000 €. (Haahtela indeksi 5/2020, 93,0). Kokonaiskustannuksessa on huomioitu rakentamisen aloitusajankohdan Haahtela tarjoushintaindeksin mukainen hintataso 103,0. Urakkakilpailun perusteella kokonaismäärärahan tarpeeksi muodostuu 26,800 milj. € hintatasossa 102,0. KV 11.9.2023 §81. Ennuste 2023 päivitetty.

Alakylän koulun korvausinvestointi

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	4 024	100	2 438	1 000	2 700	100	
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Konsernijaoston päätös 13.12.2021 §79. Tavoitehinta-arvio 3 690 000 € (Haahtela indeksi 10/2021, 92,6). Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Kiiminkijoen koulu

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	15 040	45	536	100	300	7 725	6 800
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Tavoitehinta-arvio 14 296 000 € (Haahtela indeksi 12/2021 96,0). Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Jääkärikankaan monitoimitalo

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	43 348	71	983	200	15 000	20 000	8 400
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös 19.12.2022 §382. Tavoitehinta-arvio 42 704 000 € (Haahtela indeksi 1/2022 99,5). Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Puolivälinkankaan päiväkoti ja nuorisotila

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	7 706	112	451	100	1 820	4 656	1 000
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös 15.11.2021 §376. Tavoitehinta-arvio 6 966 000 € (Haahtela indeksi 4/2021 91,3) Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Pateniemen koulun Herukan yksikkö

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	16 614	108	536	350	4 291	7 510	4 300
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös §429 20.12.2021. Tavoitehinta-arvio 15 792 000 €. (Haahtela indeksi 9/2021, 96,0). Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Sairaalakoulu

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot		1	207	0	777	1 037	0
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Investoinnista ei ole tehty päätöstä.

Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	2 745	159	0	10	0		
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös 24.9.2018 § 247. Hankkeessa laajennetaan nykyistä Pohjankartanon koulun viereistä pysäköintialuetta. Hankkeen tavoitehinta-arvio 2 441 000€ (Haahtela indeksi 8/2018, 89,8). Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Jatulin toimintakeskuksen peruseränus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	9 415	127	0	0	221	4 651	4 400
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös 3.11.2020 § 278. Tavoitehinta-arvio 8 670 000 € (Haahtela indeksi 1/2020, 93,0). Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Raktilan uimahalli

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	42 067	138	553	5	500	4 000	19 000
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös 14.6.2021 § 200. Tavoitehinta-arvio 38 735 000 € (Haahtela indeksi 3/2020, 93,0). Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Ylikiimingin kirjasto

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	2 431	30	0	0	83	1 218	900
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitys Ylikiimingin kunnantalosta ja kirjastosta, työryhmän asettamispäätös 30.11.2018 § 108. Hankkeen tavoitehinta-arvio 2 239 000 €. Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Merikosken koulun Ankkurin yksikön perusparannus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	15 758	58	0	0	400	7 500	7 800
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Kaupunginhallituksen päätös 30.5.2022 § 171. Tavoitehinta-arvio 14 978 000 € (Haahtela indeksi 12/2021, 96,0). Kokonaiskustannuksessa on huomioitu Haahtela tarjoushintaindeksiennusteen 1/2024 mukainen hintataso 101,0.

Tuiran suuralueen varhaiskasvatuspalvelut

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot					300	2 800	3 500
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä.

Kellon yläkoulun peruskorjaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot			0	0	0	500	9 000
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä.

Madetojan musiikkikeskus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot				0	0	0	500
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä.

Valveen peruskorjaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	0	0	0	0	0	0	500
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä.

Energiansäästö investointihankkeet

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot			500	0	500	500	500
Rahoitusosuudet							
Luovutustulot							

Energiansäästöhankeet sisältävät valikoidut hankkeet, joiden takaisinmaksuaika on alle 10 vuotta.

Rakennusomaisuuden taseyksikkö yhteensä

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	51 017	93 919	75 806	108 102	115 997	87 400
Rahoitusosuudet	240	0	0	400	160	0
Luovutustulot	167 240	0	637	0	0	0

9.5 Vuokrahankinnalla toteutettavat rakennuskohteet

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos, Vuokrahankinnalla toteutettavat rakennuskohteet

Informatiivinen tieto

Vuokrauskohteet, investointiin verrattavat hankinnat 1 000€	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026	2027	2028	Arvioidut kustan- nukset vuoden 2028 jälkeen
Sairaalakoulu (tulevaisuuden sairaalakoulu)						313 629	11 121 054
Hiukkavaaran lisäkoulu			102 169	105 234	108 319	111 642	3 297 545
Hiukkavaaran päiväkoti			225 000	231 750	238 703	245 864	1 638 060
YHTEENSÄ			327 169	336 984	347 022	671 135	16 056 659

Taulukossa ovat mukana ainoastaan ne uudet hankkeet, joiden toteutus ajoittuu talousarviovuosille. Kohteita, joiden rakennushankevaihe on jo päättynyt ei tässä yhteydessä esitetä. Tietojen esittämistapa on yhteneväinen investointeina toteutettavien rakennushankkeiden kanssa.

10 LIKELAITOKSET

10.1 Oulun Vesi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun Vesi toimii vesihuoltolain mukaisena kunnallisena vesihuoltolaitoksena, joka hankkii tulorahoituksen asiakkailta perittävillä perus- ja käyttömaksuilla. Oulun Vesi toimittaa asiakkailleen kohtuulliseen hintaan hyvälaatuista talousvettä ja vastaa jätevesien viemäroinnistä ja puhdistamisesta huolehtien osaltaan vesistöjen ja muun ympäristön säilymisestä puhtaina.

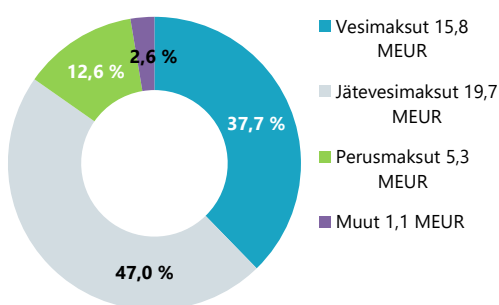
Oulun Veden palvelut kattavat lähes koko Oulun kaupungin asutut alueet. Taskilan jätevedenpuhdistamolla käsitellään Oulun lisäksi Muhoksen, Utajärven ja Iin kuntien jätevedet.

Vesilaitoksen omaa ydintoimintaa ovat mm.

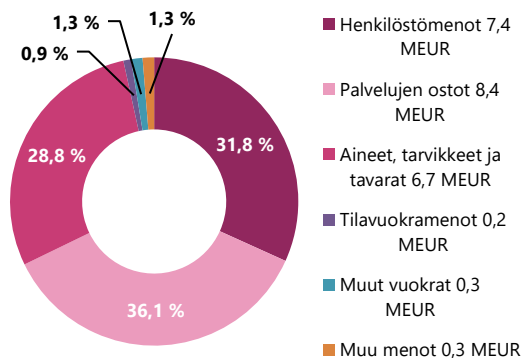
- vedenhankinta ja vedenkäsittely
- vedenjakelu ja jätevesiviemärointi
- jätevedenkäsittely
- verkostojen suunnittelu ja rakennuttaminen
- verkostojen kunnossapito ja hallinta
- asiakaspalvelu ja vesilaskutus

Seuraavissa kuvissa on esitetty liikevaihdon ja liiketoiminnan kulujen eriä graafisesti.

TULOT TA2024, YHT 41,9 MEUR

MENOT (ennen liikeylijäämää pl. poistot) TA2024, YHT. 23,3 MEUR

Toimintasuunnitelma

Toiminnan tavoite on turvata yhdyskunnan kannalta elintärkeitä vesihuoltopalvelut ja varmistaa päivittäinen talousveden hyvä laatu ja toimitusvarmuus koko toiminta-alueella. Vedentuotantolaitokset ja jätevedenpuhdistamot ovat joko koko ajan miehitettynä tai päivystyksen turvin ympärivuorokautisesti valvottuna. Toiminta-alueen vesihuoltoverkostojen ylläpito on varmistettu ennakoivalla kunnossapidolla ja

päivystyksellä kiireellisten vaurioiden korjaamiseksi. Poikkeuksellinen tarvikkeiden ja palveluiden hinnannousu on pyritty huomioimaan budjetoinnissa.

Liikelaitoksen strategiset päämäärät tukeutuvat kaupunkistrategiaan, omistajaohjauksen linjauksiin ja vesihuollon kehittämissuunnitelmaan ja niitä on tarkennettu toimintaympäristön muutosten mukaiseksi. Päämäärien saavuttamiseksi on valmisteilla useita merkittäviä vesihuollon strategisia hankkeita, joiden aikataulujen varmistuminen ohjaa myös vesihuollon kehittämissuunnitelman päivivityötä.

Hintan pintavesilaitoksen laajennushanke kapasiteetin ja alavesisäiliötilavuuden lisäämiseksi käynnistetään vuonna 2024, kun valtuuston hyväksymä asemakaava saa lainvoiman. Kaavaa koskeva valitus on Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden käsittelyssä. Nykyisten pintavesilaitosten peruskorjauksiin voidaan laitoslaajennuksen jälkeen valmistautua.

Vedenhankinnan varmistamista koskevan pohjavedenoton lupahakemuksen käsittely Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa on viivästynyt usealla vuodella ja lupapäätös saadaan vuoden 2023 kesällä. Vaaditun varmuusluokituksen saavuttamiseksi pyritään kantakaupungissa nykyisen pintaveden käytön rinnalla lisäämään pohjaveden käyttöä. Vuosia kestävä lupaprosessin jälkeen on varauduttava hankkeen aiheuttamiin merkittäviin investointeihin. Lupapäätöksen käsittelyn ennakoidaan jatkuvan vielä ylemmissä oikeusasteissa. Jatketaan myös selvityksiä muiden vesivarojen käytettävyydestä eri suuralueiden tarpeisiin.

Kehitetään testausalustaa yrityksille ja tutkijoille uusien ratkaisujen pilotointiin aidossa laitos- ja verkostoympäristössä. Vedenpuhdistusprosessien kehitystyö jatkuu tutkimushankkeissa yhdessä yliopiston, yritysten ja muiden vesilaitosten kanssa.

Riskienhallinta on oleellinen osa vesilaitoksen päivittäistä toimintaa. Geopoliittisen tilanteen takia varautumistoimia lisätään ja varautumisharjoituksia pidetään vuosittain. Häiriötilanteiden varalta toiminta- ja vedenjakeluvarmuutta parannetaan automaatiota, varayhteyksiä ja laitoksia uudistamalla. Kyberturvallisuushkista saadaan säännöllisesti informaatiota ja varavoiman saantia parannetaan sekä energiatehokkuutta parannetaan laitekantaa uusimalla kaupungin ympäristöohjelman mukaisesti.

Vesihuollon digitalisointi lisää toimintavarmuutta ja kustannustehokkuutta sekä parantaa asiakaspalvelua. Verkosto-omaisuuden hallintaan sekä vesilaitoksen tuotantoprosessien tiedonkeruun ja dokumenttien hallintaan kehitetään työkaluja. Lisäksi kehitetään useissa eri järjestelmissä olevan tiedon kokoamista keskitetymin tukemaan tiedolla johtamista. Etäluettavien vesimittareiden koekäyttö pilottialueilla jatkuu, joista kerätään kokemuksia ja samalla selvitetään eri tietojärjestelmien yhteensovittamista. Etäluennan laajentuessa täyteen laajuuteen päästään asteittain reaaliaikaiseen kulutusseurantaan ja verkostohallintaan.

Asiakaslähtöistä näkökulmaa korostetaan kaikkien tulosyksiköiden prosessien kehittämisessä kaupunkistrategian mukaisesti. Asiakaspalvelukonseptin kehitys ja sähköisen aineiston digitalisointi etenee. Asiakastytyväisyyttä mitataan vuosittain kyselyllä ja asiakaspalautteet sekä sidosryhmien palautteet käsitellään. Vesihuoltolaitoksille laadittu yhteinen hyvän vesihuollon kriteeristö on otettu toiminnan palvelutason vertaamiseksi.

Vesihuollon tuottavuus on vertailulaitoksiin nähden korkealla tasolla, mikä pyritään myös säilyttämään kustannustehokkaalla toiminnalla. Etätyötä hyödynnetään ja haetaan parhaita työnhallinnan käytäntöjä ja kustannustehokkuutta toimintatapoihin. Omiin ydintoimintoihin liittyen arvioidaan markkinoilla olevien palveluiden saatavuutta monituottajamallin mukaisesti.

Kaupungin yritysmyönteisyyttä tuetaan ja luodaan kasvuedellytyksiä asunto- ja palvelutuotantoa varten tehtävillä verkosto- ja laitosinvestoinneilla. Vesihuoltoverkostojen saneerausvelkaa hallitaan riittäväillä

verkostosaneerauksilla ohjelmoidusti ja suunnittelukaudella on tavoitteena käyttää vuosittain saneerauksiin vähintään 65 % verkostoinvestoinneista. Verkostojen aluesaneerauskohteet määritellään suunnitelmallisesti katupuolen kanssa yhteistyössä.

Vuotovesimäärän vähentämisellä on myönteinen vaikutus jätevedenpuhdistuksen toimintaan. Viemäriverkoston vuotovesitutkimukset ohjelmoidaan saneerausten oikean kohdentamisen takaamiseksi ja tavoitteena on päästä vuotovesien osalta jatkuvasti alle 30 % tasoon.

Verkostojen sijaintitiedon puutteet ovat vähentyneet ja luotettavammat johtotiedot on saatu sähköiseen järjestelmään. Verkkotietojärjestelmää hyödynnetään omaisuudenhallinnassa ja investointien ohjelmoinnissa järjestelmään tallentuvan kuntotiedon ansiosta. Saneerausvelan laskennallinen arvo selvitetään.

Tehokas jätevesien käsittely on parantanut ratkaisevasti ympäristön tilaa vesistökuormituksen pienentyessä. Taskilan puhdistamolla on toteutettu typenpoistoprosessin laajennus kalvosuodatustekniikalla ja viimeksi lietteenkuivauksen uusiminen. Jätevedenpuhdistuksessa kehityssuuntana on fosfori- ja typpiravinteiden talteenoton ja kierrätyksen lisääminen, mikä huomioidaan laitoskohteiden ja laitteiden uusimisessa. Jätevedenlämmön energiahyödyntämistä selvitetään suunnittelukaudella. Energiatohokkuutta parannetaan laitekantaa uusimalla kaupungin ympäristöohjelman mukaisesti.

Lietteen kemiallisen jatkokäsittelyn palvelusopimus on päättymässä ja uusi palvelusopimus käynnistyy vuonna 2024, jolloin kaikki liete käsitellään biokaasulaitoksella. Mädätyksessä syntyvä biokaasu jalostetaan liikennepolttoaineeksi. Palveluhankinnassa on huomioitu jätevesilietteen ravinteiden kierrätys ja kiertotalouden kehittyneet ratkaisut. Lietepohjaisten tuotteiden jälkikäytön mahdollisuuksia vaikeuttavat tiukat määräykset sekä elintarviketeollisuuden omat linjaukset. Peltokohteet ovat edelleen olleet loppukäytössä merkittävässä roolissa.

Työyhteisön hyvinvoinnin ja työkyvyn ylläpidon kehittämiskohteisiin on keskitytty yksiköissä ja niitä tuetaan työkykyä ylläpitävällä toiminnalla ja perehdytyksellä. Kohonneen työkyvyttömyysriskin vähentämiseksi etsitään keinoja työterveyden tukemana ja korvaavan työn malli on käytössä. Henkilöstön osaamisen varmistamiseksi järjestetään koulutussuunnitelman mukaista ammatillista koulutusta sekä osallistutaan esihenkilökoulutukseen. Sairauspoissaoloissa pyritään alle 5 % tavoitearvoon.

Sertifioidut laadunhallinta- ja työturvallisuusjärjestelmät (ISO9001, ISO45001) pidetään yllä ja kehitetään uusitun standardin mukaisesti. Henkilöstön hyvän työsuojeluasenteen säilyttämiseen ja tapaturmien välttämiseen haetaan uusia kannustimia.

Oulun Vesi toimii ulkoisena liikelaitoksena omistajapolitiittisten linjausten mukaisesti. Valtakunnallisen vesitoimialan selvityksen mukaisesti ollaan valmiita laajempaan seudulliseen vesihuoltolaitosten yhteistyöhön kuten jätevedenkäsittelyn osalta on jo pitkään toimittukin.

Toimintaympäristöanalyysi

Poikkeuksellinen maailmantilanne Ukrainan sodan ja energiatuotannon kriisin seurauksena nosti merkittävästi vesihuollon energia-, kemikaali- ja palveluhintoja sekä rakennuskustannuksia. Kriittiseen infraan kohdistuvat kyberuhat ovat kasvaneet ja myös muu varautuminen vaatii lisäpanostusta.

Vesihuoltoverkostojen korjausvelkaa on edelleen merkittävästi ja nykyinen saneeraus määrä ei ole riittävä korjausvelan kasvun hillitsemiseksi. Erityisesti viemäriverkon vuotovesimääriä pyritään järjestelmällisesti vähentämään, jotta vuotovesien vaikutukset jätevedenpuhdistuksen tuloksiin ja kuluihin sekä viemäritulvien riskeihin pienenevät.

Kun vesihuollon investointitaso nousee 2020-luvulla, pyritään vesihuoltolaitoksen toimintakyky ja rahoitus varmistamaan eri rahoituskeinoilla. Myös asiakasmaksujen korotukset pyritään ajoittamaan pidemmälle ajalle. Kasvat investointitarpeet kohdistuvat verkostojen saneerausvelan pienentämiseen, vedenhankinnan turvaamiseen sekä jätevedenpuhdistuksen tehostamisen vaatimiin investointeihin. Vesihuoltomaksut on kyetty pitämään Oulussa selvästi maan keskiarvoa edullisempina, vaikka vesihuoltoon investoidaan vuosittain merkittävästi ja laitoksen toiminta-alue on laaja.

Kiristynyt EU-lainsäädäntö tuo vesihuoltolaitoksille uusia velvoitteita liittyen mm. energiatehokkuuteen, ravinteiden kierrättämiseen sekä kyberturvallisuuteen. Erityisesti yhdyskuntajätevesidirektiivi voi asettaa jätevedenpuhdistukseen ympärivuotisen typenpoistovaatimuksen, mikä olisi hyvin haastavaa pohjoisen kylmillä vesillä. Lannoitelain uudistus edellyttää toimia lietteen jälkikäytön ratkaisuihin. Juomavesidirektiivi lisäsi vesihuoltolaitoksille vaatimuksia mm. riskienhallintaan ja tiedottamiseen. Uudet säädökset johtanevat pakostakin osaamis- ja resurssivaatimuksiin sekä investointitarpeisiin. Haja-asutuksen viemäröinnin laajentamiseen on tullut viranomaisilta uusia vaatimuksia.

Kantakaupungin talousvesi valmistetaan Oulujoen pintavedestä kahdella vedenkäsittelylaitoksella ja muilla alueilla käytetään paikallisia pohjavesivarjoja. Oulun kantakaupungin vedenhankinnan varmuuden parantamisesta tehtiin hankepäätös valtuustossa 2015, mihin perustuen laadittiin monipuoliset ympäristöselvitykset ja jätettiin pohjavedenoton lupahakemus maaliskuussa 2017 Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon. Lupakäsittely on pitkittynyt ja lupapäätöstä odotetaan kesän 2023 aikana.

Vesihuoltopalveluilta odotetaan erittäin korkeaa laatua ja toimintavarmuutta, ja myös asiakaspalveluun ja viestintään kohdistuu kehitystarpeita. Lupaviranomaisen tulkinnat ovat vaikeuttaneet ja viivästyttäneet lupaprosesseja ja toisaalta kiristävät lupaehdot vaikuttavat investointitarpeisiin.

Jätevesien käsittely on seudullisesti keskitetty Taskilan jätevedenpuhdistamolle, jossa käsitellään noin 200 000 asukkaan jätevedet. Taskilan puhdistamolle v. 2018 valmistunut kalvosuodatustekniikkaan perustuva prosessilaajennus lisäsi puhdistuskapasiteettia ja paransi puhdistustuloksia. Taskilan uuden ympäristöluvan mukainen lupaehto kokonaisfosforin poistolle astui voimaan 1.1.2021. Typenpoistoa koskien lupaehto säilyi lämpötilarajoitteisena, mikä tarkoittaa 70 %:n typenpoistovaatimusta vuosikeskiarvona laskettuna siltä ajalta, kun tulevan jäteveden lämpötila on vähintään 12 °C. Uimavesikaudella on puhdistettu jätevesi hygienisoitava ennen johtamista mereen.

Jätevesilietteen Kemicond-käsittelyyn pohjautuva sopimus on päättymässä. Hygienisointihyväksynnän ansiosta tuotetta on viety osittain peltokohteisiin ja biokaasutuslaitoksiin. Lietepohjaisten tuotteiden lannoite- ja maanparannuskäyttö on vaikeutunut koko maassa. Lainsäädäntö sekä elintarviketeollisuuden omat linjaukset asettavat erilaisia velvoitteita ja rajoitteita lietteenkäsittelylle ja hyödyntämiselle. Biokaasutuksen lisääminen tukee kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista.

Ympäristöohjelmaan kirjatut energiatehokkuuden ja muut kestäväen kehityksen tavoitteet ohjaavat myös vesihuollon kehitystoimia. Ilmastonmuutos vaikuttaa vesihuoltoon äärevien sääilmiöiden, kuten rankkasateiden ja myrskyjen yleistymisellä, joista aiheutuviin viemäritulviin ja sähkökatkoksiin on vesihuoltolaitoksilla tarve varautua entistä paremmin.

Toiminnan tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat toiminnan tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Oulun Vesi tuottaa asiakkailleen laadukkaat ja toimintavarmat vesihuoltopalvelut kattavasti sekä vastaa toimintojen kehittamisestä. Päivystysten ansiosta palvelujen toimivuus turvataan ympäri vuorokauden. Suurimmat ulkoisten palveluiden ostot muodostuvat verkosto- ja laitosrakentamisesta sekä lietteenkäsittelystä.

Vedentuotanto ja puhdistus -yksikkö vastaa vedenhankinnasta ja -tuotannosta sekä jätevedenpuhdistuksesta pääosin oman henkilöstön voimin. Vedenlaadun varmistamiseksi kahden pintavesilaitoksen ja 25 pohjavedenottamon käyttö vaatii jatkuvaa huoltoa ja ympärivuorokautista päivystystä. Omavalvontalaboratoriossa seurataan sekä raakavesien että verkostoon johdettavien talousvesien laatua. Laitosten automaatio-, sähkö- ja mekaanisen kunnossapidon tehtäviin käytetään erikoisalojen yritysten palveluja. Pintavesilaitokset ja Taskilan jätevedenpuhdistamo ovat koko ajan miehitettyinä ja lietteenkäsittely on ulkoistettu kokonaispalveluna. Laitosrakentamiskohteiden suunnittelussa käytetään alan konsultteja ja kohteiden rakentaminen kilpailutetaan urakoina.

Verkostojen ylläpitoyksikkö huolehtii vesijohto- ja viemäriverkostojen sekä pumppaamoiden ylläpidosta, verkostojen liitostöistä, vesimittaroinnista ja viemärihuuteluista. Kiireelliset korjaustyöt tehdään välittömästi ja ennakoiva kunnossapito sekä toimiva kaukovalvonta ovat yhä suuremmissa osassa yksikön päivittäisessä toiminnassa. Verkostojen ylläpidossa käytetään useita palvelutuottajia mm. kone- ja kuljetuspalvelut, huhteluautot, pumppuhuollot ja mittarivaihdot.

Suunnittelu- ja rakennuttamisyksikkö vastaa vuosittain n. 30 verkostokohteen suunnittelusta ja rakennuttamisesta sekä johtotietojärjestelmän ylläpidosta ja teknisestä asiakaspalvelusta. Verkostojen suunnittelussa käytetään laajasti alan konsulttitoimistoja. Rakennuttaminen hoidetaan pääsääntöisesti omin resurssein. Verkstorakentaminen hankitaan kilpailutettuina urakoina pääosin yksityisillä urakoitsijoilla. Infrarakentamisen markkinoilla vallitsee varsin hyvä kilpailutilanne ja tarjoajia on ollut hyvin. Verkstourakoista 10–15 % on tilattu Oulun Infra -liikelaitokselta.

Hallinto ja talous -yksikkö vastaa asiakaspalvelusta ja vesilaskutuksesta, asian- ja tiedonhallinnasta sekä talous- ja yleishallinnosta. Monetra Oulu Oy:ltä ostetaan mm. kirjanpito-, reskontra- ja henkilöstöhallinnon palveluja. ICT-palvelut tuottaa kaupungin konsernihallinto (Digi ja ICT -vastuualue).

Kehittäminen

Kehittämistoimien tavoitteena on taata asiakkaille vesihuollon palveluiden korkea laatu kustannustehokkaasti ja ympäristövastuullisesti toteutettuna. Oulun kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitystyö on käynnissä, ja suunnitelma tulee hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2024.

Tärkeimmät kehittämiskohteet toiminta-alueella liittyvät vedenhankinnan varmuuden parantamiseen, kantakaupungin talousveden tuotantokapasiteetin ja säiliötilavuuden kasvattamiseen, kriittisten johto-osien varmistamiseen ja verkostojen hallintaan, sekä jätevesiverkoston vuotovesimäärän vähentämiseen. Jätevedenpuhdistusprosessin optimointi jatkuu ja lietteenkäsittelyn ratkaisun osalta edistetään kaupungin sisäistä yhteistyötä kaupungin ympäristöohjelman ja kiertotaloustavoitteiden toteuttamiseksi ja toimintaympäristön muuttuviin vaatimuksiin varautuen. Kehittämishankkeissa huomioidaan energiatehokkuuden parantaminen kaupungin ympäristöohjelman mukaisesti.

Kaupunkistrategian linjausten mukaisesti asiakaspalvelun kehittämistä ja digitalisointia jatketaan asiakaslähtöisten ja tehokkaiden palveluiden järjestämiseksi. Asiakas- ja liittymisprosessien digitalisoinnin kehittämishankkeet etenevät ja etäluettavien vesimittareiden testaukset pilottialueilla jatkuvat, jonka jälkeen käyttöönotto laajenee. Tiedolla johtamista edistetään kehittämällä omaa raportointia, järjestelmien välistä tiedonkeruuta, sekä tehostamalla olemassa olevien järjestelmien käyttöä. Samalla toimintaprosessien tarkastelua ja tehostamista jatketaan. Digitalisoinnissa huomioidaan tietoturva, tiedonhallintalaki ja kaupungin tiedonhallintamalli.

Oulun Vesi osallistuu vesihuoltoalan yhteisiin kehittämishankkeisiin ja benchmarking-toimintaan sekä Vesilaitosyhdistyksen tunnuslukujärjestelmän ja kehittämisrahaston toimintaan, joiden tarkoituksena on edistää vesihuoltolaitosten tutkimus- ja kehittämistyötä.

Oppilaitos- ja tutkimuslaitosyhteistyötä tehdään veden laatuun, kestäväan kehitykseen, talous- ja jäteveden puhdistusprosesseihin ja digitalisaatioon, vesihuoltoteknologiaan liittyvillä teemoilla mm. osallistumalla tutkimushankkeisiin ja teettämällä opinnäytetöitä. Henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista kehitetään yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Kehittämis- ja perustoiminnan hankkeet

Kehityshankkeet rahoitetaan pääosin liikelaitoksen omasta talousarviokehystä, mutta ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet selvitetään hankekohtaisesti.

Oulun Vesi -liikelaitos, 1 000 €	2024 / Kh	2024 / hallintokunnan TA-raami	2025	2026	2024 - 2026 yht (1 000 €)
KEHITTÄMISHANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA					
Tulot	0	36	8	0	44
Menot	0	-82	-18	0	-100
Netto	0	-46	-10	0	-56
Menoista henkilöstömenoja	0	0	0	0	0
HTV / Palkallinen työpanos	0	0	0	0	0

Taulukko sisältää ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat hankkeet.

Talous

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2022	TA 2023 + muutokset	ENNUSTE 2023	TA2024	TS2025	TS2026
Vesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,57	1,64	1,64	1,7	1,7	1,79
Jätevesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	2,05	2,08	2,08	2,17	2,17	2,28
Liittymien lisäys, kpl	397	350	350	350	350	350
Liiketoiminnan kulut, 1 000 €	20844	20807	20697	23322	23945	24598
Tuloutus kaupungille, 1 000 €	6613	6613	6613	3307	3307	3307
Suunnitelmapoistot, 1 000 €/a	10455	10475	10631	10893	10419	10211

Vesihuollon hinnankorotukset vuodelle 2024 painottuvat perusmaksuihin ja korotusten yhteisvaikutus on noin 5 %.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöresurssit mitoitetaan laadukkaan ja toimintavarman vesihuollon turvaamiseksi ja riskien hallitsemiseksi. Vesihuollon korkeat palvelutasovaatimukset sekä lakisääteiset velvoitteet ovat lisänneet työtehtäviä, mitkä pyritään hoitamaan nykyisellä henkilömäärällä toimintaa tehostamalla. Vaativiin strategisiin vedenhankinta- ja

laitosprojekteihin tarvitaan omaa projektihenkilöstöä ja asiantuntijaa vesihuollon ict-järjestelmien pääkäyttäjätehtäviin. Eläköityvien tilalle palkattaessa tehtäväkuvaa harkitaan tarkkaan, kun rekrytoidaan prosesseihin korvaavaa henkilöstöä. Vuosittain eläköityy 2–5 henkilöä. Omia ydintoimintoja arvioidaan ja ulkopuolisten palveluiden käyttöä selvitetään.

Henkilöstön vaihtuvuus on lisääntynyt ja rekrytoinneissa työvoiman saatavuus on erikoisosaamista vaativissa tehtävissä vaikeutunut. Alan vetovoimaisuuteen pyritään vaikuttamaan mm. tarjoamalla vuosittain harjoittelu- ja opinnäytetyöpaikkoja vesihuoltoalan opiskelijoille. Vesihuollon lakisääteisiin ja ammatillisiin koulutuksiin ja esihenkilökoulutukseen osallistutaan ja koulutusyhteistyötä jatketaan oppilaitosten kanssa. Alan pätevyysvaatimukset tulevat kiristymään.

Vesihuollon digitalisointi etenee digistrategian mukaisesti kaikissa Oulun Veden yksiköissä. On ajankohtaista panostaa henkilöstön osaamiseen tai tukeutua ostopalveluihin uusien tietojärjestelmien hankinnassa ja käyttöönotossa. Asiakasrajapinnan prosesseissa digitalisaation myötä uudistetaan myös tehtäviä ja toimintamalleja. Uudistuksilla tavoitellaan asiakastietojen laadun parannusta, mutta myös henkilöstön työhyvinvoinnin kehittymistä.

Liikelaitoksen toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää koko henkilöstöltä hyvää ammattitaitoa ja työn hallintaa. Ammattiosaaminen on pääosin hyvällä tasolla. Uudet henkilöt perehdytetään tehtäviinsä ja henkilöstön koulutustarvetta arvioidaan kehityskeskustelujen yhteydessä.

Liikelaitoksen henkilöstön koulutusta kohdennetaan ammattitaitovaatimuksien mukaisesti ja tehtävien edellyttämiä lakisääteisiä koulutuksia suoritetaan pätevyyden ylläpitämiseksi. Vesihuollon tarpeisiin kohdistettuun ammatilliseen koulutukseen osallistutaan ja henkilöitä kannustetaan jatkokoulutuksiin työn ohella. Suositaan etäkoulutuksia ja webinaareja, jotka ovat yleistyneet alalla.

Oulun Veden koulutussuunnitelma laaditaan henkilöstöryhmittäin ja hyväksytään kahden vuoden jaksolle. Kyseinen suunnitelma on tiivistetty alla olevan taulukon mukaisiin koulutusteemoihin.

Koulutusteemat	Sisältö
Lakisääteiset	mm. ensiapu-, vesityö-, tulityö- ja työturvallisuuskortti, työturvallisuus- ja työsuojelukoulutukset, nosturinkäyttö, trukinkuljetus
Ammattitaidon kehittäminen	ammattitutkinto tai vastaava, täydennyskoulutukset
Ammatillisen osaamisen kehittäminen	uudet ohjelmistot, työmenetelmä- ja laitekoulutukset, ICT, tietoturva, tietosuojaja, johtaminen, viestintä, esimiestyö, laatu, riskinhallinta, työsuojelu, työhyvinvointi, hankinta, ostaminen, seminaarit, kongressit, konferenssit

Henkilöstön määrää, sairauspoissaoloja, henkilöstökustannuksia ja koulutussuunnitelman toteutumista seurataan kuukausitasolla johtoryhmän toimesta. Toteutumista raportoidaan henkilöstötoimikunnalle sekä liikelaitoksen johtokunnalle.

Oulun Vesi toteuttaa Oulun kaupungin periaatteita ja linjauksia erilaisten työsuhdemuotojen käytöstä (esim. etätö, vuokratyövoiman käytön periaatteet). Oulun Veden toimintaa ohjaavat kaupunkitason linjaukset,

toimintamallit, ohjeet ja suunnitelmat työkyvyttömyysuhanalaisten ja ikääntyneiden työkyvyn sekä työttömyysuhan alaisten työntekijöiden työmarkkinakelpoisuuden ylläpitämisestä.

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	116	124	119	126	126	126
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-5 047	-5 505	-5 391	-5 913	-5 999	-6 012
Henkilösivukulut	-1 320	-1 365	-1 335	-1 474	-1 488	-1 493
Yhteensä	-6 367	-6 871	-6 726	-7 387	-7 487	-7 505
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-7	0	-1	0	0	0
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-1	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-6 375	-6 871	-6 727	-7 387	-7 487	-7 505

Investoinnit

Vuonna 2024 investoinnit ovat yhteensä 24,9 milj. €, josta verkostojen osuus on 13,7 milj. €. Verkostojen uudiskohteet toteutuvat maankäytön toteutusohjelman aikataulujen mukaan ja rakennutetaan muun kunnallistekniikan urakoiden yhteydessä kilpailtuina urakoina. Verkostoinvestoinneista pääosa kohdistetaan vesijohto- ja viemäriverkoston saneerauksiin ja tavoitteena on verkoston toimintavarmuuden parantaminen sekä vuotovesimäärien pienentäminen. Kaikkiaan erillisiä työkohteita on n. 30 kpl, joihin sisältyy saneeraustyökohteita ja myös suurten runkolinjojen uusimisia jatketaan. Muutamia haja-asutuksen viemäröintihankkeita toteutetaan.

Puhdistamoinvestointeihin käytetään yhteensä 10,9 milj. €. Hinnan vedenpuhdistamon laajennus aloitetaan ja siihen on varattu 6,0 milj. € ja Kurkelanrannan vedenpuhdistamon varavoimahankintaan 0,7 milj. €. Hinnan vedenpuhdistamon laajennuksen suunnittelu käynnistetään kaavan vahvistuessa. Pohjavedenottamoihin investoidaan n. 2,0 milj. €, joista suurimpana Haukiputaan Saviaron ja Onkamonselän vedenottamoiden saneeraukset. Vedenhankintaselvityksiin varataan 0,2 milj. € vuodelle 2024.

Taskilan jätevedenpuhdistamon prosessitekniisiin saneerauksiin sekä automaatio- ja tietojärjestelmien uusimisiin varataan 1,1 milj. €. Vanhan kuivaamon muutostöihin on osoitettu 1,0 milj. € vuodelle 2024. Yli-lin jätevedenpuhdistamon saneerauksiin on varattu 0,2 milj. €.

Oulun Vesi -liikelaitoksen investoinnit

Investointimenot 1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Vesijohtoverkosto	5 444	7 265	8 000	7 007	7 085	7 625
Jätevesiviemäriverkosto	6 027	7 670	7 670	6 742	6 685	6 645
Vedenpuhdistamot	753	5 000	2 000	6 850	12 300	12 300
Pohjavedenottamot	611	2 000	765	1 700	1 500	1 100
Jätevedenpuhdistamot	317	2 000	500	2 300	1 100	900
Muut	178	384	384	325	275	75
Yhteensä	13 330	24 319	19 319	24 924	28 945	28 645

Irtain käyttöomaisuus: ICT (sisältyvät kohtaan muut investoinnit)

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	116	50	50	50	0	0
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

OULUN KAUPUNKI
Oulun Vesi -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
LIIVEVAIHTO	38 721	39 849	39 314	41 842	41 842	43 934
Valmistus omaan käyttöön	1 172	1 371	1 167	1 432	1 440	1 441
Liiketoiminnan muut tuotot	258	100	84	100	100	100
Tuet ja avustukset kunnalta	24	0	7	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-6 284	-5 810	-5 597	-6 717	-6 989	-7 324
Palvelujen ostot	-7 551	-7 616	-7 718	-8 393	-8 627	-8 915
Materiaalit ja palvelut yht.	-13 836	-13 425	-13 315	-15 110	-15 616	-16 239
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-5 054	-5 505	-5 392	-5 913	-5 999	-6 012
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 127	-1 155	-1 127	-1 247	-1 257	-1 262
Muut henkilösivukulut	-194	-211	-208	-227	-231	-231
Henkilöstökulut yht.	-6 375	-6 871	-6 727	-7 387	-7 487	-7 505
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-10 455	-10 475	-10 631	-10 893	-10 419	-10 211
Liiketoiminnan muut kulut	-633	-749	-655	-821	-834	-847
LIIKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	8 875	9 800	9 245	9 163	9 026	10 673
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoitustuotot	20	18	23	18	18	18
Kunnalle maksetut korkokulut	-238	-218	-209	-185	-161	-174
Korvaus peruspääomasta	-6 613	-6 613	-6 613	-3 307	-3 307	-3 307
Rah.tuotot ja -kulut yht.	-6 831	-6 813	-6 799	-3 474	-3 450	-3 463
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	2 045	2 987	2 446	5 689	5 577	7 210
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	2 045	2 987	2 446	5 689	5 577	7 210
Poistoeron lis./väh.(+)	1 188	1 166	1 177	1 048	970	-22 190
Vap.eht.var.lis./väh.(+)	-2 000	-2 000	-2 000	0	0	24 600
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 233	2 153	1 623	6 737	6 547	9 620

OULUN KAUPUNKI**Oulun Vesi -liikelaitos****RAHOITUSLASKELMA****1 000 €**

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyijäämä (-alijäämä)	8 875	9 800	9 245	9 163	9 026	10 673
Poistot ja arvonalentumiset	10 455	10 475	10 631	10 893	10 419	10 211
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 831	-6 813	-6 799	-3 474	-3 450	-3 463
Muut tulorahoituksen korjaukset	-11	0	0	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-13 330	-24 319	-19 319	-24 924	-28 945	-28 645
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	11	0	0	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-830	-10 857	-6 242	-8 342	-12 949	-11 224
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	-3	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	0	0	8 000
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	-1 711	-1 711	-1 711	-1 711	-1 711	-1 711
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos kunnalta	-1 103	10 068	6 446	7 553	12 161	2 436
Saamisten muutos muilta	-323	0	304	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	-13	0	-35	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	3 981	2 500	1 241	2 500	2 500	2 500
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	830	10 857	6 242	8 342	12 950	11 225
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	0	0	0

10.2 Oulun Tilapalvelut -liikelaitos**Toiminnan kuvaus**

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos järjestää sisäisenä liikelaitoksena kiinteistönpito- ja käyttäjäpalveluita Oulun kaupungin hallintokunnille sekä tilojen omistajalle, konsernihallinnon rakennusomaisuuden taseyksikölle. Tilapalvelut huolehtii kaupungin tilaomaisuuden ylläpidosta ja sisäisestä vuokrauksesta sekä osaltaan vastaa rakennusomaisuuden arvon säilymisestä ja kehittämisestä omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

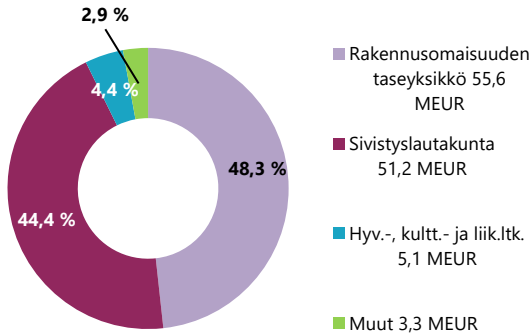
Liikelaitoksen tilaaja-asiakkaita ovat Oulun kaupungin hallintokunnat. Käyttäjäasiakkaita ovat päivittäin kaupungin tiloja käyttävät kuntalaiset (erityisesti lapset ja nuoret kouluissa ja päiväkodeissa) sekä kaupungin työntekijät. Liikelaitos järjestää yhteistyössä konsernihallinnon Rakennusomaisuuden taseyksikön kanssa asiakkailleen palvelutilat sekä tilojen käyttöön liittyvät tukipalvelut. Suurimmat asiakkaat ovat Sivistyslautakunta, Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta sekä Rakennusomaisuuden taseyksikkö.

Kiinteistönpitoon kuuluvat kiinteistöhallinta ja vuokraustoiminta, kiinteistöjohtaminen, kiinteistöhoito- ja kunnossapitopalvelut, sisäliikuntalaitosten ylläpitopalvelut sekä talo- ja turvatekniikkapalvelut. Oulun Tilapalvelut -liikelaitos järjestää kiinteistöjen peruseräparannus- ja tilamuutosrakentamisen sekä rakentamisinvestointien asiantuntijapalvelut.

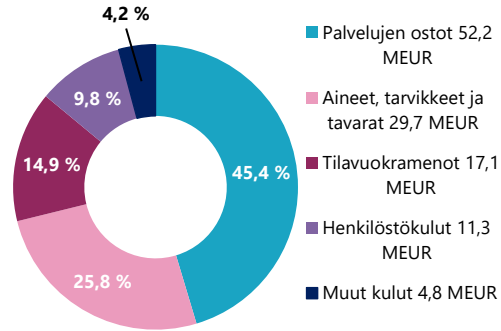
Käyttäjäpalvelut koostuu ateria- ja puhtauspalveluista sekä virastomestari- ja ajoneuvovuokrapalveluista.

Kiinteistönpito- ja käyttäjäpalvelut järjestetään ja tuotetaan osin omalla henkilöstöllä ja osin ostopalveluita hyödyntäen.

TULOT ASIAKKAITTAIN TA2024, YHT. 115,2 MEUR

MENOT (ennen liikeylijäämää pl. poistot) TA2024, YHT. 115,1 MEUR

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen toimintaympäristössä merkittävä tekijä on korkeana jatkunut inflaatio, joka näkyy ulkoisten kustannusten merkittävänä nousuna kaikilla liikelaitoksen tulosalueilla, erityisesti kiinteistöjen ylläpitopalveluissa ja ateriapalveluissa. Kustannusnousun hallinnan ohella merkittävään rooliin on noussut myös palvelujen, aineiden ja materiaalien saatavuuden varmistaminen etenkin rakentamisessa ja ateriapalveluissa. Sähkön saatavuuden ennakoitaan vuonna 2024 olevan hyvä vaikkakin sähkökatkosiin toiminnassa osana riskienhallintaa varaudutaan.

Muutokset Oulun kaupungin eri hallinnonalojen palvelujen järjestämisessä vaikuttavat suoraan Tilapalveluiden toimintaan. Tilapalvelujen toiminta laajenee valmistuvien uusien palvelurakennuskohteiden sekä peruskorjauksista käyttöön palautuvien kohteiden myötä. Tiloja hankitaan myös pitkävaikutteisina investointiluonteisina vuokrahankintoina tai tavanomaisina lyhyempi kestoisina tilavuokrauksina, mikä lisää Tilapalvelujen rakennuttamis-, ylläpito- ja käyttäjäpalveluiden järjestämistarvetta. Vastaavasti Tilapalvelujen toiminta supistuu kaupungin omistaman rakennuskannan pienentyessä ja ulkoisten vuokrasopimusten päättyessä.

Toiminnan tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat toiminnan tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Rakennuttaminen ja rakentaminen – tulosalue vastaa Oulun kaupungin määrittelemien vuosittaisten perusparannus- ja erillisinvestointiohjelman mukaisten hankkeiden rakennuttamisesta. Hankkeiden ennakoitu yhteisarvo vuodelle 2024 on 101,3 M€. Hankkeet toteutetaan pääosin julkisen hankintalain mukaisen kilpailutuksen kautta, alle 10% investointirakentamishankkeista ollessa liikelaitoksen omana rakentamispalvelutuotantona toteutettua. Merkittävin osa hankkeista kaupungin omaan omistukseen ja

taseeseen, mutta osa hankkeista järjestetään vuokraus-, elinkaari-, yms. malleilla hankekohtaisten päätösten mukaisesti. Rakennuttaminen ja rakentaminen -tulosalue tuottaa hankkeiden asiantuntijapalvelut tarveselvityksestä takuuajan loppuun. Tulosalue vastaa myös kaupungin suoraan omistamien palvelukiinteistöjen arkistointipalveluista. Rakentamishankkeiden vaativuuden sekä taloudellisen vaikuttavuuden vuoksi Tilapalveluilla tulee jatkossakin olla tehtävän edellyttämä osaaminen ja määrällinen resursointi sekä oman henkilöstönsä, että markkinoilta hankittavan ulkopuolisen asiantuntijaosaamisen kautta.

Ylläpitopalvelut -tulosalue järjestää kiinteistöjen ylläpitotoiminnan Oulun kaupungin omistamissa julkisissa rakennuksissa. Tavoitteena on toimia tilojen käyttäjän luotettavana kumppanina ja rakennusten asiantuntevana palveluntuottajana. Tilojen ylläpitoon käytetään 44,4 milj. euroa. Ylläpitopalveluihin kuuluu kiinteistöjohtaminen- ja asiantuntijapalvelut, talo- ja turvatekniikka-, kiinteistöhoito-, kunnossapito- ja sisäliikuntapaikkojen ylläpitopalvelut. Rakennusten ennakoivaa kunnossapitoa jatketaan edelleen.

Käyttäjäpalvelut -tulosalueeseen kuuluvat ateria- ja puhtauspalvelut sekä virastomestari- ja turvallisuuspalvelut. Käyttäjäpalvelut järjestää asiakkaille noin 7 miljoonaa ateriaa vuodessa, pitää puhtaana tiloja noin 877 000 brm² edestä ja järjestää virastomestari- ja turvallisuuspalveluita 56 kohteeseen. Palvelut järjestetään sekä omalla henkilöstöllä, että alihankintapalveluja hyödyntäen. Virastomestaripalveluihin on liitetty ajoneuvovuokrauspalvelut varsinaisen logistiikkayksikön siirryttyä vuoden 2023 alussa hyvinvointialueelle.

Tilavuokraus -tulosalue vastaa tilojen vuokraustoiminnasta. Tulosalue osaltaan huolehtii, että asiakkaat saavat toiminnan tarpeita vastaavat toimitilat. Tilavuokraus vastaa tilavuokrasopimusten hallinnasta kaupungin omistamien ja ulkoa vuokrattujen palvelutilojen vuokraustoiminnasta sisäisille asiakkaille sekä omien tilojen ulosuokraamisesta konsernin ulkopuolisille toimijoille. Tilavuokraus huolehtii kiinteistötietojärjestelmän perustietojen ylläpidosta, vuokralaskutuksesta sekä ulkoa vuokrattujen tilojen kartoittamisesta, hankinnasta ja vuokrien maksatuksesta. Rakennusomaisuuden taseyksikkö määrittää kaupungin omien tilojen sisäisen tilavuokratason Konsernijaoston 4/2019 hyväksymien vuokrausperiaatteiden mukaisesti. Suoraan omistettujen tilakannan ulkopuolelta vuokrattujen tilojen tilavuokrat määräytyvät tapauskohtaisesti markkinahintaan.

Kehittäminen

Liikelaitoksen toiminnan kehittäminen kohdentuu asiakaspalvelun ja kustannustehokkuuden parantamiseen sekä ympäristöohjelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Tilapalvelujen liiketoimintasuunnitelma pohjautuu liikelaitoksille asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen. Suunnitelma toimii liikelaitoksen toiminnan kehittämistä ohjaavana suunnitelmana ja siinä on määritelty toimenpiteet mm. kustannus- ja saatavuusriskien hallintaan, hankintojen toteuttamiseen, liikelaitoksen ydintoimintoihin keskittymiseen, organisaatorakenteeseen, palveluhinnoitteluun sekä energiatehokkuuden huomiointiin.

Kehittäminen ei edellytä erillisrahoitusta kehittämistoiminnan ollessa osa operatiivista toiminnan parantamista

Talous

Inflaatio on jatkunut korkealla tasolla, mikä merkittävästi lisää Tilapalveluiden kustannuksia myös vuonna 2024. Aiemmin erityisesti nousseiden energiakustannusten odotetaan jatkossa tasaantuvan. Käyttösähkön hinnan ennakoidaan laskevan mutta kaukolämmön hintaan ennakoidaan nousua. Kustannusten arvioidaan nousevan

aiempaa laaja-alaisemmin lähes kaikissa kululajeissa. Vaikutus näkyy selkeimmin indeksisidonnaisissa sopimuksissa (mm. useimmissa palvelusopimuksissa ja ulkoa vuokrattujen tilojen vuokrasopimuksissa). Yleisimpien sopimusindeksien, kuten kuluttajahintaindeksin odotetaan nousevan useimpien ennusteiden mukaan noin 6% vuonna 2023. Indeksien muutos vaikuttaa viiveellä Tilapalveluiden kustannustasoon johtuen sopimusten hinnankorotusehdoista, joissa yleisin hintojen tarkistusjakso on 12kk. Korkeinta kustannusten nousu on ateriapalveluissa, erityisesti elintarvikkeissa, jossa jo pelkkä keväällä 2023 toteutunut hintojen vuosimuutos oli 17,3%.

Liikelaitos tehostaa edelleen kaikilla palvelualueillaan toimintaansa kasvavien menojen vaikutuksen kompensoimiseksi. Kustannusten nousu on kuitenkin niin voimakasta, että toimintaa joudutaan priorisoimaan etenkin Ylläpitopalveluiden kunnossapitotoiminnassa.

Liikelaitoksen talousarvioesitys sisältää sisäisiä hinnankorotuksia ateriapalveluihin noin 3,4 milj. euroa ja virastomestaripalveluihin noin 0,1 milj. euroa. Liikelaitos ei toteuta itse merkittäviä investointeja omaan taseeseensa vuonna 2024.

Tilapalveluiden talousarvion 2024 tavoitetasot ovat liikeylijäämän osalta on 0 euroa ja investointimäärärahojen osalta 0,1 milj. euroa.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Tilapalveluiden henkilöstö- ja koulutussuunnittelussa huomioidaan omistajapoliittiset linjaukset ja palveluiden järjestämistä vastuu. Henkilöstösuunnittelua tehdään tiedolla johtamalla ja hyödyntämällä tunnuslukuja. Toiminnan jatkuvuus ja toiminnassa tarvittava asiantuntijuus turvataan resursoimalla työpanos tarpeisiin perustuen. Henkilöstösuunnittelun lähtökohtana on, että työntekijä rekrytoidaan kokoaikaiseen, toistaiseksi voimassa olevaan palvelussuhteeseen. Työhyvinvointi- ja työkykyjohtamisessa hyödynnetään aktiivisesti kaupungin yhteisiä toimintamalleja sekä huolehditaan esihenkilöiden osaamisesta näissä prosesseissa.

Osaamisen kehittämisellä varmistetaan, että työntekijällä on tarvittava osaaminen suoriutua hyvin työtehtävästään ja lisätä työntekijän hallinnan tunnetta työssään sekä näin parantaa työmotivaatiota ja -hyvinvointia. Työntekijöiden osaamisen kehittämisen tarpeisiin ja toiveisiin suhtaudutaan kannustavasti ja mahdollistavasti. Osaamistarpeita tunnistetaan ja kartoitetaan vuosittaisissa kehityskeskusteluissa ja muissa tilannekatsauksissa. Tilapalveluiden tarkempi koulutussuunnitelma laaditaan käyttösuunnitelmavaiheessa.

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	227	224	213	212	211	210
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	3	3	3	6	6	6
Kaikki yhteensä	230	227	216	218	217	216
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-8 847	-8 921	-8 636	-8 957	-9 076	-9 044
Henkilösivukulut	-3 332	-2 205	-2 133	-2 230	-2 249	-2 243
Yhteensä	-12 179	-11 127	-10 770	-11 187	-11 325	-11 287
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-84	-35	-61	-103	-103	-103
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-17	-7	-13	-22	-22	-22
Kaikki yhteensä	-12 281	-11 169	-10 843	-11 312	-11 450	-11 412

Investoinnit

Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen investoinnit koostuvat kalustoinvestoinneista ja vuokramallihankkeiden perustamisinvestoinnista. Kalustoinvestoinneilla katetaan pääosin ylläpitopalveluiden omia kalustotarpeita sekä käyttäjäpalveluiden ajoneuvovuokrauksen kaluston hankintaa. Vuokramallilla toteuttavien hankkeiden perustamiseen sisältyy investoinneiksi luokiteltavia kustannuksia.

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	4	230	209	80		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Vuokrahankinta: kertaluonteiset perustamismenot

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	486	1 303	729	54		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnit yhteensä

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	490	1 533	740	134		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Leasingit

Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen leasing-hankinnat koostuvat pääosin käyttäjäpalveluiden ajoneuvovuokrauksen kaluston hankinnasta vuokrattavaksi edelleen Tilapalveluiden asiakkaille. Vuonna 2024 toteutuvien leasing-hankintojen arvioidaan olevan sopimusajan kokonaiskustannuksina arvioiden 0,36 milj. euroa. Olemassa olevien ja tehtävien leasing-hankintojen arvioitu käyttötalousvaikutus vuonna 2024 on arviolta 0,24 milj. euroa.

OULUN KAUPUNKI**Oulun Tilapalvelut -liikelaitos**

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
LIIKEVAIHTO	129 611	106 239	109 382	114 642	114 994	114 005
Valmistus omaan käyttöön	224	0	49	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	988	419	491	419	419	419
Tuet ja avustukset kunnalta	104	42	59	100	100	100
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-29 672	-26 592	-28 558	-29 675	-29 702	-29 783
Palvelujen ostot	-53 384	-48 403	-49 420	-52 158	-51 608	-51 697
Materiaalit ja palvelut yht.	-83 056	-74 996	-77 978	-81 833	-81 309	-81 480
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-8 931	-8 956	-8 697	-9 059	-9 179	-9 147
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-3 007	-1 870	-1 810	-1 904	-1 918	-1 914
Muut henkilösivukulut	-343	-343	-336	-348	-353	-351
Henkilöstökulut yht.	-12 281	-11 169	-10 843	-11 312	-11 450	-11 412
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-627	-88	-211	-88	-88	-88
Liiketoiminnan muut kulut	-32 582	-20 448	-20 949	-21 897	-22 628	-21 507
LIIEKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	2 381	0	0	31	39	38
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoitustuotot	2	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	-4	0	0	0
Muut rahoituskulut	-1	0	-1	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	1	0	-5	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	2 382	0	-4	31	39	38
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	2 382	0	-4	31	39	38
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 382	0	-4	31	39	38

OULUN KAUPUNKI**Oulun Tilapalvelut -liikelaitos**

RAHOITUSLASKELMA						
1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyljäämä (-alijäämä)	2 381	0	0	31	39	38
Poistot ja arvonalentumiset	627	88	211	88	88	88
Rahoitustuotot ja -kulut	1	0	-5	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-490	-1 533	-740	-134	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	2 519	-1 445	-534	-15	127	126
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lis. muilta	-14	0	-46	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos kunnalta	-3 233	1 445	5 851	15	-127	-126
Saamisten muutos muilta	436	0	1 570	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	292	0	-6 842	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-2 520	1 445	533	15	-127	-126
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1	0	0	0	0	0

10.3 Oulun Infra -liikelaitos**Toiminnan kuvaus**

Oulun Infra -liikelaitos tuottaa Oulun kaupungin hallinnoiman infrastruktuurin maarakennuspalveluita, ympäristöpalveluita ja kunnossapitopalveluita. Oulun Infra huolehtii Oulun kaupungin yleisillä alueilla olevan omaisuuden kunnossapidosta ja arvon säilymisestä. Liikelaitoksen suurimpia tilaaja-asiakkaita ovat Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut, Sivistys- ja kulttuuripalvelut ja Oulun Vesi. Käyttäjäasiakkaita ovat liikenne- ja viheralueita sekä ulkoliikuntapaikkoja käyttävät kuntalaiset, viranomaiset, matkailijat ym. Palvelut tuotetaan osin omalla henkilöstöllä ja suurelta osin ostopalveluita hyödyntämällä.

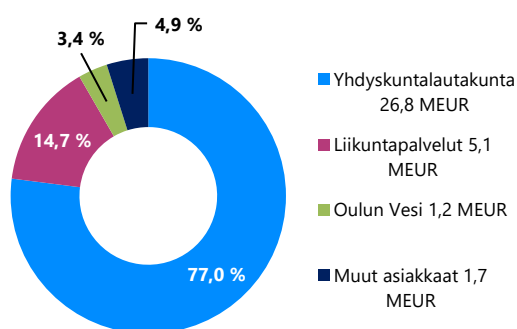
Maarakennuspalvelut rakentaa ja peruskorjaa katuja, ulkoilureittejä, liikuntapaikkoja sekä vesi- ja viemäriverkostoja laitteineen. Maarakennuspalvelut tarjoaa lisäksi Oulun kaupungin eri organisaatioille yhdyskuntasuunnitteluun, rakentamiseen, rakennusvalvontaan ja karttahuoltoon liittyviä maastomittaus- ja pohjatutkimuspalveluita sekä asiantuntijapalveluita mm. inframallirakentamiseen, geoteknisiin maaperäselvityksiin sekä hulevesijärjestelmiin. Toimintaan kuuluu myös huolehtia poikkeus- ja kriisitilanteiden edellyttämästä vesihuoltoverkon varmuusvarastosta ja pohjavesihavaintojen seurannasta sekä maalaboratoriopalveluista.

Kunnossapitopalvelut tuottaa katujen, teiden ja kevyen liikenteen väylien kunnossapitoon kuuluvia palveluita kaupungin omana työnä keskustassa ja sen lähialueilla sekä alueurakoina muualla kaupungin hallinnoimilla alueilla. Lisäksi se huolehtii koko liikelaitoksen käytössä olevan työkone- ja ajoneuvokaluston ylläpidosta. Yksikkö tuottaa asiantuntijapalveluina mm. päällysteiden rakennuttamista, katualueilla tapahtuvien kaivulupakohteiden korjauksia, uusien liikennemerkkien ja tiemerkintöjen asennuksia päätösten mukaisesti, silta- ja taitorakenteiden sekä pienvenesatamien kunnossapitoa sekä osallistuu yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen.

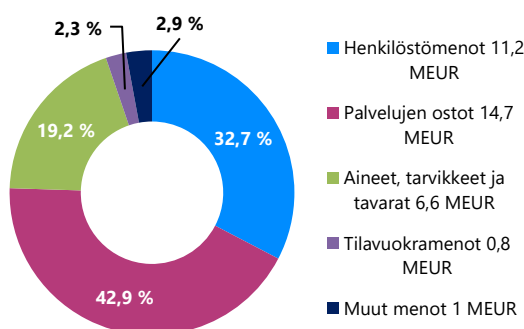
yhteistyössä viranomaisten kanssa sisältäen mm. päivystyksen 24/7 ja kriisiajan valmiuden (terroriuhka, sääilmiöt ja vahinko- sekä katastrofitilanteet, kunnan vastuu valmiuslaissa 40§).

Ympäristöpalvelut tuottaa puistojen, leikkipaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen sekä muiden yleisten alueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon kuuluvia palveluita koko kaupungin alueella. Osaa tehtävistä hoidetaan omana työnä ja iso osa ostetaan palveluhankintoina ulkopuolisilta toimijoilta. Yksikkö vastaa osaltaan kaupunkimetsien hoidosta sekä kaikista julkisten leikkipuistojen ja ulkoliikuntavälineiden turvallisuustarkastuksista. Lisäksi yksikkö vastaa viheralueilla tapahtuvista kaivulupakohteiden korjauksista sekä kaupungin omiin kohteisiin tarvittavasta puisto- ja katupuutuotannosta.

TULOT ASIAKKAITTAIN TA2024, YHT. 34,8 MEUR

MENOT (ennen liikeylijäämää pl. poistot) TA2024, YHT. 34,3 MEUR

Toimintasuunnitelma

Liikelaitoksen tavoitteena on tuottaa laadukkaita infrapalveluita kustannustehokkaasti Oulun kaupungille sekä tuottaa samalla turvallista ja terveellistä elinympäristöä kaupungin asukkaille. Palveluiden tuottaminen osin omana työnä sekä yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa lisää alueen elinvoimaa, antaa mahdollisuuden paikallisille pienille ja keskisuurille infra-alan yrityksille toimia ja kasvaa alueella, sekä lisää toimintavarmuutta. Oulun Infralla on yli 600 materiaali- ja palvelutoimittajaa ja yhteistyökumppania, joista noin puolet on paikallisia pieniä ja keskisuuria infra-alan yrityksiä. Liikelaitos mahdollistaa osaltaan pienten startup-yritysten kasvua ja mahdollisuuden päästä kiinni koko toimialueen markkinaan erikokoisten urakoiden ja hankintojen avulla.

Tavoitteisiin pääseminen edellyttää toimintojen yhteistä kehittämistä yhteistyökumppaneiden kanssa ja näin tarjoutuneiden mahdollisuuksien maksimaalista hyödyntämistä. Keskeisiä säästöjä voidaan saavuttaa hankintoja sekä projektin-, että prosessinhallintaa kehittämällä sekä kiertotalouden keinoin. Rakentamisen hankkeet suunnitellaan siten, että kiertotalouden toimintamallin mukaisesti materiaaleja hyödynnetään mahdollisimman paljon seuraavissa hankkeissa. Oman tuotannon tekemät rakennushankkeet tulee suunnitella ja aikatauluttaa prosesseissa siten, että kiertotalous voidaan hyödyntää maksimaalisesti.

Toimintaa kehitetään osallistumalla aktiivisesti alan kehitystyöhön ja hankkeisiin sekä ottamalla käyttöön uusimmat ja parhaimmat toimintamallit sekä työkalut.

Sektorin elinkaarimalliin tullaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota. Rakentamisen ja kunnossapidon eri vaiheiden kokonaisvaltaista suunnittelua sekä prosesseja tehostetaan entisestään. Alueen tai kadun rakennushanke toteutetaan alusta asti asemakaavoittajan, suunnittelijan, rakennuttajan, rakentajan ja kunnossapitäjän yhteistyössä. Siinä otetaan huomioon maamassojen siirrot, kiertotalous, aikataulut, lumitilat, lumenajon minimointi, pysäköinti, kasvillisuus, jätehuolto yms.

Kustannusten nousua hallitaan tuottavuutta lisäämällä. Oulun Infra panostaa voimakkaasti tuottavuuden lisäämiseen digitalisaatiota hyödyntämällä.

Liikelaitoksen strategiset päämäärät on sidottu suoraan kaupunkistrategian tavoitteisiin.

Toimintaympäristöanalyysi

Kaupunginvaltuusto päätti 22.5.2023, että Oulun kaupunki kilpailuttaa Infrarakentamisen ja katu- ja viheralueiden kunnossapidon ulkoisilta markkinoilta. Palvelutuotannon henkilöstö siirtyy kokonaisuudessaan liikkeenluovutuksella kilpailutuksen voittaneelle palveluntuottajalle.

Kaupunginvaltuusto valtuuttaa kaupunginhallituksen päättämään liikkeenluovutuksesta kilpailutuksen jälkeen. Kaupunginhallitus tekee kilpailutuksen jälkeen mahdollisesta liikkeenluovutuksesta ja hankintasopimuksesta erillisen päätöksen.

Mikäli tarjous ei täytä palveluille ja liikkeenluovutukselle asetettuja tavoitteita, voidaan kilpailutus keskeyttää.

Maailmanpoliittinen tilanne on muuttunut vuosien 2022 – 2023 aikana oleellisesti, mikä vaikeuttaa talouden suunnittelua sekä luo epävarmuutta tulevaisuuteen. Materiaalien sekä palvelunostojen hinnat ovat nousseet merkittävästi. Tämän vuoksi tulostavoitteisiin sekä ylläpidettävän infran laatutasoon pääseminen tulee olemaan haasteellista.

Kunnossapidettävät katu- ja viheralueet kasvavat Oulussa uusien työpaikka- ja asuntoalueiden rakentamisen myötä keskimäärin kaksi prosenttia vuodessa (kadut ja kevyen liikenteen väylät n. 40 km ja viheralueet n. 40 ha/vuosi. Kunnossapidon laatutason nosto, kuten pyöräilyn pääreittien ja pyöräilyn baanaverkon kasvattaminen lisää myös kustannuksia.

Alueiden kasvun ja normaalin hintojen nousun aikana kunnossapidon määrärahoihin on tarvittu noin kolmen prosentin vuosittainen korotus. Vuoden 2022 aikana alkanut inflaation kiihtyminen on nostanut merkittävästi kustannuksia.

Katuverkon korjausvelan kasvaminen lisää kunnossapidon kustannuksia. Asfalttipintausten vuosittainen määrä ei riitä pitämään Oulun kaupungin liikenneverkkoa riittävän hyvässä kunnossa, jolloin paikkauksia ja korjauksia joudutaan tekemään enemmän.

Osaavan työvoiman saatavuus tulee olemaan jatkossa haasteellista. Yksi keino kouluttaa moniosaajia katu- ja viherkunnossapidon sekä maarakentamisen moniosaajaksi on oppisopimuskoulutus. Tiivis yhteistyö alan oppilaitoksiin sekä kaupungin työllisyyspalveluihin edesauttaa työllistettyjen ja opiskelijaharjoittelijoiden saamiseen kausityövoimaksi.

Toiminnan tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpaneavat toiminnan tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Mikäli KH päättää ulkoistuksen toteuttamisesta TA2024 vuoden aikana, vaikuttaa se merkittävästi palvelujen järjestämiseen. Mahdollisia ulkoistuksen vaikutuksia ei ole huomioitu talousarvion laadinnassa.

Palveluiden laatutaso ja laajuus sovitaan tilaajien kanssa tehtävissä sopimuksissa. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan Oulun kaupungin omistajapoliittisten linjaukset sekä kaupunkistrategia. Toiminnassa noudatetaan lakeja ja asetuksia sekä ostosopimuksia ja hankintaohjeita. Varsinkin ympäristöpalveluiden tuottamisessa keskeisessä osassa ovat kausityöntekijät, kuten työllistetyt, harjoittelijat ja opiskelijat.

Maarakennuspalvelut

Investointiohjelman rakentamiskohteet toteutetaan yhdessä ulkopuolisten palveluntuottajien kanssa. Oman tuotannon kohteet määritetään toimialueen rakennuttajien kanssa. Liikuntapaikkarakentamisessa oma tuotanto vastaa kohteiden rakennuttamisesta ja toteuttamisesta yhdessä liikuntapalveluiden henkilöstön kanssa. Mittaus ja geotekniikan palveluiden tuottaminen perustuu palvelusopimukseen, jossa määritetään suoritteiden määrät ja laatu.

Kunnossapitopalvelut

Katujen ja yleisten alueiden kunnossapito on jaettu Oulun kaupungin asemakaava-alueella kymmeneen alueurakkaan, joista kahdeksaa hoitaa yksityinen palvelun tuottaja ja kahta Oulun Infran oma tuotanto. Lisäksi on kaksi yksityisen palveluntuottajan hoitamaa talvihoitourakkaa. Yksityisen hoitamat alueurakat kilpailutetaan porrastetusti keskimäärin neljän vuoden välein. Oman tuotannon kunnossapitoalueilla palvelu tuotetaan sekä omalla henkilöstöllä että enenevissä määrin palvelun ostoina. Oulun kaupungin silta- ja taitorakenneomaisuudesta (siltoja noin 300 kpl) vastaa asiantuntijana siltainsinööri, joka tilaa tarkastukset ja kunnossapidon palvelun ostona. Pienvenesatamien (25 kpl) kunnossapito tilataan palvelun ostona.

Ympäristöpalvelut

Ympäristösuunnittelua tehdään tiiviissä yhteistyössä kaavoituksen ja katusuunnittelun kanssa. Suunnittelua ohjaavat osaltaan pitkän tähtäimen suunnitelmat, kuten esim. Leikkipuistojen kehittämissuunnitelma 2014-2032 ja Koirapalvelujen kehittämissuunnitelma 2014-2039.

Ympäristörakentamista tehdään Yhdyskuntalautakunnan vuosittain hyväksymän investointiohjelman mukaisesti. Osa kohteista rakennetaan omana työnä ja osa töistä teetetään urakoina. Tiivistä yhteistyötä tehdään myös katukohteiden viherrakentamisen valvonnassa.

Viheralueiden kunnossapito on jaettu asemakaava-alueella katukunnossapidon kanssa yhteisiin alueurakoihin. Oman tuotannon kunnossapitoalueilla palvelu tuotetaan sekä omalla henkilöstöllä että enenevissä määrin palvelun ostoina. Suurin osa viheralueiden kunnossapidosta on ulkoistettu alueurakoihin.

Ulkoliikuntapaikkojen kuten latuverkoston, jääkenttien, uimarantojen sekä urheilukenttien kunnossapitoa tehdään tilaajan kanssa sovitun laatutason ja laajuuden mukaisesti.

Kehittäminen

Toteutetaan kattavan digikehityssuunnitelman toimenpiteitä, joilla avulla prosessin tehostuvat, kustannuksia säästyy ja asiakaspalvelu paranee.

Uusiokäytetään mahdollisimman paljon rakennusmateriaaleja ja hyödynnetään kiertotalouden mahdollisuudet.

Optimoidaan nykyisen kaluston käyttöä ja ohjataan tulevien vuosien hankintoja taloudelliseen, tuottavaan ja ympäristöystävälliseen suuntaan.

Kehittämishankkeet

ProDigital -tutkimushankeen jatkona toteutetaan kunnossapidon seurantajärjestelmä, jonka avulla saadaan ajantasainen tilannekuva koko kaupungin katu- ja viherkunnossapidon toimenpiteistä ja tasosta.

Talous

Talousarvioesityksen mukaan Oulun Infran liikevaihto kasvaa 1,1 MEUR (3 %) vuoden 2023 talousarvioon verrattuna. Tämä 3 %:n kasvu syntyy kaupungin kunnossapidettävien alueiden vuosittaisesta kasvusta. Valtaosa tästä korotuksesta tulee kunnossapitosopimuksesta Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden kanssa.

Talousarvioesityksen lisäksi kustannusten kasvun seurauksena vuoden 2024 tuotantokustannusten arvioidaan nousevan edellisestä vuodesta noin 1,1 M€. Kustannusten korotusten vuoksi vuosittaisen kasvuprosentin tarkastelu on välttämätöntä.

Liikelaitoksen toimintakatteen tavoite on 0 EUR. Kustannusten tavallista suurempi kasvu tekee tavoitteen saavuttamisen haasteelliseksi.

Kalustoinvestointirahalla korvataan mm. 20 vuotta vanhaa perusajoneuvokalustoa vähäpäästöisellä uudella kalustolla.

Kokonaishenkilöstömäärän pienenemisen myötä kokonaishenkilöstökulujen arvioidaan pienenevän, mutta palkkakustannusten nousu lisää kuluja.

Tunnusluvut	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Oman toiminnan liikevaihto, t€/HTV	136	137	138	147	154	159

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Kokonaishenkilöstömäärä laskee omistajapoliittisen linjauksen mukaisesti. Vakinaisissa palvelussuhteissa olevien työntekijöiden määrä vuoden 2023 alussa oli 194 ja se tulee olemaan vuoden lopussa arviolta 190.

Suunnittelukaudella 2024-2026 vakinaisen henkilöstön määrä tulee laskemaan noin viisi työntekijää / vuosi.

Määräaikaisten työsuhteiden määrää pyritään vähentämään suunnittelukauden aikana omistajapoliittisten linjausten mukaisesti.

- Määräaikaisia keskimäärin n. 50 (n. 110 palvelussuhdetta/vuosi)
- Oppilaita, harjoittelijoita, kesätyöntekijöitä ja oppisopimussuhteisia keskimäärin n. 10 (n. 70 palvelussuhdetta/vuosi)
- Työllistettyjä keskimäärin n. 10 (n. 20 palvelussuhdetta/vuosi).

Kokonaishenkilöstömäärän laskun ohella huolehditaan avaintehtävien resurssien riittävydestä.

Oulun Infran vuosittainen koulutussuunnitelma laaditaan yksiköittäin ja hyväksytään johtoryhmässä.

Henkilöstön koulutus keskittyy työsuojeluun (työsuojelun toimintaohjelma 2022-2025) ja työmenetelmien (tietomallipohjainen rakentaminen, mobiilipohjaisten sovellusten hyödyntäminen kunnossapidossa) edelleen kehittämiseen. Henkilöstön työhyvinvointiin panostetaan työkykyjohtamisen menettelyillä.

Työelämän korttikoulutuksia mm. ensiapukoulutuksia, tieturvakoulutuksia, työturvallisuuskorttikoulutuksia ja muita vaadittavia koulutuksia järjestetään vaatimusten mukaisesti.

Ammatillista osaamista ylläpidetään lisä- ja peruskoulutuksilla.

Maarakennuspalveluissa järjestetään mittalaittevalmistajien ja -ohjelmistotuottajien täsmennyskoulutuksia, kunnallistekniikan, putkien ja elementtien asentamisen koulutusta (materiaalit / asennus) ja rakennekerrosten laadun työtekniistä koulutusta (tiivistäminen, alkutäytöt).

Kunnossapito- ja ympäristöpalveluiden henkilöstölle järjestetään mm. kuljettajien ammattipätevyyskorttikoulutuksia, liikuntapaikkahoitajien ja ympäristöalueidenhoitajien koulutuksia, leikki- ja liikuntapaikkojen turvallisuuskoulutuksia ja kasvinsuojeluaineiden käytön koulutuksia.

Lisäksi järjestetään oppisopimuskoulutusta ammatteihin valmistavana koulutuksena.

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	239	233	233	221	217	210
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	11	13	13	13	12	12
Kaikki yhteensä	250	245	245	234	229	222
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-8 463	-8 728	-8 913	-8 713	-8 684	-8 418
Henkilösivukulut	-2 482	-2 175	-2 195	-2 172	-2 154	-2 090
Yhteensä	-10 945	-10 903	-11 108	-10 885	-10 839	-10 508
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-258	-263	-269	-293	-281	-281
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-54	-56	-56	-62	-60	-60
Kaikki yhteensä	-11 256	-11 222	-11 433	-11 241	-11 179	-10 849

Investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	598	700	700	700	700	700
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Leasingit

Leasingkaluston käyttömahdollisuudet arvioidaan kannattavuuslaskelmilla.

OULUN KAUPUNKI**Oulun Infra -liikelaitos****TULOSLASKELMA****1 000 €**

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
LIIKEVAIHTO	33 933	33 619	33 925	34 425	35 140	35 129
Liiketoiminnan muut tuotot	147	129	116	129	129	129
Tuet ja avustukset kunnalta	335	297	414	297	297	297
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-5 893	-5 888	-5 744	-6 569	-6 798	-6 865
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	9	-17	0	-5	-17	-17
Palvelujen ostot	-14 502	-14 635	-15 278	-14 695	-15 252	-15 498
Materiaalit ja palvelut yht.	-20 385	-20 541	-21 021	-21 269	-22 067	-22 380
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-8 721	-8 991	-9 182	-9 006	-8 965	-8 699
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-2 203	-1 887	-1 897	-1 888	-1 869	-1 815
Muut henkilösivukulut	-332	-344	-353	-346	-345	-335
Henkilöstökulut yht.	-11 256	-11 222	-11 433	-11 241	-11 179	-10 849
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-500	-460	-458	-500	-460	-460
Arvonalentumiset	-2	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-1 841	-1 822	-1 921	-1 814	-1 815	-1 817
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	431	0	-378	29	45	51
Rahoitustuotot ja -kulut						
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	-4	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	0	0	-5	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	431	0	-383	29	45	51
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	431	0	-383	29	45	51
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	431	0	-383	29	45	51

OULUN KAUPUNKI**Oulun Infra -liikelaitos**

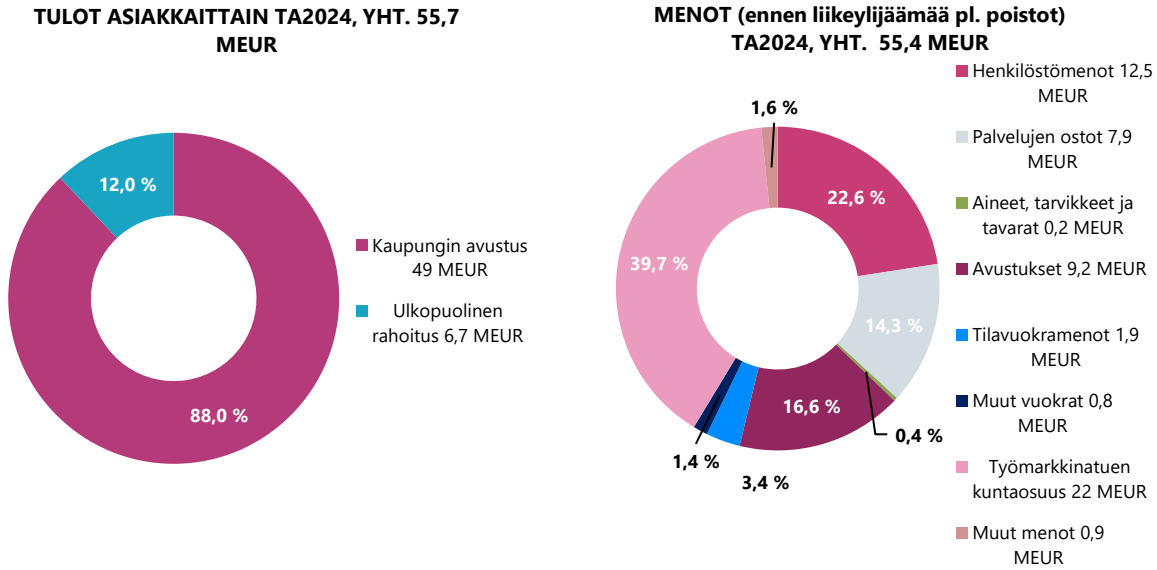
RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyijäämä (-alijäämä)	431	0	-378	29	45	51
Poistot ja arvonalentumiset	502	460	458	500	460	460
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	-5	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-598	-700	-700	-700	-700	-700
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	334	-240	-625	-171	-196	-190
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Vaihto-omaisuuden muutos	-9	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-819	240	792	172	196	190
Saamisten muutos muilta	-51	0	208	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	546	0	-376	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-334	240	624	172	196	190
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	0	0	0

10.4 Business Oulu -liikelaitos**Toiminnan kuvaus**

Business Oulu -liikelaitoksen tehtävä on edistää kaupungin elinvoimaa luomalla menestymisen mahdollisuuksia alueelle, asukkaille ja yrityksille. Tuotamme laadukkaita elinkeino- ja työllisyyspalveluja. Tarkoituksena on luoda yrityksille ja yrittäjyydelle vetovoimainen toimintaympäristö, joka edistää uutta liiketoimintaa, kasvua, osaamista, kilpailukykyä sekä työllisyyttä. Samalla Oulua tehdään tunnetuksi eri kohderyhmille ja vastataan kilpailuun investoinneista, yrityksistä, osaajista, asukkaista, matkailijoista ja tapahtumista. Elinkeinopolitiikan kehittämisestä ja kaupunkistrategian toteuttamisesta vastaa kaupunginhallitus yhdessä Business Oulu -liikelaitoksen kanssa. Työtä tehdään myös sen eteen, että alueen julkiset organisaatiot ja yksityiset yritykset osallistuvat Oulun talousalueen kehittämiseen edellä mainittujen strategisten tavoitteiden sekä Pohjoisen Ohjelma toteuttamiseksi.

Toimintamme perustuu Oulun kaupunkistrategiaan ja Business Oulu -liikelaitoksen toimenpideohjelmaan. Toimenpiteet toteutetaan yhteistyössä kaupunkikonsernin ja muiden alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden sekä yritysten kanssa. Palveluja tuotetaan mahdollisimman yritysmuotoisesti asiakkaiden tarpeet huomioiden. BusinessOulu -liikelaitoksen yhdessä sidosryhmiensä kanssa tuottamat palvelut ovat fyysisesti tarjolla BusinessAsemalla, josta kuntalaiset saavat ohjausta ja neuvontaa myös ilman ajanvarausta. Keväällä 2023 BusinessAsemalle on avattu International House Oulu, joka kokoaa Oulun kaupungin kansainväliset palvelut yhden luukun periaatteella saman katon alle.

Elinkeinopalveluissa keskitytään uuden liiketoiminnan käynnistämiseen, olemassa olevan yritystoiminnan kasvun ja kilpailukykyyn parantamiseen sekä vientiliiketoiminnan ja kansainvälisten verkostojen edistämiseen. Nopeaa kasvua tukevat palvelut ja toimintaympäristöt sekä digitaalinen liiketoiminta ovat kehittämisen kohteena lähitulevaisuudessa. Osaamisen tunnistamista, kehittämistä ja ennakkointia edistetään alueen kilpailukykyyn ja houkuttelevuuden varmistamiseksi. Geopoliittisesta tilanteesta johtuen myös vientiliiketoimintaan ja kansainvälisiin verkostoihin kiinnitetään erityistä huomiota.

BusinessOulun ydintehtävä on myös edistää ihmisten työllistymistä ja kohtaantoa. Liikelaitos toteuttaa sekä kunnille laissa määrättyjä että vapaaehtoisia palveluja. 1.3.2021 käynnistynyt työllisyyden kuntakokeilu on merkittävä muutos ja laajennus Business Oulu -liikelaitoksen toiminnassa. TE24 uudistuksella siirretään TE-palvelut valtiolta kuntiin vuoden 2025 alusta. Tämä vaikuttaa BusinessOulun työhön, kun siirtoon valmistaudutaan vuoden 2024 aikana. Uudistuksen tavoitteena on hyödyntää kuntaekosysteemiä - elinkeino, työllisyys ja koulutustoimi- työllisyyden hoidossa. Muutos tulee vaikuttamaan suuresti kuntien rooliin työllisyyspalvelujen järjestäjänä ja rahoittajana.

Työmarkkinatuki on yleisin työttömyysturvan muoto Suomessa. Työmarkkinatuki ei ole Työllisyyspalveluiden toteuttama avustus, vaan Kelalta tuleva kuukausittainen lasku, jonka laki veloittaa kunnat maksamaan. Oulun kaupunki maksaa työmarkkinatukilaskuja Kelalle vuosittain noin 25 miljoonan euron verran. Tämä raha on varattu Työllisyyspalveluiden budjettiin. TE24 muutoksen myötä, työmarkkinatuen nimike muuttuu työttömyysturvaksi vuonna 2025 ja kuntien maksuvelvoite laajenee. TE24 uudistukseen valmistautuminen toiminnan, talouden, henkilöstön ja kuntaekosysteemin näkökulmasta leimaa vahvasti vuotta 2024.

Toimintasuunnitelma

Elinkeinopalvelut

Yrityspalvelut

Yrityspalveluissa tuotetaan yritystoiminnasta kiinnostuneille henkilöille sekä olemassa oleville yrityksille suunnattuja palveluita. Palveluita tarjotaan mm. liiketoiminnan suunnitteluun, kehittämiseen sekä kasvuun ja kansainvälistymiseen liittyen. Toiminnassa keskitytään asiakaslähtöisyyteen ja helppoon saavutettavuuteen sekä vaikutetaan positiivisesti työpaikkakehitykseen. Tarjontaa kehitetään aktiivisesti asiakkailta saadun palautteen mukaan, sekä toiminnassa pyritään ennakoimaan ja reagoimaan nopeasti yrittäjien tarpeisiin.

Rahoituspalvelut, digitaalisen liiketoiminnan kehittäminen sekä myynnin, viennin ja kansainvälisten verkostojen edistäminen ovat merkittävä osa palvelukokonaisuutta, joilla mahdollistetaan kasvua sekä uusien kaupallisten kanavien ja markkina-alueiden avaamista. Digiliiketoiminnan palvelut ovat erityisen kehittämisen kohteena niihin liittyvän voimakkaan asiakaskysynnän vuoksi. Palvelutarjontaa tuetaan yritystoiminnan kehittämiseen ja kasvuun

liittyvillä tilaisuuksilla ja tapahtumilla sekä sähköisillä palveluilla. Palvelutuotannossa hyödynnetään hankerahoitusta ja tehdään tiiviistä yhteistyötä kumppaniverkoston kanssa.

Yrityspalvelut osallistuu alueen startup -ekosysteemin aktivointiin yhdessä Oulun innovaatioallianssin kanssa mm. vahvistamalla nopeaan kasvuun ja skaalautuvaan liiketoimintaan liittyvää palvelukokonaisuutta sekä kehittämällä alueen aikaisen vaiheen riskirahoitusta. Toimintaa tullaan keskittämään systemaattisesti 2023 BusinessAseman yhteyteen avatulle Startup Stationille, joka toimii alueen startup -toimijoiden yhteisenä kohtaamispaikkana. Merkittävänä sisältöinä ovat mm. startup yhteisön aktivointi, Polar Bear Pitching -brändin ja startup -tapahtumien ylösajo.

Yritysten kansainvälistymiseen ja vientiin liittyvä toiminta jatkuu vahvana Pohjoismaissa, erityisesti Ruotsissa ja Norjassa. Toiminnan tasoa nostetaan yleisesti myös Euroopassa sekä valituissa maakohteissa, kuten mm. Saksassa, USA:ssa ja Japanissa. Toiminnassa keskitytään vientiliiketoimintaa edistäviin tapahtumiin, vienninedistämismatkoihin ja invest -in aktiviteetteihin, sekä Oulun kaupungille tärkeiden kansainvälisten verkostojen rakentamiseen.

Yrityspalveluiden tarjonnassa ja tuottamisessa hyödynnetään BusinessAsemaa toimintaympäristönä, jossa elinkeino- ja työllisyyspalvelut keskittyvät yhteen paikkaan. Tällä parannetaan samalla palvelukokonaisuuden näkyvyyttä ja saavutettavuutta. Yrityspalvelut on mukana TE24 valmistelutyössä työnantajapalvelun ja työnhakijoiden yrittäjyyspolun kehittämisen näkökulmasta. Vuoden 2024 aikana tavoitteena on tuottaa palveluja 2300 oululaiselle yritykselle ja vaikuttaa vahvasti alueen yritysmyönteisyyden paranemiseen sekä Oulun strategisten tavoitteiden toteutumiseen.

Toimialapalvelut 2024

Toimialapalvelut tuottaa kasvun palveluita alueen yrityksille sekä markkinoi Oulua sijaintipaikkana alueen ulkopuolisille yrityksille, investoreille, AV-tuotannoille sekä matkailijoille. Toimialapalvelut osallistuu TE24 valmisteluun työnhakijoiden osaamispalvelut ja toimialapalvelut näkökulmasta. Tavoitteena on käynnistää uusia palvelumalleja, joissa helpotetaan yritysten rekrytointeja ja vahvistetaan työnhakijoiden osaamista yritysten tarpeisiin.

Investointien ja yritysten houkutteluun panostetaan ja eri kokoluokkiin ja käyttötarkoituksiin soveltuvia tontteja valmistellaan kaupungin sisäisenä yhteistyönä. Erityisinä painotuksina investointien houkuttelussa ovat: matkailu, kampusalueet Linnanmaa ja Kontinkangas, keskustan alue, digitaalisuus, 6G toimintaympäristö kuten Radiopuisto sekä painettavan älykkyyden teolliset toimijat mukaan lukien Open Fab toimintaympäristö. Oulun seudulla ja lähialueilla tuotetaan runsaasti uusiutuvaa energiaa ja sitä hyödyntämään mm. vetytalouden, akkutuotannon ja muun teollisuuden houkuttelussa Oulun alueelle. Tavoitteena on uudistettu teollistamisohjelma Oulun alueelle. Viestintä- ja markkinointiyksikön kanssa suunnitellaan ja tuotetaan investointien houkutteluun viestintä- ja markkinointimateriaalia.

Klusteripohjainen yritysten kasvua tukeva toimintamalli jatkuu automotive- ja kiertotalous liiketoiminta-alueilla. Terveysteknologian yritystoiminnan kasvua tuetaan käynnistettävällä hautomotoiminnalla, johon on haettu EU-rahoitusta laajalla alueellisella yhteistyökonsortiolla. Kontinkankaan osalta OYSTER-kokonaisuus on keskeinen suunnitelma, jota edistetään Ouluhealth -yhteistyössä.

Eri markkinoihin suuntautuvia vientidelegaatioita tullaan toteuttamaan yritysten tarpeiden mukaisesti. Yritysten ilmaisemiin työvoimatarpeisiin pyritään vastaamaan ripeästi yhteistyössä Pesti-tiimin ja työvoimapalveluiden

kanssa. Yhdessä viestintä- ja markkinointiyksikön kanssa toteutetaan osaajien houkuttelun kampanjoita ja markkinointitoimenpiteitä kansainvälisesti kiinnostavilla alueilla. Samalla vahvistetaan yhteistyötä International House Oulun kanssa.

ICT alalla tullaan kehittämään yhteistyötä sirutoimijoiden kanssa, vahvistetaan tietoturvaan liittyvää osaamista sekä hyödynnetään eri tavoin Nato-jäsenyyteen liittyvää teknologiasta yhteistyötä. Design Oulu kokonaisuuden yhteistyötä jatketaan yritysten yhteistyönä. Matkailuun ja matkailijan hyvään kokemukseen panostetaan yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Matkailun kehittämistä ohjaa vuonna 2023 valmistunut uusi Oulun seudun matkailun masterplan 2030. Yhtenä painopisteenä on myös Oulun seudun saavutettavuuden parantaminen ja uusien kansainvälisten lentoyhteyksien avaaminen.

Toimialapalvelujen järjestämiä keskeisiä yritystapahtumia ovat mm. Pohjoisen logistiikkafoorumi, matkailufoorumi ja Northern power, jotka kokoavat alan toimijat ajankohtaisten teemojen äärelle ja verkostoitumaan.

Toimintaympäristöjen kehittämispalvelut 2024

Yritysten toimintaympäristöpalvelujen keskeiset osa-alueet ovat yritysten tarvitsemat tontit ja toimitilat, vuosien 2021–27 kansallisten innovaatio-ohjelmien toteuttaminen, kehitys- ja pilotointiympäristöjen tarjoaminen yrityksille, muu Smart City Oulu -ohjelman mukainen työ sekä BusinessAseman jatkokehitystyö. Kaikkia näitä osa-alueita toteutetaan yhteistyössä kaupunkikonsernin yksiköiden, yritysten, koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden sekä muiden yhteistyötahojen kanssa.

Maankäytön toteuttamisohjelman 2024–2028 työpaikkaosio laaditaan yhteistyössä konsernin muiden yksiköiden kanssa aikaisempaa tavoitteellisemmaksi. Maanhankinnan ja kaavoituksen tavoitteena on taata riittävä tonttitarjontaa myös kysytyille alueille sekä paljon tilaa tarvitseville toiminnoille. Oulun ydinkeskustassa haetaan erilaisia keinoja lisätä toimistorakentamista sekä Linnanmaan ja Kontinkankaan kampuksille investointeja, esimerkiksi Radio Park ja OYSTER.

Oulun innovaatioallianssin kolmannella puitesopimuskaudella 2021–27 keskitytään kolmeen strategiseen sisällölliseen kohdealaan: 1. Digitalisaatio kaupunkiympäristön muutoksessa, 2. Digitaaliset hyvinvoinnin ja terveyden ratkaisut sekä 3. Kestävä kiertotalous ja puhtaat ratkaisut. Lisäksi läpileikkaavina aihealueina ovat startup-yrittäjyys, osaaminen ja jatkuva oppiminen, yritysekosysteemien ja -klustereiden tuki sekä Smart City Oulu. Nämä valinnat ovat myös TEM:n kanssa solmitun valtio–Oulun kaupunki -ekosysteemisopimuksen sisältönä.

Radiopuiston ja OYSTER:in osalta selvitetään v. 2024 aikana niiden toimintaan liittyvien yhtiöiden perustamismahdollisuudet yhdessä julkisen ja yksityisen sektorin kumppaneiden kanssa. Oritkarin satama-alue on potentiaalinen teollisuuden kasvualue, kunhan toimintaedellytykset kuten riittävä sähkön kantaverkko ja T-kem-kaava toteutuvat. 2024 selvitetään mahdollisuuksia edistää alueen toteutumista mm. yhtiöittämällä teollisuusalueen toiminta.

Kaupunki kehitys- ja pilotointiympäristönä -kokonaisuutta toteutetaan koko konsernin yksiköt kattavassa Smart City Oulu -ohjelmassa yhdessä tutkimussektorin kanssa. Tavoitteena on ohjelman tarjonnan ja yritys-yhteistyön kasvattaminen sekä kansainvälisiin kaupunkiverkostoihin ja hankkeisiin osallistuminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Tärkein sisältö on tarjota yritys- ja tutkimuslähtöisiä ympäristöjä uusien digitaalisten ratkaisujen soveltamiseen oppimisen, hyvinvoinnin, rakentamisen ja teollisuuden alueille.

Kehitysympäristöjen hyödyntämiseksi yrityksille on tarjolla avoimen innovaation palveluja. Niihin sisältyvät alustoihin liittyvät tuotteistetut palvelut ja yritysyryhmien kokoaminen, Patiolla-käyttäjyhteisön ja ennakkointiedon laaja hyödyntäminen kehitystyössä sekä yleensä kaikkien alueen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioympäristöjen helppo saatavuus. Yritysten osaamistarpeiden ja –kapeikkojen kartoittamisessa tehdään yhteistyötä BusinessOulun työllisyyspalveluiden, Pesti-yksikön ja alueen oppilaitosten kanssa. Toimenpiteillä tähdätään Oulun alueen elinvoiman ylläpitämiseen ja kasvattamiseen.

Yritys- ja työllisyysasioissa asiakkaita ohjaava BusinessAseman palveluneuvonta on vahvistunut International House Oulun kootessa kaupungin kansainväliset palvelut saman katon alle. Päivittäin tarjolla olevan yleisneuvonnan lisäksi asiakkailla on mahdollisuus asiantuntijoiden tapaamiseen. Startup Station keskittyy uuden yrittäjyyden edistämiseen ja Oulun Innovaatioallianssi tuo BusinessAsemalle koulutuksen ja tutkimuksen kärkihjelmien näyteikkunan.

BusinessAseman palvelutarjontaa monipuolistaa runsas joukko pop up -palveluja, jotka ohjaavat ja neuvovat yrittäjyyden ja työnhaun lisäksi mm. asumisen ja talouden asioissa. Yrityksille tarjotaan mahdollisuuksia tuotekehitykseen FabLabissa ja kokeilualustoilla. BusinessAseman tapahtumatarjonta tukee yritysten kasvua ja kehittymistä sekä tuo yhteen työnhakijat ja osaamista tarvitsevat yritykset.

Työllisyyspalvelut

Vuonna 2024 valmistaudutaan työllisyyden hoidon uudistukseen (TE24 uudistus) ja jatketaan Oulun seudun kuntakokeilun toteutusta. Työllisyyspalveluissa palvellaan sekä työnhakija- että työnantaja-asiakkaita ja tehdään yhteistyötä muiden Oulun seudun työllisyystoimijoiden kanssa. Suuri osa työllisyyspalveluiden tehtävistä on lakisääteisiä. Työnhakija- ja työnantajapalveluiden lisäksi kehitetään uusia keinoja työllisyyden edistämiseksi.

TE 24 uudistuksen tavoitteena on kasvattaa työllisyyttä edistämällä työn **kysyntää ja tarjontaa valtion ja kuntien välisellä yhteistyöllä ja vahvistaa** alueiden **elinvoimaa ja kilpailukykyä** asiakaslähtöisillä palveluilla hyödyntämällä kuntaekosysteemin mahdollisuuksia. Valmistelutyö on laaja-alaista ja koskettaa useita kaupungin toimijoita. Oulun kaupunki valmistautuu TE24 uudistukseen vastuukuntamallilla yhdessä lin, Pudasjärven, Vaalan, Utajärven, Muhoksen, Limingan, Lumijoen, Kempeleen, Tyrnävän ja Hailuodon kanssa. Toteutusmallina on vastuukuntamalli, jossa tietyt henkilöasiakkaiden ja työnantaja-asiakkaiden palvelut vastuutetaan kuntiin toteutettavaksi ja muut palvelut keskitetään Ouluun BusinessOulu liikelaitokseen. Valmistelutyössä keskiössä vuonna 2024 on toimintamallin hiominen, organisaation rakentaminen vastaamaan muuttuvaa asiakas- ja palvelurakennetta, henkilöstösuunnittelu, siirtyvän henkilöstön sijoittelu sekä perehdyttäminen.

Palvelukehitys

Palvelukehitys-yksikkö koostuu kahdesta tiimistä: Data ja ratkaisut sekä Verkostot ja kehittäminen.

Palvelukehitys-yksikön tiimien työ on poikkileikkaavaa, ja tavoitteena on tukea kaikkia yksiköitä prosessien kehittämisen ja tilastotiedon avulla auttaa niitä kehittämään omaa toimintaansa sekä saavuttamaan tavoitteitaan. Työllisyyspalvelujen eri yksiköt (Tuet ja maksatus, Alkuvaiheen palvelut, Työhön poluttavat palvelut sekä Osaaminen ja rekrytointi) ovat osa kuntakokeilua. Lisäksi työllisyyspalvelujen omat sekä Oulun kaupungin rahoittamat yhteistyökumppaneiden kehittämishankkeet tukevat kuntakokeilun tavoitteita. Kokeiluun osallistuvien seutukuntien kanssa jaetaan hyviä toimintamalleja ja tuetaan kuntia ottamaan niitä käyttöön soveltuvin osin.

Palvelukehitys-yksikkö keskittyy vuonna 2024 tukemaan työllisyyspalvelujen prosessien ja palvelujen edelleen kehittämistä sekä jo kehitettyjen toimintamallien juurruttamista osaksi kuntakokeilun toimintaa. Yksikkö tukee myös muita tiimejä tarkastelemaan kehitettyjen toimintojen tuloksia ja vaikuttavuutta sekä arvioimaan mitä kokeiltuja asioita halutaan säilyttää ja edelleen kehittää vuotta 2025 ajatellen.

Uuden pohjoismaisen työvoimapalvelumallin mukaisten asiakaspalveluprosessien (haastattelut, palvelun vaikuttavuus) toteutumista seurataan ja tehdään tarvittavia kehittämistoimia. Kehittämistoimissa kiinnitetään erityisesti huomiota prosessien sujuvoittamiseen ja vaikuttavuuteen. Prosesseissa hyödynnetään joustavasti ja vaikuttavasti myös palveluekosysteemin tuottamia palveluja asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti.

Kuntakokeilun toimintamallien kehittämisessä ja juurruttamisessa otetaan mukaan laajasti koko alueellinen työllisyysdenhoidon palveluekosysteemi. Kehittämistyössä huomioidaan myös hyvinvointialue-uudistus sekä TE24 palvelu-uudistuksen valmistelu. Kolmannen sektorin toimijoiden kanssa jatketaan uusien palvelujen ja palvelujen nivelvaiheiden kehittämistä ja osallistutaan aktiivisesti välityömarkkinoiden kehittämiseen. Yritysten ja työvoiman kohtaantoa edistetään ja työttömyyttä alennetaan kustannustehokkain ja vaikuttavin toimin.

Data ja ratkaisut -tiimi tuottaa suunnittelun ja kehittämistyön tueksi tarvittavaa dataa ja tekee sen pohjalta erilaisia analyysejä tiedolla johtamisen tueksi. Vuonna 2024 tiedolla johtamisen tueksi tarvitaan mm. seurantatietoa palveluprosessien toimivuudesta ja kehittämistarpeista ja palveluiden vaikuttavuudesta. Lisäksi tarvitaan erilaisia asiakasanalyyssejä TE2024-uudistuksen valmistelussa. Erilaisten toimintaa ja tiedolla johtamista tukevien järjestelmien (mm. Power BI) edelleen kehittäminen on keskeistä vuonna 2024. Lisäksi kartoitetaan ja valmistellaan erilaiset integraatiomahdollisuudet valtion järjestelmiin.

Tiimi tekee myös kuntakokeilun toimintaa tukevia palveluhankintoja. Palveluhankinnat kohdennetaan sellaisiin työnhakija- ja työnantaja-asiakkaille suunnattuihin palveluihin, joita ei valtion työllisyysmäärärahoihin voida hankkia. Tiimi tukee myös henkilöstön osaamisen kehittämistä ja koordinoi mm. perehdytystarpeiden kokoamista ja perehdytysuunnitelmaa sekä URA kouluttaja-opastajaverkoston toimintaa.

Verkostot ja kehittäminen -tiimi koostuu eri osa-alueisiin keskittyvistä työntekijöistä. Näitä osa-alueita ovat mm. yhteistyön koordinointi ja suunnittelu oppilaitosten, 3. sektorin, yritysten ja kaupungin eri palvelualueiden kanssa, opinnollistaminen, työ- ja toimintakyky, tietojärjestelmät, digitaalisuuteen liittyvät kehityskohteet, tietosuoja, eri toimijoiden työllisyys Hankkeita koskeva yhteistyö sekä hankkeiden rahoittaminen. Tiimi tukee eri yksiköitä tarkastelemaan kehitettyjen toimintojen tuloksia ja vaikuttavuutta sekä arvioimaan mitä kokeiltuja asioita halutaan säilyttää ja edelleen kehittää vuotta 2025 ajatellen, sekä myös tukea uusien toimintamallien kehittämisessä. Tavoitteena on työnhakija-asiakkaiden tarpeiden mukainen yhteistyö ja eri sidosryhmien kanssa tapahtuva yhteiskehittäminen ja yhteinen ennakointi sekä valmistautuminen tuleviin palvelumuutoksiin. Keskeistä on kunkin tehtäväalueen tiedon ja osaamisen jakaminen sekä yhteinen kehittämistyö. Tiimin työskentely linkittyy vahvasti eri yksiköiden tavoitteisiin.

Tuet ja maksatus -yksikkö vastaa työllisyyden kuntakokeilussa Ouluun keskitetyistä lain mukaisista (JTYPL 916/2012) lakisääteisistä viranomaistehtävistä, palveluista ja tuotteista. Niitä ovat mm. starttiraha alkavalle yrittäjälle, palkkatuki yrityksille ja kolmannelle sektorille, harkinnanvaraiset kulukorvaukset sekä työttömyysetuudella tapahtuvan omaehtoisen opiskelun seuranta ja muut palvelut. Yksikkö vastaa myös Oulun kaupungin omista työllisyystuista ja niihin liittyvistä prosesseista, kuten kuntalisäprosessista. Yksikössä vastataan

työllistymistä tukevien avustusten maksatuksista ja tilityksistä sekä valtionkorvausten ja hankerahoitusten hakemisesta ja hallinnasta.

Tuet ja maksatus -yksikössä toimii myös koko työllisyyspalveluita palveleva tukipalvelutiimi. Yksikön palvelupäällikkö toimii koko Oulun seudun kuntakokeilun oikeudellisena tukena. Yksikkö vastaa työllisyyspalvelujen tietojärjestelmien kehittämisen koordinoinnista. Tämän lisäksi yksikössä tehdään sopimusten hallintaan ja hankintoihin liittyviä tehtäviä. Edellä mainituista tehtävistä vastaa viisi tiimiä. Asiakkaat ovat sekä henkilö- että yritys-, yhdistys- ja muita organisaatioasiakkaita, tästä syystä henkilöstön työote on hyvin poikkihallinnollinen. Lähes kaikki yksikön asiantuntijat toimivat yritysrajapinnassa.

Samalla yksikössä jatketaan pitkäjänteistä työtä palveluprosessien ja tuotteiden digitalisoimiseksi. Voimassa olevassa Oulu 2030 -kaupunkistrategiassa digitalisaation hyödyntäminen toiminnan tehostamiseksi on nostettu yhdeksi keskeiseksi toimenpiteeksi.

Alkuvaiheen palvelut yksikössä toimii kaksi tiimiä: Neuvontatiimi ja Kototiimi.

Neuvontatiimi vastaa kuntakokeiluun liittyvien lakisääteisten neuvontapalvelujen tarjoamisesta sekä BusinessOulun eri palvelukanavien (palveluneuvonta, puhelin, chat) ylläpidosta ja niissä tapahtuvasta asiakaspalvelusta. Käyntimääriä seurataan ja toimintaa mukautetaan tulosten mukaisesti. Asiakaspalvelu palvelee BusinessAsemalla käyntiasiakkaita arkipäivisin klo 9.00–15.00 sekä puhelin- ja chat palvelevat 9.00-16.00. Neuvontatiimi vastaa BusinessAsemalla toimivan FabLabin toiminnasta

Kototiimi palvelee Oulun seudun kuntakokeilun alueella kotoutumisajalla olevia maahanmuuttaja-asiakkaita. Tiimin tarjoamat kotoutumispalvelut ovat kotoutumislain mukaisia lakisääteisiä palveluja, jotka koostuvat mm. kotoutumissuunnitelmien laatimisesta, alkukartoituksesta sekä asiakkaiden kielitestiin ja kotoutumiskoulutuksiin ohjaamisesta sekä opintojen seurannasta. Asiakkaille tarjottavia palveluja kehitetään verkostomaisesti yhteistyössä kotouttamistiimin, palveluverkoston sekä muiden sidosryhmien, kuten maahanmuuttajien osaamiskeskuksen, kanssa yhteistyössä. Toteuttamista jatketaan yhteistyössä kaupungin kotouttamispalveluiden, TE-toimiston, ELY-keskuksen, Hyvinvointialueen sekä kotouttamispalvelujen palveluntuottajien kanssa.

Työhön poluttavat palvelut -yksikkö

Yksikössä toimii kolme asiakaspalvelutiimiä: Työstartti- ja Työkyky- ja Työhönvalmentajat -tiimi. Syksyllä 2023 Työhön poluttavat palvelut yksikössä on käynnistynyt neljäs tiimi, jossa fokuksessa on pitkään töitä hakeneiden asiakkaiden työllistyminen heidän tilanteeseensa sopivaan tehtävään. Uusi tiimi rakentaa toimintatapoja ja mallia tavoitteen saavuttamiseksi hyödyntäen jo olemassa olevia palveluja ja malleja, asiakastyötä ja ostopalveluja. Yksikkö vastaa asiakaslähtöisesti työikäisten eri elämänvaiheissa ilmeneviin toimintakyvyn ja työllistymisen esteiden voittamiseen sekä edistää positiivisia siirtymiä kohti kuntoutusta, koulutusta tai työtä. Työnhakija-asiakkaan palvelut ja toimenpiteet perustuvat laaja-alaiseen palvelutarvearvioon ja suunnitelmaan sekä toteutumisen seurantaan. Yksikössä tarjotaan asiakaslähtöisiä palveluja ja työllistymisen tukitoimia työllistymisen edistämiseksi. Keskeistä on asiakkaan motivointi ja ratkaisukeskeinen ohjaus sekä asiakkaan tukeminen omien vahvuuksien ja mahdollisuuksien tunnistamisessa. Työllistymisen tuki järjestetään asiakkaalle yksilöllisenä ja monialaisena verkosto- ja sidosryhmäyhteistyönä yhdessä sosiaali- ja terveystieteiden, Kelan, työnantajien, oppilaitosten sekä muiden asiakkaan kuntoutumista ja työllistymistä edistävien toimijoiden kanssa asiakkaan kokonaisvaltainen elämäntilanne huomioiden.

Työhön poluttavat palvelut -yksikössä toteutetaan PALO-hankkeessa hyväksi havaittujen toimintamallien avulla palveluintegraatiomallia osatyökykyisille yhteistyössä työllisyyden ekosysteemin toimijoiden kanssa. Monialaisessa palveluiden integraatioissa osatyökykyisten työttömien työkyvyn tuen tarve tunnistetaan ja palvelut sekä palvelupolut toteutetaan asiakaslähtöisesti. Yksilön työ- ja toimintakykyä edistetään ja mahdollistetaan siirtymistä, palaamista ja sijoittumista työelämään. Pilotoitua, laatuksiteereihin perustuvaa tuetun työllistymisen työhönvalmennusta on otettu käyttöön Työhönvalmentajat tiimissä vuoden 2023 aikana. Työhönvalmennuksen toimintamallia toimeenpannaan ja kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana yhteistyössä kuntakokeilun yksiköiden, asiakaspalvelutiimien ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Työstartti-tiimissä työskentelee omavalmentajia, työkykykoordinaattoreita ja palveluasiantuntija. Palvelua toteutetaan omatyöntekijä-mallin mukaisesti. Työtä tehdään yhteistyössä palveluverkoston sekä muiden sidosryhmien kanssa työnhakija-asiakkaan työhön paluun, työssä jatkamisen ja työhön pääsyn tukemiseksi suhteessa asiakkaan työkykyyn. Palkkatukityöllistämistä, oppisopimuskouluttamista, velvoitetyöllistämistä sekä työkokeiluja toteutetaan ja kehitetään voimassa olevien lakien ja päätösten mukaisesti.

Työkyky-tiimissä toteutetaan lakisääteistä työllistymistä edistävää monialaista yhteispalvelua, TYP-palvelua, monialaisesti yhteistyössä Kelan, hyvinvointialueen ja TE-palvelujen kanssa. Tiimissä työskentelee omavalmentajia, työkykykoordinaattoreita, psykologi, hyvinvointialueen sosiaalihuollon ammattihenkilöitä, terveydenhoitaja ja Kelan työkykyneuvoja. TYP-laki (Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä) muuttuu vuoden 2025 alusta alkaen ja muutokseen valmistaudutaan vuoden 2024 aikana yhteistyössä työllisyyden ekosysteemin toimijoiden kanssa monialaisesti.

Työhön poluttavat palvelut yksikön kehittämisen painopisteenä vuonna 2024 ovat toiminnan ja palvelujen uudelleenjärjestely ja toimintamalleista sopiminen yhteistyössä hyvinvointialueen, Kelan, TE-palveluiden sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Vuoden 2024 aikana työskentelyä toteutetaan ja kehitetään edelleen sovittujen toimintamallien pohjalta. Lisäksi toteutetaan tiivistä yhteistyötä ja yhteistyön kehittämistä kuntakokeilun yksiköiden ja asiakaspalvelutiimien kanssa kuntakokeilun tavoitteiden mukaisesti. Asiakastyöhön liittyvää raportoinnin kehittämistä jatketaan Power BI -työkalun muodossa eteenpäin.

Osaaminen ja rekrytointi -yksikkö

Yksikön keskeisin tehtävä on kuntakokeilun henkilöasiakkaiden työllistymistä ja osaamisen kehittymistä tukevien palvelujen tarjoaminen asiakkaille, jotka ovat etenemässä kohti avoimia työmarkkinoita joko suoraan tai esimerkiksi palkkatuen kautta tai jotka tarvitsevat työllistymisen tueksi kouluttautumista ja osaamisen kehittämistä. Lisäksi osana Byströmin Ohjaamo tarjotaan nuorten työllistymistä tukevia palveluja. Henkilöasiakaspalvelujen rinnalla yksikön keskeiset tehtävät liittyvät työnantajapalvelujen ja osaamisen kehittämisen palvelujen tarjoamiseen ja kehittämiseen sekä hankintayhteistyöhön ELY-keskuksen ja TE-toimiston kanssa.

Asiakastyötä tehdään Koulutus-, Rekry- ja Byströmin Ohjaamo -tiimeissä. Kaikissa tiimeissä toimintaan omatyöntekijämallin mukaisesti ja keskeistä on ratkaisukeskeinen ohjaus ja tukeminen asiakkaan omien vahvuuksien ja mahdollisuuksien löytämiseen ja osaamisen tunnistamiseen sekä työhön tai opintoihin hakeutumisen tukeminen yksikön omavalmentajien ja ohjaajien toimesta. *Koulutustiimissä* työskentelee omavalmentajia ja psykologeja ja asiakkaita ovat pääosin osaamisen kehittämistä, kouluttautumista tai uudelleen kouluttautumista tarvitsevat työnhakija-asiakkaat. Koulutustiimistä tarjotaan lisäksi ammatinvalintaa, uraohjausta ja koulutusneuvontaa psykologien tuottamana kaikille Oulun seudun kuntakokeilun kunnille. Koulutustiimissä vastataan asiakkaille suunnattujen palvelujen lisäksi oppilaitosten kanssa tehtävistä

yhteistyöstä sekä koulutusten ja valmennusten suunnittelusta, hankintayhteistyöstä ja koordinoinnista koko Oulun seudun kuntakokeilun osalta yhteistyössä ELY-keskuksen ja TE-toimiston kanssa.

Rekrytointitiimissä työskentelee omavalmentajia ja asiakkaat ovat pääasiassa avoimille työmarkkinoille joko suoraan tai esimerkiksi palkkatuen kautta suuntaavia työnhakija-asiakkaita. Työnvälitys on tiimin keskiössä. Lisäksi tiimissä yksi omavalmentaja on keskittynyt starttirahaneuvontaan ja yksi työnvälitykseen ja tarjoavat näitä palveluja kaikille Oulun työllisyyspalveluiden tiimien asiakkaille. Rekrytiimissä vastataan asiakkaille suunnattujen palvelujen lisäksi työnantajapalveluista ja yritysten rekrytointitarpeisiin vastaamisesta tiiviissä yhteistyössä BusinessOulun Pesti-yksikön kanssa, työllisyyspalveluiden eri tiimeistä koostetun Iskuryhmän toiminnan kehittämistä sekä yrittäjyydestä kiinnostuneiden kuntakokeilun asiakkaiden neuvonnasta. *Byströmin Ohjaamo tiimissä* työskentelee omavalmentajia, ohjaajia, palveluohjaaja, palveluasiantuntija, psykologi ja työsuunnittelija. Asiakkaat ovat pääosin alle 25-vuotiaita työnhakija-asiakkaita, joilla on Byströmin Ohjaamon monialaisen palvelun tarve. Lisäksi tiimissä toteutetaan Arpeetti-työllistämistä nuorille, Helppari -toimintaa, koordinoidaan nuorten kesätyöllistämisen palveluja kesätyöseteleiden ja opiskelijoiden kesätyöharjoittelun osalta sekä vastataan nuorten työllisyyspalveluiden kehittämistä.

Vuonna 2024 Osaaminen ja rekrytointi -yksikössä panostetaan erityisesti yksikön asiakkuuksien entistä parempaan segmentointiin ja tätä kautta kohdennetumman palvelun tarjoamiseen sekä valmistellaan TE2024-uudistusta erityisesti yksikön vastuualueiden osalta. Osaamisen tunnistamisen ja osaamisen tunnistamiseen liittyvien työkalujen kehittämiseksi on perustettu useita valtakunnallisia työ- ja sidosryhmiä. Näiden työskentelyyn osallistutaan aktiivisesti. Samalla toimitaan paikallisesti yhdessä oppilaitosten kanssa yhteisiä toimintamalleja rakentaen sekä tehdään yhteistyötä asiakkaiden osaamisen tunnistamisessa ja sopivien koulutus- ja työmahdollisuuksien kohdentamisessa. Painopisteenä on myös opinnollistamisen laajentaminen palkkatuen ja työkokeilun osana yrityksiin sekä työskentely yhdessä tulevan hyvinvointialueen kanssa niin, että opinnollistaminen mahdollistuu edelleen osana kuntouttavaa työtoimintaa. Yhteistyössä Pestin ja elinkeinopalveluiden kanssa pilotoidaan uusia tapoja ennakoita tulevaisuuden osaamistarpeita ja kootaan yhteen tietoa osaamispalveluiden toteuttamista varten. Työnantajapalvelujen osalta tehostetaan edelleen työllisyyspalvelujen tiimeistä koostetun sisäisen Iskuryhmän työskentelyä työnantajien rekrytointitarpeisiin vastaamisessa, sovitaan tiimikohtaiset toimintatavat ja tehostetaan työnvälitystä yhdessä elinkeinopalveluiden ja Pestin kanssa. Lisäksi tuetaan edelleen työllisyyspalvelujen tiimien työnvälitystä mm. koulutusten ja aktiivisen tuen ja yhteistyön kautta. Hankintayhteistyötä TE-toimiston ja ELY-keskuksen kanssa jatketaan asiakkaiden tarpeita vastaavien koulutusten ja valmennusten hankkimiseksi. Byströmin Ohjaamon osalta valmistaudutaan TE2024 uudistuksen mukanaan tuomiin muutoksiin Ohjaamo toiminnassa ja monialaisessa yhteistyössä nuorten työllisyyden edistämiseksi.

Pesti-yksikkö

Pesti-yksikkö auttaa yrityksiä ja työnantajia löytämään osaavaa työvoimaa sekä ennakoimaan tulevia henkilöstö- ja osaamistarpeita liiketoiminnan kasvun tueksi. Työtä tehdään verkostomaisesti ja tiiviissä yhteistyössä BusinessOulu -liikelaitoksen elinkeino- ja työllisyyspalveluiden, viestintä- ja markkinointiyksikön sekä alueen oppilaitosten kanssa mm. etsimällä yritysten tarpeita vastaavia työnhakijoita kuntakokeilun asiakkaista sekä järjestämällä erilaisia kohtaantoa edistäviä tapahtumia, mm. JobCorner –rekrytointitapahtumia yrityslähtöisesti. Edistämme kansainvälisten työnhakijoiden saatavuutta ja alueella pysymistä yhteistyössä Internatiol House Oulun kanssa ja teemme vaikuttamistyötä monimuotoisen työelämän edistämiseksi.

Pesti-yksikön työ on myös pidemmän tähtäimen ennakointi- ja vaikuttamistyötä alueen oppilaitosten koulutusten sisältöihin ja laatuun. Pesti-yksikkö kehittää osaamistarpeiden ennakointia ja edistää jatkuvan

oppimisen –teemoja yhdessä sidosryhmiemme kanssa. Oulun innovaatioallianssin läpileikkaava teema kehittää osaamisen ja jatkuvan oppimisen toimintamallia, jolla vastataan yritysten osaamistarpeiden ja osaavan henkilöstön kohtaamiseen ja tarvittavan osaamisen hankkimiseen. Keskeisenä kasvun tekijänä yrityksissä on osaava henkilöstö, jonka saatavuutta on tuettava niin lyhyellä kuin pitkälläkin tähtäimellä järjestettävillä koulutuksilla.

Vaikutamme nuorten, työnhakijoiden ja työnantajien asenteisiin työvoimapulasta kärsivien alojen houkuttavuuden lisäämiseksi erilaisilla yritys­lähtöisillä toimialakampanjoilla (esim. We love Metal) sekä yhteistyössä Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kanssa toteutettavan Työn Taitajat Oulu –toiminnan avulla. Valmistaudumme tulevaan TE-uudistukseen kehittämällä palvelujamme tukemaan lakisääteisiä työnantajapalveluita, jotta pystymme edistämään kohtaantoa myös ennakoivasti sekä varautumaan rakenne- ja muutostilanteisiin alueella.

Viestintä ja markkinointi

BusinessOulun viestintä- ja markkinointitoimenpiteet sisältävät BusinessOulun omien palvelujen ja toimien esille tuomisen etenkin paikallisesti sekä Oulun esille tuomisen eri kohderyhmille kotimaassa ja kansainvälisesti.

Vuonna 2024 jatketaan BusinessOulun tunnettuuden lisäämistä matalan kynnyksen palveluorganisaationa yrityksille, työnantajille ja työnhakijoille. Viestikärkenä on BusinessAsema yhden luukun palvelupisteenä sekä tapahtuma- ja kokeilualustana. Viestintä- ja markkinointiyksikkö vastaa myös BusinessAsemalla ja sähköisenä palveluna toimivan International House Oulun viestinnästä ja markkinoinnista.

Lisäksi tehdään suunnitelmallista viestintää BusinessOulun eri yksiköistä nousevista toiminnoista ja teemoista. Vuonna 2024 painopisteitä ovat muun muassa Startup- ja hautomotoiminteet ja Polar Bear Pitching – tapahtumakokonaisuus.

Kanavina käytetään BusinessOulun ja Oulun kaupungin omia sekä kulloisenkin kohderyhmän kannalta olennaisimpia maksullisia kanavia. Businessoulu.com-verkkosivuston uudistus jatkuu osana Oulun kaupungin laajaa verkkosivu-uudistusta.

Viestintä- ja markkinointiyksikkö vastaa koko Oulun seudun työllisyyden kuntakokeilun viestinnästä ja markkinoinnista sekä TE2024-uudistuksen suunnitteluvaiheen viestinnästä ja toteutuksen viestinnän suunnittelusta.

Oulun tunnettuutta kasvatetaan ja alueiden väliseen kilpailuun vastataan tuomalla esille Oulun vahvuuksia etenkin osaajille, yrityksille ja investoreille. Oululaisten yritysten menestyksen ja kasvun turvaamiseksi kaupunkimarkkinointitoimenpiteiden keskeinen kohderyhmä on työvoimapulaa kokevien toimialojen osaajat sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Panostamalla osaajien houkutteluun lisätään samalla alueen vetovoimaa myös uusille yrityksille ja investoinneille. Viestintä- ja markkinointiyksikkö tukee investointien houkuttelua ja viennin edistämistä suunnittelemalla ja toteuttamalla mm. esitteitä, esitysmateriaaleja ja tapahtumaosastoja. Oulun elinkeinoelämää tuodaan lisäksi esille ja panostetaan sekä kotimaan että kansainväliseen mediaviestintään.

Päättäväviestinnän kautta luodaan pohjaa alueen investoinneille ja yritysten toimintaedellytyksille. Osana päättäväviestintää varmistetaan hallitusohjelmaan mukaan saadun Pohjoisen ohjelman edistymistä yhdessä

laajan verkoston kanssa. Tämä työ kytkeytyy etenkin tiedolla johtamiseen ja ennakointiin. Myös lentoliikenteen kehittämisen kautta varmistetaan alueen kehitystä ja menestystä.

Kaupunkimarkkinoinnin, mediaviestinnän ja päättäjaviestinnän kohderyhmät ja -alueet täsmentyvät vuoden aikana Oulun yritys kentästä nousevien tarpeiden mukaan.

Kaikkiaan yhteistyö sidosryhmien kanssa on erittäin tiivistä ja Oulun seudun markkinointi -projektin kautta esimerkiksi yhdistetään yksityisen ja julkisen sektorin toimijoiden resursseja Oulun tunnettuuden lisäämiseksi.

Strategia, ennakointi ja tiedolla johtaminen

Business Oulu –liikelaitos vastaa elinkeino- ja työllisyyspalvelujen strategista ja operatiivista johtamista tukevan raportointitiedon sekä tilasto- ja tutkimustiedon tuottamisesta ja kehittämisestä. Toiminnassa pyritään avoimeen tiedon jakamiseen ja digitaalisten alustojen ja työkalujen hyödyntämiseen.

Keskeisiä tehtäviä vuonna 2024 ovat:

Elinkeinopalvelut

1. Alueen elinkeinoelämän seuranta ja toimintaympäristöanalyysien tuottaminen
2. Kaupunkistrategian toteutuman raportointi Business Oulu -liikelaitoksen osalta
3. Business Oulu -liikelaitoksen toimintasuunnitelman seurantaindikaattorit, mittarit ja niiden toteutumien
4. Digikehityssuunnitelman toteuttaminen tiedolla johtamisen osa-alueella
5. Asiakastyytyväisyys- ja kumppanuuskyselyjen toteuttaminen
6. Oulun innovaatioallianssin kolmannen kauden 2021–27 raportointi vaikuttavuusindikaattorien osalta

Lisäksi jatketaan Oulun seudun päätoimialojen kehitystä kuvaavien suhdanneaineistojen tuottamista kaksi kertaa vuodessa, samoin kuin BusinessOulun kasvutoimialojen suhdannekehityksen seurantaakin.

Työllisyyspalvelut

1. TE2024 valmisteluun liittyvä tietotuotanto ja analyysit sekä valmistelun kansallinen yhteistyö
2. Oulun työllisyyskehityksen seuranta, raportointi ja kuukausittaisen tilastokatsauksen tuottaminen
3. Oulun seudun kuntakokeilun koko alueen ja erikseen Oulun seuranta, raportointi ja tilastokatsausten tuottaminen
4. Data-analytiikan kehittäminen
5. Työllisyyspalveluja koskevan seurantatiedon raportointi

Työllisyyspalvelujen ennakointitoiminta ja tiedolla johtaminen keskittyvät TE2024 valmisteluun ja valmistelun tukemiseen. Samanaikaisesti tuetaan Työllisyyden kuntakokeilun johtoa ja esihenkilöstöä kuntakokeilun toteuttamisessa. Oulun työllisyyskatsauksen tuottamista jatketaan.

Toimintaympäristöanalyysi

Suomen taloustilanteeseen vaikuttavat maailmanlaajuiset kehityskulut, jotka liittyvät erityisesti energian hinnan kehitykseen, komponenttien pulaan ja turvallisuuspoliittiseen epävakauteen. Erityisesti Suomen talousnäkyymiin ovat vaikuttaneet energiahintojen nousu sekä voimakas inflaatio ja Venäjän hyökkäyssodan takia muuttuneet kauppasuhteet ja –reitit. Myös työvoiman saatavuudessa on tietyillä aloilla ollut haasteita.

Taloudellinen kuva on Suomessa ja maailmalla kaksijakoinen. Valtiovarainministeriön (VM) tietojen mukaan palvelut ovat vahvassa kasvussa, työllisyystilanne edelleen kohenee ja palkat nousevat. Toisaalta teollisuuden tilanne on selvästi heikompi ja korkojen nousu on saanut rakentamisen syvään laskuun. Toisaalta tuotannollisten

investointien näkymät ovat poikkeuksellisen valoisat, sillä vihreään siirtymään liittyviä investointisuunnitelmia on Suomeen ennätysellisen paljon.

VM ennusteen mukaan vuonna 2024 BKT kasvaa 1,4 prosenttia kotitalouksien ostovoiman kohentuessa, kun hintojen nousu hidastuu ja kotitalouksien tulot kasvavat. Vuonna 2025 kasvu nopeutuu 1,9 prosenttiin, kun kulutuksen kasvun lisäksi vihreän siirtymän investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Työllisyys kasvaa vuodesta 2024 lähtien ja vuonna 2025 työllisyysaste on 74,6 prosenttia ja työttömyysaste 6,6 prosenttia. Lähde: VM:n taloudellinen katsaus kesä2023

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165030/VM_2023_51.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Pohjoisen Suomen erityispiirteet ja mahdollisuudet

Muuttunut geopoliittinen turvallisuustilanne ja Suomen Nato-jäsenyys korostavat pohjoisen Suomen merkitystä ja pohjoismaisen yhteistyön tärkeyttä. Tämä tunnustettiin myös tuoreessa Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa useassa kohdin. Hallitusohjelmassa on myös kirjaus erityisen pohjoisen ohjelman laatimisesta valtioneuvoston kanslian johdolla. Ohjelman keskiössä on taloudellisen kasvun lisääminen pohjoisen mahdollisuudet täysimääräisesti hyödyntäen. Lisäksi tärkeänä osana on logistisen huoltovarmuuden varmistaminen pohjoisen kautta, mikä edistää myös talouskasvun mahdollisuuksia. Tästä esimerkkinä ovat päätökset toteuttaa ensi vaalikaudella Oulu-Liminka kaksoisraide sekä Kolarin radan sähköistys.

Oulun seudulla ja laajemmin pohjoisessa on tehty määrätietoisesti töitä edellä kuvattujen teemojen esillä pitämiseksi alueellisella ja valtakunnallisella tasolla. Teemaa on käsitelty mm. Oulun kaupungin ja muiden toimijoiden tekemässä Pohjoisen tulevaisuuskatsauksessa (2022) sekä hallitusohjelman vaikuttamismateriaaleissa (2022-2023). Pohjoisen teemojen esilläpitoa ja konkretisointia tulee edelleen jatkaa ja tavoitteita päivittää. Pohjoisen ohjelman teko valtioneuvoston tasolla antaa tälle työlle hyvät edellytykset. Lisäksi hallitusohjelman kirjaus erillisen teollisuusstrategian laatimisesta tuo mahdollisuuksia nostaa esiin ja edistää pohjoisen elinkeinoelämälle tärkeitä teemoja mm. puhtaan energian jatkojalostamisen suhteen. Toisaalta hallitusohjelmassa on runsaasti kirjauksia työllisyystoimista, joilla on vaikutuksia kuntiin, jotka jatkossa vastaavat työllisyyspalveluiden tarjoamisesta. Tätä kokonaisuutta tulee myös seurata tiiviisti ja tarvittaessa vaikuttaa asiaan pohjoisen näkökulmasta.

Työllisyyskehitys

Oulun vuoden 2022 myönteinen työttömyysasteen kehitys päättyi loppuvuonna ja työttömyysaste lähti nousuun ollen kesäkuussa 2023 13,2 % (+1,1 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana). Kesäkuussa 2023 työttömiä työnhakijoita oli noin 13 600 (+10 % vuodentakaiseen ja n. 8 % tammikuusta 2023). Toimialoista työttömyyden kehitykseen on heijastunut eniten rakennusalan hiipuminen ja sen laajat vaikutukset.

Pitkäaikaistyöttömien (yli 12 kuukautta kestävä yhdenjaksoinen työttömyys) lukumäärä laski vuoden 2023 tammikuusta huhtikuuhun joka kuukausi vuodentakaiseen vastaavaan ajankohtaan nähden, mutta touko- ja kesäkuussa 2023 lukumäärä oli suurempi kuin vuoden 2022 touko- ja kesäkuussa. Pitkäaikaistyöttömiä oli kesäkuussa 2023 noin 5000. Pitkäaikaistyöttömät ovat heterogeeninen asiakasryhmä, joka pitää sisällään valmiina työmarkkinoille olevia, työnhaun neuvontaa kaipaavia, osaamisen päivittämistä tai syvempää monialaista tukea tarvitsevia. Pitkäaikaistyöttömien moninaiset ja yksilölliset tarpeet on huomioitava asiakastyössä, palvelujen suunnittelussa ja niihin ohjaamisessa. Työttömyyden edelleen pitkittyessä palvelutarpeet kasvavat ja työllistymisen mahdollisuus vaikeutuu.

Nuorisotyöttömien (alle 25-vuotiaat työttömät) lukumäärä oli joka kuukausi ajalla tammikuu-kesäkuu 2023 suurempi kuin vastaavana ajankohtana 2022. Kesäkuussa 2023 nuorisotyöttömiä oli 2391 ja nuorisotyöttömyysaste 19,4 % (vuoden 2022 kesäkuussa 17,9 %). Nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi tarvitaankin laaja-alaista yhteistyötä, vaikuttavia toimia ja riittäviä resursseja.

Kesäkuun lopussa Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa oli tarjolla Oulussa 2 178 avointa työpaikkaa. Avoimia työpaikkoja oli 1 277 vähemmän kuin vuosi sitten kesäkuussa. Kohtaannon edistäminen vaatii muun muassa työntekijöiden mahdollisuutta panostaa työnvälitykseen ja työnantajayhteistyöhön sekä tarpeeseen vastaavien koulutusten tarjontaa.

Toiminnan tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat toiminnan tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Business Oulu –liikelaitoksen palvelut koostuvat elinkeinopalveluista, työllisyyspalveluista sekä viestintään ja markkinointiin liittyvistä palveluista. Tarjoamme alueen asukkaille ja yrityksille edellä mainittuja palveluita yhden luukun periaatteella. Palvelemme hallituskadun toimipisteessä.

Kehittäminen

Yritysystävällinen Oulu -toimintamallin kehittäminen yhdessä kaupunkikonsernin yksiköiden kanssa on olennainen osa kaikkea kehittämistoimintaa. BusinessOulu osallistuu vahvasti alueen startup ekosysteemin uudelleen ylös ajoon yhdessä OIA -toimijoiden kanssa. Business Oulu -liikelaitoksessa organisaation ja sen toiminnan kehittäminen tehdään pääosin osana normaalia työtä.

BusinessOulun työllisyyspalveluissa jatketaan Oulun seudun kuntakokeilun toteutusta. Työnhakija ja työnantajapalveluiden lisäksi kehitetään uusia keinoja työllisyyden edistämiseksi. Työllisyyspalveluissa valmistellaan myös TE2024-uudistusta, joka tulee muuttamaan merkittävästi kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä ja rahoittajana. Muutos vaatii vaativat pitkäjänteistä ja systemaattista organisaation, prosessien ja toimintatapojen kehittämistyötä, jota toteutetaan vuoden 2023 vuoden aikana.

Elinkeinopalvelujen ja yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen yhteistyötä tiivistetään mm. hyödyntämällä yhteistä asiakkuudenhallintaohjelmaa sekä säännöllisillä palaverilla, joissa pyritään löytämään uusia toimintatapoja asiakkaiden palvelemiseksi. BusinessAseman palvelutarjontaa kehitetään ja uudistetaan yhteistyössä BusinessAseman muiden toimijoiden kanssa.

Kehittämis- ja perustoiminnan hankkeet

Business Oulu -liikelaitoksen kehittämishankkeissa edistetään liikelaitoksen ydintehtävänä olevien elinkeino- ja työllisyyspalvelujen vaikuttavuutta sekä osallistutaan yhteistyökumppaneiden kanssa alueen elin- ja vetovoiman lisäämiseksi yhteistyöverkostojen, klustereiden ja ekosysteemien rakentamiseen ja hyödyntämiseen. Oulussa ja Pohjois-Pohjanmaalla hankkeita toteutetaan yhteistyössä oppilaitosten, yritysten, tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatioiden sekä useiden hyvinvointi-, työllisyys- ja elinkeinotoimijoiden kanssa.

Kehittämishankkeet toteuttavat Business Oulu -liikelaitoksen toimintasuunnitelmaa 2024. Toimenpiteillä edistetään Yritysmänteen Oulu – elinkeinopoliittisen kehittämisohjelman 2022–27 sekä Työllisyyden kuntakokeilun 2021–24 tavoitteita. Hanketoimintaa ohjaavat lisäksi Oulun kaupungin ekosysteemisopimuksen ja Oulun Innovaatiokeskittymän allianssisopimuksen 2021–27 tavoitteet. Toimenpiteiden avulla tavoitellaan positiivisia vaikutuksia kaupungin elinkeinoelämään ja työllisyyteen. Hanketoiminnalla voidaan kehittää soveltuvin osin myös organisaation omaa toimintaa.

BusinessOulu osallistuu aktiivisesti EU:n rahoittamien hankkeiden valmisteluihin ja hyödyntää kehittämishankkeissaan monipuolisesti EU:n rahoitusohjelmia sekä kansallisissa että kansainvälisissä hankkeissa. Vuonna 2024 BusinessOulun toteuttamista hankkeista yli 60 % on muiden toimijoiden kanssa yhdessä toteutettavia ryhmähankkeita ja noin kolmasosa on liikelaitoksen itsenäisesti koordinoimia hankkeita. Kehittämishankkeisiin vuodelle 2024 rahoitusta on haettu pääasiassa Euroopan sosiaalirahastosta (ESR+), Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) sekä Euroopan oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF). Uusien hankkeiden ja uuden ohjelmakauden 2021–27 käynnistymisen haasteena on ollut EU-rahastojen digitaalisten palvelujen viivästyminen, mikä saattaa näkyä hanketoiminnassa vielä tulevana vuonna 2024.

Hankeportfoliossa ja -valmisteluissa näkyvät monet läpileikkaavat teemat, kuten digitalisaatio ja tiedolla johtaminen. Yritysten vientiä ja kansainvälisille markkinoille pääsyä tuetaan 2023–26 Business Opportunities for International Market -hankkeen toimenpiteillä, joka toteutetaan liikelaitoksen yritys- ja toimialapalvelujen yhteistyönä. Digitalisaation ja (mikro)elektronikan toimialoilla vastataan sekä alojen osaamisen ja koulutustarjonnan kehittämisen, myös yritystoiminnan tukemisen tarpeisiin toteuttamalla rinnakkaiset toisiaan täydentävät ESR- ja EAKR -tyyppiset kehittämishankkeet. Myös yritystoiminnan nopean käynnistymisen, kasvun ja alueellisen startup -ekosysteemin tarpeisiin vastataan kahdella rinnakkaisella Pre-Incubator for Scalable Business -hankkeella vuosina 2023–26. Oulussa järjestettävällä Startup-tapahtumahankkeella 2023–25 kootaan yhteen pk-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä edistäviä toimijoita, kuten investoreita, rahoittajia ja kehittäjiä kansainvälisesti merkittävien asiakokonaisuuksien yhteyteen.

RadioPark -hankkeessa kehitetään ja pilotoidaan vuonna 2024 ekosysteempipohjaista toiminta- ja testausmallia radioteknologian alalle. Myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, vihreän siirtymän ja vetyliiketoiminnan teemat näkyvät hankkeissa tulevana vuonna. Klusteritoimintaa, joka madaltaa yritysten yhteistyön, innovoinnin, kasvun ja kansainvälistymisen kynnyksiä, kehitetään Autoteollisuus- ja Kiertotalousklustereiden yhteistyönä.

Interreg Aurora ohjelma tarjoaa mahdollisuuksia rajat ylittävään yhteistyöhön Ruotsin, Suomen, Norjan ja Sápmin välillä. Botnian Coastal Route -yhteishankkeessa Suomen ja Ruotsin rannikon toimijat kehittävät yhteistä rannikkomatkojen tarjontaa ja matkailureitistöjä vuosien 2023–25 aikana. Kestävän matkailun teemaa ja kansainvälisyyttä kehitetään lisäksi paikallisten toimijoiden kanssa ryhmähankkeessa. Matkailuhankkeet tehdään tiiviissä yhteistyössä matkailumarkkinoinnista vastaavan Oulun Matkailu Oy:n kanssa. Horisontti -ohjelmassa BusinessOulu ja Oulun yliopisto osallistuvat metaverse-teemassa rahoitushakuun, jossa kaupungit Itämeren ympärillä pyrkivät vahvistamaan metacity-kehittäjäkaupunkien ekosysteemyhteistyötä ja nostamaan alueen maailman johtavaksi metaverse-teeman kehitysalueeksi. Euroopan aluekehitysrahaston Interregional Innovation Investments (I3) -ohjelmassa BusinessOulun koordinoima Oulun autoklusteri osallistuu klusterihankkeeseen, jonka tavoitteena on auttaa auto- ja liikenneteollisuuden toimijoita kohtaamaan ajankohtaisia nousevia haasteita erityisesti vähemmän kehittyneillä alueilla. Digitaalinen Eurooppa -ohjelmassa BusinessOulu osallistuu suomalaisen konsortion kanssa HealthHub Finland -hankkeeseen vuosina 2023–25 terveydenhuollon datapohjaisten digitaalisten ratkaisujen teemassa. Eurooppalaiset digitaaliset innovaatiokeskittymät (EDIH) toimivat ohjelmassa tärkeässä roolissa. Hanketta osarahoittaa myös Business Finland.

Työllisyyspalveluiden Digipajalta työelämään -hankkeessa parannetaan yritysten ja työnhakijoiden kohtaamismahdollisuuksia luomalla uusi palvelumalli, jonka avulla autetaan paitsi osaajapulasta kärsiviä yrityksiä löytämään sopivia työntekijöitä, myös työnhakijoita työllistymään kehittämällä tarvittavaa erityisosaamista.

BusinessOulu -liikelaitos 1 000 €	2024 / Kh	2024 / hallintokunnan TA-raami	2025	2026	2024 - 2026 yht (1 000 €)
KEHITTÄMISHANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA					
Tulot	0	3 704	0	0	3 704
Menot	0	-4 733	0	0	-4 733
Netto	0	-1 029	0	0	-1 029
Menoista henkilöstömenoja	0	-2 150	0	0	-2 150
HTV / Palkallinen työpanos	0	34	0	0	34
PERUSTOIMINTAAN LIITTYVÄT HANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA					
Tulot	0	209	0	0	209
Menot	0	-262	0	0	-262
Netto	0	-53	0	0	-53
Menoista henkilöstömenoja	0	-187	0	0	-187
HTV / Palkallinen työpanos	0	3	0	0	3

Taulukko sisältää ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat hankkeet.

Talous

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut 1000 €	TP2022	TA2023 + muutokset	ENNUSTE 2023	TA2024	TS2025	TS2026
Ulkopuolisen rahoituksen määrä, BO yht.						
Työllisyyspalvelut:						
Avustustulot, ulkoiset	2 769	1 957	1 735	1 957	1 917	1 917
Työmarkkinatukimenot	22 981	25 000	25 000	22 000	33 000	33 000
Oulun kaupungin palkkatukityöllistämismenot	2 830	2 036	2 036	2 036	2 036	2 036
Työllisyyspalvelut avustusmenot (Yritykset, yhdistykset, yhteisöt ja säätiöt)	4 194	2 946	2 946	3 846	3 846	3 846

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Business Oulu -liikelaitoksen henkilöstösuunnitelmassa vuoden 2024 osalta näkyy vuonna 2023 myönnetty lisätalousarvio kymmenen uuden viran perustamiseen työllisyyspalveluiden puolella. Viestintään ja markkinointiin on suunniteltu noin 1 htv lisäys painopistealueena TE2024-uudistus. Lisäksi elinkeinopalveluiden puolelle hankkeisiin sidottuja henkilöresursseja on arvioitu lisäyksenä yhdeksän henkilötyövuoden verran. Työllisyidenhoito siirtyy kuntien vastuulle 1.1.2025. Henkilöstösuunnitelmassa vuosille 2025–2026 on otettu huomioon arvioidut henkilöstövaikutukset Oulun kaupungin osalta. Tiedot tarkentuvat TE2024-prosessin etenemisen myötä.

Oulun kaupungin koulutusohjelman lisäksi Business Oulu -liikelaitoksen koulutussuunnitelma sisältää seuraavia osa-alueita: ammatillisten erityistaitojen kehittäminen, esihenkilökoulutukset, tiimien johtaminen, työn tekemisen muutoksiin liittyvät koulutukset (digitalisaatio, etätö), tiimikoulutukset, työhyvinvointiin ja muutokseen liittyvät koulutukset, koulutukset yritysneuvonnan eri osa-alueilla, rahoituksessa, HHJ-tutkinnossa, markkinoinnissa, verkkosuunnittelussa/verkonhallinnassa, viestinnässä ja kielikoulutuksessa. Prosessin kehittäminen esim. robotisoiminen, lainsäädännön koulutus/ajantasainen lainsäädäntötuntemus, joka korostuu työllisyyspalveluiden puolella, asiakastiedon kirjaamisvalmennus sekä toimenpideohjelman mukaiset tarvittavat koulutuskokonaisuudet.

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	162	163	166	186	360	360
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	9	12	12	12	12	12
Kaikki yhteensä	170	175	178	198	372	372
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-7 585	-8 418	-8 310	-9 506	-15 992	-16 014
Henkilösivukulut	-1 658	-2 119	-2 072	-2 378	-3 975	-3 984
Yhteensä	-9 243	-10 537	-10 382	-11 884	-19 967	-19 997
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-196	-181	-268	-181	-181	-181
Arpeetti	-158	-312	-203	-312	-312	-312
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-41	-39	-42	-39	-39	-39
Arpeetti	-34	-66	-43	-66	-66	-66
Kaikki yhteensä	-9 672	-11 136	-10 938	-12 483	-20 565	-20 596

Investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: Kalusto- ja laiteinvestoinnit

1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Menot	85	150	175	150		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Leasingit

BusinessOulun leasing kustannukset koostuvat ICT sekä kalusto ja laitehankinnoista. Vuodelle 2024 kustannusvaikutus tulee olemaan 27 173 €.

OULUN KAUPUNKI
Business Oulu -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
LIIKEVAIHTO	137	74	39	36	36	36
Liiketoiminnan muut tuotot	5 342	4 709	4 516	6 609	6 569	6 569
Tuet ja avustukset kunnalta	44 153	49 187	49 187	49 026	82 696	82 712
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-182	-207	-235	-249	-243	-243
Palvelujen ostot	-5 411	-6 653	-6 713	-7 926	-22 152	-22 136
Materiaalit ja palvelut yht.	-5 594	-6 860	-6 949	-8 175	-22 395	-22 379
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-7 939	-8 912	-8 781	-10 000	-16 485	-16 507
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 431	-1 880	-1 821	-2 099	-3 446	-3 454
Muut henkilösivukulut	-302	-344	-336	-384	-633	-634
Henkilöstökulut yht.	-9 672	-11 136	-10 938	-12 483	-20 565	-20 596
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-149	-155	-173	-288	-268	-182
Liiketoiminnan muut kulut	-34 219	-35 819	-35 682	-34 725	-46 074	-46 161
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0	0	0

OULUN KAUPUNKI
Business Oulu -liikelaitos

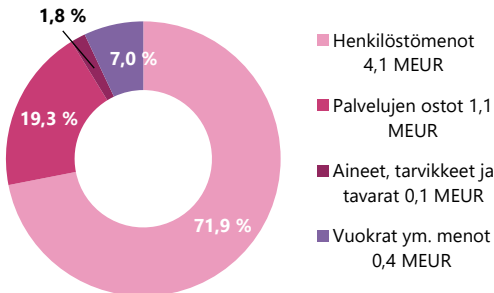
RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Poistot ja arvonalentumiset	149	155	173	288	268	182
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-85	-150	-175	-150	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	65	5	-2	138	268	182
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos kunnalta	456	-5	-22	-138	-268	-182
Saamisten muutos muilta	-786	0	912	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	265	0	-887	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-65	-5	2	-138	-268	-182
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	0	0	0

10.5 Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos vastaa kunnan tehtäväksi lainsäädännöllä määrätyistä ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä seitsemän sopimuskunnan alueella. Tehtävien hoitamisen perusteena on kuntien välinen yhteistoimintasopimus. Yli-lin suuralueen tarvitsemat eläinlääkintähuoltopalvelut on ostettu erillisiin sopimuksiin perustuen Oulunkaaren ympäristöpalvelut –yksiköltä vuodesta 2012 lähtien. Palveluita koskeva sopimus on irtisanottu 1.1.2022 alkaen. Päätöksentekoaikana toimii sopimuskuntien luottamushenkilöistä koostuva liikelaitoksen johtokunta. Ympäristötoimi on osa kaupunkiympäristöpalvelut -palvelualueetta.

MENOT (ennen liikeylijäämää pl. poistot) TA2024,
YHT. 5,7 MEUR

Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma 2024

Ympäristötoimen viranomaistehtävät on määrätty lainsäädännössä ja valtion keskusvirastojen ohjeistuksessa. Laissa määrättyjen tehtävien hoitaminen turvataan tehtävien priorisoinnilla ja riittävällä henkilöstömäärällä. Keskeistä on tasapuolisten palvelujen turvaaminen koko toimialueelle. Ympäristötoimen toimintaa koskeva kuntien välinen yhteistoimintasopimus on voimassa vuosina 2021–2024.

Ympäristönsuojeluyksikössä toiminnassa keskeistä on viranomaistehtävien joustava ja tehokas hoitaminen. Eryistä huomiota kiinnitetään lupakäsittelyyn ja valvontaan. Valvonnassa painopiste on valvontasuunnitelman mukaisessa toiminnassa sekä äkillisesti esille tulevilla ongelmakohteilla. Ilmanlaadun seurannan uusi sopimus astui voimaan vuoden 2022 alusta. Ympäristönsuojeluyksikkö vastaa kaupungin ympäristöohjelman ja ilmastositoumusten seurannasta sekä toimenpiteiden toteutumisen edistämisestä. Kaupunkiorganisaation toimenpiteet ympäristöohjelman toteuttamiseksi kootaan vuosittaiseen ympäristöohjelman vuosiraporttiin ja ympäristötaloudelliset tunnusluvut raportoidaan kaupunginhallituksen tilinpäätöksen liitteenä.

Ympäristöterveydenhuollon toiminnallisena tavoitteena on ruokamyrkytysten ennaltaehkäisy ja talousveden laadun turvaaminen. Valtakunnallisena painopisteenä ovat lämpötilavalvontaa, jäljitettävyyttä ja takaisinvetoa

koskevat Oiva-rivit. Lisäksi jatketaan pandemiavalmiuden kehittämistä. Valvontayksikön omana painopisteenä elintarvikevalvonnassa on järjestää koulutus- ja ohjaustilaisuuksia elintarviketoimijoille. Valvontayksikössä osallistutaan valtakunnallisiin elintarvikevalvontaprojekteihin ja elintarvikeketjun rikollisuuden torjunnan kehittämiseen.

Terveydensuojelulain mukaisessa valvonnassa arvioidaan tunnistaako toiminnanharjoittaja toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurataanko näihin vaikuttavia tekijöitä. Painopisteenä ovat elinympäristön terveyshaittojen tunnistaminen ja ennalta ehkäisy viranomaisten välisenä yhteistyönä. Painopisteisiin kuuluu edelleen myös lausuntojen antaminen ympäristö- ja rakennusluvista ympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen estämiseksi jo suunnittelussa ja päätöksenteossa. Tupakkalain mukaisen valvonnan tavoitteena on tupakoinnin ja tupakan myynnin väheneminen. Valvonnan painopisteenä on toiminnanharjoittajien omavalvonnan toimivuuden tukeminen ja yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa sekä tuotevalvonta ja markkinoinnin valvonta.

Eläinlääkintähuollon toimintavarmuuteen kiinnitetään edelleen huomiota, jotta tuotanto- että lemmikkieläinten kiireinen eläinlääkintäapu ja peruseläinlääkintähuolto sekä viranomaistehtävät tuotetaan laadukkaasti sekä virka- että päivystysaikana. Toiminnassa noudatetaan johtokunnan hyväksymää eläinlääkintähuoltosuunnitelmaa.

Toimintasuunnitelma 2025–2026

Ympäristönsuojelussa painopiste säilyy lakisääteisissä tehtävissä. Lupien joustavaan valmisteluun ja valvonta-tehtävien hoitoon kiinnitetään erityistä huomiota. Ympäristöohjelman ja ilmastositoumusten toimeenpanoa jatketaan yhteistyössä hallintokuntien kanssa. Lisäksi ympäristönsuojelussa ohjataan ja neuvotaan kuntalaisia ympäristövastuullisuuteen.

Ympäristöterveydenhuollossa kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta keskeisenä tavoitteena on ruokamyrkytysten ennaltaehkäisy ja talousveden laadun turvaaminen. Valvontaa jatketaan valvontasuunnitelman mukaisesti ja valvonnan voimavarat kohdennetaan johtokunnan hyväksymille painopistealueille.

Eläinlääkäripalvelujen tarpeeseen vaikuttavat yksityinen palveluntarjonta, maatalouden rakennemuutos, tuotantoeläintilojen määrän väheneminen ja keskittyminen yhä suurempiin yksiköihin sekä hevosten määrän kasvu.

Toimintaympäristöanalyysi

Kuntien taloudellinen tilanne vaikuttaa oleellisesti myös ympäristötoimen talouteen. Tehtävien priorisointiin sekä koko toimialan tehtävien läpikäymiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tärkeää on lakisääteisten tehtävien hoitaminen siten, etteivät esimerkiksi asiakkaiden lupaprosessit kestä kohtuuttoman kauan. Eläinlääkintähuollon toimivuus tulee turvata myös jatkossa. Kansainväliset häiriötilanteet heijastuvat toimintaympäristöön kaikkien yksiköiden osalta lisääntyvänä valvonnan ja ohjauksen tarpeena.

Ympäristötoimen toimialue on laaja käsittäen sekä teollistuneita, palvelujen tuottamiseen keskittyneitä, että maatalousvaltaisia alueita. Elinkeinorakenne aiheuttaa ympäristötoimen osaamiselle ja ammattitaidolle erityisiä haasteita. Elinkeinoelämän taloudellinen tilanne vaikuttaa yritysten toimintaan, mikä sekin osaltaan heijastuu lupa- ja valvontatoimien tarpeeseen.

EU:n tuomat lainsäädäntövaateet ja uusien lakien voimaantulo vaikuttavat koko ympäristötoimen toimialueen palveluihin. Tämä edellyttää selkeästi työn tuottavuuden lisäämistä sekä uusien toimintatapojen käyttöönottoa.

Kestävän kehityksen ja ilmastonmuutoksen sekä ympäristön terveysvaikutusten kansallinen ja kansainvälinen painoarvo tulee yhä lisääntymään ympäristötoimen tehtäväkentässä.

Toiminnan tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat toiminnan tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos toimii seitsemän kunnan alueella kunnallisena ympäristönsuojelu-, ympäristöterveydenhuolto- ja eläinlääkintäviranomaisena. Toimialueeseen kuuluvat Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu ja Tyrnävä. Viranomaistoiminnot sijaitsevat Ympäristötalossa ja eläinlääkintähuolto Oulussa Poratiellä sekä Muhoksella. Ympäristötoimen palveluverkkoon tai palveluverkon toimintaan ei ole suunnitteilla muutoksia.

Kehittämisen- ja perustoiminnan hankkeet

Ympäristötoimella ei ole suunniteltuja kehittämistoimia tai ulkoista rahoitusta saavia hankkeita talousarviovuodelle 2024 ja taloussuunnitelmakaudelle 2025–2026.

Talous

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2022	TA2023 + muutokset	ENNUSTE 2023	TA2024	TS2025	TS2026
Bruttomenot	4 700	5 344	5 353	5 705	5 774	5 785
Asiakastulot	1 767	1 685	1 695	1 701	1 702	1 702
Nettomenot (kuntien maksuosuus)	2 933	3 659	3 568	4 003	4 068	4 080
Ylijäämä	0	0	1	0	0	0
Bruttomenot/as	18,26	20,57	20,60	21,96	22,22	22,27
Nettomenot/as	11,40	14,08	14,08	15,41	15,67	15,67

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Eläkepoistuma vuosina 2023–2026 on arviolta kaksi henkilöä. Poistumaa ei voida hyödyntää säästötoimenpiteenä. Lakisääteisten tehtävien lisääntyminen ja sisältömuutokset ovat viime vuosina lisänneet työn määrää. Virkojen vakinaistamisessa ja määräaikaisten palkkaamisessa toimitaan kaupungin virkojen täyttökierrosta koskevien linjausten mukaisesti. Ympäristötoimi esittää vuoden 2024 talousarvioon yhtä ympäristötarkastajan sekä yhtä terveystarkastajan virkaa.

Ympäristötoimen henkilöstön osaamista voidaan pitää tällä hetkellä hyvänä. Lainsäädännön muutokset vaativat erityisasiantuntijoista koostuvassa organisaatiossa ammattitaidon ylläpitämistä ja muuttuvan lainsäädännön omaksumista, mikä on huomioitu henkilöstön koulutussuunnitelmissa. Koulutustarjonta on etäkoulutuksina ja webinaareina lisääntynyt, mikä mahdollistaa useamman työntekijän osallistumisen koulutusbudjetin rajoissa.

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	56	60	58	62	62	62
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	56	60	58	62	62	62
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-2 644	-2 985	-2 965	-3 222	-3 271	-3 277
Henkilösivukulut	-703	-861	-852	-924	-934	-936
Yhteensä	-3 347	-3 846	-3 818	-4 145	-4 204	-4 213
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-6	0	-2	0	0	0
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-1	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-3 355	-3 846	-3 820	-4 145	-4 204	-4 213

Investoinnit

Ympäristötoimella ei ole suunnitteilla investointeja rakennuksiin, kiinteisiin rakenteisiin, laitteisiin, irtaimistoon tai ICT-järjestelmiin talousarviovuodelle 2024 ja taloussuunnitelmakaudelle 2025–2026.

Leasingit

Eläinlääkintähuoltoon on hankittu röntgenlaite vuoden 2020 aikana. Hankinnassa on hyödynnetty leasing-rahoitusta viiden vuoden ajalle.

OULUN KAUPUNKI**Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos**

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
LIIKEVAIHTO	4 679	5 344	5 345	5 704	5 770	5 782
Liiketoiminnan muut tuotot	14	0	6	0	0	0
Tuet ja avustukset kunnalta	7	0	2	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-103	-135	-150	-147	-130	-130
Palvelujen ostot	-921	-1 017	-1 042	-1 056	-1 077	-1 077
Materiaalit ja palvelut yht.	-1 024	-1 152	-1 192	-1 203	-1 207	-1 207
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 650	-2 985	-2 967	-3 222	-3 271	-3 277
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-588	-727	-722	-780	-788	-790
Muut henkilösivukulut	-117	-134	-131	-144	-146	-146
Henkilöstökulut yht.	-3 355	-3 846	-3 820	-4 145	-4 204	-4 213
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-2	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-320	-347	-341	-355	-358	-361
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoitustuotot	2	0	1	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	2	0	1	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	2	0	1	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	2	0	1	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2	0	1	0	0	0

OULUN KAUPUNKI**Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos****RAHOITUSLASKELMA**

1 000 €

	TP2022	TAM2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Poistot ja arvonalentumiset	2	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	2	0	1	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	4	0	1	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos kunnalta	-228	0	456	0	0	0
Saamisten muutos muilta	13	0	87	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	182	0	-482	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	30	0	-61	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-4	0	-1	0	0	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	0	0	0

11 TYTÄRYHTEISÖJEN TALOUSTAVOITTEET

Kaupungin talousarviossa esitetään merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen tulevan toiminnan taloutta kuvaavat tunnusluvut. Oulun kaupunginvaltuusto seuraa talouden kehitystä kaupungin talousseurannan yhteydessä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan talouden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitetyt taloutta kuvaavat tulokset ja tunnusluvut eivät sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöjen ennuste 2023 ja budjetti 2024 päivitetään tarvittaessa talousarvioon kaupunginvaltuuston päätöksenteon yhteydessä.

Oulun kaupungin tytäryhteisölle asetetaan toimintaa kuvaavat tavoitteet kaupunginvaltuuston hyväksymissä omistajapoliittisissa linjauksissa. Tytäryhteisöjen vuodelle 2024 yhteenlaskettu budjetoitu liikevaihto ja toimintatuotot ovat noin 496 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto/ylijäämä noin 32 miljoonaa euroa. Tilikauden voitto tulee lähes kokonaisuudessaan Oulun Energia ja Oulun Sivakka -konserneista. Omistajan tahtotilana talousarviossa on ennakoitu Oulun Energian tulouttavan omistajalle vuonna 2024 osinkona vähintään 3,5 miljoonaa euroa ja Oulun Sivakan osinkona 1,2 miljoonaa euroa. Osinkoarviot tarkentuu tilinpäätöksen valmistuttua.

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kerran vuodessa tytäryhteisöraportin yhteydessä. Konsernijohto antaa vuosittain tilinpäätöksessä selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä, missä on arvioitu myös konsernitavoitteiden toteutuminen. Konsernijohtoon arviointi perustuu yhtiöiden toiminnan ja talouden jatkuvaan seurantaan eri omistajaohjausvälineiden kautta.

11.1 Tytäryhtiöt

11.1.1 Oulun Energia -konserni

Oulun Energia -konserni

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Liikevaihto, t€	268 243	265 383	269 000
Liikevoitto, t€	39 255	52 230	37 000
Tilikauden voitto/tappio, t€	22 321	33 249	28 000
Tase, t€	1 192 153	1 166 996	1 230 000
Investoinnit, t€	35 112	84 771	110 000
SIPO-%	6,4	5,0	4,9
Omavaraisuusaste, %	45,9	48,9	46,4

Oulun Energia Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Liikevaihto, t€	229 760	225 036	220 000
Liikevoitto, t€	36 331	48 892	33 000
Tilikauden voitto/tappio, t€	11 092	12 881	12 500
Tase, t€	1 136 588	1 108 670	1 158 000
Investoinnit, t€	22 419	65 935	80 000
SIPO-%	5,6	5,0	4,8
Omavaraisuusaste, %	49,3	55,0	53,0

11.1.2 Oulun Satama Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Liikevaihto, t€	6 895	7 078	7 524
Liikevoitto, t€	-137	42	377
Tilikauden voitto/tappio, t€	5	5	3
Tase, t€	42 836	39 650	43 768
Investoinnit, t€	619	2 334	4 960
SIPO-%	neg.	0,0 %	0,9 %
Omavaraisuusaste, %	70,7	76,0	68,7

11.1.3 Kiertokaari Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Liikevaihto, t€	14 903	16 243	20 226
Liikevoitto, t€	2 288	295	451
Tilikauden voitto/tappio, t€	1 732	267	248
Tase, t€	22 632	24 154	22 646
Investoinnit, t€	935	2 730	4 785
SIPO-%	17,7	1,0	2,2
Omavaraisuusaste, %	67,4	69,2	53,6

11.1.4 Nallikari Seaside Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Liikevaihto, t€	2 190	2 182	2 682
Liikevoitto, t€	289	314	300
Tilikauden voitto/tappio, t€	199	218	0
Tase, t€	4 664	8 500	9 600
Investoinnit, t€	896	4 500	1 600
SIPO-%	6,8	4,9	4,0
Omavaraisuusaste, %	61,9	43,0	20,0

11.1.5 Sivakka-konserni

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Liikevaihto, t€	61 573	64 170	66 736
Liikevoitto, t€	8 426	9 106	8 328
Tilikauden voitto/tappio, t€	4 759	3 825	3 978
Tase, t€	371 301	381 021	404 000
Investoinnit, t€	24 408	21 615	38 000
SIPO-%	2,5	3,0	2,7
Omavaraisuusaste, %	34,4	33,8	33,0

11.1.6 Potential Toimitilat Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Liikevaihto, t€	2 658	3 925	3 500
Liikevoitto, t€	485	216	450
Tilikauden voitto/tappio, t€	196	216	150
Tase, t€	16 169	28 000	23 000
Investoinnit, t€	2 523	450	1 300
SIPO-%	3,1	1,0	3,0
Omavaraisuusaste, %	80,5	86,0	85,0

11.1.7 Oulun Pysäköinti Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Liikevaihto, t€	4 402	4 228	4 258
Liikevoitto, t€	994	928	1 129
Tilikauden voitto/tappio, t€	44	538	690
Tase, t€	67 209	70 079	72 607
Investoinnit, t€	5	400	455
SIPO-%	1,5	1,0	1,6
Omavaraisuusaste, %	78,8	78,0	78,7

11.1.8 Oulun Kaupunginteatteri Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Liikevaihto, t€ (lipputulot + vuokratulot)	1 821	2 320	2 983
Tuet ja avustukset, t€	7 888	7 747	7 704
Liikevoitto, t€	-89	-155	-262
Tilikauden voitto/tappio, t€	-101	-168	-300
Tase, t€	2 405	3 300	2 800
Investoinnit, t€	60	175	150
Omavaraisuusaste, %	41,7	38,3	35,0

11.1.9 Oulun Tuotantokeittiö Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Liikevaihto, t€	12 867	15 121	14 700
Liikevoitto, t€	-406	322	147
Tilikauden voitto/tappio, t€	-449	34	100
Tase, t€	10 121	11 600	8 925
Investoinnit, t€	222	200	220
SIPO-%	neg.	3,0	3,4
Omavaraisuusaste, %	20,4	28,0	27,0

11.2 Kuntayhtymät**11.2.1 OSAO-konserni**

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Toimintatuotot, t€	89 879	89 929	90 000
Toimintakulut, t€	84 077	83 999	84 000
Toimintakate, t€	5 802	5 930	6 000
Vuosikate, t€	5 758	5 770	5 900
Tilikauden yli-/alijäämä, t€	-3 289	-3 252	-520
Tase, t€	117 226	120 000	112 000
Investoinnit, t€	5 563	6 561	6 700
Omavaraisuusaste, %	72,6	72,7	71,0

11.3 Säätöt

11.3.1 Oulun Palvelusäätö

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Toimintatuotot, t€	12 132	14 077	13 500
Toimintakulut, t€	12 438	13 873	13 200
Tuotto/kulujäämä, t€	-306	204	300
Yleisavustukset, t€	0	4	0
Tilikauden yli/alijäämä, t€	24	-67	0
Tase, t€	7 639	8 241	8 000
Investoinnit, t€	0	0	0
Omavaraisuusaste, %	51,0	57,7	51,0

11.3.2 Oulun musiikkijuhlasäätö

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Toimintatuotot, t€	285	86	149
Toimintakulut, t€	437	485	-369
Tuotto/kulujäämä, t€	-152	-399	-220
Yleisavustukset, t€	160	298	220
Tilikauden yli/alijäämä, t€	8	-101	0
Tase, t€	44	0	0
Investoinnit, t€	0	0	0
Omavaraisuusaste, %	10,0	0,0	0,0

11.3.3 Oulun kulttuurisäätö

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2022	ENNUSTE 2023	BUDJETTI 2024
Toimintatuotot, t€	90	292	500
Toimintakulut, t€	1 739	2 758	-4 995
Tuotto/kulujäämä, t€	-1 649	-2 465	-4 495
Yleisavustukset, t€	1 649	2 402	4 495
Tilikauden yli/alijäämä, t€	0	0	0
Tase, t€	1 143	900	1 400
Investoinnit, t€	0	0	0
Omavaraisuusaste, %	66,0	75,0	70,0

LIITTEET**Liite 1. VÄESTÖ – OULU**

OULU															
- väestö 31.12.2022															
- väestösuunnite 31.12.2027 ja 31.12.2032															
SUURALUE	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
1	2022	102	199	300	601	498	257	613	4 053	8 685	11 578	4 965	2 607	843	22 565
	2027	91	183	357	631	469	255	601	4 435	9 008	12 156	5 260	3 115	930	23 806
	2032	96	195	381	671	479	205	560	4 730	9 293	12 654	5 794	3 619	1 122	25 094
2	2022	73	135	259	467	480	304	420	1 067	3 394	4 779	2 270	1 145	371	9 787
	2027	70	141	276	487	384	261	481	1 292	3 524	5 338	2 653	1 453	430	10 896
	2032	71	143	280	493	323	170	493	1 407	3 491	5 627	2 740	1 722	582	11 253
3	2022	74	129	227	430	457	268	392	823	2 871	4 100	1 680	760	195	8 150
	2027	67	136	265	468	373	231	366	857	2 699	4 282	1 916	1 012	263	8 493
	2032	69	141	275	485	350	170	241	897	2 607	4 382	2 048	1 189	423	8 573
4	2022	58	114	172	344	315	166	277	856	2 559	3 540	1 334	605	175	6 832
	2027	50	101	198	349	252	165	251	766	2 311	3 773	1 553	787	209	7 110
	2032	47	96	188	332	266	121	188	734	2 229	3 953	1 609	895	287	7 203
5	2022	11	18	27	56	26	16	56	573	1 061	1 121	301	133	33	2 149
	2027	10	20	39	68	41	24	62	713	1 280	1 442	415	189	57	2 765
	2032	11	23	44	78	45	31	71	866	1 580	1 622	533	260	77	3 245
6	2022	195	398	805	1 398	1 568	896	796	1 117	6 550	7 951	1 370	506	115	15 096
	2027	161	324	631	1 115	1 058	773	862	1 036	5 582	8 315	1 670	827	202	14 830
	2032	136	276	539	951	863	536	649	977	4 658	8 490	1 933	992	333	14 399
7	2022	83	166	331	580	614	342	347	446	2 672	4 472	1 597	505	96	8 398
	2027	86	173	337	595	516	316	285	399	2 467	4 392	1 919	722	134	8 423
	2032	97	196	383	676	527	249	232	407	2 448	4 473	2 290	926	214	8 854
8	2022	73	121	220	414	304	149	215	1 473	3 422	5 142	2 563	1 294	404	10 260
	2027	58	118	230	406	311	162	162	1 699	3 604	5 421	2 860	1 581	451	11 021
	2032	56	113	221	390	344	148	174	1 853	3 767	5 656	3 126	1 816	533	11 690
9	2022	52	85	187	324	349	189	165	952	2 501	3 506	1 676	763	234	7 161
	2027	40	81	158	279	272	175	148	1 047	2 464	3 684	1 936	862	269	7 541
	2032	35	71	139	245	226	121	127	1 128	2 431	3 783	2 179	1 127	389	7 809
10	2022	118	199	357	674	532	261	363	2 974	6 193	7 335	2 247	955	198	14 386
	2027	97	196	383	676	508	246	338	3 793	6 942	7 873	2 737	1 301	261	16 172
	2032	99	200	391	690	445	230	299	4 549	7 645	8 500	3 290	1 608	343	18 004
11	2022	119	198	474	791	880	470	466	619	3 677	6 281	2 328	1 018	256	11 835
	2027	119	240	468	828	765	452	467	586	3 507	6 464	2 635	1 339	315	12 196
	2032	123	251	489	863	835	369	414	565	3 487	6 812	2 850	1 560	435	12 708
12	2022	216	480	968	1 664	1 846	937	790	2 807	9 736	10 857	1 509	441	60	20 410
	2027	202	406	793	1 401	1 540	957	934	3 122	9 559	11 071	1 796	659	83	20 822
	2032	172	349	682	1 203	1 381	752	827	3 373	9 209	11 454	2 017	793	126	21 005
13	2022	88	171	308	567	644	336	372	615	2 969	5 117	2 237	1 063	245	9 888
	2027	72	145	283	500	470	300	330	550	2 550	5 000	2 500	1 300	290	9 650
	2032	65	132	257	454	352	211	256	489	2 190	4 827	2 634	1 566	414	9 222
14	2022	4	7	18	29	35	26	28	23	150	277	166	57	11	584
	2027	4	9	17	30	31	24	28	20	142	250	190	72	15	573
	2032	4	9	17	30	30	24	28	20	142	220	220	87	17	572
15	2022	102	253	478	833	840	400	328	430	3 140	4 568	1 010	351	78	8 409
	2027	128	258	503	890	743	428	430	506	3 264	4 875	1 261	521	115	9 132
	2032	116	235	460	811	772	354	369	611	3 219	5 187	1 469	681	209	9 571
16	2022	28	64	158	250	359	196	151	109	1 126	1 454	717	283	69	3 236
	2027	33	67	130	230	213	183	173	132	1 038	1 326	793	355	91	3 051
	2032	29	60	117	206	198	112	118	136	847	1 175	837	405	109	2 781
17	2022	163	419	664	1 246	817	216	150	329	3 299	4 112	423	118	27	7 293
	2027	224	451	881	1 556	1 100	433	289	446	4 594	5 078	661	261	77	9 564
	2032	237	482	941	1 661	1 262	562	449	564	5 397	6 070	803	362	164	11 371

SUURALUE	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
20	2022	135	297	642	1 074	1 359	728	651	560	4 737	6 096	2 462	1 019	253	12 930
Hauki-	2027	138	278	543	960	981	703	700	535	4 228	6 276	2 852	1 313	306	13 006
pudas	2032	143	290	567	1 000	891	503	632	529	3 927	6 457	3 226	1 593	396	13 238
21	2022	59	128	297	484	576	332	294	225	2 077	3 059	1 102	419	85	6 072
Kello	2027	70	140	274	483	453	293	300	245	1 947	3 208	1 345	568	126	6 328
	2032	76	155	302	533	461	213	223	263	1 862	3 343	1 439	781	212	6 474
30	2022	97	202	509	808	966	526	468	357	3 392	3 860	1 313	555	118	8 298
Kiiminki	2027	118	239	465	822	753	482	547	390	3 273	3 970	1 535	792	157	8 500
	2032	130	264	515	908	768	389	517	421	3 284	4 153	1 678	949	247	8 835
31	2022	36	102	228	366	435	251	247	213	1 692	2 645	858	320	47	5 015
Jääli	2027	58	118	230	406	329	222	255	242	1 638	2 772	1 138	483	85	5 365
	2032	72	145	284	501	362	156	249	252	1 713	2 820	1 249	593	159	5 588
40	2022	126	287	551	964	1 061	546	528	532	4 048	4 781	1 487	626	145	9 899
Oulunsalo	2027	139	279	545	963	911	545	526	546	3 901	4 885	1 690	881	231	10 065
	2032	141	286	558	984	960	424	503	584	3 883	5 003	1 924	1 105	317	10 382
50	2022	8	29	77	114	140	61	50	62	477	635	439	201	64	1 501
Yli-li	2027	13	26	51	90	100	70	74	60	460	600	400	250	80	1 394
	2032	11	23	45	80	90	57	63	60	420	550	400	266	95	1 300
Laitokset	2022	7	20	49	76	145	100	102	155	724	930	186	89	36	1 694
yms.	2027	10	20	40	70	25	70	50	142	531	786	180	129	40	1 322
	2032	9	18	35	61	72	42	50	149	680	697	180	82	40	1 251

OULU yhteensä

	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
OULU	2022	2 027	4 221	8 306	14 554	15 246	7 973	8 269	21 370	81 152	108 196	36 240	15 833	4 158	211 848
YHT.	2027	2 059	4 150	8 094	14 303	12 600	7 773	8 659	23 560	80 514	113 237	41 892	20 771	5 214	222 024
	2032	2 045	4 152	8 108	14 305	12 300	6 149	7 732	25 560	80 408	117 909	46 467	24 977	7 244	230 422

Liite 2. Kehittämishankkeiden yhteenveto TA2024

Oulun kaupunki yhteenveto	2024 / hallintokunnan TA-raami						2025						2026					
	Tulot	Menot	Netto	Menoista hiöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos		Tulot	Menot	Netto	Menoista hiöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos		Tulot	Menot	Netto	Menoista hiöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos	
KEHITTÄMISHANKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA	4 796	-6 228	-1 433	-2 796	45		1 161	-1 542	-382	-933	16		463	-621	-158	-340	6	
PERUSTOIMINTAAN LIITTYVÄT HANKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA	10 409	-14 740	-4 331	-11 775	231		9 879	-14 064	-4 185	-11 604	223		10 496	-14 853	-4 357	-12 183	234	
INVESTOINTIHANKEET, INVESTOINTIOSA	2 709	-16 584	-13 875	0	0		2 460	-7 700	-5 240	0	0		1 850	-4 200	-2 350	0	0	
Kaupunginhallitus	2024 / hallintokunnan TA-raami						2025						2026					
KEHITTÄMISHANKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA	125	-154	-29	19	0		0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	
Sivustisautakunta	2024 / hallintokunnan TA-raami						2025						2026					
KEHITTÄMISHANKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA	550	-717	-167	-501	8		665	-874	-209	-594	10		145	-188	-43	-135	2	
PERUSTOIMINTAAN LIITTYVÄT HANKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA	9 403	-12 882	-3 479	-10 496	212		9 289	-12 728	-3 439	-10 659	210		9 816	-13 422	-3 606	-11 098	218	

Yhdyskuntalauslaskenta	2024 / hallintokunnan TA-raami						2025						2026					
	Tulot	Menot	Netto	Menoista hlöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos		Tulot	Menot	Netto	Menoista hlöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos		Tulot	Menot	Netto	Menoista hlöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos	
KEHITTÄMISHANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA	180	-274	-95	-10	0		80	-122	-43	-10	0		0	0	0	0	0	0
PERUSTOIMINTAAN LIITTYVÄT HANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA	48	-121	-73	-105	0		48	-121	-73	-105	0		48	-121	-73	-105	0	0
INVESTOINTIHANKKEET, INVESTOINTIOSA	2 309	-7 200	-4 891	0	0		2 300	-5 700	-3 400	0	0		1 850	-4 200	-2 350	0	0	0
Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalauslaskenta	2024 / hallintokunnan TA-raami						2025						2026					
	Tulot	Menot	Netto	Menoista hlöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos		Tulot	Menot	Netto	Menoista hlöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos		Tulot	Menot	Netto	Menoista hlöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos	
KEHITTÄMISHANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA	201	-268	-67	-154	3		408	-528	-120	-329	6		318	-433	-115	-205	4	4
PERUSTOIMINTAAN LIITTYVÄT HANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA	749	-1 475	-726	-987	16		542	-1 215	-673	-840	14		632	-1 310	-678	-980	16	16

Oulun Vesi -liikelaitos	2024 / hallintokunnan TA-raami					2025					2026				
	Tulot	Menot	Netto	Menoista hiöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos	Tulot	Menot	Netto	Menoista hiöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos	Tulot	Menot	Netto	Menoista hiöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos
KEHITTÄMISHANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA	36	-82	-46	0	0	8	-18	-10	0	0	0	0	0	0	0
BusinessOulu -liikelaitos	2024 / hallintokunnan TA-raami					2025					2026				
	Tulot	Menot	Netto	Menoista hiöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos	Tulot	Menot	Netto	Menoista hiöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos	Tulot	Menot	Netto	Menoista hiöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos
KEHITTÄMISHANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA	3 704	-4 733	-1 029	-2 150	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PERUSTOIMINTAAN LIITTYVÄT HANKKEET, KÄYTTÖTALOUSOSA	209	-262	-53	-187	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rakennusomaisuuden taseyksikkö	2024 / hallintokunnan TA-raami					2025					2026				
	Tulot	Menot	Netto	Menoista hiöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos	Tulot	Menot	Netto	Menoista hiöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos	Tulot	Menot	Netto	Menoista hiöstö- kuluja	HTV palkallinen työpanos
INVESTOINTIHANKKEET, INVESTOINTIOSA	400	-9 384	-8 984	0	0	160	-2 000	-1 840	0	0	0	0	0	0	0

Liite 3. Ympäristöbudjetointi TA2024

Tulot, 1000 € (käyttötalous)		Hyvinvointi, kulttuuri ja liikunta	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut	Rakennusvalvonta	Ympäristötöimi	Vesi	Oulun kaupunki yhteensä			
1. Ulkoilmansuojelu	0	0	0	0	58	0	58			
2. Ilmastonsuojelu	0	0	0	0	0	0	0			
3. Vesiensojelu ja jätevesien käsittely	0	0	100	0	0	20 555	20 655			
4. Jätehuolto ja roskaantumisen torjuminen	0	0	0	0	0	0	0			
5. Maaperän ja pohjaveden suojeleminen	0	0	0	0	0	0	0			
6. Melun ja tärinän torjunta	0	0	0	0	0	0	0			
7. Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	0	0	0	0	0	0	0			
8. Ympäristönsuojelun liittyvät viranomais tehtävät	0	0	0	0	387	0	387			
9. Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	14	14	129	0	550	0	693			
Yhteensä 1 000 €	14	14	229	550	445	20 555	21 793			
Menot, 1 000 € (käyttötalous)		Sivustys	Hyvinvointi, kulttuuri ja liikunta	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut	Rakennusvalvonta	Tilapalvelut	Infra	Ympäristötöimi	Vesi	Oulun kaupunki yhteensä
1. Ulkoilmansuojelu	0	0	0	0	0	0	0	122	0	122
2. Ilmastonsuojelu	0	0	0	0	0	0	100	0	0	100
3. Vesiensojelu ja jätevesien käsittely	0	0	2	250	0	0	0	0	11 694	11 946
4. Jätehuolto ja roskaantumisen torjuminen	21	0	61	0	0	540	1 500	0	33	2 155
5. Maaperän ja pohjaveden suojeleminen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Melun ja tärinän torjunta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	0	0	0	180	0	0	0	10	0	190
8. Ympäristönsuojelun liittyvät viranomais tehtävät	0	0	0	0	0	0	0	0	1 400	1 400
9. Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	511	0	6	161	100	0	30	0	0	808
Yhteensä 1 000 €	532	69	591	100	540	1 640	1 522	11 727	16 721	
Investointimenot, 1 000 €		Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut	Vesi	Rakennusomaisuuden taseyksikkö	Oulun kaupunki yhteensä					
1. Ulkoilmansuojelu	0	0	0	0	0					
2. Ilmastonsuojelu	0	0	0	2 200	2 200					
3. Vesiensojelu ja jätevesien käsittely	0	0	9 042	0	9 042					
4. Jätehuolto ja roskaantumisen torjuminen	0	0	0	0	0					
5. Maaperän ja pohjaveden suojeleminen	0	0	0	0	0					
6. Melun ja tärinän torjunta	2 000	0	0	0	2 000					
7. Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	0	0	0	0	0					
8. Ympäristönsuojelun liittyvät viranomais tehtävät	0	0	0	0	0					
9. Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	0	0	6 000	0	6 000					
Yhteensä 1 000 €	2 000	15 042	2 200	6 000	19 242					

Liite 4. Talousarvion 2024 ja TS2025-26 valmistelu- ja käsittelyvaiheet

Oulun kaupungin vuoden 2024 talousarviota ja taloussuunnitelmaa 2025-2026 on valmisteltu huhtikuusta 2023 alkaen seuraavien päävaiheiden kautta:

Ajankohta	Valmistelu	Valmistelijataho	Kuvaus
Kevät 2023			
Huhtikuu	Hallintokuntaseminaarit	Viranhaltijajohto kaupunginjohtajan johdolla	Vuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet, tavoitteiden toteutumiseksi varatut resurssit, investointien taso
	Talousarvioseminaari 24.4.2023	Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus	Vuoden 2024 toiminnan ja talouden lähtökohdat, talousarvion linjaukset
	Talousarviota koskevat valtuutettujen aloitteet	Kaupunginvaltuusto	Talousarviota koskevien valtuutettujen aloitteiden määräaika 30.4.2023
Toukokuu	Kaupunginhallitus hyväksyi suunnitteluohjeen 29.5.2023 § 151	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen linjaukset talousarvion valmistelulle, suuntaviivat talousarvion sisällölle ja muodolle sekä ohjeet valmistelutavalle ja -aikataululle. Keskeisenä suunnittelun lähtökohdana on kaupungin tulopohja (toimintatulot, verotulot ja valtionosuudet), toimintaympäristön ja sen muutosten pohjalta muodostetut sitovuudet hallintokunnittain sekä koko kaupungin tuloslaskelma- ja rahoituslaskelmakehys
Syksy 2023			
Elokuu	Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitykset 23.8.2023 mennessä	Lauta- ja johtokunnat	Lauta- ja johtokuntien esityksissä huomioitiin myös kaupunginvaltuutettujen tekemät vuotta 2024 koskevat aloitteet
Syyskuu	Kaupunginjohtajan budjettiriihi	Viranhaltijajohto kaupunginjohtajan johdolla	Lauta- ja johtokuntien esitysten tasapaino ja toiminnalliset tavoitteet suhteessa taloudelliseen liikkumavaraan
	Kaupunginjohtajan talousarvioesitys 27.9.2023	Kaupunginjohtaja	
Lokakuu	Kaupunginvaltuuston seminaari 9.10.2023	Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus	Lähetekeskustelu kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyyn
	Kaupunginhallituksen muutosesitykset 12.10.2023 mennessä	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen jäsenten muutosesitykset kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen, määräaika 12.10.2023
	Kaupunginhallituksen budjettiriihi 19.10.-	Kaupunginhallitus	
Marraskuu	Veropäätös 2024	Kaupunginhallitus	
	Veropäätös 2024	Kaupunginvaltuusto	
	Kaupunginhallituksen päätös hallituksen esitykseksi viimeistään 14.11.2023	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen päätös KH:n talousarvioesityksestä viimeistään kokouksessa 14.11.2023
	Kaupunginvaltuuston talousarviokäsittely; muutosesitykset ja ponnet 27.11.2023	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuuston kokouksen 27.11.2023 yhteydessä KV:n jäsenten muutosesitykset ja toivomusponnet
Joulukuu	Kaupunginvaltuuston päätös TA2024 ja TS2025-2026 11.12.2023	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025-2026 KV:n kokouksessa 11.12.2023

